

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
Ω' ΡΑΨΩΔΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ Η' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Μετρική, 2) Μετάφρασις, 3) Γραμματικά - Σημασιολογικά, 4) Συντακτικά - Αίσθητικά, 5) Πραγματικά, 6) Νόημα καὶ 7) Περιλήψεις.

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΤ
ΡΧ
19--7]

ΚΑΘΗΜΕΡΑ
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ ΕΠΙΛΟΓΕΣ
ΣΤΑΦΙΔΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΗΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΕΣΣΟΝ ΤΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΚΚΛΗΤΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΥΞΕΒ

ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
Ω΄ ΡΑΨΩΔΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ Η΄ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΟΚΤΑΤΑΞΕΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.

19142

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Μετρική 2) Μετάφρασις 3) Γραμματικά—Σημασιολογικά 4) Συντακτικά—Αίσθητικά 5) Πραγματικά 6) Νόημα καὶ 7) Περιλήψεις.

ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν διὰ σφραγίδος
ὑπογραφήν μου.

Γ. Γιατακίσης

ΙΛΙΑΔΟΣ ΩΨΩΔΙΑ

Σημειώσεις : 1) Ἡ κάθετος γραμμὴ χωρίζει τοὺς πόδας. 2) Ἡ παχεῖα γραμμὴ δηλοῖ τὴν τομὴν. 3) Οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ γράμματα χαρακτηρίζουν τὸ εἶδος τῆς τομῆς, ἥτοι: α') ΤΤ=κατὰ τρίτον τροχαῖον, β') Β=Βουκολικὴ, γ') δ=πενθημιμερῆς καὶ δ') ζ=ἑφθημιμερῆς· ὅπου ὑπάρχει μικρὸν σ ὁ στίχος καλεῖται **σπονδειαῶν**, διότι παρὰ τὸν κανόνα τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου ὁ πέμπτος πούς εἶναι σπονδειαῶς.

144 «Βάσκ' ἴθι, Ἴρι ταχέϊα· λιποῦσ' ἔδος Οὐλύμπιοι	ΤΤσ
ἄγγειλον Πριάμω μεγαλήτορι Ἴλιον εἶσω	Β
λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,	ΤΤ
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τὰ κεῖ θυμὸν ἰήνη,	7
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἄμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.	ΤΤ
κῆρύξ τίς οἱ ἔπαιτο γειραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι	Βσ
ἡμίονους καὶ ἄμαξαν ἐύτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτὶς	Β
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστρ, τὸν ἔκτανε διὸς Ἀχιλλεύς.	ΤΤ
μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος,	Β
τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν ἀργεῖφόντην,	ΤΤ
ὅς ἄξει, ἦλός κεν ἄγων Ἀχιλλῆϊ πελάσση.	7
αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος,	ΤΤ
οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρῶξει·	5
οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτῆμων·	5
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω περιδήσεται ἄνδρός.»	5
159 Ὡς ἔφατ'· ὄρωτό δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.	Β
ἔξεν δ' ἐς Πριάμοιο, κίχεν δ' ἐνολήν τε γόλον τε.	ΤΤ
παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,	Β
δάκρυσιν εἶματ' ἔφυρον ὁ δ' ἐν μέσσοισι γειραῖδς	ΤΤ
ἐντυπᾶσι ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλῇ	Β
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,	Β
τὴν ἧα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἔῃσιν.	5
θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ' ἰδὲ νουὶ ὠδύροντο,	ΤΤσ
τῶν μιμνησόμεναι, οἷ δὴ πολέες τε καὶ ἔσθλοι	5
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο, ψυχὰς ὀλέσαντες.	7
στῆ δὲ παρὰ Πριάμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα	Β
τυτθὸν φθεγαμένην· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·	5
«θάρσει, Δαρδανίδα Πριάμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·	Β
οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὅσοσμένην τόδ' ἰκάνω,	5

ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,	ΤΤ
ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.	5
λύσασθαι σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος· Ἔκτορα δῖον,	Β
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κει θυμὸν ἱήνη,	7
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.	ΤΤ
κήρῳ τίς τοι ἔποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνου	Βσ
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐύτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτίς	Β
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε διὸς Ἀχιλλεύς.	ΤΤ
μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρος·	Β
τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἄμ' ἔψεται ἀργεῖφόντης,	Β
ὅς σ' ἄξει, ἥϊός κεν ἄγων Ἀχιλλῆϊ πελάσση.	7
αὐτὰρ ἐπὶν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος,	ΤΤ
οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρούξει·	5
οὔτε γὰρ ἔστ' ἄτρον, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·	5
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.»	5
188 Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις.	5
αὐτὰρ ὁ γ' υἱας ἅμαξαν ἐύτροχον ἡμιολοεῖν	Β
ὀπλίσαι ἠνώγει, πείριονθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς.	5
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσεται κηώεντα,	5σ
κέδρινον, ὑπόροφον, ὅς γλήνεα πολλὰ κελῶνδει·	5
ἐς δ' ἄλοχον Ἐκάβην ἐκαλέσατο, φώνησέν τε·	Βσ
«δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθεν	5
λύσασθαι φίλον υἷον, ἴόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,	ΤΤ
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κει θυμὸν ἱήνη.	7
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, τί τοι φρεσὶν εἶδεται εἶναι·	ΤΤ
αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἄνωγεν	ΤΤ
κεῖσ' εἶναι ἐπὶ νῆας, ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.»	ΤΤ
200 Ὡς φάτο· κώκυσεν δὲ γυῖνι καὶ ἀμειβετο μύθω·	7
«ὦ μοι, πῆ δή τοι φρένες οἴχονθ', ἧς τὸ πάρος περ	Β
ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ' οἴσιν ἀνάσσεις·	7
πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,	Β
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς	5
υἱάσ' ἐξενάριξε· σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.	ΤΤ
εἰ γὰρ σ' αἰρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν	5σ
ὀμηστῆς καὶ ἀπιστος ἀνήρ ὄδε, οὐ σ' ἐλεήσει,	Β
οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν	5
ἡμενοὶ ἐν μεγάρω· τῷ δ' ὡς ποθὶ Μοῖρα κραταὶ	5
ρεινομένην ἐπέλησε λίην, ὅτε μιν τέκον αὐτή,	7

ἀργίποιδας κύνας ἄσαι, ἐλῶν ἀπά νευθε το κῆων,	ΤΤ
ἄνδρῖ πάρα κρατε ρωῶ, τοῦ ἐ γὼ μέσον ἦπαρ ἐ χοιμι	5
ἐσθέμειναι προσ φῦσα τότ' ἄντιτα ἔργα γέ νοιτο	ΤΤ
παιδὸς ἐ μουῦ, ἐπει οὐ ἐ κα χιζόμε νόν γε κα τέκτα,	ΤΤ
ἀλλὰ πρὸ Τρωῶ ων καὶ Τρωϊά δων βαθυ κόλων	5
ἐσταότ', οὔτε φό βου με μνημένον οὔτ' ἀλε ωρῆς.»	Β
217 Τὴν δ' αὐ τε προσέ ειπε γέρον Πρῖα μος θεο ειδῆς·	ΤΤ
«μή μ' ἐθέ λοντ' ἰέ ναι κατε ρύκανε, μηδέ μοι αὐ τῆ	Β
ῥοις ἐ νὶ μεγά ροισι κα κὸς πέ λευ· οὐδὲ με πείσεις.	Β
εἰ μὲν γὰρ τίς μ' ἄλ λος· ἐπιχθονί ων ἐκέ λευεν,	ΤΤ
ἢ οἷ μάντιές εἴσι, θυ σοκῶι ἢ ἰε ρῆς,	ΤΤ
ψευδός κεν φαῖ μεν καὶ νοσφι ζοίμεθα μᾶλλον·	5
νῦν δ'—αὐ τὸς γὰρ ἄ κουσα θε οῦ καὶ ἐ σέδρα κον ἄντην—	7
εἶμι, καὶ οὐχ ἄλ ιον ἔ πος ἔσσειται· εἰ δέ μοι αἴ σα	Β
τεθνάμει ναι παρὰ νησιῖν Ἀ χαιῶν χαλκοχί τωνων,	ΤΤ
βούλομαι· αὐτίκα γὰρ με κα τακτεί νειεν Ἀ χιλλεύς,	ΤΤ
ἄγκᾶς ἐ λόντ' ἐμὸν υἷόν, ἐ πὴν γού υ ἐξ ἔ ρονι εἴ ην.»	ΤΤ
228 Ἦ, καὶ φωρια μῶν ἐπι θήματα κάλ' ἀνέ φωγεν,	5
ἔνθεν δώδεκα μὲν περι καλλέας ἔξε λε πέπλους,	5
δώδεκα δ' ἄπλοῦ δας χλαί νας, τόσ σους δὲ τά πητας,	7
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χι τῶνας.	ΤΤ
χρυσοῦ δὲ στή σας ἔφε ρεν δέκα πάντα τά λαντα·	5
ἐκ δὲ δύ' αἰθω νας τρί ποιδας, πίσυ ρας δὲ λέ βητας,	7
ἐκ δὲ δέ πας περι καλλές, ὅ οἱ Θρῆ κες πό ρονι ἄνδρες	ΤΤ
ἔξεσῆ ην ἐλ θόντι, μέ γα κτέ ρας· οὐδέ νυ τοῦ περ	Β
φείσατ' ἐ νὶ μεγά ροις ὁ γέ ρων, περὶ δ' ἤ θελε θυμῶ	7
λύσα σθαι φίλον υἷόν· ὅ δὲ Τρωῶ ας μὲν ἄ παντας	ΤΤ
αἰθού σης ἀπέ εργεν, ἔ πεσο' αἰ σχροῖσιν ἐ νίσωσιν·	ΤΤ
239 «ἔρρο τε, λωβη τῆρες, ἐ λεγχέες· οὐ νυ καί ϋμῖν	Β
οἴκοι ἐ νεστι γό ος, ὅτι μ' ἤλ θετε κηδή σοντες·	5σ
ἢ ὀνό σασθ', ὅτι μοι Κρονί δης Ζεὺς ἄλ γε' ἔ δωκεν,	5
παῖδ' ὀλέ σαι τὸν ἄ ριστον· ἄ τὰρ γνώ σεσθε καὶ ὕ μμες.	ΤΤ
ῥῆ ταιροι γὰρ μᾶλλον Ἀ χαιοῖσιν δὴ ἔ σεσθε,	ΤΤ
κείνου τεθνη ῶτος ἐ ναιρέ μεν· αὐτὰρ ἐ γὼ γε,	ΤΤ
πρὶν ἀλα παζομέ νην τε πόλιν κερα ῖζομέ νην τε	7
ὄφθαλμοῖσιν ἰ δεῖν, βαί ην δό μον Ἄ ιδος· εἴσω.»	5
247 Ἦ, καὶ σκηπανί φω δίε π' ἄν ερας· οἱ δ' ἴ σαν ἔξω,	Β
σπερχομέ νοιο γέ ροντος· ὅ δ' υἷάσιν οἴσιν ὀ μόχλα,	ΤΤ

νεικείων Ἐλεῖνόν τε Πάριον τ' Ἀγάθωνά τε διον	ΤΤ
Πάμμονά τ' Ἀντίφοιρόν τε βοήην ἀγαθόν τε Πολίτην	ΤΤ
Δηΐφοιβόν τε καὶ Ἰππόθοιον καὶ Δίον ἀγαυόν	7
ἐννεὰ τοῖς ὁ γεραῖός· ὁμοκλήσας ἐκέλευε	ΤΤ
«σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἶθ' ἅμα πάντες	Β
Ἐκτορος ὠφέλετ' ἀντί θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι	ΤΤ
ὦ μοι ἐγὼ πανάποτος, ἐπεὶ τέκονι υἴας ἀρίστους	ΤΤ
Τροίην ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λειλεῖσθαι,	5
Μήστορά τ' ἀντίθειον καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμη,	5
Ἐκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσχε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐφόκει	Β
ἀνδρός· γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο	Β
τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄλκῃ, τὰ δ' ἐλέγχεαι πάντα λέλειπται,	5
ψεῦσταί τ' ὀρχησταί τε, χοῖροι τυπήησιν ἄριστοι,	ΤΤ
ἀρῶν ἢδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.	5σ
οὐκ ἂν δὴ μοι ἄμαξαι ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,	ΤΤ
ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὀδοῖο·»	ΤΤ
265 Ὡς ἔφαθ' ἰοί δ' ἄρα πατρὸς ὑποδείσαντες ὁμοκλήν,	ΤΤ
ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐλύτροχον ἡμιοινεῖην,	ΤΤ
καλήν, πρωτοπαγέα· πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς.	5
ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐβύξέστης ἐπ' ἀπήνης	ΤΤ
νήεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπειρεῖσι ἄποινα	7
ζεῦξαν δ' ἡμιόινους κρατερώνυχας ἐντεσιεργούς,	5
τοὺς δ' ἄ ποτε Πριάμφ Μυσοῖ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.	5
ἵππους δὲ Πριάμφ ὑπαίγον ζυγόν, οὓς ὁ γεραῖός	Β
αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐβύξέστη ἐπὶ φάτην.	ΤΤ

**Μετάβασις τοῦ Πριάμου
εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν.**

281 Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι	5σ
κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες	5
ἀγχιμόλον δέ σφ' ἦλθ' Ἐκάβῃ τετιηότι θυμῷ,	7
οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτεροῦφι,	Β
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κισοίτην.	5
στῆ δ' ἱππῶν προπάρουθεν ἔπρος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε	ΤΤ
«τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρί, καὶ εὐχεοὶ οἴκαδ' ἰκέσθαι	ΤΤ
ἄψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς	7
ἄτρειναι ἐπὶ νῆας, ἐμῆιο μὲν οὐκ ἐθελούσης.	ΤΤ

ἀλλ' εὐ χεο σὺ γ' ἔ πειτα κελ λαινεφέ ϊ Κρονί ωνι,	ΤΤ
Ἰδαί φ, ὅς τε Τροίη ν κατὰ πᾶσαν ὀρᾶται·	7
αἴτει δ' οἰω νόν, ταχὺν ἄγγελον, ὅς τέ οἱ αὐτῶ	5
φίλτατος οἰω νῶν, καί εἰ υ κράτος ἐστὶ μέ γιστον,	5
δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλ μοῖσι νο ήσας,	ΤΤ
τῶ πίσυ νος ἐπὶ νῆας ἴ ης Δανα ῶν ταχυ πώλων.	7
εἰ δέ τοι οὐ δῶ σει ἐόν ἄγγελον εὐρύοιπα Ζεύς,	Β
οὐκ' ἂν ἐγὼ γέ σ' ἔ πειτα ἐ ποτρού νουσα κελ οίμην	ΤΤ
νῆας ἐπ' Ἄργε ῖων ἰέ ναι, μάλα περ μεμα ῶτα.»	7
299 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέ φη Πριά μος θεο ειδής·	5
«ὦ γύναι, οὐ μὲν τοι τόδ' ἐ φριμέ νη ἀπι θήσω·	5
ἐσθλὸν γάρ Δι ὲ χεῖρας ἀ νασχέ μεν, αἶ κ' ἐλε ήσῃ.»	Β
Ἦ ὅα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὄϊτρον' ὁ γε ραῖος	7
χερσὶν ὕ δαω ἐπι χεῦαι ἀκ ήρατον· ἥ δὲ πα ρῶστη	Β
χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχο όν θ' ἅμα χερσὶν ἔ χουσα.	5
νιψάμε νος δὲ κύ πελλον ἐ δέξατο ἧς ἀλό χιος	Β
εὐχετ' ἔ πειτα στὰς μέσφ ἔρκει, λείβε δὲ οἶνον	Β
οὐρανόν εἰσανι δῶν· καὶ φωνή σας ἔπος ηῦδα·	5
308 «Ζεῦ πάτερ, Ἰδη θην μεδέ ων, κύδιστε, μέγιστε,	7
δός μ' ἐς Ἀ χιλλῆ ος φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλε εινόν·	5
πέμψον δ' οἰω νόν, ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε σοί αὐτῶ	5
φίλτατος οἰω νῶν, καί εἰ υ κράτος ἐστὶ μέ γιστον,	5
δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλ μοῖσι νο ήσας,	ΤΤ
τῶ πίσυ νος ἐπὶ νῆας ἴ ω Δανα ῶν ταχυ πώλων.»	7
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίε τα Ζεύς.	5
αὐτίκα δ' αἰετόν ἦκε, τελειότα τον πετε ηνῶν,	ΤΤ
μόρφονν θηρη τῆρ', ὄνι καὶ περ κνὸν καλέ ουσιν.	5
ὄσση δ' ὑπορό φοιο θύρη θαλά μοιο τέ τυκται	ΤΤ
ἀνέρος ἀφνειοῖο, ἐ ὑκλή ις ἀρα ρυῖα,	ΤΤ
τόσσ' ἄρα τοῦ ἐκά τερθεν ἔ σαν περά· εἴσατο δέ σφι	Β
δεξιὸς αἴ ξας ὑπὲρ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες	Β
γῆθη σαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰά νθη.	ΤΤ
314 Σπερχόμενος, δ' ὁ γέ ρων ξε στοῦ ἐπε βήσето δίφρου·	5
ἐκ δ' ἔλασε προθύ ροισ καὶ αἰθού σης ἐρι δοῦπου.	ΤΤ
πρόσθε μὲν ἡμίο νοι, ἔλ κον τετρά κυκλον ἀ πήνην,	5
τὰς Ἰ δαῖος ἔ λαυνε δα ίφρων· αὐτὰρ ὅ πισθεν	Β
ἵπποι, τοὺς ὁ γέ ρων ἐφέ πων μάστιγι κέ λευε	7
καρπαλίμωσ κατὰ ἄστν· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἔ ποντο	ΤΤ

πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡς εἰ θάνα τόνδε κ ίοντα·	5
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,	7
οἱ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,	5
παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν'	5
εἰς πεδίον προφαινέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα.	TT
αἴψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ἠΐδα·	5
334 «Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστα γε φίλιτάτον ἐστιν	TT
ἀνδρὶ ἐ ταιρίσαι, καί τ' ἔκλυες, ὧ κ' ἐθέ λησθα·	5
βάσκ' ἴθι, καὶ Πρία μον· κοίλας ἐπὶ νῆας· Ἀ χαιῶν	5
ὡς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ μήτ' ἄρ τε νοήσῃ	7
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλεΐ ωνάδ' ἰ κέσθαι.»	5
ᾠς ἔφατ'· οὐδ' ἀπί θησε διάκτορος ἀργεῖ φόντης·	TT
αὐτίκ' ἐ πειθ' ὑπὸ ποσσίν ἐλδήσατο καλὰ πέ διλα	TT
ἀμβρόσια χρύ σεια, τά μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὕ γρην	TT
ἠδ' ἐπ' ἀ πείρονα γαῖαν ἄλμα πνοιῆς ἀνέ μοιο·	TT
εἴλετο δὲ ῥά βδον, τῆ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέ λγει,	5
ὣν ἐθέ λει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώ οντας ἐ γείρει·	TT
τὴν μετὰ χερσὶν ἔ χων πέτε το κρατὺς ἀργεῖ φόντης.	5
αἴψα δ' ἄ ρα Τροί ην τε καὶ Ἑ λλήσ ποντον· ἴ κανε.	TT
βῆ δ' ἰέ ναι κού ρω αἰσυμνη τῆρι ἐ οικώς,	5
πρῶτον ὑ πηνή τη, τοῦ περ χαρι εστάτη ἦβη.	5
349 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρῆξ Ἴ λοιο ἔ λασσαν,	TT
στῆσαν ἄρ ἡμιό νους τε καὶ ἵ ππους, ὄφρα πί θοιεν,	B
ἐν ποτα μῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κ νέφας ἦλυθε γαῖαν.	5
τὸν δ' ἐξ ἀγχιμό λοιο ἰ δὼν ἐ φράσσατο κήρυξ	7
Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρία μον φάτο φώνη σέν τε·	7σ
«φράξ εο, Δαρδανί δη· φραδέ ος νόου ἔργα τέ τυκται.	5
ἀνδρ' ὄρῶ, τάχα δ' ἄμμε διαρρ αίσεσθαι ὀ ῖω.	TT
ἀλλ' ἄγε δὴ, φεύ γωμεν ἐφ' ἵ ππων, ἦ μιν ἐ πειτα	B
γούνων ἀψάμ ενοι λιτα νεύσομεν, αἶ κ' ἐ λεήσῃ.»	B
358 ᾠς φάτο· σὺν δὲ γέ ροντι νό λος χύτο· δειδί ει δ' αἰνῶς,	B
ὄρθαι δὲ τρί χες ἔσταν ἐνὶ γναμ πτοῖσι μέ λεσσι·	TT
στῆ δὲ τα φῶν· αὐ τὸς δ' ἐρι ούνιος ἐγγύθεν ἐλθῶν,	B
χεῖρα γέ ροντος ἐ λών, ἐξεί ερετο καὶ προσέ ειπεν·	5
«πῆ, πάτε ρ, ὧδ' ἵ ππους τε καὶ ἡμιό νους ἰ θύνεις,	TTσ
νύκτα δι' ἄμ βροσίην, ὅτε θ' εὐ δοῦσι βροτοῖ ἄλλοι·	5
οὐδὲ σύ γ' ἔδει σας μένε λα πνεί οντας Ἀ χαιούς,	5
οἷ τοι δυσμε νέες καὶ ἀ νάρσιοι ἐγγύς ἔ λασι·	5

τῶν εἶ τίς σε ἴδοιτο θοῆν διὰ νύκτα μέλαιναν	ΤΤ
τοσσάδ' ὀνειάτ' ἄ γοντα, τίς ἂν δῆ τοι νόος εἴη ;	ΤΤ
οὔτ' αὐ τὸς νέος ἔσσι, γέ ρων δέ τοι οὔτος ὀ πηδεῖ,	ΤΤ
ἄνδρ' ἀπα μύνα σθαί, ὅτε τις πρότε ρος χαλεπήνη.	5
ἄλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ὄ ξω κακί, καὶ δέ κεν ἄλλον	Β
σεῦ ἀπα λεξή σαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ εἶ σκω.»	ΤΤ
372 Τὸν δ' ἠ μείβετ' ἔ πειτα γέ ρων Πριά μος θεο ειδής·	ΤΤ
«οὔτω πη τάδε γ' ἔστί, φί λον τέκος, ὡς ἀγο ρευέυς.	ΤΤ
ἄλλ' ἔτι τις καὶ ἐ μεῖο θειῶν ὑπε ρέσχεθε χεῖρα,	7
ὅς μοι τοιόνδ' ἤ κεν ὀ δοιπόρον ἀντι βολῆσαι,	Β
αἴσιον, οἴοι δὴ σὺ δέ μας καὶ εἶδος ἀ γητός,	7
πέπνυ σαί τε νό ω, μακά ρων δ' ἔξ ἔσσι το κῆων.»	5
378 Τὸν δ' αὖ τε προσέ ειπε δι άκτορος ἀργεῖ φόντης·	ΤΤ
«ναὶ δῆ ταῦτά γε πάντα, γέ ρον, κατὰ μοῖραν ἔ λεις.	ΤΤ
ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπῆ καὶ ἀτρε κέως κατά λεξον,	ΤΤ
ἧε πῆ ἐκπέ μπεις κει μήλια πολλὰ καὶ ἐσθ λά	5
ἄνδρας ἐς ἄλλοδα πούς, ἵνα περ τάδε τοι σοά μίμνη,	5
ἦ ἦ δη πάν τες κατα λείπετε Ἴλιον ἱρήν	5
δειδιό τες· τοῖος γὰρ ἀ νήρ ὠρι στος ὄ λωλε,	7
σὸς παῖς οὐ μὲν γάρ τι μά χη ς ἔπε δευέτ' Ἀ χαιῶν.»	7
386 Τὸν δ' ἠ μείβετ' ἔ πειτα γέ ρων Πριά μος θεο ειδής·	ΤΤ
«τίς δέ σὺ ἔσσι, φέ ριστε, τέ ων δ' ἔξ ἔσσι το κῆων ;	ΤΤ
ὥς μοι καλὰ τὸν οἴτον ἀ πότιμου παιδὸς ἔ νισπες.»	ΤΤ
389 Τὸν δ' αὖ τε προσέ ειπε δι άκτορος ἀργεῖ φόντης·	ΤΤ
«πειρᾶ ἐμεῖο, γε ραιέ, καὶ εἴ ραι Ἐκτορα δῖον.	ΤΤ
τὸν μὲν ἐ γὼ μάλα πολλὰ μά χη ἔνι κυδι ανείρη	ΤΤ
ὀφθαλ μοῖσιν ὀ πωπα, καὶ εὔτ' ἐπὶ νησιῖν ἐ λάσσας	ΤΤ
Ἄργεῖ ους κτεί νεσκε, δα ίζων ὄξέ ι χαλκῶ·	ΤΤ
ἡμεῖς δ' ἑσ τάοιτες θαν μά ζομεν οὐ γὰρ Ἀ χιλλεύς	Β
εἶα μάρνα σθαι, κεχο λωμένος Ἀτρεῖ ωνι.	5
τοῦ γὰρ ἐ γὼ θερά πων, μία δ' ἤγαγε νηὺς εὐ εργής·	5σ
Μυρμι δόων δ' ἔξ εμι, πα τῆρ δέ μοι ἔστι Πο λύκτωρ·	ΤΤ
ἀφνει ὸς μὲν ὅ γ' ἔστί, γέ ρων δέ δῆ, ὡς σὺ περ ὤδε,	ΤΤ
ἔξ δέ οἱ υἴες ἔ ασιν, ἐ γὼ δέ οἱ ἔβδο μός εἰμι·	ΤΤ
τῶν μέ τα παλλόμε νος κλή ρω λά χον ἐνθάδ' ἔ πεσθαι,	Β
νῦν δ' ἦλ θον πεδί ονδ' ἀπὸ νηῶν· ἦῶ θεν γὰρ	Βσ
θήσον ται περὶ ἄστν μά χην ἐλί κωπες Ἀ χαιοί.	7
ἀσχαλό ωσι γὰρ οἶδε κα θήμενοι, οὐδὲ δύ νανται.	Β

ἴσχειν ἔσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἄχαιῶν.»	7
405 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρον Πρίαμος θεοειδής·	ΤΤ
«εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος	5
εἷς, ἄγε δὴ μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,	ΤΤ
ἣ ἔτι πάρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἥέ μιν ἦδη	Β
ἦσι κυσὶν μελεῖσσι ταμῶν προύθηκεν Ἀχιλλεύς.»	7
410 Τὸν δ' αἴτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·	ΤΤ
«ὦ γέρον, οὐ πω τόν γε κύβες φάγον, οὐδ' οἴωνοί,	Βσ
ἀλλ' ἔτι κείνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νῆϊ	ΤΤ
αὐτῶς ἐν κλισίῃσι· δυῶδεκάτη δὲ οἶ ἦὸς	ΤΤ
κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χροὺς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαί	Β
ἔσθουσ'· αἶρά τε φῶτα ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.	ΤΤ
ἣ μὲν μιν περὶ σῆμα ἔσοῦ ἐτάροιο φίλοιο	ΤΤ
ἔλκει ἀκηδέστως, ἥ ὥς ὅτε διαφαινήη.	5
οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖο κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,	5
οἶον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἶμα νένιπται,	7
οὐδέ ποθι μαφρός· σὺν δ' ἔλκεα πάντα μέμυκεν,	5
ὅσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.	Β
ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἱὸς ἔηος,	5
καὶ νέκυός περ ἔβοντος· ἐπεὶ σφι φίλος περὶ κῆρι.»	ΤΤ
424 Ὡς φάτο· γήθησεν δ' ὁ γέρον, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·	7
«ὦ τέκος, ἣ ὅ' ἀγαθὸν καὶ ἐναιδιμαὶ δῶρα διδοῦναι	5
ἀθανάτοις, ἐπεὶ οὐ πὸτ' ἐμὸς πάϊς, εἴ ποτ' ἔην γε,	Β
λήθητ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἱ Ὀλυμπὸν ἔχουσι·	7
τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιο περὶ αἴση.	ΤΤ
ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι· ἐμὲν πάρα καλὸν ἄλεισον,	ΤΤ
αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σὺν γε θεοῖσιν,	5
ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.»	5
432 Τὸν δ' αἴτε προσέειπε διάκτορος ἀργεῖφόντης·	ΤΤ
«πειρᾶ ἔμεϊο, γεραιέ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις,	ΤΤ
ὅς με κέλευε σέο δῶρα παρ᾽ ἔξ Ἀχιλλῆα δέχεσθαι.	ΤΤ
τὸν μὲν ἐγὼ δεῖδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι	ΤΤ
συλεύειν, μή μοι τι καχὼν μετόπισθε γένηται.	7
σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καὶ κεκλυτὸν Ἄργος ἰκοίμην,	5
ἐνδυκέως ἐν νῆϊ θοῆῃ ἢ πεζὸς ὀμαρτέων·	7
οὐκ ἂν τίς τοι πομπὸν ὀνοσάμενος μάχεται.»	ΤΤ
440 Ἡ, καὶ ἀναίξας ἐριούνοισι ἄρμα καὶ ἵππους	5
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἦνία λάξτετο χερσίν,	ΤΤ

ἐν δ' ἔπνευσ' ἔπποισι και ἡμίονοις μένος ἦύ.	ΤΤ
ἄλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν και τάφρον ἵκοντο,	7
οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆ ρες πονέοντο'	ΤΤ
τοῖσι δ' ἔφ' ἕπνον ἔχουε δι άκτορος ἀργεῖ φόντης	ΤΤ
πᾶσιν, ἄφαρ δ' ὠ ῖξε πύλας και ἀπῶσεν ὀχῆας,	7
ἔς δ' ἄγα γε Πρία μόν τε και ἀγ λάα δῶρ' ἐπ' ἀπ τήνης.	ΤΤ
ἄλλ' ὅτε δὴ κλισί ην Πη ληϊά δεω ἀφί κοντο	5
ὑψη λήν, τήν Μυρμι δό νες ποί ησαν ἀ νακτι	7
δοῦρ' ἐλά της κέρι σαντες ἀ τὰρ καθύ περθεν ἔ ρεψαν	ΤΤ
λαχνή εντ' ὄρο φον λειμω νόθεν ἀμή σαντες'	5σ
ἀμφὶ δέ οἱ μεγά λην αὐ λήν ποί ησαν ἀ νακτι	7
σταυροῖ σιν πυκι νοῖσι· θύ ρην δ' ἔ χει μοῦνος ἐ πιβλής	ΤΤ
εἰλάτι νος, τὸν τρεῖς μὲν ἐ πιρρή σεσκον Ἀ χαιοί,	ΤΤ
τρεῖς δ' ἀνα οίγε σκον μεγά λην κλη ῖ δα θυ ράων,	5
τῶν ἄλ λων' Ἀχι λεὺς δ' ἄρ' ἐ πιρρή σεσκε και οἶος.	5
δή ὅα τόθ' Ἐρμεί ας ἐρι ούνιος ᾧξε γέ ροντι,	Β
ἔς δ' ἄγα γε κλυτὰ δῶρα ποιδώ κεῖ Πη λεῖ ωνι,	ΤΤ
ἔξ ἔπ πων δ' ἀπέ βαινε ν ἐπὶ χθόνα, φώνη σέν τε'	Βσ
460 «ὦ γέρον, ἦ τοι ἐ γὼ θεὸς ἄμ βροτος εἰλή λουθα,	5σ
Ἐρμεί ας σοῖ γάρ με πα τήρ ἅμα πομ πὸν ὄ πασσεν'	7
ἄλλ' ἦ τοι μὲν ἐ γὼ πάλιν εἶσομαι, οὐδ' Ἀχι λῆος	Β
ὄφθαλ μοὺς εἴσειμι νεμ εσση τὸν δέ κεν εἶη	ΤΤ
ἀθάνα τον θεὸν ὠδε βρο τοὺς ἀγα παζέμεν ἄντην.	ΤΤ
τύνη δ' εἰσελ θὼν λαβέ γούνατα Πη λεῖ ωνος,	5
καί μιν ὑ πὲρ πα τρὸς και μητέρος ἠῦκό μοιο	5
λίσσει και τέκειος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀ ρίνης.»	5

Ἡ συγκίνησις τοῦ Ἀχιλλέως καὶ αἱ περιποιήσεις αὐτοῦ πρὸς τὸν γέροντα ἡγεμόνα.

468 Ὡς ἄρα φωνή σας ἀπέ βη πρὸς μακρὸν Ὀ λυμπον	5
Ἐρμεί ας Πρία μος δ' ἐξ ἔππων ἄλτο χα μαῖζε,	5
Ἴδαι ον δὲ κατ' αὐ θι λί πεν· ὁ δὲ μίμνε ν ἐ ρούκων	7
ἵππου ς ἡμί ονους τε· γέ ρων δ' ἰ θὺς κίεν οἶκον,	ΤΤ
τῇ ὅ' Ἀχι λεὺς ἴ ξεσκε δι τίφιλος, ἐν δέ μιν αὐτὸν	Β
εὔρ', ἔτα ροι δ' ἀπά νευθε κα θείατο· τῷ δὲ δύ' οἶω,	Β
ἦρω ς Αὐτομέ δων τε και Ἀλκι μος, ὅζος Ἀ ρης,	Β
ποίπνυ ον παρέ οντε· νέον δ' ἀπέ ληγεν ἐ δωδῆς	ΤΤ

ἔσθων καὶ πί νων ἔτι καὶ παρέ κειτο τρά πεζα.	5
τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελ θὼν Πρία μος μέγας ἄγχι δ' ἄ ρα στὰς	B
χερσίν Ἀ χιλλῆ ος λάβει γούνατα , καὶ κύσει χεῖρας	B
δεινάς, ἀνδροφό νους, αἶ οἱ πολέ ας κτάνον υἴας.	5
ὡς δ' ὅτ' ἄν ἄνδρ' ἄ τη πυκι νὴ λάβη, ὅς τ' ἐν ὶ πάτρῃ	B
φῶτα κα τακτεῖ νας ἄλ λων ἐξί κετο δῆμον,	5
ἀνδρὸς ἐς ἀφνει οῦ, θάμ βος δ' ἔχει εἰσορό ωντας,	5
ὡς Ἀχι λεὺς θάμ βησεν ἰδὼν Πρία μον θεο ειδέα·	TT
θάμ βησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλή λους δὲ ἴ δοντο.	TT
τὸν καὶ λισσό μενος Πρία μος πρὸς μῦθον ἐ ειπεν·	7
«μνῆ σαι πατρός σοῖο θεοῖς ἐπι είκει , Ἀ χιλλεῦ,	TT
τηλί κου, ὡς περ ἐ γών, ὄλο φῃ ἐπι γή ραος οὐδῶ.	5
καὶ μέν που κει νον περι ναίεται ἀμφὶς ἐ όντες	5
τείρουσ', οὐδέ τίς ἐστιν ἀ ρῆν καὶ λοιγὸν ἀμῦ ναι.	TT
ἀλλ' ἦ τοι κει νός γε σέ θεν ζώ οντος ἀ κούων	TT
χαίρει τ' ἐν θυ μῶ, ἐπί τ' ἔλ πεται ἦματα πάντα	5
ὕψε σθαι φίλον υἴον ἀ πὸ Τροί ηθεν ἰ όντα.	TT
αὐτὰρ ἐ γὼ πανά ποτμος ἐ πεὶ τέκον υἴας ἀ ρίστους	TT
Τροί η ἐν εὐ ρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λε λειφθαι.	5
πεντή κοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἦ λυθον υἴες Ἀ χαιῶν.	TT
ἐννεα καίδεκα μέν μοι, ἰ ῆς ἐκ νη δύος ἦσαν,	TT
τοὺς δ' ἄλ λους μοι ἐ τικτον ἐ νὶ μεγά ροισι γυ ναῖκες.	TT
τῶν μὲν πολλῶν θυῶρς Ἀ ρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·	7
ὅς δέ μοι οἶος ἔ ην, εἴ ρουτο δὲ ἄστῃ καὶ αὐτούς,	5
τὸν σὺ πρόην κτεῖ νας ἀ μυνόμε νον περὶ πάτρης,	TT
Ἔκτορα· τοῦ νῦν εἴνεχ' ἰ κάνω νῆας Ἀ χαιῶν	TT
λυσόμε νος παρὰ σεῖο, φέ ρω δ' ἀπε ρείσι' ἀ ποινα.	TT
ἀλλ' αἶ δεῖο θε ούς, Ἀχι λεῦ, αὐ τόν τ' ἐ λέησον,	5
μνησά μενος σοῦ πατρός· ἐ γὼ δ' ἐλε εινότερός περ·	TT
ἔτλην δ' οἶ' οὐ πῶ τις ἐ πιχθόνι ος βροτὸς ἄλλος,	TT
ἀνδρὸς παιδοφό νοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέ γεσθαι.»	TT
507 Ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρός ὑφ' ἴμερον ὄρσε γό ιο·	TT
ἀψά μενος δ' ἄρα χειρὸς ἀ πώσατο ἦκα γέ ροντα.	TT
τὼ δὲ μνησα μένω, ὁ μὲν Ἔκτορος ἀνδροφό νοιο	5
κλαί' ἀδι νά, προ πάρουθε πο δῶν Ἀχι λῆος ἐ λυσθείς.	7
αὐτὰρ Ἀ χιλλεὺς κλαίεν ἐ ὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὐτε	B
Πάτρο κλον· τῶν δὲ στονα χῆ κατὰ δώματ' ὀ ρώρει.	7
αὐτὰρ ἐ πεὶ ἄρα γό ιο τε τάρατο δῖος Ἀ χιλλεὺς,	B

αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὤροτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀγίστη,	ΤΤ
οἰκτείρων πολυόν τε κάρη πολυόν τε γένοιον,	7
καί μιν φωνήσας ἔπερα πτερόεντα προσηύδα·	5
·«ἄ δεῖλ', ἧ δὴ πολλὰ κάκ' ἀνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.	Β
πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,	Β
ἄνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς	5
υἰάας ἔξενάριξα· σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.	ΤΤ
ἄλλ' ἄγελ δὴ κατ' ἄρ' ἔζευ ἐπὶ θρόνον, ἄλγεα δ' ἔμπης	Β
ἐν θυμῷ κατακείσθαι ἐλάσομεν, ἀχνύμενοί περ.	Β
οὐ γάρ τις προῆξις πέλεται κρουε ροῖο γόοιο.	7
ὥς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοῖ δειλοῖσι βροτοῖσι,	7
ζῶειν ἀχνυμένοις· αὐτοῖ δέ τ' ἀκηδέες εἰσίν.	5
δοιοῖ γάρ τε πίθου κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,	Β
δώρων, οἷα δί δωσι, κακῶν, ἔτερος δὲ ἐλάων·	ΤΤ
ᾧ μέν κ' ἀμμίξας δώ η Ζεὺς τερπικέ ρανος,	7
ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·	Β
ᾧ δέ κε τῶν λυ γρῶν δώ η, λω βητὸν ἐ θηκε·	7
καὶ ἐ κα κῆ βού βρωστις ἐπὶ χθόνα διαν ἐ λαύνει,	ΤΤ
φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τε τιμένος οὔτε βροτοῖσιν.	Β
ὥς μὲν καὶ Πη λῆϊ θεοῖ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα·	ΤΤ
ἐκ γενε τῆς· πάν τας γάρ ἐπ' ἀνθρώ πους ἐκέ καστο	ΤΤ
ὄλβω τε πλού τῳ τε, ἄ νασσε δὲ Μυρμιδό νεσσι,	ΤΤ
καὶ οἱ θνητῷ ἐόντι θεῖαν ποί ησαν ἄ κοιτιν.	ΤΤ
ἄλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θε ὸς κακόν, ὅτι οἱ οὔ τι	Β
παίδων ἐν μεγά ροισι γο νῆ γένε το κρειόντων,	ΤΤσ
ἄλλ' ἔνα παῖδα τέ κεν πανα ώριον· οὐδέ νυ τόν γε	Β
γηρά σκοντα κο μίζω, ἐ πεὶ μάλα τηλόθι πάτρης	ΤΤ
ἦμαι ἐνὶ Τροί ῃ σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα.	5
καὶ σέ, γέ ρον, τὸ πρὶν μὲν ἀ κούομεν ὄλβιον εἶναι·	ΤΤ
ὄσσον Λέσβος ἄ νω, Μάκα ρος ἔδος, ἐντὸς ἐ έργει	5
καὶ Φρυ γίη καθύ περθε καὶ Ἑλλή σποντος ἀ πείρων,	ΤΤ
τῶν σε, γέ ρον, πλού τῳ τε καὶ υἰάσι φασὶ κε κασθαι.	Β
αὐτὰρ ἐ πεὶ τοι πῆμα τόδ' ἤ γαγον Οὐρα νίωνες,	Β
αἰεῖ τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀν δροκτασί αι τε.	ΤΤ
ἄνσχεο, μηδ' ἀλί αστον ὀ δύρεο σὸν κατὰ θυμόν·	ΤΤ
οὐ γάρ τι προῆ ξεις ἀκα λήμενος υἱὸς ἐ ῆος,	5
οὐδέ μιν ἀνστή σεις, πρὶν καὶ κακόν ἄλλο πεί θησθα.»	5

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Ω'

Στίχοι 144+158

«Ἐμπρὸς πήγαινε (=ἴθι βάσκε) γρήγορα (=ταχεῖα), Ἴρι· ἀφοῦ ἀφήσης τὴν κατοικίαν (=ἔδος) τοῦ Ὀλύμπου, νὰ παραγγείλῃς εἰς τὸν μεγαλόψυχον Πρίαμον, μέσα εἰς τὸ Ἴλιον, νὰ ἐξαγοράσῃ (=λύσασθαι) τὸν υἱὸν τοῦ (=φίλον), μεταβαίνων (=ἰόντα) εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν, νὰ πάρῃ δὲ μαζὶ τοῦ (=φερέμεν) δῶρα διὰ τὸν Ἀχιλλέα, τὰ ὅποια (=τὰ) ἤθελον καταπραῦνει (=κεν ἰήνη) τὴν ψυχὴν (του), μόνος (=οἶον), καὶ κανένας ἄλλος ἄνδρας ἀπὸ τοὺς Τρῶας νὰ μὴ πάῃ μαζὶ τοῦ (=ἴτω ἅμα). (Μόνον) ἕνας κήρυξ γεροντότερος ἄς τὸν ἀκολουθήσῃ (=ἔποιτό οἱ); ἵνα οὗτος διευθύνῃ (=δ; κ' ἰθύνοι) τοὺς ἡμιόνους καὶ τὴν καλλίτροχον ἅμαξαν καὶ ἀκολουθῶς (=αὔτις) μεταφέρῃ ἐπίσης (=ἤλ' ἐ ἄγοι) πρὸς τὴν πόλιν τὸν νεκρόν, τὸν ὅποιον (=τόν) ἐφόνευσεν ὁ εὐγενὴς Ἀχιλλεύς. Καὶ νὰ μὴ ὑπολογίσῃ καθόλου ὁ νοῦς του (=μηδέ τι μελέτω οἱ φρεσὶ) τὸν θάνατον, μήτε καὶ τρόμον ἀκόμη (=τάρβος τι). Διότι θὰ δώσωμεν εἰς αὐτόν (=δπάσσομεν οἱ) τοιοῦτον συνοδόν (=τοῖον πομπόν), τὸν Ἀργεῖφόντην, ὁ ὅποιος θὰ (τόν) ὀδηγήσῃ, ἕως οὔτου (=ἦος), ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν του (=ἄγωι), πλησιάσῃ τὸν Ἀχιλλέα. Ὅταν δὲ (=ἐπὴν αὐτὰρ) ὀδηγήσῃ (αὐτόν) μέσα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, αὐτὸς ὄχι μόνον (=οὔτε) δὲν θὰ (τόν) φονεύσῃ (=κτενεῖ), ἀλλὰ καὶ (=τε) ὄλους τοὺς ἄλλους θὰ ἐμποδίσῃ (ἀπὸ + ἐρύξει)· διότι οὔτε ἀνόητος εἶναι οὔτε ἀπερίσκεπτος οὔτε ἀσεβὴς (=ἀλιτήμων)· ἀλλὰ μὲ πολλὴν φροντίδα (=μάλ' ἐνδυνέως) θὰ αἰσθανθῇ οἶκτον (=πεφιδῆσεται) διὰ τὸν ἰκέτην ἄνδρα».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

Βάσκε προστ. ἔν. τοῦ *βάσκω* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *βαίνω*)=πηγαίνω· *ἴθι* (προστ. τοῦ *εἶμι* καταντήσασα παρακλευματικὸν μόριον)=ἐμπρὸς (*Βάσκε ἴθι*=ἐμπρὸς πῆγαινε· πρβλ.: *βῆ ἰέναι*). *λειπούσα* μετ. ἀορ. β' τοῦ *λείπω*=ἀφήνω. τὸ *ἔδος* (*ἐξομαι, ἔδρα*)=ἔδρα, κατοικία. *Ὀλύμπιοι* ἰων. τ.=Ὀλύμπου. *μεγαλήτωρ* (*μέγας+ἦτορ*)=μεγαλόψυχος. *λύομαι*=ἀπολυτρώων, ἐξαγοράζω διὰ λύτρων. *φίλος*=ἀγαπητὸς (κεῖται ἀντὶ κτητικῆς ἀντ.). *ἰόντα* μετ. τοῦ *εἶμι*=πορεύομαι, πηγαίνω. *Ἀχιλλῆϊ* ἰων. τ.=

'Αχιλλεΐ. φερέμεν (=φέρειν) άπαρ. τοῦ φέρω=παίρνω μαζί μου, κρατῶ, βαστῶ. τὰ άναφ. άντ.=τὰ όποία. κε=άν. *ίγη* ύποτ. άορ. (*ίγη*) τοῦ *ίαινω*=1) θερμαίνω 2) άνακουφίζω, καταπραΰνω. *οίος*=μόνος. *άμα*=μαζί. *ίτω* προστ. τοῦ *εἶμι*. *οί* (δοτ. προσωπ. άντ.)=αὐτῷ. *έποιτο* εὐκτ. τοῦ *έπομαι*=άκολουθῶ. *γεραΐτερος* (έκ τοῦ *γεραΐός*, όπως τὸ *παλαιτερος* έκ τοῦ *παλαιός*)=γεροντιότερος, ήλικιωμένος. κ'=*κε*=*κέν*=άν. *ιθύνω*=εὐθυγραμμίζω, διευθύνω. *άμαξα* οἱ Ἄττικοί δασούνουν τήν λέξιν ή ψίλωσις όφείλεται εις αιολισμῶν. *έτροχος*=ή καλούς τροχούς έξουσα. *ήδὲ* (έπομένου τοῦ *καί*)=έπίσης *αὐτις* έπίρρ.=πάλιν, όπίσω, άκολουθως. *προτί* πρόθ.=πρός. *τόν* άναφ.=τόν όποίον. *έκτανε* άορ. β' τοῦ *κτείνω*=φονεύω. *δῖος* (*δί* *Εἰος* λατ. *divus*)=θεΐος, εὐγενής. *οί*=αὐτῷ. *μελέτω* π. οστ. τοῦ *μέλω*=γίνομαι, εἶμαι· αίτία φρ.:ντιδος. *φρην*=νοῦς (*μηδὲ μελέτω οἱ φρεσὶ*=νά μη φροντίζη ό νοῦς του, νά μη σκέπτεται· ιδὲ Συντακτικά). τὸ *τάρβω* (*ταρβῶ*=φοβοῦμαι, *terreo*, *tonno*=άγριος)=τρόμος, φόβος. *τοῖος*, *η*, *ον*=τοιοῦτος, τέτοιας λογής. *οί*=αὐτῷ. *πομπός* (*πέμπω*)=συνοδός. *όπάσομεν* μέλλ. τοῦ *όπάζω* (*όπάσο*=συνοδός)=1) δίδω ώς άκόλουθον ή ώς συνδῶ 2) παρέχω, δίδω. *άργεΐφόντης* (*άργός*=τοχός+*φαίνω*)=ό αιφνιδίως έμφανιζόμενος· κατ' άλλους έκ τοῦ *άργος*=λάμψις+θέμ·τι τοῦ *θεινώ* (άορ. *έπεφον*)=φονεύω· έπομέ ως ό φονεύων διά τής λάμψεως· έπίθετο:τοῦ Ἑρμοῦ. *άξει* μέλλ. τοῦ *άγω*. *ής* έπίρρ.=έως ότου. *κεν* δυνητ. =άν. *πελάσση* ύποτ. άορ. τοῦ *πελάζω* (*πέλας*=πλησίον)=πλησιάζω. *αὐτάρ* σύνδ.=δέ. *έπήν* (*έπει*+*άν*=*έπάν*) σύνδ.=όταν. *άγάγηιν*=*άγάγη κλισίη* (*κλίνω*)=μέρος όπου τις πλαγιάζει, σκηνή (στρατοπέδου) *κτενεει* μέλλ. τοῦ *κτείνω*=φονεύω. *άπό*+*έρύξει* μέλλ. τοῦ *άπερύνω*=άπορακρύνω, έμποδίζω. *άφρων* (*α* στερ.+*φρην*)=άνόητος. *άσκοπος* (*α* στερ.+*σκοπῶ*)=άσύνητος, άπερίσκεπτος. *άλιτήμων* (*άλιταίνω*=άσεβῶ, *άλιτρός*, *άλιτήριος*)=άσεβής. *ένδυκώς* (*έν*+*δευκ*· τοῦ *δένυμι*=φροντίζει) έπίρρ.=έπιμελῶς. *ίκέτω* ίων. τύπ. γεν. πτ. τοῦ *ίκέτη*. *πεφιδήσεται* ποιητικός μέλλ. άντί: *φείσεται* τοῦ *φείδομαι*=λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι.

Συντακτικά — Αἰσθητικά

ταχεῖα έπιρρηματ. κατηγ.=ταχέως. *έδος* *Οὐλύμποιο* (περίφρασις)=*Όλυμπος. οἶον* κατηγ. *μηδὲ τις άλλος* διά νά προκαλέση τόν οἶκτον τοῦ Ἀχιλλέως. *κήρυξ* ή *ίερότης* τοῦ προσώπου *ένισχύει* τήν *άσφάλειαν*· *άλλά* καί *γεραΐτερος*, *έχων* δηλ. *πειραν* καί *σωφροσύνην. οἱ* άντικ. τοῦ *έποιτο. ός κ' ιθύνει...* καί *άγοι* άναφορ. τελικαί προτ. κατ' εὐκτ. λόγω άφομοιώσεως πρὸς τὸ *έποιτο. τόν έκτανε* άναφ. πρότ. *θάνατος*—*τάρβω* ύποκ. τοῦ *μελέτω. φρεσὶ* άντικ. *οἱ* δοτ. κτητική. *πομπόν* κατηγ. *άγων* τροπική μετ. *άπό*+*έρύξει* τμησις. *άφρων*—*άσκοπος*—*άλιτήμων* κατηγ.· ό ποιητής *έξαιρει* τήν φρόνησιν, τήν *περίσκεψιν* καί τήν *εὐσέβειαν* τοῦ Ἀχιλλέως. *άνδρός* άντικ. τοῦ *πεφιδήσεται*.

Πραγματικά

"*Ισις* ή άγγελιαφόρος τῶν θεῶν πρὸς άλλήλους καί πρὸς τοὺς ανθρώπους· προσωποποιεῖ τὸ οὐράνιον τόξον, καλεῖται δὲ *άελλόπους, ποδήνημος* καί *χρυσόπτερος. φίλον υἱόν* τὸ πῶμα τοῦ υἱοῦ του Ἑκτορος. *άμαξα* τετράτροχος φορηγός συρομένη ὑπὸ δύο ήμιόνων καί μεταφέρουσα διάφορα πράγματα. Προκειμένου ὁμῶς περὶ τοῦ Πριάμου θά *έχρησιμοποιεῖτο* τετράτροχος δίφρος συρόμενος ὑπὸ ἵππων. *ίκέτω* οἱ *ίκέται*, όπως οἱ *έπῆϊται* καί οἱ *ξένοι*, *έτέλουν* ὑπὸ τήν προστασίαν τοῦ *ίκετησίου* Διός. (*)

(*) *Τόσον ή Ἴσις, ὅσον καί ὁ Ἑρμῆς, εἶναι οἱ δύο ἀπὸ μηχανῆς θεοί. Θά ήτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον μόνος ὁ Πρίαμος, εἰς οἷαν ψυχικήν κατάστασιν εὐρίσκειτο,*

Μήμημα

Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἐξανέστησαν κατὰ τῆς σκληρότητος τοῦ Ἀχιλλέως, σύροντος ὀπισθεν τοῦ ἄρματός του περὶ τὸν τάφον τοῦ Πατρόκλου τὸν νεκρὸν τοῦ Ἑκτορός. Διὸ καὶ ὁ Ζεὺς διέταξε τὴν μὲν Θέτιν, ὅπως συμβουλευέσῃ τὸν υἱὸν τῆς νὰ λυπηθῇ τὸν νεκρὸν καὶ ἀποδώσῃ αὐτὸν πρὸς ταφὴν εἰς τοὺς οἰκείους του, τὴν δὲ Ἴριν, ὅπως σπεύσῃ καὶ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Πρίαμον τὰ ἐξῆς: νὰ μεταβῆ μόνος του εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, κομίζων λύτρα, πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἑκτορός. Ἄς τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς ἡλικιωμένους κήρυξ, διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν ἄμαξαν καὶ ἐπαναφέρῃ τὸν νεκρὸν εἰς τὴν πόλιν. Οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει διὰ τὴν ἀσφάλειάν των· διότι ὁ μὲν Ἑρμῆς θὰ τοὺς συνοδεύσῃ μέχρι τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς λόγῳ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς εὐσεβείας του θὰ εὐσπλαγχνισθῇ τὸν ἰκέτην.

Περιλήψεις

1) Ἐντολὴ τοῦ Διὸς διὰ τῆς Ἴριδος πρὸς Πρίαμον, ὅπως μεταβῆ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν πρὸς λύτρωσιν τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἑκτορός καὶ 2) Ἀσφάλειά του θὰ εἶναι ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεὺς.

Στίχοι 159+187

«Ἐτσι εἶπεν ἔσηκώθη (=ᾠροτό) δὲ ἡ ταχεῖα ὡς ἡ θύελλα (=ἀελλόπος) Ἴρις, διὰ νὰ μεταφέρῃ τὴν παραγγελίαν (=ἀγγελέουσα). Ἐφθασε (=ἔξεν) δὲ εἰς (τὰ ἀνάκτορα) τοῦ Πριάμου, ὅπου (=δὲ) εὗρε (=κίχεν) κραυγὰς πόνου (=ἐνοπήν) καὶ θρήνους. Οἱ μὲν υἱοὶ (του) καθήμενοι πέριξ τοῦ πατρὸς μέσα εἰς τὴν αὐλήν μὲ δάκρυα κατέβρεχον (=ἐφυρον) τὰ ἐνδύματά (των)· ὁ δὲ γέρον εἰς τὸ μέσον (αὐτῶν ἦτο), σκεπασμένος σφιχτὰ (=ἐντυπὰς) διὰ τῆς χλαίνης (του)· πολλὴ δὲ λάσπη ὑπῆρχε (=ἔην) πέριξ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ τραχήλου τοῦ εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρισκομένου (=τοῖο) γέροντος, τὴν ὁποίαν (=τήν), ὅπως πρέπει νὰ συμπεράνωμεν (=ῥα), ἐσώρευσε ἐπ' αὐτοῦ (=καταμήσατο) διὰ τῶν χειρῶν του (=ἔησιν), κυλιόμενος (κατὰ γῆς). Αἱ δὲ θυγατέρες καὶ (=ιδὲ) αἱ νύμφαι (=νυοὶ) μέσα εἰς τὰ δωμάτια ἐθρήνουν, ἐνθυμούμεναι ἐκείνους (=τῶν), οἱ ὁποῖοι ὡς γνωστὸν (=δή), καὶ πολλοὶ καὶ γενναῖοι (=ἐσθλοὶ) ἔκειντο νεκροί, ἀφοῦ ἔχασαν (=δλέσαντες) τὴν ζωὴν (των) ὑπὸ (τὰ πλήγματα) τῶν χειρῶν τῶν Ἀργείων. Τότε (=δὲ) ἡ ἀγγελιαφόρος τοῦ Διὸς ἐστάθη (=στῆ) πλησίον τοῦ Πριάμου καὶ (=ῆ-

νὰ ἐλάμβανε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ νιῶν του. Διὰ τῆς Ἴριδος ὁμως κατ' ἐντολήν τοῦ Διὸς ὑποβάλλεται ἡ ἰαυαῖνι ἀπόφασις. Θὰ ἦτο ἐπίση· ἀκατανόητον νὰ προχωρήσῃ ὁ τρῆλιμῆτος γέρον διὰ μέσον τοῦ ἐνθροικῶ σπασιοπέδου. Διὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὁμως, κρυπτικὸς τὴν πορείαν, αἰρεται καὶ τὸ δεύτερον ἐμπόδιον.

δὲ) (τόν) προσεφώνει, ὀμιλοῦσα ψιθυριστά (=φθνεξαμένη τυτθόν)* ἐν τούτοις ὁμως (=δὲ) τὰ μέλη αὐτοῦ (=τόν γυῖα) κατέλαβεν ὁ τρόμος· «λάβε θάρρος, Πρίαμε, υἱὲ τοῦ Δαρδάνου, εἰς τὴν καρδίαν σου (=φρεσί) καὶ μὴ φοβῆσαι καθόλου· διότι ἐγὼ ἔχω ἔλθει ἐδῶ (=ἰκάνω τόδε) χωρὶς νὰ προμηνύω διὰ τῶν βλεμμάτων (=οὐκ ὀσσομένη) ἀλήθεια (=δὲ) συμφορὰν ἐναντίον σου (=τοι), ἀλλ' ἔχουσα κατὰ νοῦν τὸ καλόν σου· σοῦ (=τοι) εἶμαι δὲ ἀγγελιαφόρος τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ εὐρίσκειται μακρὰν (=ἔων ἀνευθεν), πολὺ φροντίζει διὰ σὲ (=κῆδεταί σευ) καὶ (σὲ) εὐσπλαγχνίζεται. Ὁ Ὀλύμπιος σοῦ δίδει ἐντολὴν [=σ(ὲ) ἐκέλευσεν] νὰ ἐξαγοράσῃς τὸν εὐγενῆ Ἑκτορα, νὰ λάβῃς δὲ, μαζί σου (=φερέμεν) δῶρα διὰ τὸν Ἀχιλλέα, τὰ ὁποῖα ἤθελον καταπραῦνει τὴν ψυχὴν (του) (=τά κε θυμὸν ἰήνη), μόνος (=οἶον), καὶ κανένας ἄλλος ἄνδρας ἀπὸ τοὺς Τρῶας νὰ μὴ πάῃ μαζί σου (=ἴτω ἄμα). (Μόνον) ἕνας κήρυξ γεροντότερος ἄς σὲ ἀκολουθήσῃ (=ἔποιτο τοι), ἵνα οὗτος διευθύνῃ τοὺς ἡμιόνους καὶ τὴν καλλιτροχὸν ἄμαξαν καὶ ἀκολουθῶς (=αὔτις) μεταφέρῃ ἐπίσης (=ἡδὲ ἄγοι) πρὸς τὴν πόλιν τὸν νεκρόν, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ εὐγενῆς Ἀχιλλεύς. Καὶ νὰ μὴ ὑπολογίσῃ καθόλου ὁ νοῦς σου θάνατον, μήτε καὶ τρόπον ἀκόμη· διότι θὰ σὲ συνοδεύῃ (=ἄμ' ἔψεται τοι) τοιοῦτος συνοδός, ὁ Ἀργεῖφόντης, ὁ ὁποῖος θὰ σὲ ὀδηγήσῃ, ἕως ὅτου, ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν του, πλησιάσῃ (=πελάσση) τὸν Ἀχιλλέα. Ὅταν δὲ (=ἐπὴν αὐτὰρ) (σὲ) ὀδηγήσῃ μέσα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν (=οὔτε) θὰ (σὲ) φονεύσῃ, ἀλλὰ καὶ (=τε) ὄλους τοὺς ἄλλους θὰ ἐμποδίσῃ (=ἀπὸ + ἐρύξει)· διότι οὔτε ἀνόητος εἶναι οὔτε ἀπερίσκεπτος οὔτε ἀσεβής· ἀλλὰ μὲ πολλὴν φροντίδα (=μάλα ἐνδυκίως) θὰ αἰσθανθῇ οἶκτον (=πεφιδήσεται) διὰ τὸν ἰκέτην ἄνδρα».

Γραμματικά — Σημσιολογικά

ὡς καὶ ὡς καὶ ὡς ἐπίρρ. =ἔτσι. ἔφατο (μέσος παρατ., χωρὶς νὰ διαφέρῃ τοῦ ἐνεργ. σηματολογικῶς, τοῦ ἴφμι) =εἶπεν. ὄρωτο συνηρημέν. τύπος μέσ. ἀορ. β' (=ὠρόμην) τοῦ ὄρνωμαι (ὄρνω, ὄρνον. λατ. orior, origo) =σηκῶνομαι, σπεύδω. ὁ, ἡ ἀελλόπος (ἀελλα=θύελλα+πόυς)=ὁ τοχὺς ὡς ἡ θύελλα. ἀγγελέουσα μετ. μέλλ. τοῦ ἀγγέλλω. ἴξεν ἀορ. τοῦ ἴνω (ἰκάνω, ἰνεόμαι)=φθάω. κίχεν ἀορ. β' τοῦ κίχάνω καὶ κίχημι=συναντῶ, εὐρίσκω. ἡ ἐνοπή (ἐκ τοῦ ἐννέπω, ὅπως μολπῆ ἐκ τοῦ μέλπω)=φωνή, κραυγὴ πόνου, φωνὴ λύπης (γυναικῶν). γόςος=θρήνος, οἰμωγὴ (ἀνδρῶν). τὸ εἶμα (ἐκ. θέμ. ἴεσ. τοῦ ἔσ-νυμι=ἐννυμι=ἐνδύω)=τὸ ἐνδυμα. ἔφρωον παρατ. τοῦ φύρω (φύραμα, συμφύρω)=ζυμώνω, ἀνακατῶνω, καταβρέχω. μέσοισι=μέσις. ἐντυπᾶς (ἐντυπῶ =ἐγχαράττω, ἐντύπω

οις, *έντυπα*) *έπίρρ.* (όπως τὸ *εκάς, άνδρακάς*)=σφιχτά εἰς τὸ σῶμά του, κολη-
λητά. *κόπρος*=κόνις, άκάθαρτον χῶμα, λάσπη. *έην* (παρὰτ. τοῦ *εἰμί*)=ήν
=ήτο, ὑπέρχε. *αὐχὴν*=τράχηλος. *τοῖος, η, ον* (έκ θέμ. το τοῦ δεικτ. *ό*)=τέ-
τοιος, τέτοιας λογῆς. *άρα* καὶ *άρ* (πρὸ συμφώνου) καὶ *εα* καὶ *ε'* (πρὸ φωνή-
εντος) ποικίλης σημασίας ἀναλόγως τῶν συμφραζομένων=όπως πρέπει
νά συμπεράνωμεν. *κυλίδομαι*=κυλίωμαι (κατὰ γῆς). *καταμήσοτο* άόρ.
τοῦ *καταμάομαι* (*άμα*=θερίζω, *άμητος*=θερίσμός)=μαζεύω, ἐπισωρεύω
κατ' έμαυτοῦ. *έήσιν* ἰων. τύπ. δοτ. πληθ.=εαῖς τῷ κτητικῷ ἐπιθέτου
έός, έή, έόν καὶ *ός, ή, ό*=ἴδιος, ὁ ά ήκων εἰς τινα, ἰδικός του. *ιδέ* σύνδ.
δι' οἷ συνδέονται λέξεις καὶ προτάσεις=καί. *ή νύος* (*νύμφη, νυμφίος*)=
ἡ νύμφη συζυγος τῷ υἱῷ ἢ τοῦ άδελφ. *όδύρομαι*=θρηνώ. *τών*
δεικτ. σημ. τούτων. *μιμνήσκομαι*=ένθυμοῦμαι. *οἱ* άναφ.=οἱ όποιοι.
πολέες ἰων. τ.=πολλοί. *έσθλός*=γενναίος. *κάτο* καὶ *κείατο* γ' πληθ. πα-
ρατὰ. (=έκειντο) τοῦ *κείμαι*. *όλεσαντες* μετ. άόρ. τοῦ *όλλυμι*=χάνω.
σιή άόρ. β'=*έστη* άμ-ταβάτως=έστάθη. *ήδέ* σύνδ.=καί. *προσηύδα* πα-
ρατ. τοῦ *προσαυδῶ*=προσφωνῶ, άποτεινώ τόν λόγον. *τυτθόν* αίτιατι-
κοφανές *έπίρρ*=όλίγων, ψιθυριστά, χαμηλοφώνως (έκ τοῦ *τυτθός*=μι-
κρός). *φθεγγαμένη* μετ. άόρ. τοῦ *φθέγγομαι*=όμιλώ. *τόν* δεικτ. σημ.=
τούτον' άντί γενικῆς τοῦ. *έλλαβε* (τά δύο λ χάριν τοῦ μέτρου). *τά γυία*
=μέλη τοῦ σώματος (χεῖρες, πόδες) *τό γυῖον*=κόμη, γονυ, κνήμη
(πρὸβλ. *γύαλον*=κεκαμμένον ξύλον άρότρου). *τάρβει* προστ. έν. τοῦ *ταρ-*
βος (*τάρβος*)=φοβοῦμαι. *τοι=σοι* δοτ. προσωπ άντ *όσοσμένη* μετ. τοῦ
όσομαι [τῷ *όσοε*]=τά (δυσ) μάτια]=βλέπω, βλέπω κατὰ νοῦν, προμη-
νύω διὰ τῶν βλεμμάτων, σκέπτομαι *τόδε* *έπιρρηματικῶς*=έδῶ. *έκάνω*
(*έκω, έκνόμαι*)=έρχομαι, έχω έλθει. *τοι=σοι* δοτ. προσωπ. άντ. *σεν*
ἰων. τύπ.=σοῦ. *άνευθεν* *έπίρρ*=μακράν. *έών* ἰων. τύπ.=όν μετ. τοῦ
εἰμί. *μέγα* *έπίρρ*.=πολύ. *κῆδομαι* (*κῆδος*. *κηδευών*)=1) λυποῦμαι 2) φρον-
τίζω, προστατεύω. *έλευίρω* (*έλεος, έλεινός*)=αἰσθάνομαι οίκτον. εὔ-
σπλαγχνίζομαι. *σ(έ)*. *έκέλευσε*=*κελεύει*=παραγγέλλει, δίδει έντολήν.
Σημειώσεις: αἱ άπό τοῦ 76+187 γλωσσικά κ.λ.π. παρατηρήσεις εἶναι
αἱ αὐτὰ πρὸς τὰς έν τοῖς στίχοις 147+158 *άναφερομένας*, τὸ δέ πε-
ριεχόμενον τῶν στίχων *έκφέρ*-ται εἰς εὐθύον λόγον' έν στίχῳ 178 *ιδέ*
τυπογρ. λάθος *έπειτο* άντί τοῦ *έπειτο*' *έπίσης* ὁ στίχ. 182 *έχει* παραλ-
λαγῆν τινα' *τοι=σ(έ)*. *έψεται* μέλλ. τοῦ *έπομαι*=άκολουθῶ, συνοδεύω'
έν στίχῳ 183 ὁ τόνος τοῦ *κεν* *άναβιβάζεται* εἰς τὸ *ῆος* (=ῆός *κεν*).

Συντακτικά—Αἰσθητικά

ὡς σύστοιχ. άντικ. τοῦ *έφατο, άγγελέουσα* τελ. μετ. *ές* ένν. *δόμον Πριά-
μοιο*. *δάκρυσιν έφυρον* α' βαθμῆς τοῦ πένθους *έντυπὰς κεκαλυμμένους* β'
βαθμῆς τοῦ πένθους' τὸ μέγεθος τῆς θλίψεως *έξάιρει* ἢ κάλυψις *δλου*
τοῦ σώματος, ὡστε μόνον ὁ τύπος τῶν μελῶν αὐτοῦ νά διακρίνεται.
Πρέπει νά φαντασθῶμεν ὅμως ὅτι *άπεκαλύφθη* *άμα* τῇ *άφίξει* τῆς
'Ιριδος, ὡς δηλοῦται καὶ *έκ* τοῦ 223 στίχου (*έσοδρακον άνην*). *κεφαλῆ*-
αὐχένι δοτ. τοπικά. *χερσίν* δοτ. ὄργαν. *τών* άντικ. τοῦ *μιμνησόμεναι*.
ὑπό χερσίν *έμπρόθ*. διορ. τρόπου καὶ αίτίου. *νύον* αἱ γυναῖκες *έπρεπε*
νά θρηγοῦν κατ' οἶκον. *τυτθόν* διὰ νά μή τρομάξη, *άλλ'* ὁ Πρίαμος
έχει βαθύτατα συγκλονισθῆ. *τόν* (άντί τοῦ)—*γυία* άντικ. τοῦ *έλλαβε*. *τοι*
καὶ κατωτέρω *πάλιν* *τοι* δοτ. ἠθικά. *σεν* γεν. *άφαιρετική*. *έών* ένδοτ.
μετ. *σ(έ)* άντικ. τοῦ *έκέλευσε* καὶ ὑποκ. τοῦ *λύσασθαι*' ὁ άόρ. *έκέλευσε*
άναφέρεται εἰς τὴν στιγμήν, καθ' ἣν *έδόθη* ἡ έντολή. Συνέχειαν πα-
ρατηρ. *ιδέ* *άνωτέρω*.

Πραγματικά

ένδοθεν *αὐλῆς* οἱ θάλαμοι τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ Πριάμου *εὐρί-*
σκοντο *έκατέρωθεν* τῆς *αὐλῆς* τοῦ *άνακτόρου* (Ζ' 'Ιλ. στίχ. 247).

κόπος ἔην κεφαλῇ πολύ δραματική εἶναι ἡ σκηνὴ τῶν γοερῶν θρῆνων, τὴν ὁποῖαν ἀντικρύζει ἡ Ἴρις· τὰ τέκνα θρηνοῦν καὶ ὁ γέρον Πρίαμος ἀθέατος, τυλιγμένος εἰς τὴν χλαῖναν, με κεφαλῇ λασπωμένην, κυλλεται κατὰ γῆς. Ἡ τοιαύτη ἐκδήλωσις τοῦ πένθους, ἀνατολικὸν ἔθιμον, ἦτο συνήθης. Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς (Ἰλ. Σ στ. 23), μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου, *κατήσχυε* τὸ ὠραῖόν του πρόσωπον με *κόνιν αἰθαλόεσσαν*, προερχομένην ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἐν τῇ αὐτῇ θυσιαζομένων ζώων πρὸς τιμὴν τοῦ *ἐρκείου* Διός. Ἐπίσης οἱ Φαρισαῖοι ἐπέρριπτον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τέφραν πρὸς ἐκδήλωσιν πένθους. *Δαρδανίδης* ὡς ἀπόγονος τοῦ Δαρδάνου, παλαίου βασιλέως τῆς Τροίας.

Νόημα

Ἡ Ἴρις, ἐκτελοῦσα τὴν ἐντολὴν τοῦ Διός, μετέβη ἐν τάχει εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου, ὅπου εὐρέθη πρὸ συγκλονιστικῆς σκηνῆς. Τὰ τέκνα τοῦ Πριάμου ἐθρήνουν γοερῶς ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τὸν γέροντα πατέρα, πενθοῦντα κατὰ τρόπον Ἀνατολικὸν ἐν σάκκῳ καὶ κόνει. Ὁ αὐτὸς θρῆνος ἐπίσης ἠκούετο καὶ ἐκ τῶν δωμάτων ὑπὸ τῶν θυγατέρων καὶ νυμφῶν διὰ τὴν ἀπώλειαν πολλῶν καὶ γενναίων ἀνδρῶν. Τότε ἡ Ἴρις ἐπλησίασε τὸν Πρίαμον καὶ ἀόρατος εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν διαβιβάζει τὴν ἐντολὴν τοῦ Διός χαμηλοφώνως, διὰ νὰ μὴ γίνῃ εἰς τοὺς ἄλλους αἰσθητὴ μήτε καὶ ταραξῆ τὸν γέροντα, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐν τῷ μεταξύ κατελήφθη ὑπὸ τρόμου. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται οἶκτον διὰ τὸν Πρίαμον, λέγει ἡ Ἴρις, πρέπει νὰ μεταβῆ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, συνοδευόμενος μόνον ὑπὸ ἡλικιωμένου κήρυκος, καὶ ἐξαγοράσῃ διὰ λύτρων παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν νεκρὸν τοῦ Ἐκτορος. Οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει· ὁ Ἑρμῆς, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεός, θὰ ὀδηγῆ αὐτὸν ἀκινδύνως διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου. Καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, τὸν αὐτὸν οἶκτον θὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἐκεῖνος πρὸς ἓνα ἰκέτην ἄνδρα.

Περιλήψεις

1) Θρῆνοι καὶ ὄδυρμοι εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου. 2) Ἡ ὑπὸ τῆς Ἰριδος διαβίβασις τῆς ἐντολῆς τοῦ Διός περὶ μεταβάσεως τοῦ Πριάμου παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ πρὸς παραλαβὴν τοῦ νεκροῦ Ἐκτορος καὶ 3) Ἀσφάλειά του θὰ εἶναι ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεύς.

Στίχοι 188+199

Ἡ μὲν ταχύπους (= *πόδας ὠκέα*) Ἴρις, ὡς ἦτο φυσικὸν (= *ἄρα*), ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ (= *ὡς*), ἀπῆλθεν. Ἐκεῖνος δὲ (= *αὐτὰρ ὁ γε*) διέταξε (= *ἠνώγει*) τοὺς υἱοὺς (του) (= *υἱας*) νὰ ἐτοιμάσουν (= *δολίσαι*) καλλιτροχον ἡμιονικὴν ἄμαξαν, νὰ δέσουν (= *δησαι*) δὲ ἐπάνω εἰς αὐτὴν ψάθινον κιβώτιον, (= *πειρινοθα*). Ὁ ἴδιος δὲ κατέβη εἰς τὴν εὐώδη (= *κηώεντα*) ἀποθήκην, κέδρινην, με ὑψηλὴν στέγην, ἡ ὁποῖα περιεῖχε (= *κεχάνδει*) πολλὰ πολύτιμα πράγματα (= *γλήνεα*)· μέσα δὲ (= *ἐς δὲ*) (εἰς τὴν ἀποθήκην) προσεκάλεσε τὴν σύζυγόν (του) Ἐκάβην καὶ (τῆς) εἶπε· «καυμένη (= *δαιμονίη*), μοῦ ἦλθεν ἐκ μέρους τοῦ Διός ἀπὸ τὸν Ὀλυμπον ἀγγελιαφόρος νὰ ἐξαγοράσω (τὸν νεκρὸν) τοῦ υἱοῦ μας, μεταβαίνων εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν, καὶ νὰ πάρω μαζ

μου (=φερρέμεν) δῶρα διὰ τὸν Ἀχιλλεῖα, τὰ ὅποια (=τὰ) ἤθελον καταπραῦνει (=ἰήνη κεν) τὴν ψυχὴν (του). Ἐμπρὸς λοιπὸν (=ἀλλ' ἄγε), εἶπέ μου, τί σοῦ φαίνεται (=τοὶ εἶδεται) κατὰ νοῦν (=φρεσίν) ὅτι εἶναι αὐτό; Διότι ὑπερβολικὰ (=αἰνῶς) μὲ παρακινεῖ (=μ' ἄνωγεν) ἐπιθυμία καὶ ὄρμη (=μένος καὶ θυμός) ἐγὼ ὁ ἴδιος (=αὐτόν γε) νὰ μεταβῶ ἐκεῖ (=λέναι κεῖσε) πρὸς τὰ πλοῖα, μέσα εἰς τὸ ἐκτεταμένον στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

ἄρα (δηλοῖ φυσικὴν ἀκολουθίαν) = ὡς ἦτο φυσικόν. ὡς ἐπίρρ. = οὕτω, ἔτσι. *ἀπέβη* (ἀόρ. τοῦ *ἀποβαίνω*) = ἀπῆλθε. *ὠκύς, εἶα*, ὦ (ἡ ὄνομ. ἐν θηλ. γέν. πανταχοῦ *ὠκέα*) = ταχύς, γρήγορος. *ὕλας* (ἐκ τοῦ *υἱάς* ὡς τριτόκλ.) = υἱοῦς. *ἡμίονεος, η, ον* (*ἡμίονος*) = ὁ ἀνήκων εἰς ἡμίονον, ἡμιονικός. *δπλίξω* = ἄρματων, ἐτοιμάζω. *ἠγώγει* ὑπερσ. μὲ σμ. παρατ. τοῦ *ἄνωγα* = διατάσσω, παραγγέλλω, παρακινῶ. *ἡ πείριος* (μόνον κατ' αἰτίατ. *πειραίνω* = δένω) = κιβώτιον ψάθινον. *δῆσαι* ἄπαρ. ἀόρ. τοῦ *δέω* = δένω. *κατεβήσεται* (μεικτὸς ἀόρ. τοῦ *καταβαίνω*) = κατέβη. *κῆώεις, εσσα, εν* (τὸ *κῆ*) *Φος* = θυμιάμα, *καίω, canus*) = εὐωδιάζων ὡς ἐκ θυμιάματος, εὐώδης. *κέδριος* = ὁ ἐκ ξύλου κέδρου. *ὕπόροφος* = μὲ ὑψηλὴν στέγην, ὑψηλός. *τὸ γλήγος* (*γλήγη* ἐκ θέμ. ἔχοντος τὴν ἔννοιαν τοῦ λάμπειν) = στίλβον κόσμημα, πολῦτιμον πράγμα, κειμήλιον. *κεχάνθει* ὑπερσ. τοῦ *χανθάνω* (*prae-hendo*) = χωρῶ, περιλαμβάνω, περικλείω. *ἐς* ἐπιρρηματικῆς σμ. = μέσα (ἐκεῖ). *ἄλοχος* (*ἀ* ἄθροιστ. + *λέχος* = κλίνη) = ἡ ἔχουσα κοινὴν τὴν κλινὴν, σύζυγος. *ἐκαλέσατο* (μὲ δύο *σ* χάριν τοῦ μέτρου) ἀόρ. τοῦ *λέομαι* = προσκαλῶ. *φώνησεν* ἀόρ. τοῦ *φωνέω* = φωνάζω, λέγω. *δαιμονίη* (συμπαθῆς προσφώνησις) = δυστυχησμένη, καυμένη. *Διόθεν* τοπικόν ἐπίρρ. = ἐκ μέρους τοῦ Διός. *λύομαι* = ἐξαγοράζω. *ἰόντα* μετ. τοῦ *εἶμι* = πορεύομαι, μεταβαίνω. *φερρέμεν* ἄπαρ. = *φέρειν* τοῦ *φέρω* = παίρνω μαζί μου. τὰ ἀναφ. σμ. = τὰ ὅποια. *κε* δυνατ. = *ἄν. ἰήνη* ὑποτ. ἀόρ. (= *ἰήνα*) τοῦ *ἰαίνω* = μετριάζω, καταπραῦνω. *ἀλλὰ* = λοιπὸν (ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ ἡ προστ.). *ἄγε* παρακελευσματικὸν μόριον = ἐμπρός. *τοι* δοτ. προσωπ. ἀντ. = *σοι*. *φρένες* = νοῦς. *εἶδομαι* (θέμ. *Ἔ* *εἶδ*) = φαίνομαι. *αἰνώς* (*αἰνώ*) θέμ. *αι* = κραδαίνειν, εἰσχωρεῖν) ἐπίρρ. = καταπληκτικῶς, ὑπερβολικὰ. *μένος* (λατ. *inens*, *εὐμενής, δυσμενής, μέμονα*) = ὄρμη, σφοδρὰ ἐπιθυμία. *θυμός* = ὄρμη (ἀμφότερα συναπτόμενα εἶναι συνώνυμα). *ἄνωγεν* παρακμ. μὲ σμ. ἐν. (ἰδὲ ἀνωτέρω). *κεῖσε* (*ἐκεῖνος*) τοπ. ἐπίρρ. = εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἐκεῖ. *λέναι* ἄπαρ. τοῦ *εἶμι* = μεταβαίνω. *ἔσω* = εἴσω ἐπίρρ. = μέσα. *στρατὸς* (*στόρνυμι*) = στρατόπεδον. *εὐρύς* = πλατύς, ἐκτεταμένος.

Συντακτικά — Αἰσθητικά

πόδας αἰτίατ. τοῦ κατὰ τι. *ὕλας* ἀντικ. τοῦ *ἠγώγει* καὶ ὑποκ. τοῦ *δπλίσαι. μοι* δοτ. προσωπ. *λύσασθαι* ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ *ἄγγελος. τόδε* πρόληψις τοῦ ὑποκειμ. *τι* κατηγ. *εἶδεται τοι* = *δοκεῖ σοι*. Εἰς τὸν στίχ. 197 βλέπομεν ὅτι ὁ Πρίαμος, μολοντὸν εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασιν, ἐννοεῖ νὰ ἐρωτήσῃ καὶ τὴν ταλαίπωρον σύντροφον. μὲ ἀντικ. τοῦ *ἄνωγεν* καὶ ὑποκ. τοῦ *λέναι. αὐτόν* κατηγ. διορ. *κεῖσε* — *ἐπὶ νῆας* — *ἔσω στρατὸν* οἱ προσδιορισμοὶ ἐξαίρουν τὸ ἐπικίνδυνον τῆς πορείας κατὰ τὸν Αἰεῖς.

Πραγματικά

περίρριθθα τετράγωνον ἢ κυκλικὸν κιβώτιον πλεκτὸν ἐκ καλάμων ἢ κλά

δων λυγιᾶς πρὸς ὑποδοχὴν ἐφοδίων καὶ δώρων· ἐτίθετο ἐπὶ τῆς ἀμάξης, διὰ τὰ συγκρατῆ τὸ φορτίον, ἢ ἐχρησίμευεν καὶ ὡς κάθισμα. **θάλαμος** ἀποθήκη κειμένη εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ ἀνακτόρου ἢ ὀπισθεν τοῦ γυναικωνίτου. **κηρώντα** τὰ δωμάτια καὶ τὰ ἐνδύματα ἤλειφοντο διὰ μύρων πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν μυῶν καὶ ἐξουδετέρωσιν τῶν κακῶν ὀσμῶν. τὰς ὁποίας προεκάλουν ἢ κνῖσα καὶ οἱ σωροὶ κόπρου.

Νόημα

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Ἰριδος ὁ Πρίαμος ὠπλίσθη μὲ θάρρος καὶ ἔδωσε τὰς δεούσας πρὸς ἐτοιμασίαν διαταγὰς εἰς τοὺς υἱοὺς του, ὁ ἴδιος δὲ κατῆλθεν εἰς μεγάλην ἀποθήκην, ὅπου ἐφυλάσσοντο πολυτιμα πράγματα. Ἐκεῖ προσεκάλεσε καὶ τὴν σύζυγόν του Ἑκάβην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσε τὴν θείαν παραγγελίαν καὶ ἐζήτησε τὴν γνώμην αὐτῆς. ἐτόνισε δὲ ὅτι ὁ ἴδιος κατέχεται ἀπὸ ὑπερβολικῆν ἐπιθυμίαν μεταβάσεως εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν.

Περιλήψεις

1) Ἀναχώρησις Ἰριδος. 2) Παραγγελία Πριάμου πρὸς τοὺς υἱοὺς του καὶ 3) Ἀνακοίνωσις τῆς ἐντολῆς τοῦ Διὸς εἰς τὴν Ἑκάβην.

Στίχοι 200+216

Ἔτσι εἶπεν ἡ δὲ γυναῖκα (του) ἐξέβαλε γοερὰν κραυγὴν (=κῶκυσε) καὶ ἀπήντησεν (=ἀμείβετο μύθῳ) «συμφορά μου (=ὦ μοι), ποῦ λοιπὸν (=πῆ δὴ) ἔχουν πάει (=οἴχονται) τὰ λογικά σου (=τοι φρένες), διὰ τὰ ὁποῖα (=ἧς) ἀνέκαθεν ἔως τώρα (ἦ: πρῶτύτερα ἀκριβῶς) (=τὸ πάρος περ) ἦσιν ξακουστός (=ἐκλεο) μεταξὺ τῶν ξένων ἀνθρώπων καὶ (=ἠδὲ) εἰς αὐτοὺς ποῦ κυβερνᾶς (ἦ: εἰς τοὺς ὑπηκόους σου) (=οἷσιν ἀνάσσεις); Πῶς ἔχεις τὸ θάρρος (=ἐθέλεις) νὰ μεταβῆς (=ἐλθέμεν) εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν μόνος, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνδρός, ὁ ὁποῖος σοῦ ἐφόνευσε (=τοι ἐξενάριξε) καὶ πολλοὺς καὶ γενναίους υἱοὺς; Σκληρὰ λοιπὸν (=νυ) (εἶναι) ἡ ψυχὴ σου (=τοι ἦτορ). Διότι ἂν σὲ ἰδῆ στὰ μάτια του (=ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν) καὶ σὲ συλλάβῃ (=αἰρήσει) αὐτὸς ὁ θηριώδης (=ὠμωσιγῆς) καὶ ὕπουλος ἄνδρας, δὲν θὰ σὲ εὐσπλαγχνισθῆ οὔτε καὶ θὰ σὲ σεβασθῆ καθόλου. Τώρα λοιπὸν ἄς κλαίωμεν μακρὰν (=ἀνευθεν) (τοῦ νεκροῦ) καθήμενοι εἰς τὸν οἶκόν (μας)· δι' αὐτὸν δὲ (=τῷ δὲ) κατὰ πᾶσαν πιθανότητα (=ποθι), ὅταν ἐγεννᾶτο(= γεινόμενῳ), ἢ παντοδύναμος (=κραταιῆ) μοῖρα ἔτσι (=ὡς) ἔκλωσεν εἰς τὸ νῆμα (τῆς ζωῆς του) (=ἐπένησε λίνῳ), ὅταν ἐγὼ ἢ ἴδια τὸν ἐγέννησα (=μιν τέκον), διὰ τὴν χορτάση δηλ. (=ἄσαι) τοὺς λευκόποδας σκύλλους, μακρὰν τῶν γονέων του, ἄλγησιον (=πάρα) σκληροῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποῖου (=τοῦ) ἐγὼ μα-

κάρι νά ἤμποροῦσα (=ἔχοιμι) τὸ σηκῶτι νά (τὸ) κατατρώγω (=ἐσθόμεναι) προσκολληθεῖσα (=προσφῦσα) ἕως εἰς τὸ βάθος (=μέσσοι) τότε θά (τὸν) ἐξεδικούμην [=ἄντιτα ἔργα γένοιτο (μοι)] διὰ τὸν υἱὸν μου, ἐπειδὴ δὲν τὸν ἐφόνευσε (=ἐκατέκτα) ὡσάν ἄνανδρον βέβαια (=κακιζόμενόν γε), ἀλλὰ ὑπερασπίζοντα (=πρὸ+εσταότα) τοὺς Τρῶας καὶ τὰς βαθυκόλπους Τρωάδας, χωρὶς νά ἔχη κατὰ νοῦν (=μεμνημένον) οὔτε τὴν φυγὴν (=φόβον) οὔτε τὴν πρὸς ἄμυναν ὑποχώρησιν (=ἀλεωρῆς)».

Γραμματικά -- Σημαιολογικά

ὡς φάτο (ιδεῖ ἐν στίχ. 159). κῶκυσεν (κωκυτός) ἄορ. τοῦ κωκύω=θρηγῶ ἀμείβετο παρατ. τοῦ ἀμείβομαι (ἀργυραμοιβός)=1) ἀνταλλάσσω 2) ἐκ διαδοχῆς πράττω τι, ἀποκρίνομαι. (ἀμείβομαι μύθω=ἀπαντῶ). ὦ (ἐπιφών. λύπης φωνουθέμενον μετὰ τοῦ μοι ἢ πόποι)=συμφορὰ μου. πῆ καὶ πῆ ἐπίρρ=ποῦ, εἰς ποῖον μέρος. τοι δοτ. προσωπ. ἀντ.=σοι. οἴχονθ' (γ' πληθ.)=οἴχονται τοῦ οἴχομαι=φεύγω, πηγαίνω, ἐκλείπω, ἐξαφανίζομαι (ὁ ἐνεστ. λειτουργεῖ ἀντί παρακειμ.). ἦς ἰων. τ. δοτ. πληθ.=αἴς τῆς ἀναφ. ἀντ. ὅς, ἦ, ὅ. τὸ πάρος ἐπίρρ. μετ' ἄρθρου=πρωτίτερα, προηγουμένως, ἀνέκαθεν ἕως τώρα. ἐκλεο(ο) συγκεκομημένος παρατ. τοῦ κλέομαι (κλέος, κλείω, κλείζομαι)=ἔχω φήμην, φημιζομαι, εἶμαι ἑακουστός. ὁ ξεῖνος (ἐπιθετ. σημ)=ὁ ἐκ ξένης χώρας, ξένος. ἦδὲ σύνδ.=καί. οἴωιν (δοτ. ἀναφ. ἀντ.)=οἴς. ἀνάσσω (ἀναξ, ἀνασσα)=εἶμαι κύριος, ἐξουσιάζω, βασιλεύω. ἐθέλω=ἔχω τὸ θάρρος. τολμῶ. ἐλθέμεν ἄπαρ=ἐλθεῖν. τοι=σοι. πολέας ἰων. τ.=πολλούς. ἐσθλός=1) λαμπρὸς 2) γενναῖος 3) ὠφέλιμος 4) ἔξοχος 5) εὐγενής. υἱέας (κατὰ τὴν γ' κλίσι.)=υἱοῦς. ἐξενάριξε ἄορ. τοῦ ἐξενάριζω=1) ἀφαίρω τὰ ἔναρα, τὰ ὄπλα δηλ. τοῦ ἐν τῇ μάχῃ φονευθέντος, σκυλεύω 2) φονεύω (ὄπως ἐδῶ). σιδήρειος=1) σιδηροῦς 2) ἄκαμπτος. νῦ ἐγκλιτικὸν μόριον=λοιπόν, βέβαια, δά. τοι=σοι. τὸ ἦτορ μόνον ὄνομα. καὶ αἰτ.)=1) ἡ καρδιά (ἐν τῇ ὑλικῇ σημασίᾳ) 2) ἡ ψυχὴ (ὄπως ἐδῶ) συνοδευομένη καὶ μὲ ἀνάλογα ἐπίθ.: νηλεής, ἀλιμιος, θαρσαλέος, σιδήρειος. αἰρήσει μέλλ. τοῦ αἰρῶ=συλλαμβάνω. εὐόμεται μέλλ. τοῦ εὐοράω=προσβλέπω, κυττάζω. ὤμοισι (ὠμός +ἐδ τοῦ ἔδω=τρώγω)=ὁ τρώγων ὠμά, σαρκοφάγος, σκληρός, αἰμοβόρος. ἄπιστος=ὑπουργός, καταχθόνιος. ἐλεήσει μέλλ. τοῦ ἐλεέω=εὐσπλαγχνίζομαι. τι=πρὸς, καθόλου. αἰδέσσει μέλλ. τοῦ αἰδέομαι (αἰδεσιμώτατος, αἰδέσιμος)=σέβομαι. κλαίωμεν ὑποτ. ἀνευθεν ἐπίρρ.=μακρὰν ἤμενοι μετ. τοῦ ἡμαι=κάθημαι. τῷ δεικτ. σημ.=τούτῳ. ὡς ἐπίρρ.=ἔτσι. ποθι ἐπίρρ. ἐγκλινόμενον=1) κάπου 2) κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὡς φαίνεται. κραταίος=παντοδύναμος, σιδηροῦς. γεινομένῳ μετ. ἐν. τοῦ γείνομαι (θέμ. γεν.)=γεννῶμαι. ἐπένησε ἄορ. τοῦ ἐπινέω=ἐπικλώθω, ὀρίζω, καθ' ὃν χρόνον κλώθω τὸ νῆμα τῆς ζωῆς. τὸ λίνον=τὸ λινάρι, τὸ νῆμα. μιν αἰτ. ἐν. ἐπαναληπτ. ἀντ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν=αὐτόν, ἦν, ὁ. τέκον ἀναύξητος ἄορ. β' τοῦ τίκτω=γεννῶ. ἀργίπους (α' συνθ. τὸ ἀργι ἐναλλασσόμενον πρὸς τὸ ἀργός=ταχύς)=ταχύπους. ἄσαι ἄπαρ. ἄορ. τοῦ ἄω (ἄτος=κεκορεσμένος, ἄδην=κατὰ κόρον, ἀδηφάγος, satis=ἀρκετά)=χορταίνω τινά. ἐῶν κτητικὸν ἐπίθ. τοῦ ἐός, ἦ, ὄν=ἰδικός του. ὁ τοκεύς (θέμ. τεκ. τοῦ τίκτω) πληθ. τοκῆς=γονεῖς. πάρα (κατ' ἀναστροφὴν)=παρὰ κεῖται ἐπιρρηματικῶς=πλησίον. κρατερός=ἄγριος, θηριώδης, σκληρός. τοῦ ἀναφ.=τοῦ ὁποῖου. τὸ ἦπαρ=τὸ σηκῶτι. ἔχω +ἄπαρ=δύναμαι, μπορῶ. ἐσθόμεναι ἰων. τ. ἄπαρ. ἐν. τοῦ ἐσθω παραλλήλου τύπου τοῦ ἐσθίω=τρώγω. προσφῦσα μετ. ἄορ. β' τοῦ προσφύομαι=προσκολλῶμαι, γίνομαι ἕνα σῶμα. ἄντιτος, ὅς, ὄν ἐπίθ. (ἀντί

ἀντίτιτος ἐκ τοῦ *ἀντιτίνομαι* = ἐκδικοῦμαι) = ὁ ἀνήκων εἰς ἐκδίκησιν, ὁ ἐκδικητικὸς (*γίγνεται μοι ἀντίτα ἔργα* = λαμβάνω ἐκδίκησιν, ἐκδικοῦμαι). ἔ καὶ ἔ' προσωπ. ἀντ γ' προσ. (ἐκ τοῦ σ'Fε) = αὐτόν, ἦν, ὁ καὶ ἐπὶ αὐτοπαθείας: ἑαυτόν, ἦν, ὁ. *κακίζομαι* = φέρομαι ὡς κακός, δηλ. δειλός, ἀνανδρός. *κατέκτα* ἄορ, β' τοῦ *κατακτείνω* = φονεύω. *πρὸ* ἐπιρρημ. σημ. = ἔμπρὸς ἀπὸ τινος. *βαθύκολπος* (*κόλπος* = κόρφος) = βαθὺν κόλπον ἔχων. *ἑσταότα(α)* καὶ ἀττικῶς *ἑστώτα* μετ. παρακ. τοῦ *ἵσταμαι* = στέκομαι (*πρὸ* + *ἑσταότα* = ἔμπροσθεν στεκόμενον, ὑπερασπίζοντα). *φόβος* (*φέβομαι* = φεύγω, *fuga*) = φυγή. *μέμνημαι* (παρακ. τοῦ *μινῆσκομαι*) = ἐνθυμοῦμαι, σκέπτομαι, ἔχω κατὰ νοῦν. ἢ *ἄλεωρῆ* (*ἄλέομαι* = ἀποφεύγω) = ἀποφυγή, ἄμυνα, ὑποχώρησις πρὸς ἄμυναν.

Συντακτικὰ—Αἰσθητικὰ

μοι δοτ. ἠθική. *τοί* δοτ. προσωπ. κτητική. *ἦς* δοτ. αἰτίας. *οἷοι*ν ἀντικ. τοῦ *ἀνάσσει* (παρ' Ὀμήρῳ). *οἶος* κατηγ. διορ. *τοί* δοτ. ἀντιχαριστική. *τοί* δοτ. προσωπ. (ἐνν. *ἔστι*). *αἰρήσει*—*ἑσώψεται* σχῆμα πρωθύστερον λόγῳ συγχύσεως φρενῶν. *ὀφθαλμοῖσιν* δοτ. ὄργαν. *ὠμηστής* (μεταφορὰ) κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν σαρκοφάγων ὀρνέων. *οὐδὲ αἰδέσεται* μολονότι εἶναι ἰκέτης καὶ γέρων. *κλαίωμεν* παρακελευσματική ὑποτ. *γεινομένῳ* χρον. μετ. *λίγῳ* δοτ. τοῦ μέσου. *μιν* ἀντικ. τοῦ *τέκον*. *αὐτῆ* κατηγ. διορ. *ἄσαι* ἄπαρ. σκοποῦ ὡς ἐπεξηγήσις τοῦ *ὡς ποθί...* *τοῦ...* *ἔχοιμι* ἀναφ. πρότ. (εὐχετική εὐκτική) διὰ τοῦ στίχου ἐκτίθεται μὲ ὠμὸν ρεαλισμὸν τὸ πάθος μητρός, τῆς ὁποίας τὸ τέκνον ἐφονεύθη καὶ ἀτιμάζεται μετὰ θάνατον. *μέσον* κατηγ. διορ. *ἦπαρ* ὡς ἔδρα τοῦ παθους. *ἑσθήμεναι* ὁ ἔνεστ. δηλοῖ διάρκειαν δηλοῦσαν πάθος. *προσφῦσα* τροπική μετ. δηλωτική πάθους ὡς σαρκοβόρου θηρίου. *ἔργα* ὑποκ. τοῦ *γίνομαι* (ἀττ. σύντ.). *παιδὸς* γεν. ἀντικ. τοῦ *ἄντιτα*. *ἔπει* οὐ... *κατέκτα* αἰτιολ. πρότ. αἰτιολογοῦσα τὴν ἔκρηξιν τοῦ ἔμπαθοῦς μίσους. *κακίζόμενον*—*ἑσταότα* ἐπιθ. μετ. ἔάν ἐπιπιεν ἀνάνδρως, θά συνεχωρεῖτο ὁ Ἀχιλλεύς. *φόβου*—*ἄλεωρῆς* ἀντικ. τῆς ἐπιθ. μετ. *μεινήμενον* τοῦτο λέγεται ὑπερφάνως καὶ φιλοστόργως, διότι προηγῆθη τοῦ ἀγῶνος γενική φυγή.

Πραγματικὰ

πολέας ἐν Ἰλιάδι μνημονεύονται ὁ Ἔκτωρ, Λυκάων καὶ Πολύδωρος. *ἐπένησε* *λινῶ* νοεῖται ἡ Κλωθῶ, αἱ δὲ λοιπαὶ ὀνομάζοντο Λάχεσις καὶ Ἄτροπος. *βαθύκολπος* καὶ *βαθύζωνος* ἡ φέρουσα τὸν πέπλον πτυχῶν τὸν περὶ τὴν ὀσφύν· πρβλ. τὰς κόρας τοῦ Ἐρεχθεῖος. Τῶν Τρωάδων ὁ πέπλος ἦτο ἐκ λεπτοτέρου ὑφάσματος καὶ ζωννύμενος ἐσχημάτιζε πλουσίας καὶ μεγάλας κολπώσεις. *ἑσταότα*.. παρὰ τὰς συστάσεις γο νῆων καὶ φίλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ τεῖχος, μόνος ὁ Ἔκτωρ ἔμεινεν ἔξω αὐτοῦ διὰ νὰ νομομαχήσῃ μὲ τὸν Ἀχιλλεῖα.

Νόημα

Ἡ Ἐκάβη δὲν λαμβάνει ποσῶς ὑπ' ὄψιν· τὴν θεῖαν ἐντολήν, περὶ τῆς ὁποίας ὠμίλησεν ὁ Πρίαμος, ἀλλὰ βλέπει μόνον μίαν ἐξωφρενικὴν ἀπόφασιν τοῦ συζύγου τῆς, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ παρελθὸν ἐφημίζετο ὡς πολὺ συνετός. Πῶς εὖρε τὴν τόλμην, συνεχίζει ἡ Ἐκάβη, νὰ ἀντικρύσῃ τὸν φονέα πολλῶν καὶ γενναίων υἱῶν του, τὸν αἰμοβόρον καὶ καταχθόνιον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος οὕτε γέροντας οὕτε ἰκέτας πρόκειται νὰ εὐσπλαγχνισθῇ; *Συνιστᾷ* ὅθεν τὸν θρῆνον κατ' οἶκον, διότι ἡ μοῖρα προώρισε νὰ καταστήῃ ὁ υἱὸς τῆς βορὰ τῶν κυνῶν. Ἀγωνιώσα δέ, προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὸν σύζυγον καί, πονοῦσα διὰ τὴν τύχην τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ τῆς, ὁ ὁποῖος ὑπερήσπισεν γενναίως τὴν τιμὴν τῶν Τρώων, ὀμιλεῖ μὲ ἀγρίας ἐκφράσεις περὶ τοῦ μισητοῦ ἀνδρός: *«τοῦ ἐγὼ μέσον ἦπαρ ἔχοιμι ἑσθήμεναι προσφῦσα»*.

Περίληψεις

1) *Εκπληξίς τῆς Ἐκάβης ἐκ τῆς παραλόγου ἀποφάσεως τοῦ Πριάμου. 2) Χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἀχιλλέως ὑπ' αὐτῆς. 3) *Ἄγρια ἐκφράσεις ὑποτιθεμένης ἐκδικήσεως καὶ 4) *Ἐξαρσίς τοῦ γενναίου θανάτου τοῦ Ἐκτορος.

Στίχοι 217+227

Πρὸς αὐτὴν δὲ πάλιν (=αὐτε) ἀπέτεινε τὸν λόγον (=προσέειπε) ὁ θεόμορφος γέρων Πρίαμος· «μὴ μὲ ἐμποδίξῃς (=κατερύκανε), ἐνῶ ἔχω λάβει τὴν ἀπόφασιν (=ἐθέλοντα) νὰ μεταβῶ, μῆτε καὶ νὰ μοῦ γίνῃς (=πέλευ) ἡ ἴδια κακὸς οἰωνὸς μέσα εἰς τὸν οἶκον· οὔτε καὶ θά μὲ πείσῃς. Διότι, ἐάν μὲν κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους (=ἐπιχθόνιον) μὲ συνεβούλευεν, ἢ (ἀπὸ ἐκείνους), οἱ ὅποιοι εἶναι μάντις, δηλ. ἐμπυρομάντις (=θυσοκόποι) ἢ ἱεροσκόποι, θά (τὸ) ἔθεωροῦμεν ψεῦδος καὶ μᾶλλον θά (τὸ) ἀπεφεύγομεν (=νοσφιζοίμεθα)· τώρα δὲ μὲν—διότι μὲ τὰ ἴδια μου τὰ αὐτιά (=αὐτός) ἤκουσα τὸν θεὸν καὶ (τὸν) εἶδον κατὰ πρόσωπον (=ἐσέδρακον ἄντην)—θά πάω καὶ δὲν θά παραμείνῃ (=ἔσσειται) ἀνεκτέλεστος (=ἄλιος) ἢ ἐντολὴ τοῦ θεοῦ (=ἔπος). Ἐάν δὲ μοῦ (εἶναι) πεπρωμένον (=αἶσα) νὰ ἀποθάνω πλησίον τῶν πλοίων τῶν πολεμικῶν (=χαλκοχιτώνων) Ἀχαιῶν, εὐχαρίστως τὸ δέχομαι (=βούλομαι)· ἀληθινὰ (=γὰρ) εὐχομαι νὰ μὲ φονεύσῃ ἀμέσως ὁ Ἀχιλλεύς, δταν (=ἐπὴν) ἤθελον ἀποβάλλει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ θρήνου (ἢ: ἤθελον χορτάσει θρηνῶν) (=ἔξ+εἶην ἔρον), ἀφοῦ πιάσω (=ἐλόνητα) εἰς τὰς ἀγκάλας μου (=ἀγκάς) τὸν υἱόν μου».

Γραμματικά—Σημσιολογικά

τὴν δεικτ. σημ. =ταύτην. αὐτε (αὐ+τε πρβλ. ἄλλοτε, πάντοτε, ποτε) σύνδ.=πάλιν. προσέειπε -ον (μόνον εἰς αὐτοὺς τοὺς τύπους)=ἀποτείνω τὸν λόγον, ἀποτείνομαι, προσφωνῶ. θεοειδής (θεός+εἶδος=μορφή)=ὁμοιος πρὸς τὸν θεὸν κατὰ τὴν μορφήν, θεόμορφος. ἰέναι ἄπαρ. τοῦ εἶμι, κατερύκανε προστ. ἐν. τοῦ κατερυκάνω (παράλληλος τύπος τοῦ ἐρύκω=κρατῶ, ἐρυμα=ὄχυρόν, ἐρυμνός=ὄχυρωμένος, arceo)=ἐμποδίζω. ὁ, ἢ ὄρνις (ὄρνειον. ὄρνυμι=κινῶ, διεγείρω, orior)=1) πτηνὸν εἶτε ἄγριον καὶ ἀρπακτικόν, εἶτε κατοικίδιον καὶ ἡμερον 2) οἰκνός. ἐνὶ πρόθ.=ἐν. μεγάροισι ἰων. τ.=μεγάροις. πέλευ (=πέλευ) προστακτ. ἐν. τοῦ πέλομαι (ἀμφίπολος, αἰπόλος, ἐμπολοῦσθαι, πωλεῖν)=εἶμαι, κινεῖμαι, ἀσχολοῦμαι. ἐπιχθόνιος (χθών=γῆ)=ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ζῶν, ἐπίγειος, ἀνθρώπος. κελεύω =1) διατάσσω 2) συμβουλεύω 3) παρακαλῶ. ἢ οἶ (ἀναφ.)=ἢ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι. μάντις—ἰερῆς ἰων. τ.=μάντις—ἰερεῖς. θυσοκόος (τὸ θύος=θυσιά, προσφορά, θύω, θυμίαμα+σκοF, κοέω=νοῶ)=ὁ νοῶν τὰ ἐμπυρα, ὁ παρατηρητὴς θυσιῶν, μάντις. κέν δυνητ.=ἄν. φαίμεν εὐκτ. τοῦ φημί. νοσφιζοίμεθα εὐκτ. ἐν. τοῦ νοσφιζομαι (νόσφι ἐπίρρ=χωριστά,

μακράν)=ἀπομακρύνομαι, ἀπορρίπτω, ἀποφεύγω. ἄκουσα ἄορ.=ἤκουσα. ἐσέδρακον ἄορ. β' τοῦ ἐσδέρομαι (δορκάς, δράκων, δευδερκής)=παρτηρῶ, βλέπω. ἄτην (ἄντα, ἄντι) ἐπίρρ.=ἀπέναντι, κατὰ πρόσωπον, ἐνώπιόν μου. εἶμι μέλλ.=θά πάω. ἄλιος (ἄλη=περιπλάνησις, ambulare, ἡλίθιος· τὸ δασύ πνεῦμα δυσεξήγητον)=μάταιος, ἄνευ ἀποτελέσματος, ἀνεκτέλεστος. τὸ ἔπος (θέμ. Ἔεπ)=λόγος (ὡς ὑπόσχεσις, ἀπειλή, γνώμη, εἶδησις. ἀξίωσις), ἡ ἐντολὴ τοῦ θεοῦ. ἔσομαι (τὰ δύο σ λόγῳ τοῦ μέτρου) μέλλ. τοῦ εἶμι. ἡ αἴσα (αἶ πρβλ. αἴνυμαι=λαμβάνω)=1) τὸ μεριδιον 2) τὸ μέτρον 3) πεπρωμένον, τύχη. τεθνάμεναι ἐπικός τύπος =τεθνάει ἀπαρ. παρακμ. τοῦ θνήσκω=ἀποθνήσκω. χαλκοχίτων (μόνον ἐν πληθ).=ὁ ἔχων χαλκοῦν χιτῶνα, πολεμικός. αὐτίκα (αὐτός+κα, ὁ ἰδὲ ἐν τῷ πηνίκα, ἡνίκα) ἐπίρρ.=τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ἀμέσως. κατακτείνειεν εὐκ. ἄορ. τοῦ κατακτείνω=φονεύω. ἀγκάς (ἀγκή=ἀγκάλη, ἀγκαλοφοροῦμαι) ἐπίρρ. ἐξ ὀργανικῆς πτώσεως τοῦ ἀγκών=εἰς τὰς ἀγκάλας. ἐλόγτα μετ. ἄορ. β' τοῦ αἰρέω=πιάνω. ἐπήν (ἐπει+ἄν) σύνδ.=ἔταν, ἀφοῦ. γόος (γοάω=θρηνώ)=θρηνώ, κοπετός. ὁ ἔρος ποιητικός τύπος.=ὁ ἔρος=ἀγάπη, ἐπιθυμία (δοτ. ἔρω αἰτ. ἔρον). εἶην εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ ἔημι=ρίπτω (λόγῳ τιμήσεως ἐξ+ἔημι=ἐξέημι=ἀπορρίπτω, ἐκβάλλω).

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ—Αἰσθητικά :

τὴν ἄντικ. τοῦ προσέειπε. ἐθέλοντα ἐνδοτ. μετ. μοι δοτ. ἠθική. ὄρνις ἐνὶ μεγάροις ἀντίθεσις πρὸς τοὺς οἰωνοὺς ἔξωθεν προερχομένους· αἱ τοιαῦτα γυναῖκες καλοῦνται σήμερον εἰς τὰ χωρία· κουρούνες ἢ καλλιακούδες. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θρηνηῖ καὶ νὰ δυσφημῇ, καθ' ὃν χρόνον ἀπέρχεται πρὸς λύσιν τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ του. ἐπιχθονίαν γεν. διαίρ. θυοσκόοι ἢ ἱερῆες ἐπεξήγ. τοῦ μάντιες. ψεῦδος κατηγ φαίμεν κέν—νοσηριζοίμεθα διπλή ἀπόδ. τῆς ὑποθ. εἰ ἐκέλευεν (γ' εἶδος· ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). μᾶλλον λόγῳ τῆς ἐπικινδύνου πορείας. αὐτὸς κατηγ. διορ. θεοῦ ἄντικ. ἄλιον κατηγ. εἰ δέ μοι (δοτ. ἠθική) ἐνν. ἐστι (ὑποθ. πρότ.) τεθνάμεναι ὑποκ. τοῦ αἰσά ἐστι. βούλομαι (ἀπόδ. α' εἶδος τὸ πραγματικόν). κατακτείνειεν εὐχρητική εὐκτική. ἐλόγτα χρον. μετ. ἐπήν... ἐξ εἶην χρον. πρότ. (ἐξ+εἶην τμήσις=ἐξείην). ἔρον ἄντικ. γούου γεν. ἄντικ. τοῦ ἔρον.

Πραγματικά

μάντιες ἔργον τοῦ μάντεως ἦτο νὰ ἐρμηνεύη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν διδόμενα σημεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων γινώσκειται τὸ μέλλον· τοιαῦτα σημεῖα εἶναι τὰ κατὰ τὰς θυσίας, λόγοι τυχαῖοι, βρονταί, κεραυνοί, πτήσις πτηνῶν, παρμός κ.λ.π. Οἱ μάντιες, ἄλλως καλούμενοι θεοπρόροι ἢ οἰωνοπόλοι ἀνήκον εἰς τὴν τάξιν τῶν δημοσεργῶν, τῶν ἐκτελούντων δηλ. ἔργον τοῦ δήμου, τ. ἔ. κοινωφελές· ὡς τοιοῦτοι ἐθεωροῦντο πλὴν τῶν μάντεων οἱ τέκτονες, οἱ λατροί, οἱ αἰοῖδοι, οἱ κήρυκες κ.λ.π. θυοσκόοι ἔργον αὐτῶν ἦτο νὰ παρατηροῦν, πῶς ἐκαίοντο τὰ θύματα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, τὴν διαύγειαν καὶ τὴν διεύθυνσιν πυρὸς καὶ καπνοῦ. ἱερῆες οἱ παρατηροῦντες τὰ σπλάγχνα τῶν σφαζομένων ζώων. Ἄλλοι ἦσαν οἱ ἱερεῖς οἱ ἀναπέμποντες δεήσεις πρὸς τὸν θεόν, κατοικοῦντες ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ καὶ ὄντες πρόσωπα ἱερά καὶ ἀπαρβίαστα.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος, ἀπαντῶν εἰς τοὺς κότερους λόγους τῆς Ἐκάβης, ὄχι μόνον ἐμμένει εἰς τὴν λιφθείσαν ἀπόφασιν, ἀλλὰ καὶ ἐπικρίνει χαρακτηριστικῶς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς συζύγου του. Διότι, ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο περὶ συμβουλῆς ἀνθρώπου τινὸς ἢ μάντεως, θὰ ἀπετρέπετο

τοῦ σκοποῦ του· ἐφ' ὅσον ὁμως πρόκειται περὶ θείας ἐντολῆς, δοθείσης κατ' εὐθείαν εἰς αὐτόν, δὲν ἐπιτρέπεται ἐξ αἰτίας τοῦ ἰδίου νὰ παραμείνη αὕτη ἀνεκτέλεστος. Ὁ θάνατος διὰ τὸν Πρίαμον εἶναι ἐπιθυμητός, ἀρκεῖ νὰ ἀγκαλιάσῃ τὸν υἱὸν του καὶ νὰ χορτάσῃ θρηγῶν αὐτόν.

Περίληψεις

1) Ὁ Πρίαμος ἐμμένει εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν. 2) Ἡ θεία ἐντολὴ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ 3) Ὁ ἐναγκαλισμὸς καὶ ὁ θρήνος τοῦ νεκροῦ Ἐκτορος εἶναι ὠραῖος θάνατος κατὰ τὸν Πρίαμον.

Στίχοι 228+246.

Εἶπε (=ἦ) καὶ ἤρχισε νὰ ἀνοίγῃ (=ἀνέωγεν) τὰ ὠραῖα καλύμματα (=ἐπιθήματα) τῶν κιβωτίων (=φορημάτων), ὁπόθεν (=ἐνθεν) ἐξήγαγε (=ἔξελε) δώδεκα μὲν ὠραιότατα σκεπάσματα, δώδεκα δὲ μονάς (=ἀπλοῖδας) χλαίνας καὶ (=δὲ) ἄλλους τόσους τάπητας, καὶ ἄλλα τόσα ὠραῖα ἐπανωφόρια καὶ (=δὲ) ἐκτὸς τούτων (=ἐπὶ τοῖσι) ἄλλους τόσους χιτῶνας. Ἀφοῦ δὲ ἐζύγισεν (=στήσας) ἔλαβε (=ἔφερον) δέκα ἐν ὄλῳ (=πάντα) τάλαντα χρυσοῦ· ἐξήγαγε (=ἔκ) δὲ δύο ἀπαστράπτοντας (=αἰθῶνας) τρίποδας καὶ τέσσαρας (=πίσυρας δὲ) λέβητας, ἐξήγαγε (=ἔκ) καὶ (=δὲ) ὠραιότατον ποτήριον (=δέπας), τὸ ὁποῖον εἶχον προσφέρει (=πόρον) εἰς αὐτόν (=οἱ) ἄνδρες Θρᾶκες, ὅταν μετέβῃ ὡς ἀπεσταλμένος (=ἔξεσίην), πολύτιμον κτήμα (=κτερας)· οὕτε λοιπὸν (=νυ) καὶ αὐτὸ τοῦλάχιστον (=τοῦ περ) δὲν ἐλογάριασε (=φείσατο) μέσα εἰς τὸν οἶκόν του ὁ γέρων, διότι (=δὲ) ὑπερβολικὰ (=περὶ) ἐπόθει ἢ ψυχὴ του (=θυμῶ) νὰ ἐξαγοράσῃ τὸν υἱὸν του. Ἐκεῖνος ἔπειτα (=δὲ) ἀλήθεια (=μὲν) ὄλους ἀνεξαιρέτως τοὺς Τρῶας ἤρχισε νὰ ἀπομακρύνῃ (=ἀπέεργεν) ἀπὸ τὴν στοᾶν (=αἰθούσης), ἐπιπλήττων (=ἐνίσσων) διὰ προσβλητικῶν λόγων· «χαθῆτε ἀπ' ἐδῶ, ἐλεεινοί, ἐπονεῖδιστοι· δὲν ἔχετε δᾶ (=νυ) καὶ σεῖς κλάματα στὸ σπῆτι, διότι ἦλθατε διὰ νὰ μὲ λυπήσετε (=κηδήσοντες); Ἀλήθεια (=ἦ) δὲν ἐλογαριάσατε καθόλου (=ὀνόσασθε) ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου Ζεὺς μοῦ ἔδωσε πικρίας (=ἄλγεα), νὰ χάσω δηλ. (=δέσαι) τὸν ἄριστον (κατὰ τὴν ἀνδρείαν) υἱὸν μου; Ἐν τούτοις ὁμως (=ἀτὰρ) θὰ (τὸ) ἀντιληφθῆτε καὶ σεῖς (=ὑμεες). Διότι μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου (=κείνου τεθνηῶτος) θὰ εἶναι ἀσφαλῶς (=ἔσεσθε δὴ) πολὺ εὐκολώτερον (=ἑηῖτεροι μᾶλλον) εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς νὰ (σᾶς) φονεύουν (=ἐναιρέμεν)· ἀλλ' ἐγὼ τοῦλάχιστοι

εἶθε νὰ εἰσεέλθω (=βαίην εἶσω) εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἄδου, προτοῦ νὰ ἴδω μὲ τὰ μάτια μου τὴν πόλιν καὶ νὰ ἐκπορθῆται (=ἀλαπαζομένην) καὶ νὰ ἐρημώνεται (=κεραϊζομένην).

Γραμματικά — Σημασιολογικά

ἡ γ' ἐνικὸν παρατατικοῦ τοῦ ἀχρήστου ῥ. *ἡμί*=λέγω (τοῦτο τίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν λόγων τινός, ὅπω; μεταβῆ εἰς ἑτέραν πράξιν) πρβλ. τὰ λατιν. *inquam*, αἰο. *ἡ φωριαμός* (ἐκ τοῦ *φέρω*; ἢ τοὺς *φώρας ἀπειργεῖν*; ἢ τὰ *φάρας φυλάσσειν*)=κιβώτιον. *ἐπίθημα*=πῶμα, κάλυμμα. *περικαλλής* (*κάλλος*)=ἐξαισίος, μαγευτικός, λαμπρότατος. *ἔξελε* ἄορ. β' ὀριστ.=*ἔξελε* τοῦ *ἐξαιρέω*=βγάζω ἔξω, ἐξάγω. *πέπλος*=σκέπασμα, κάλυμμα. *ἄπλοῖς*, *ἶδος* (*ἀπλόος*)=μονός (λέγεται ἐπὶ χλαϊνῶν). *ἡ χλαῖνα*=χλαῖνα (ἰδὲ πραγματικά). *τάπης*=τάπης, σκέπασμα. *τὸ φᾶρος* (*φάρος*) ἐκ θέμ. ἰνους ἔχοντες τὴν ἔννοιαν τοῦ πλέκειν, ὑφαίνειν)=ἐπανωφόρι. *ἐπὶ τοῖσι*=*ἐπὶ τοῖς*=ἐκτός τούτων. *στήσας* μετ. ἄορ. τοῦ *ἰστημι* (*σταθμά*, *στατήρ*)=1) στήνω 2) ζυγίζω. *δύ(ο)*. *τάλαντον* μονὰς βάρους (ἰδὲ πραγματικά). *ἐκ* ἔπιρρ. σημ.=πρὸς τὰ ἔξω (μετεφράσθη διὰ ῥήμ). *αἶθων* (*αἶθω*=καίω, λάμπω, *αἶθουσα*, *αἶθήρ*, *αἶθρία*)=ἀπαστράπτων, στιλπνός. *τρίπους* (β' συνθ. *πούς*)=τρίπους. *πίσυρες* ἀριθμητικὸν αἰολικοῦ τύπου (ἔξ οὗ θέματος καὶ τὸ *τέσσαρες*=τέσσαρες. *τὸ δέπας*, *αὸς*=ποτήριον (ἴσως ἐκ τοῦ *δάπτω*=καταβροχθίζω, *δαπάνη*, *δείπνον*, *δαμιλῆς*). ὁ ἀναφ.=τὸ ὅποιον. *οἶ* δοτ. προσωπ. ἀντ.=*αὐτῶ*. *Θρηῆκες*=*Θοῤῃκες* (ἐκ τοῦ *θρηῖς*). *πόρον* ἀναύξητος ἄορ. β' (=ἔπορον) ὀχρήστου ἔν.=ἔδωσα (παρακμ. *πέπρωται*, *πεπρωμένον* (θέμα *πέρ* τοῦ *πείρω*=τρυπῶ, περνῶ *πόρος*, *πορθμός*, *πόρηη*). *ἡ ἐξεσίη* (*ἐξίεμαι*)=ἐπίσημος ἀποστολή, πρεσβεία (ἐνταῦθα τὸ *ἐξεοῖην* εἶναι ἐπιρρηματικὴ αἰτία.=ὡς ἀπεσταλμένος). *μέγα*=σπουδαῖον, ἀξιόλογον. *τὸ κτέρας* (ἐκ θέμ. ἔχοντος τὴν ἔννοιαν τοῦ φυλάσσειν. ἴσως τοῦ *κτάομαι*, *κτέανον*)=1) κτῆμα 2) δῶρον 3) νεκρικὰ δῶρα ὡς ἐπιπλωσις τοῦ τάφου (*περίσματα*, *κτερεῖζω*). *νυ* (ἐγκλιτικὸν μόριον ἀναγόμενον εἰς τὸ θέμα τοῦ *νέος*)=λοιπὸν. *τοῦ* δεικτ.=τούτου. *φείσατ(ο)* ἀναύξητος ἄορ. (=ἔφεισατο) τοῦ *φείδομαι*=πονῶ τι, λυποῦμαι τι, λογαριάζω. *ἐνὶ* πρόθ.=*ἐν*. *περὶ* ἐπιρρηματ. σημασ.=πολύ, ὑπερβολικά. *δὲ* αἰτιολογ. σημ.=διότι. *ἀπέεργεν* παρατατ. τοῦ *ἀποέρω* (*ἔργω* καὶ *εργάθω*=ἀποχωρίζω, *urgeo*=ὠθῶ)=χωρίζω. ἀπομακρύνω. *αἶθουσα* (*αἶθω*, *aedes*)=ὑπόστεγον, στοά. *ἔπασσ(ιν)* *αἰσχροῖσιν* ἰων. τ.=*ἔπασσιν* *αἰσχροῖς*=διὰ λόγων προσβλητικῶν, ὕβρεων. *ἐνίσσων* μετ. τοῦ *ἐνίσσω* (*ἐνίστη*=ἐπιπληξίς, *ἐνέπει*)=μέμφομαι, ἐπιπλητῶ. *ἔρρε* προστατ. τοῦ *ἔρρω* (θεμ. *ἔρρο*, *verro*=σύρω κατὰ γῆς, σαρώνω)=1) βαδίζω μετὰ κόπου 2) φέρομαι εἰς ὄλεθρον (ἢ προστατ. ἐνέχει κατάραν=γκρεμισθῆτέ, χαθῆτε πρβλ. *ἔρρε ἐς κόρακας*). ὁ *λωβητής* (*λώβη*=προσβολή. ὕβρις, *λωβάομαι*=προσβάλλω)=1) πρόξενος κακοῦ 2) ἐλεεινός, κατηγορῆς. ὁ, *ἡ ἐλεγχῆς*, *ἐς* (*ἐλέγχω*)=ἀξιοκατάκριτος, ἐπονεϊδιστος. *νυ* ἐγκλιτ. ὄρ.=δὰ. *ἔνεσι* *τινὶ* τι=ἔχει τίς τι. *οἶκοι* τοπ. ἐπίρρ.=στὸ σπίτι. *οἶ* αἰτιολ.=διότι, ἄφοι. *κνηθῶσιν* μετ. μέλλ. τοῦ *κῆθω* (*κῆθος*=φροντίς, *κνηδεμών*, *κῆδομαι*)=1) προξενῶ λύπην 2) φροντίζω. *ἡ* μόριον εἰσάγων ἔρωτηματ. πρότ.=ἀλήθεια, ἔτσι. *δνόσασθ(ε)* β' πληθ. ἄορ. τοῦ *δνομαι* (*δνήνμι*;=ὠφελῶ)=ἐπιρρίπτω μομφήν. περιφρονῶ, δὲν λογαριάζω, δὲν μοῦ ἀρκεῖ. *ὀλέσαι* ἄπαρ. ἄορ. τοῦ *ὀλνμι*=χάνω. *ἀτάρ* (*at+ār*) σύνδ. δηλῶν ἀντίθεσιν καὶ μετάβασιν=ἀλλ' ὅμως. *γνώσεσθε* μέλλ. τοῦ *γιγνώσκω*=λαμβάνω γνῶσιν. ἀντιλαμβάνομαι. ὅμως προσωπ. ἀντωνυμ. αἰολικοῦ τύπου=ὅμοις. *ἡ* ἕτερο συγκρίτ. βαθμ. τοῦ *δηίδιος*=ὁ παρέχων εὐκολίαν (ἐκ θέματος *ρη*, *ράδιος*, *ῥαθυμία*, *ῥαστώνη*). *τεθνηῶτος* μετ. παρακμ. τοῦ *θνήσκω*. *ἐναίεμεν*=*ἐναίρειν* ἄπαρ. ἔν. τοῦ *ἐναίρω* (*ἔναρα*=τὰ ὄπλα φονευθέντος μαχητοῦ)=φονεύω

ἐν τῇ μάχῃ. αὐτὰρ (αὐτε+ἴρ) σύνδ. δι' οὗ ἐκφράζεται ἀντίθεσις καὶ μετὰβασις=ἀλλά, ἀλλ' ὁμως. ἀλαπάζω (ἐκ θέμ. ἔχοντος τὴν ἔννοιαν τοῦ λεπτύνειν, κενοῦν=ι) κάμνω τινὰ πτωχόν 2) καταβάλλω 3) ληλατῶ. κεραιζῶ (κείρω=κόπτω ἢ κεραιδός=καταστρεπτικός, κηραῖω=βλάβω, κῆρ=ὄλεθρος)=ἐρημώνω. βαιῖν εὐκτ. ἀορ. τοῦ βαινω εἶσω=εἰσέρχομαι. δόμος (domus=οἶκος)=οἶκος, κατοικία, ἀνάκτορον. Ἄις, Ἄιδος ('Αΐδ=ἀόρατος, ἀφανής)=ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἄδου (ἀείποτε πρόσωπον καὶ ὄχι ὁ τόπος).

Συντακτικὰ — Αἰσθητικὰ

ἀνέφωγεν ὁ παρατ. δηλοῖ ἔναρξιν ἐνθεν... ἔξελε ἀναφ. τοπικὴ πρότ. χρυσοῦ γεν. τοῦ περιεχομένου. πάντα κατηγορ. διορ. ἐκ-ἐκ αἰ προθέσεις ἔχουν ἐπιρρημ. σημ. αἰθώνας ἐπίθ. μετ' ἄλλων καὶ ἀντικειμένων. δ-οἰ ἀντικ. τοῦ πόρον. ἐξεοῖην ἐπιρρημ. αἰτ. δηλοῦσα σκοπὸν. μέγα κτεράς παράθεσις. τοῦπιρ ἀντικ. τοῦ φείσατο. θυμῶ δοτ. τοπικὴ. αἰθούσης ἀντικ. τοῦ ἀπέεργεν. ἔπεσαι δοτ. ὄργαν. ἐνίσσων τροπ. μετ. αἰθούσης φαίνεται ὅτι ὁ Πρίαμος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἀποθήκης εἰς τὴν αὐλήν, διὰ τὴν ἰδίαν, ἀν οἱ υἱοὶ τοῦ ἐξετέλεσαν τὴν ἐντολήν (στ. 189), καὶ, συναντήσας τοὺς Τρῶας εἰς τὴν παρὰ τὴν αὐλεῖον θύραν αἰθούσαν, ἐκδιώκει αὐτούς. οὐ νυ ὑμῖν (δοτ. προσωπ. κτητ.) ἐνεσι γόος οἴκοι ἢ ἀπώλεια τοῦ Ἔκτορος κατὰ τὸν Πρίαμον εἶναι ἐθνικὴ συμφορὰ, πλήξασα ὄχι μόνον τὸν ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν Τρώων ἐντεῦθεν ἢ παρατήρησις νὰ κλαύσουν οἴκοι. ὅτι ἤλθετε αἰτιολ. πρότ. κηθήσοντες τελ. μετ. δλέσαι ἐπεξήγησις τοῦ ἄλγεα. γνώσεσθε τί δηλαδὴ ἔχετε χάσει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἔκτορος. ἐήϊτεροι ἔσεσθε προσωπ. σύντ. ὀντι ἀπροσώπου: ἐήϊτερον ἔσεται... τεθνηῶτος γεν. ἀπόλ. αἰτιολ. ἐναιρέμεν ἀπαρ. σκοποῦ. ἀλαπαζομένην—κεραῖζομένην κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἐφαρτ. πριν... ἰδεῖν ἀπαρεμφατικὴ χρον. πρότ. ὀφθαλμοῖιν δοτ. ὄργαν.

Πραγματικὰ

φωριανός κιβώτιον ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐναπέθετον πέπλους, χλαίνας, χιτῶνας καὶ τάπητας. πέπλος τεμάχιον ὑφάσματος, δι' οὗ ἐκάλυπτον φυλασσόμενα τὰ ἄρματα, τοὺς θρόνους, ἵνα τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ, δοχεῖα, ὅπως τὴν λάρνακα τοῦ Ἔκτορος. χλαίνα ἦτο ἐξωτερικὸν ἔνδυμα φορούμενον ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνωθεν τοῦ χιτῶνος καὶ συγκρατούμενον διὰ περόνης. Δύο εἶδη τούτου μνημονεύονται 1) αἱ ἀπλοῖδες καὶ 2) αἱ διπλαῖ (δίπλαξ, διπλός) αἱ μὲν ἀπλοῖδες ἦσαν μονόφαρδες, δηλ. μὲ μίαν ἐπιφάνειαν, αἱ δὲ διπλακες ἦσαν μακρότεροι καὶ ἐδιπλοῦντο, προτοῦ φορεθοῦν. Ἐπὶ πλεόν ἦτο καὶ σκέπασμα τῆς κλίνης (κουβέρτα, μπαντανία). τάπητες μάλλινα ὑποστρώματα, τὰ ὁποῖα ἤπλωναν ἐπὶ τῶν καθισμάτων καὶ θρόνων, διὰ τὴν νὰ τὰ καταστήσουν μαλακώτερα, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν στρωμάτων, διὰ τὴν νὰ εἶναι θερμότερα. φάρα εὐρὸ καὶ λινὸν ἐξωτερικὸν ἔνδυμα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, δηλ. ἐπανωφόρι. χιτῶνες ἐσωτερικὰ ἐνδύματα φορούμενα ἐπὶ τοῦ σώματος, κοινῶς: κατάσαρκα, ὅπως τὰ σημερινὰ ὑποκάμισα. τάλαντον [ἢ ὀνομαστικὴ τάλαντον ἐσχηματίσθη ἑτεροκλίτως ἀπὸ τοῦ: τάλαντα αἰτ. πληθ. οὐδ. γέν. τοῦ ἐπιθέτου τάλας θέμ. τλη—τλα τάλα] =δυστυχής= 1) ζυγὸς ταλαντεύμενος, διακυμαινόμενος πρβλ. τὸ τοῦ Θεόγνιδος: Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοσε ἄλλως 2) πᾶν τὸ ζυγίζομενον 3) μὴ βάρους (ὅπως ἐν προκειμένῳ) ἀείποτε ἐπὶ χρυσοῦ παρ' Ὀμήρῳ εἰς σχῆμα δίσκου ζυγαριᾶς ἀνώστου μεγέθους καὶ βάρους, πάντως μικρᾶς ἀξίας 4) νομισματικὴ μὴ βιβλῶνικῆς προελεύσεως χρυσοῦ, ἀργυροῦ καὶ χαλκῆ, ὑποδιαριουμένη εἰς ἡμίση, τρίτα καὶ τέταρτα' ἐν τάλαν

τον ἰσοῦτο πρὸς 60 μνᾶς (mina) ἢ 6000 ἀρχαίας δραχμάς, ἐκ' ἴσῃ δὲ μνᾶ πρὸς 100 δραχμάς (*δραγτομαί, δραξ, δραχμή*) καὶ 4) ταλάντο, ἰδιοφυῖα. *τρίποδες* βάσεις ἐκ χαλκοῦ ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ πολυτίμων μετάλλων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτίθεντο δοχεῖα, κρατῆρες ἢ λέβητες, στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διὰ τῶν τριῶν αὐτῶν σκελῶν. Τοιοῦτοι εὐρέθησαν ἐν Τροίᾳ καὶ Μυκῆναις. Ἐπὶ τρίποδος ἐχρησιμοῦται ἡ Πυθία. *λέβητες* (ἄνευ ποδῶν) 1) τὸ καζάνι, ὅπου ἔβραζον ὕδωρ ἢ τροφάς καὶ 2) νιπτήρ, λεκάνη· ὁ θέλων νὰ πλύνῃ τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας ἐκράτει αὐτοὺς ἄνωθεν τοῦ λέβητος, ὅστις ἐδέχετο τὸ ἐκ τῆς πρὸχου χυνόμενον ὕδωρ. Πολλοὶ τοιοῦτοι εὐρέθησαν ἐν Μυκῆναις. τὸ *δέπας* ποτήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἦντλοῦν ἐκ τοῦ κρατῆρος καὶ ἔπινον· ἴσως μὲ δύο λαβάς, ἀπὸ τῆς ἐτέρας τοῦ ὁποίου ἐβυθίζετο ἐντὸς τοῦ κρατῆρος καὶ δὲν ὑγραίνοντο ἐκ τοῦ οἴνου αἱ χεῖρες, οὕτω δὲ καὶ προσεφέρετο. *Θεῖαι* συγγενεῖς φυλετικῶς πρὸς τοὺς Τρῶας· ὁ Πρίαμος, σταλεῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς του Λαομέδοντος ὡς πρέσβυς εἰς Θράκην, ἔλαβεν ὡς δῶρον πολύτιμον ποτήριον παρ' αὐτῶν, ὅπερ ἀπετέλει μίαν ὠραίαν ἀνάμνησιν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν θυσιάξει διὰ τὸν υἱὸν του. *αἰθούσα* παρ' Ὁμήρῳ καλεῖται ἡ ἔσωθεν τῆς εἰσόδου ἐπὶ τῆς αὐλῆς στοά, ἀνοικτὴ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐκατέρωθεν τοῦ προθύρου, ἐστραμμένη πρὸς ἀνατολὰς, ὁπότεν καὶ τὸ ὄνομα.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος ἐκλέγει ὡς λύτρα διὰ τὸν υἱὸν του 12 ὠραιότατα σκεπάσματα, 12 ἀπλᾶς χλαίνας, 12 τάπητας, 12 ἐπανωφόρια καὶ 12 χιτῶνας. Ἐπίσης παρέλαβε 10 τάλαντα χρυσοῦ, 2 τρίποδας, 4 λέβητας καὶ πολύτιμον ποτήριον, ἀναμνηστικὸν δῶρον τιμῆς, συνδεόμενον πρὸς τοὺς νεανικούς χρόνους του· οὐδὲ τῆς προσφιλοῦς αὐτῆς ἀναμνήσεως ἐφείσθη ὁ γέρον, διότι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἐπέβαλλε καὶ τὴν σκληρὰν ταύτην θυσίαν. Ἐξελθὼν ὁμοῦς τῆς αἰθούσης καὶ ὑπὸ τὸ κράτος νευρικότητος ὁ Πρίαμος ἤρχισε νὰ ἐπιπλήττῃ τοὺς Τρῶας, οἱ ὅποιοι συνεκεντρώθησαν εἰς τὸν οἶκόν του, διὰ νὰ θρηνησοῦν τὸν υἱὸν του. Λέγει λοιπὸν ὅτι ἡ ἀπώλεια τοῦ Ἔκτορος ἀποτελεῖ ἔθνικὴν συμφορὰν καὶ ὡς τοιαύτην δύνανται νὰ τὴν θρηνησοῦν πάντες οἱ Τρῶες εἰς τὸν οἶκόν των, τὴν δὲ σημασίαν τῆς συμφορᾶς συντόμως θὰ ἀντιληφθοῦν, διότι οἱ Ἀχαιοὶ μὲ μεγαλυτέραν εὐκολίαν θὰ τοὺς φονεῦσιν. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὸν ἑαυτόν του εὐχεται νὰ ἀποθάνῃ, πρὶν ἰδῆ τὴν πόλιν κυριευθεῖσαν καὶ ἐρημωθεῖσαν.

Περιλήψεις

1) Ὁ Πρίαμος ἐκλέγει τὰ λύτρα πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ υἱοῦ του. 2) Ἐκδιώκει τοὺς Τρῶας ἐκ τῆς αἰθούσης. 3) Χαρακτηρίζει ὡς ἔθνικὴν συμφορὰν τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἔκτορος καὶ 4) Εὐχεται τὸν θάνατόν του πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως.

Στίχοι 247+264.

Εἶπε (=ἦ) καὶ μὲ τὴν βακτηρίαν διεσκόρπιζε (=διέπε) τοὺς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἐξήρχοντο (=ἔξω ἴσαν), ἐνῶ ὁ γέρον ἔσπευδεν ὠργισμένος (=σπερχομένιο). Ἐκεῖνος τότε (=δ δὲ) ἤρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ (=δμόνλα) πρὸς τοὺς υἱοὺς του (=υἰάσιν οἴσιν), ἐπιπλήττων (=νεικείων) καὶ τὸν Ἐλενον καὶ τὸν Πάριν καὶ τὸν εὐγένῃ (=δτον) Ἀγάθωνα καὶ τὸν Πάμμουνα καὶ τὸν Ἀντίφονον

καὶ τὸν βροντόφωνον (=βοὴν ἀγαθὸν) Πολίτην καὶ τὸν Δηϊφοβὸν καὶ τὸν Ἴππόθοον καὶ τὸν ὑπερήφανον (=ἀγαυὸν) Δῖον· πρὸς αὐτοὺς (=τοῖς) τοὺς ἐννέα ὁ γέρων φωνάξας δύνата (=ὁμοκλήσας), ἔδιδε διαταγὰς· «βιασθῆτε πρὸς χάριν μου (=μοι), ἔλεεινά τέκνα, ἐπονείδιστα (=κατηφόνες)· εἶθε (=αἶθε ὠφέλειτε) νὰ εἶχατε φονευθῆ (=πεφάσθαι) ὄλοι ὁμοῦ ἀντὶ τοῦ Ἔκτορος πλησίον (=ἐπὶ) τῶν ταχέων πλοίων (=θοῆς νηυσί)· συμφορά μου (=ὦ μοι) ἐγὼ ὁ δυστυχεστάτος (=πανάποτος), ἀφοῦ ἐγέννησα ἐξαιρέτους υἱοὺς εἰς τὴν ἐκτεταμένην Τροίαν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁμως (=τῶν δὲ) λέγω ὅτι οὐδεὶς (=οὐ τινα) ἔχει ἀπομείνει (=λελειφθαι), (οὔτε δηλ.) ὁ ἰσόθεος Μῆστωρ οὔτε ὁ ἄρματομάχος (=ἰππιохάρμης) Τρωῖλος οὔτε ὁ Ἔκτωρ, ὁ ὁποῖος ἦτο (=ἔσκε) θεὸς μεταξὺ (=μετά) τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ἐφαίνετο (=ἐφῶκει) ὅτι ἦτο (=ἔμμεναι) υἱὸς (=παῖς) ἀνθρώπου τοῦλάχιστον θνητοῦ, ἀλλὰ (υἱὸς) θεοῦ· αὐτοὺς μὲν ἐξηφάνισεν ὁ Ἄρης, ὄλοι δὲ οἱ οὔτιδανοὶ (ἦ: τὰ κορόιδα) (=τὰ ἐλέγχεα) ἔχουν ἀπομείνει (=λέλειπται), δηλ. καὶ ψεῦσται καὶ χορευταί, οἱ περίφημοι εἰς τὰ χοροπηδήματα, οἱ ἐγχώριοι ἄρπαγες (=ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες) ἀρνιῶν καὶ κατσικιῶν. Δὲν θὰ μοῦ ἐτοιμάσετε λοιπὸν (ἦ: ἐτοιμάσατέ μου) (=οὐκ ἂν δῆ μοι ἐφοπλίσσαιτε) ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα (=τάχιστα) τὴν ἄμαξον καὶ ὄλα αὐτὰ (δὲν θὰ μοῦ τὰ) βάλετε ἐπάνω [(οὐκ ἂν) ἐπιθεῖτε], διὰ νὰ διανύσω τὴν ὁδὸν (ἦ: διὰ νὰ τραβήξω τὸν δρόμον μου) (=ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο);»

Γραμματικά—Σημσιολογικά

ἦ=εἶπε (ἰδὲ στίχ. 228). σκηπάνιον (σκήπτομαι=στηρίζομαι, σκήπτρον)=ράβδος, βακτηρία. δῖεπε παρατ. τοῦ διέπω (ἔπω θέμ. σεπ=ἀσχολοῦμαι)=1) διευθετῶ 2) διέρχομαι διὰ μέσου τινός 3) διασκορπίζω, ἀποδιώκω. ἀνέρας ἐπικός τύπος=ἄνδρας. οἱ δεικτ. σημ.=οὔτοι. ἴσαν γ' πληθ. παρατ. τοῦ εἶμι. σπερχομένοιο=σπερχομένον μετ. ἐν. τοῦ σπέρχομαι (σπέργην, ἀσπερχής, Σπερχειός)=φέρομαι μὲ ὄρμην, βιάζομαι, σπεύδω ὠργισμένος. υἱάσιν ἐπικός τ. δοτ. πληθ.=υἱεῦσιν=υἱοῖς. οἰσιν καὶ εὐσιν δοτ. πληθ. τοῦ κτητικῆ ἐπιθέτου ὄς, ἦ, ὁ καὶ ὄς, ἐή, ὄν=ἰδικός του. ὁμόκλα παρατ. τοῦ ὁμοκλάω (ἁμοῦ+καλέω, conclamo)=1) φωνάξω δύνата 2) διατάσσω (κατὰ Λορεντζᾶτον ψιλοῦται ὡς ἐκ τοῦ ὁμοίος). νεικείων μετ. τοῦ νεικείω ἢ νεικέω (νεῖκος=φιλονικία, ἐπιπλήγεις)=1) φιλονικῶ 2) ἐπιπλήτω. δῖος (δεΐος, divinus)=θεῖος, λαμπρός, εὐγενής. ὁ βοὴν ἀγαθός=ὁ διακρινόμενος διὰ τὴν φωνὴν του κατὰ τὴν ὥραν τῆς μάχης, βροντόφωνος. ἀγαυός (α ἐπίτατ.+γαῖω=γαυριῶ, γαῦρος, γάννυμαι, γηθέω, gaudeo)=ὑπερήφανος, εὐγενής, ἔξοχος (κατὰ Λορεντζᾶτον ἐκ τοῦ ἄγαν). τοῖς δεικτ. σημ.=τούτοις. γεραῖος (γέρων, γέρας)=γέρων. ὁμοκλήσας μετ. ἄορ. τοῦ ὁμοκλάω (ἰδὲ ἄνωτέρω). κανός=ἔλεινός, ἄθλιος. ἢ κατηφών, ὄνος (κατηφής, κατῆφεια.=ὁ ἔχων κάτω τὰ

φάη ἢ ἐκ τοῦ *καθάπτομαι*)=1) αἰσχος, ὄνειδος 2) ὡς ἐπιθ.=ὁ προξενῶν θλίψιν ἢ αἰσχύνην, αἰσχροῦς, ἐπινοειδιστος. *αἶθε* (ἐπικός τύπος=*εἶθε*, ὅπως *αἶ=εἶ*) σύνδ.=εἶθε, ἄμποτε. *ὠφέλετε* ἄορ. τοῦ *ὀφέλω*=ὀφείλω, χρεωστώ. *θῶης* δοτ. πληθ.=*θῶαις* τοῦ *θῶος* (*θῶ* *Φ* *δ* ἐκ τοῦ *θέω*)=ταχύς, *πεφάσθαι* ἄπαρ. παθητ. παρακμ. τοῦ *θεῖνω* (ἄορ. β' *ἔπεφον*, θέμα *φέν-φόνος*)=κτυπῶ, φονεύω. *πανάποτος* [*πάν+ἄποτος* (*ἄ* στερ+*πό* τρος ἐκ θέμ. *π* ἐτ τοῦ *πίπτω*=*δ*, τι πίπτει εἰς τινα, μοῖρα (συνήθως κακή)=δυστυχής]=δυστυχεστάτος. *τέκον* ἀναύχητος ἄορ. β'=*έτεκον* τοῦ *εἰκνω*=γεννῶ. *τῶν* ἀναφ.=τῶν ὁποίων. *λελειφθαι* ἄπαρ. παθ. παρακμ. τοῦ *λείπομαι*=ἀπομένω. *ἀντίθεος*=ἰσόθεος. *ἱππιόχαρμης* ἐπιθ (β' συνθ. *χάρμη*=ἡ πρὸς μάχην ὀρμή, μάχη)=ὁ ἀπὸ ἄρματος ἱππων μαχόμενος, ἄρματομάχος, ἱππεύς. *ἔσκε* ἐπικός ἀπὸ ἰων. τ. ἀντι *ἦν γ'* ἐν. παρατ. τοῦ *εἶμι*. *μετά* ἐπιρρημ. σημ.=μεταξύ. *ἔφκει* ὑπερσ. με σημ. παρατ. τοῦ *ἔοικα* παρακμ. με σημ. ἐν.=ὁμοιάζω, φαίνομαι. *παῖς=παῖς*. *ἔμμεναι* ἰων. τύπ. ἀπαρεμφ.=*εἶναι*. *τούς* δεικτ.=τούτους. *ἀπώλεσε* ἄορ. τοῦ *ἀπόλλυμι*=καταστρέφω, ἀφανίζω. *τὸ ἔλεγχος* (*ἐλέγχω*, *ἐλέγχης*)=καταίσχυνη, πομπή, κοροῖδο (ὁ πληθυντ. ἀποδιδόμενος εἰς πρόσωπα ἐρμηνευτέος διὰ τοῦ: οὐτιδανοί, τιποτένιοι, ἀχρεῖοι). *λέλειπται* παθ. παρακ. τοῦ *λείπομαι*. *ὄρχησθης* (*ὄρχεομαι*)=χορευτής. *χοροῖτυπίην* δοτ. πληθ.=*χοροῖτυπίαις* ἢ *χοροῖτυπή* (*χοροῖτύπος* α' συνθ. δοτ. τοπική, ὅπως *δοδοῖ πόρος*, *τύπτω*=ὁ κτυπῶν τοὺς πόδας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ χοροῦ)=χοροπήδημα. *ὁ ἄρην*=πρόβατον, ἀρνί. *ἦδὲ* σύνδ.=καί. *ὁ ἔριφος*=κατσίκι. *ἐπιδήμια* (ὁ *ἐπὶ δήμῳ*, *ἐπιδημία*)=ὁ παρών, ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸν τόπον του, ἐγχώριος *ὁ ἀρπακτήρ* (*ἀρπάζω*,=ἄρπαξ, ληστής. *ἐφοπλίσαιτε* εὐκτ. ἄορ. τοῦ *ἐφοπλίζω*=έτοιμάζω. *ἐπιθεῖτε* εὐκτ. ἄορ. β' (=ἐπέθηκα) τοῦ *ἐπιτίθημι*=θέτω, τοποθετῶ ἐπάνω. *πρήσσωμεν* (πληθ. ἀντι ἐνικοῦ) ὑποτακτ. ἐν. τοῦ *πρήσσω* (θέμα *πρ*α συγγενές μετ τὸ θέμα τοῦ *πέρα*, *πέραν*, *πέρῳ*)=διαπερῶ (*πρήσσω* *δοδοῖ* (=δοῦ)=διανύω τὴν ὁδόν, τραβῶ τὸν δρόμον μου.

Συντακτικὰ—Αἰσθητικὰ

σκηπανίῳ δοτ. ὄργαν. *σπερχομένοιο γέροντος* γεν. ἀπόλυτος ἐνδοτ. (ἦτο τόσον βαρὺ τὸ πένθος, ὥστε ὁ γέρον κατέστη βίαιος, δύστροπος καὶ εὐερέθιστος). *υἰάσιν* ἄντικ. τοῦ *ὀμόκλα*. *νικεῖσιν* τροπ. μετ. *βοήν* αἰτίατ. τοῦ κατὰ τι. *τοῖς* ἄντικ. τοῦ *δομολήσας*. *σπεύσατε* λόγῳ τῆς ὑπερδιεγέρσεως νομίζει ὅτι οἱ υἱοὶ του βραδύνουν νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολήν (στ. 189). *μοι* δοτ. ἠθική. *Ἐκτορος ἀντι* (ἀναστροφή, διότι τίθεται μετὰ τὴν πτώσιν, εἰς ἣν ἀνῆκει)=ἀντι *Ἐκτορος* τοῦτο ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ *πάντες*, *ὦ μοι* (δοτ. ἠθική) *πανάποτος* ἢ ἐπιφώνησις ἐνέχει πολλὴν περιπάθειαν ὀργίζεται κατὰ ζώντων, ἐνῶ ἐνθυμεῖται τοὺς νεκροῦς. Ὁ ψυχικός πόνος ἐκδηλοῦται εἰς στεναγμούς (253), εἰς ὕβρεις (260), εἰς διαταγὰς (263—264). *τῶν* γεν. διαίρ. *τινὰ* ὑποκ. τοῦ *λελειφθαι* ἐξαρτῶμ. ἐκ τοῦ *φημι* (εὐρίσκεται δηλ. εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ τὸ μνημονεύσῃ). *Μήστορα—Τρωῖλον—Ἐκτορα* ἐπεξήγησις τοῦ *τῶν*. *θεὸς* ὅσον δηλ. ὑπερεῖχε θεὸς πρὸς θνητούς, τόσον ὑπερεῖχεν ὁ Ἐκτωρ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐλέχθη ὅτι ἦτο καὶ υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. *μετ' ἀνδράσιν* ἐπιπρ. διορ. μετὰ τὸν τοπικῆς. *παῖς* κατηγ. *ἀνδρῶς—θεοῖο* γεν. κτητικαί. *ἔμμεναι* ἄντικ. (εἰδ. ἄπαρ.) ἐκ τοῦ *ἔφκει* ἐξαρτῶμ. *τούς* ἄντικ. τοῦ *ἀπώλεσε*. *τὰ ἐλέγχεα* ὑποκ. τοῦ *λέλειπται* (ἀττ. σύντ.). *ψεύσται—ὄρχησται—ἀρπακτῆρες* ἐπεξήγησις τοῦ *ἐλέγχεα*. ὁ *ὄρχησθης* εἶναι ἀντίθετος τοῦ *μαχητοῦ*. *ἀρῶν—ἐρίφων* γεν. ἀντικειμ. *ἐπιδήμιοι* σφοδρὰ ἐπίκρισις διὰ τὴν λεηλασίαν ἐγχωρίων καὶ ὄχι τῶν ἀλλοδαπῶν, ὡς ἐπετρέπετο τότε ἡ τοιαύτη πειρατεία. *μοι* δοτ. ἠθική. *ἶνα* *πρήσσωμεν* (ὁ πληθ. ἐνέχει μεγαλοπρέπειαν) τελ. πρότ.

δοῖο γεν. διατρ. ἢ καὶ τοπική· ἢ διπλῆ ἐρώτησις (263—264) καὶ τὸ τάχιστα ἀποτελοῦν ἔντονον διαταγὴν καὶ δηλοῦν τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ γέροντος.

Πραγματικά

υἱάσι ὁ Πρίαμος εἶχε 50 τέκνα (Ἰλ. Ω 495). "Ελενος ἦτο μάντις, ὅπως ἢ ἀδελφὴ τοῦ Κασσάνδρα. Λέγεται ὅτι ἐπιζήσας μόνος ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου ἀπῆλθεν εἰς Ἥπειρον καὶ συνεζύχθη τὴν Ἀνδρομάχην, ἀποθανόντος τοῦ Νεοπτολέμου. Πάρις ἐφονεύθη ἀπὸ τὰ δηλητηριώδη βέλη τοῦ Φιλοκτήτου. Ἀγάθων—Πάμμων—Πολίτης ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως. Ἀντίφονος ζωορῆθεις ὑπὸ Ἀχιλλέως καὶ ἀντιλύτρων ἀποδοθεῖς ἐφονεύθη κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως. Διήφοβος ὁ γεννασιότερος μετὰ τὸν Ἔκτορα· ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μενελάου καὶ Ὀδυσσεὺς κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος. Λέγεται ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάριδος συνεζύχθη τὴν Ἑλένην. Ἰππόθοος—Δίος ἐφονεύθησαν. Ἐν στίχῳ 261 ὑπονοεῖ ἴσως τὸν Πάριν. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἐννέα υἱῶν μόνον ὁ Ἐλενος, ὁ Πάρις, ὁ Πολίτης καὶ ὁ Διήφοβος ἀναφέρονται καὶ ἄλλαχού. ἐπιδήμιοι πρβλ. τὴν παροιμίαν: οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δὲ ἀλόπεκες.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος ὑπὸ τὸ κράτος ψυχικοῦ πόνου καὶ νευρικῆς ταραχῆς ἐκδίωκει τοὺς Τρῶας, ἐπιπλήττει δὲ τοὺς 9 υἱούς του διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς του, κακοχαρακτηρίζων αὐτοὺς καὶ εὐχόμενος τὸν θάνατόν των ἀντὶ τοῦ Ἔκτορος. Καὶ ἐνῶ ὑβρίζει τοὺς ἐπιζήσαντας υἱούς του ὡς φέυστας, ἐπονειδίστους καὶ ἄρπαγας, μὲ πολὺν πόνον ἐνθυμεῖται τοὺς ἐξαιρετοὺς νεκρούς, ὡς τὸν Μήστορα, τὸν Τρωῖλον καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Ἔκτορα ὡς θεὸν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ υἱὸν θεοῦ. Τέλος μὲ μεγάλην ἀνυπομονησίαν διατάσσει τοὺς υἱούς του νὰ ἐτοιμάσουν τάχιστα τὴν ἄμαξαν πρὸς ἀναχώρησιν.

Περίληψεις

1) Ἐκδίωξις τῶν Τρῶων ὑπὸ τοῦ Πριάμου 2) Ὀνειδισμοὶ αὐτοῦ κατὰ τῶν υἱῶν του 3) Ἐξαρσις τῶν ἀρετῶν τῶν τριῶν νεκρῶν Μήστορος, Τρωῖλου καὶ Ἔκτορος καὶ 4) Διαταγὴ ἐπισπεύσεως τῆς ἐτοιμασίας πρὸς ἀναχώρησιν.

Στίχοι 265+280.

"Ἐτσι εἶπεν· ἐκεῖνοι δέ, ὡς ἦτο φυσικὸν (=ἄρα), φοβηθέντες τὴν ἀπειλήν (=δμοκλήν) τοῦ πατρός, ἐσήκωσαν εἰς τὸν ἄερα καὶ ἔφεραν ἔξω (=ἐκ+ἄειραν) μὲν ἄμαξαν καλλίτροχον, ἡμιονικήν, ὠραϊάν, καινουργῆ· ψάθινον δὲ κιβώτιον (=περίριον-θα) ἔδεσαν ἐπάνω εἰς αὐτήν. Ἐπειτα (=δὲ) μεταφέροντες ἐκ τοῦ θαλάμου ἐσώρευον (=νήσον) ἐπὶ τῆς καλοπλανισμένης (=ἐϋξέστης) ἀμάξης (=ἀπήνης) τὰ ἄπειρα λύτρα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἔκτορος· ἔζευξαν δὲ ἡμιόνους, ἰσχυράς ὀπλάς ἔχοντας (=κρατερώνυχας), συνηθισμένους εἰς τὸν ζυγόν (=ἐντεσιεργούς), τοὺς ὁποίους ἀλήθεια (=ἄα) κάποτε οἱ Μυσοὶ εἶχον δώσει

(=δόσαν) εἰς τὸν Πρίαμον ὡς λαμπρὰ δῶρα. "Εζευξαν (=ὑπαγον) δὲ εἰς τὸν ζυγὸν ἵππους διὰ τὸν Πρίαμον, τοὺς ὁποίους ὁ γέρων, διατηρῶν πρὸς ἰδίαν του χρήσιν (=ἔχων αὐτός), ἀνέτρεφεν (=ἀτίταλλεν) εἰς τὴν καλοπλανισμένην φάτνην.

Γραμματικά - Σημσιολογικά

ὑποδείσαντες μετ. ἄορ. τοῦ ὑποδεῖδω (δέος, δεινός, δειλός)=ἐκ φόβου ὑποχωρῶ, φοβοῦμαι. *ἄμοκλή* (ἄμοκλάω ἰδὲ στίχ. 248)=κραυγή, ἀπειλή. *ἐκ+ἄειραν* (ἄορ. τοῦ *ἄειρω*=σηκώνω εἰς τὸν ἄερα)=ἐσήκωσαν μετέωρον καὶ ἔφεραν ἔξω, ἐξήγαγον. *πρωτοπαγῆς* (*πρῶτον+θέμ. πᾶν τοῦ πήγνυμι*)=νεώσατι συνηρμοσμένος, πρωτοκάρφωτος, καινούργιος. *ἡ πείριος, ἰνθος*=ψάθινον κιβώτιον (ἰδὲ στίχ. 190). *δῆσαι* ἄπαρ. ἄορ. τοῦ *δέω*=δένω. *εὐξεστος* (*ξεστός, ξέω, ξόανον*)=καλῶς ἐξεσμένος, καλοπλανισμένος, σπιλπνός, λεῖος, ὠραίος. *ἀπήνη* (ἄγνωστον τὸ ἔτυμον)=ἄμαξα. *νήσον* παρατ. τοῦ *νήσω*=σωρεύω, φορτώνω. *ἀπερείσιος, η, ον* (τύπος τοῦ *ἀπερείσιος*, ὃ ἐκ τοῦ *ἀπέρετος* πρβλ. *θαυμαστός-θαυμάσιος-ἀπέρετος* ἐκ τοῦ *πεῖρω*=τριπῶ, περνῶ)=ἀτελειώτος, ἄπειρος. *τὰ ἀποῖνα* (ἀντί: *ἀπόποινα, ἀπό+ποινή*)=τὰ κρατοῦντα τὴν ποινήν *ἄπο*=μακράν, ἀποζημίωσις, λύτρα, δῶρα. *ζεῦξαν* ἄορ. τοῦ *ζεύγνυμι*=ζεύγω. *κρατερόννης* (*κρατερός=ἰσχυρός+όννης*)=ὁ ἰσχυρὰς ὀπλὰς ἔχων, ἰσχυρός, ρωμαλέος. *ἐντεσιεργός* (*ἐντεα=1*) ὀπλᾶ 2) σκευῆ+*εργον*)=ὁ ἐν σκευῇ ἐργαζόμενος, ὑποζύγιος, συνηθισμένος εἰς τὸν ζυγόν ὡς *ἐντεα* θεωροῦνται ἡ *ἄμαξα* καὶ ἡ *πίριος*. *τοὺς ἀναφ.*=τοὺς ὁποίους (γένους ἄρσεν., ἐνῶ κατωτέρω στίχ. 325 *τάς*). *εἶα*=ἀληθῶς. *δόσαν=ἔδωκαν=ἔδεδώκεσαν*. *ἀγλαός* (*ἀγα τοῦ ἀγαμαι+γλαF-γλαν* πρβλ. *γλαντός*)=ἔξοχος, μεγαλοπρεπής, λαμπρός. *ὑπαγον* παρατ. τοῦ *ὑπάγω* *ζυγὸν*=φέρω κάτω ἀπὸ τὸν ζυγόν, ζεύγω. *αὐτός*=πρὸς ἀτομικὴν του χρήσιν. *ἀτίταλλεν* παρατ. τοῦ *ἀτιτάλλω* (κατ' ἀνάδιπλασιασμόν τοῦ *ἀτάλλω*=φέρομαι σὰν παιδί, *ἀταλός*=νεανικός, *τάλις*=κόρη)=περιποιοῦμαι, ἀνατρέφω.

Συντακτικά - Αἰσθητικά

πατρός γεν. ὑποκειμ. *ὑποδείσαντες* αἰτιολ. μετ. (καλῶς ἔπραξαν, διότι ἡ ἐρεθιστικότητα του γέροντος προήλθεν ἐκ τοῦ μεγάλου πένθους). *ἐκ+ἄειραν* δηλοῖ τὴν προθυμίαν τῶν υἱῶν. *πρωτοπαγέα* τὸ *εα* συνζέεται μετρικῶς. Παρελείφθησαν 7 στίχοι σχετικοὶ μὲ τὴν ἐτοιμασίαν τῆς ἀμάξης. *Ἐκτορέης κεφαλῆς* (περίφρασις) ἀντὶ "Ἐκτορος. *τοὺς...δόσαν* ἀναφ. πρότ. *δῶρα* κατηγ. *Πρίαμω* δοτ. χαριστ. *αὐτός* κατηγ. διορ. Ἡ ἐτοιμασία τοῦ δίφρου καὶ τῆς ἀμάξης ἀποτελεῖ μίαν εὐχάριστον παρένθεσιν, ἐπιφέρει ἡρεμίαν καὶ ἀναψυχὴν ἐν τῷ μέσῳ πένθους, ἐρεθισμῶν καὶ νευρικῶν παραφορῶν.

Πραγματικά

ἐκ+ἄειραν φαίνεται ὅτι ἡ ἄμαξα, μὴ χρησιμοποιουμένη, ἐκαλύπτετο δι' ὑφάσματος καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τινος ὑποβάθρου. *ἀπήνη* τετράτροχος φορτηγὸς ἄμαξα συρομένη ὑπὸ βοῶν ἢ ἡμιόνων (ὅμοια καὶ συνῶνμος τῇ ἀμάξῃ παρ' Ὀμήρῳ) δι' αὐτῆς ἐπρόκειτο νὰ μεταφερθοῦν τὰ δῶρα διὰ τὸν Ἀχιλλέα καὶ νὰ ἀνακομισθῇ τὸ σῶμα τοῦ Ἐκτορος. *πίριος* ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω ὅτι πρόκειται περὶ μεγάλου καλάθου πλεκτοῦ, προσδεδεμένου ἐπὶ τῆς ἀμάξης, οἰνεὶ ἀποτελοῦντος αὐτὸ τοῦτο τὸ σῶμα αὐτῆς. *ζεῦξαν* καὶ σήμερον κάτω τοῦ ζυγοῦ περᾶται διὰ τῆς ζεύλας ὁ τράχηλος τῶν ζευγυομένων ζῴων. *Μυσοὶ* κάτοικοι τῆς Μυσίας Β.Δ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. *ἵππους* προοριζομένους

διὰ τὸν δίφρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπέβαιναν ὁ ἴδιος ὁ Πρίαμος· πρόκειται περὶ ἄλλης ἀμάξης (δίφρου στίχ. 322 καὶ 578).

Νόημα

Τὰ τέκνα τοῦ Πριάμου, ὑπακούοντα εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ πατρός, ἐτοιμάζουσαν ὥραϊαν ἀμαξάν, ἐπὶ τῆς ὁποίας τοποθετοῦν κιβώτιον, ἐν τὸς τοῦ ὁποίου συσσωρεύουσι τὰ λύτρα πρὸς ἐξαγοράν τοῦ Ἑκτορος. Ἐν συνεχείᾳ ἐξευξαν τοὺς ἡμίονους, δῶρα τῶν Μυσῶν πρὸς τὸν Πρίαμον, ἠτοιμάσαν δὲ καὶ δευτέραν ἀμαξάν ὑπὸ ἵππων συρομένην, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐπέβαιναν ὁ ἴδιος ὁ Πρίαμος.

Περίληψις

Ἡ ἐτοιμασία ἀμάξης καὶ δίφρου.

Μετάβασις τοῦ Πριάμου εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν

Στίχοι 281+298.

Οὔτοι (=τῶ) μέν, δηλ. ὁ κήρυξ καὶ ὁ Πρίαμος, πάρηκολούθουν τὴν ζεῦξιν (τῶν ζώων) (=ἐξευγγνύσθην) μέσα εἰς τὸν ὑψηλὸν οἶκον, ἔχοντες σοβαρὰς σκέψεις (=πυκινὰ μῆδεα) κατὰ νοῦν (=φρεσὶ)· πλησίον (=ἀγχίμολον) δὲ αὐτῶν (=σφι) ἦλθεν ἡ Ἑκάβη μὲ περίλυπον καρδίαν (=τετιηότι θυμῷ), κρατοῦσα εἰς τὴν δεξιάν (=δεξιτερεῆφι) χεῖρα ἐντὸς χρυσοῦ ποτηρίου (=δέπαϊ) οἶνον εὐφραίνοντα τὴν καρδίαν (=μελίφρονα), ἵνα (=ῶφρα), ἀφοῦ χύσουν σπονδὰς (=λείψαντε), ἀναχωρήσουν (=κιοίτην)· ἐστάθη λοιπὸν (=σ:ῆ δὲ) ἔμπροσθεν τῶν ἵππων καὶ προσφωνοῦσα τοῦ εἶπε (=ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε)· ἀνά (=τῆ), κάμε σπονδὴν εἰς τὸν πατέρα Δία, καὶ προσεύχου νὰ ἔλθῃς ὀπίσω (=ἐκέσθαι ἄψ) εἰς τὸν οἶκον (=οἴκαδε) ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς (=ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν), ἀφοῦ, ὅπως φαίνεται (=ἀε), ἡ καρδιά σὲ τέλος πάντων (=γε) παρακινεῖ εἰς τὰ πλοῖα, χωρὶς ἐγὼ βέβαια (=μὲν) νὰ (τὸ) θέλω. Προσεύχου λοιπὸν (=ἀλλὰ) σύ, ἀφοῦ βέβαια ἔλαβες τὴν ἀπόφασιν (=ἔπειτα), εἰς τὸν συνάγοντα τὰς μαύρας νεφέλας (=κελαινφεεῖ) υἶόν τοῦ Κρόνου ἐπὶ τῆς Ἰδης (λατρευόμενον) (=Ἰδαῖον), ὁ ὁποῖος ἐπιβλέπει (=κατὰ+ὄραται) ὀλόκληρον τὴν Τροίαν· ζητεῖ δὲ οἰωνόν, ταχὺν ἀγγελιαφόρον, ὁ ὁποῖος (εἶναι) εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον (=οἶ αὐτῷ) ὁ ἀγαπητότατος ἐκ τῶν οἰωνῶν, καὶ αὐτοῦ (=εὐ) ἡ δύναμις εἶναι μεγίστη, αἴσιον, ἵνα (=ῶφρα), ἀφοῦ τὸν (=μιν) ἀντιληφθῆς (=ροήσας) μὲ τὰ μάτια σου σὺ ὁ ἴδιος (=αὐτός), ἔχων πεποίθησιν εἰς αὐτὸν (=πισυνός τῷ), μεταβῆς (=ἴης) εἰς τὰ πλοῖα τῶν ἐχόντων ταχεῖς ἵππους Δαναῶν. Ἐὰν ὁμως δὲν

σοῦ (=τοι) δώση τὸν ἀγγελιαφόρον του ὁ εἰς μακρὰν ἔκτασιν βλέπων (=εὐρύσοπα) Ζεὺς, ἐγὼ τοῦλάχιστον τότε (=ἐγὼ γε ἔπειτα) δὲν θὰ σέ προέτρεπον (=οὐκ ἂν κελοίμην) μὲ τὰς συμβουλὰς μου (=ἐποτρύνουσα) νᾶ μεταβῆς εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀργείων, παρὰ τὴν σφοδρὰν σου ἐπίθυμίαν. (=μάλα περ μεμαῶτα).

Γραμματικά—Σημασιολογικά

τῶ (δουϊκὸς ἀριθμ.) δεικτ. σημ.=οἱ τοὶ *ζευγνύσθην* δουϊκὸς ἀριθμ. χρόνου παρατατικοῦ γ' πληθ.=*ἐζεύγνυτο* τοῦ *ζεύγνυμι*=ζεύγω (ἐπὶ τοῦ ὑπηρετοῦντος), ἐνῶ *ζεύγνυμαι* (ἐπὶ τοῦ διατάσσοντος τὴν ζευξίν) τὸ ρ. εἶναι μέσον διάμεσον. *πικινός* (ἀνάγεται εἰς τὸ *πύκα*=σφιχτά, συνετά)=1) πικνός 2) σφοδρός 3) συνετάς. τὸ *μῆδος* (μόνον πληθ. *μῆδομαι*=σκέπτομαι)=σκέψις. *ἀγχιμόλον* (*ἄγχι* ἐπίρρ.=πλησίον+*μολεῖν* τοῦ *βλώσκειν*=ἔρχομαι) ἐπίρρ.=πλησίον ἐρχόμενον, πλησίον. *σφ'*=*σφί* (κατ' ἀποκοπῆν)=*σφίσι* (δοτ. πληθ. τῆς προσωπ. ἀντ. γ' προσ. *σφεῖς*=αὐτοὶ)=*αὐτοῖς*. *τετιγώς*, ὅτος καὶ *τετιμημένος* μετ. τοῦ *τετίμηαι* (ἐκ θεματος ἔχοντος τὴν ἔννοιαν τοῦ φοβεῖσθαι, φροντίζειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ *τίω=τιμῶ*)=εἶμαι λυπημένος (μόνον ἐν παρακμ. ἀπαντᾶται). *μελίφρων* (*μέλι+φρῆν*)=ὁ ἥδύς εἰς τὰς φρένας, ὁ εὐφραίνων τὴν καρδίαν, γλυκύς. *δεξιτεροῦσι* ἰδιαίτερα πτωχικὴ κατάληξις. *δοτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. δεξιτερός* (τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης κατὰ τὸ *δεξιός*)=δεξιός (μόνον περὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος). *χρυσέω* συνιζάνεται μετρικῶς. *δέπας*=μότηριον (ἰδὲ στίχ. 234). *σφρα* τελ. σύνδ.=ἴνα. *λείψαντε* μετ. ἀορ. δουϊκοῦ ἀριθμ. τοῦ *λείβω* (*λοιβή*=ἡ δι' ὑγρῶν θυσία, *libatio*, Λιβ) =χέω, χύνω σταγόνας, κάμνω σποινδῆν. *κιοίτην* εὐκτ. δουϊκὸν ἀριθμ. γ' πληθ.=*κίοιεν* τοῦ *κίω*=βαδίζω, πηγαίνω, ἀναχωρῶ. *στή* (ἀορ. β')=*ἔστη*. *προπάροισεν* ἐπίρρ.=ἔμπροσθεν. *ἔπος τ' ἔφατο* (=εἶπε) *ἐκ τ' ὀνόμαζε* (ἀναύξητος παρατ.=προσεφώνει, ἐκάλει διὰ τοῦ ὀνόματος)=προσφωνῶν εἶπε. *τῇ* παρακελευσματικὸν μόριον ἐπομένης προστακτ.=νά, πάρε (διάφορον τὸ *τῇ* ἐπίρρ.). *σπεῖσον* προστ. ἀορ. τοῦ *σπένδω*=κάμνω σποινδῆν. *ικέσθαι* ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ *ικνέομαι*=ἔρχομαι. *ἄψ* (συγγενὲς πρὸς τὸ *ἀπό*, *abs*) ἐπίρρ.=ὀπίσω, πάλιν (*ἄψ* *ικνέομαι*=ἔρχομαι, γυρίζω ὀπίσω, ἐπιστρέφω). *δυσμενής* (*δυσ+μενεσ*. τοῦ *μένος*)=ὁ ἔχων ἐχθρικήν διάθεσιν, ἐχθρός. *δτρῶν* (ὁ προθεματ.+*τρε*, *τρεῶ*. *τρήρων*)=παρακινῶ. *ἔμειο*=ἔμοιο. *μὲν* βεβαίωτ.=βεβαίως. *εὐχεο* συνιζάνεται μετρικῶς. *κλεινονεφής* (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ *κλεινονεφής* πρβλ. *ἀμφοροεὺς*=*ἀμφορεύς*, *ἀστροποπελέκι*=*ἀστροπελέκι*)=ὁ ἔχων ἢ συνάγων μέλανα νέφη. *κατὰ+δράται* (τμησις)=*καθοράται*=*καθορά*=βλέπει πρὸς τὰ κάτω, ἐπιβλέπει, προστατεύει. *αἶτε* προστ. οἱ (δοτ. προσ. ἀντ.)=*αὐτῶ*—*αὐτῶ*=εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον. *εὐ=εὖ=εο=οὐ* λατ. *sui* γεν. προσωπ. ἀντ. γ' προσώπ.=αὐτοῦ. *κράτος*=δύναμις. *δεξιός* (ἐπὶ οἰωνῶν)=ὁ δεξιὰ συμβαίνων, γινόμενος, αἰσιος. *σφρα* τελ. σύνδ.=ἴνα. *μιν* αἰτ. ἐν. ἔπαναλ. ἀντ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν=αὐτόν, ἦν, ὁ. *νοέω*=ἔντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ. *τῷ* δεικτ. σημ.=αὐτῷ. *ὁ, ἡ, πίσυρος, ον* (*πέιθω*)=πεποισθῶς τινι, θαρρῶν. *ἦης* ὑποτ. τοῦ *εἶμι*. *ταχύπαλος* (*ταχύς+πῶλος*=πουλᾶρι)=ὁ ταχὺς ἵππους ἔχων. *τοι* δοτ. προσωπ. ἀντ.=*σοι*. *ἐὼν* καὶ *ὄν* κτητικὸν ἐπιθ.=ἰδικόν του (*ἔός, ἦ, ὄν*). *εὐρύσοπα* (ὀνομαστ. πτ. ἄλλοτε ἦτο κλητικὴ) πρβλ. *ἱππότης*, *νεφεληγερέτα*, ἀντί: *εὐρύοπης* ἐκ τοῦ *εὐρύς+οκ* πρβλ. *ὄσσε*=οἱ ὀφθαλμοὶ) ἐπιθ.=ὁ εἰς μακρὰν ἔκτασιν βλέπων (κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν β' συνθ. τὸ *ὄψ*=φωνή=ὁ εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἤχων, βροντόφωνος). *ἔπειτα*=τότε. *κελοίμην* εὐκτ. τοῦ *κέλομαι*=κλεῦω, διεγείρω, παρακινῶ. *μεμαῶς*, ὅτος μετ. τοῦ *μέμονα* παρακ. μὲ σημ. ἐν. ἐν. ἀριθμοῦ. ἐνῶ ὁ πληθ. ἐκ τοῦ *μέμαα* πρβλ. τὸ *ἔγωνα* πρὸς τὸ *γέγαα* (*μένος*, *mens*. *εὐμενής*)=1) σφοδρῶς ἐπιθυμῶ 2) κινῶμαι μὲ ὀρμήν.

Συντακτικά—Δίσητικά

ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν=ἔσω οἴκου (κατὰ τὸν Εὐστάθιον παρέλκει τὸ ὑψηλοῖσι). θυμῷ δοτ. συνοδείας. ὄφρα... κιοίτην τελ. πρότ. (πάλιν ὁ δυϊκός, ἐνῶ μόνον ὁ Πρίαμος ἐπρόκειτο νὰ κάμη σπονδὴν). οὐκ ἐθελούσης γεν. ἀπόλυτος τροπικῆ. κατὰ+ὄραται τὸ ῥήμα δηλοῖ προστατευτικὴν διάθεσιν ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς χώρας τοῦ Πριάμου. καὶ εὐ... (ἔστι) λέγεται ἀνακολουθῶς, διότι ὁ λόγος εἶναι ἀνεξάρτητος, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη ἀναφορικόν. κράτος ἀναφέρεται εἰς τὸν ἀετόν. δεξιὸν κατηγ. ὄφρα... ἴης τελ. πρότ. αὐτὸς κατηγ. διορ. ἐποτρύνουσα τροπ. μετ. οὐκ ἂν κελοίμην ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως: εἰ οὐ δώσει (α' εἶδος πραγματικόν) Ἰδὲ τὸ οὐ εἰς ὑποθ. πρότ. ἀντὶ μῆ, διότι ἀποτελεῖ μίαν ἔνοιαν μετὰ τοῦ ῥήματος. μεμαῶτα ἔνδοτ. μετ.

Πραγματικά

στῆ ἴππων... διότι ὁ Πρίαμος ἐπρόκειτο νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ δίφρου. Ἰδαῖος τὸ ὄρος Ἰδῆ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Φρυγίας πρὸς τὴν Μυσίαν καὶ δι' αὐτῆς ἀπολήγει εἰς τὸν Ἑλλησποντον ἢ ὑψηλότερα κορυφὴ του καλεῖται Γάργαρον. Ἐπὶ τῆς Ἰδῆς ὑπῆρχε τέμενος καὶ βωμὸς τοῦ Διὸς. οἰωνὸς φίλτατος εἶναι ὁ ἀετός, εἴτε διότι ἐγεννήθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν μὲ τὸν Δία εἴτε διότι, καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο βασιλεύς, ἐνεφάνισεν εἰς αὐτὸν τὰ μέλλοντα. Κατὰ τὸν Αἰεῖς, διότι ὁ ἀετός ἐνδιδαιτᾶται εἰς τὰς ἐρήμους κορυφὰς τῶν ὄρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφαντάζοντο οἱ καὶ ὁ Ζεὺς κάθηται. Ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ (δεξιὸν) πτῆσις αὐτοῦ, δηλ. ἢ πρὸς Ἀνατολάς, ἔθεωρεῖτο ἀγαθὴ. Πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὸν ἀετὸν ἐρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου.

Νόημα

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Πρίαμος καὶ ὁ κήρυξ παρηκολούθουν τὴν ζευθὺν τῶν ζῶων καὶ ἐν γένει τὴν ἐτοιμασίαν, περίλυπος ἐμφανίζεται ἡ Ἑκάβη, κρατοῦσα εἰς τὴν δεξιάν χεῖρα χρυσοῦν ποτήριον περιέχον οἶνον πρὸς σπονδὴν. Σταθεῖσα πρὸ τῶν ζευγνομένων ἴππων συνέστησεν εἰς τὸν Πρίαμον νὰ κάμη σπονδὴν εἰς τὸν Δία περὶ αἰσίας ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀποστολὴν ἀετοῦ ὡς αἰσίου οἰωνοῦ. Καὶ ἔάν μὲν οὗτος ἐμφανισθῇ, δύναται τότε νὰ μεταβῇ ἀφόβως εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, ἄλλως πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ταξίδιον.

Περίληψις

Ἡ Ἑκάβη συμιστᾷ εἰς τὸν Πρίαμον σπονδὴν καὶ ζήτησιν παρὰ τοῦ Διὸς αἰσίου οἰωνοῦ.

Στίχοι 299+313.

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ θεόμορφος Πρίαμος: «Γυναϊκά, ἀληθινὰ (=μὲν) θὰ ὑπακούσω (=οὐκ ἀπιθῆσω) εἰς σέ (=τοί), ἢ ὅποια παραγγέλλεις αὐτὸ (=ἐφιεμένη τόδε) διότι (εἶναι) συμφέρον (=ἐσθλόν) νὰ ὑψώσω (=ἀνασχέμεν) τὰς χεῖρας εἰς τὸν Δία (ἦ: νὰ προσευχηθῶ), μήπως τυχόν (μὲ) εὐσπλαγχνισθῆ». Οὕτω λοιπὸν (=ἄ) εἶπε (=ἦ), καὶ ὁ γέρον διετάξε (=ὤτρυνε) τὴν θεραπαινίδα οἰκονόμον (=ἀμφίπολον ταμίην) νὰ

χύση ἐπάνω εἰς τὰς χεῖρας καθαρὸν (=ἀκήρατον) ὕδωρ· ἡ δὲ
 θεραπεινὴ ἐστάθη πλησίον του (=παρέστη) κρατοῦσα εἰς τὰς
 χεῖρας λεκάνην (=χέρνιβον) καὶ πρόχουν συγχρόνως. Ἄφοῦ δὲ
 ἔπλυνε (τὰς χεῖρας), ἔλαβεν ἀπὸ (τὰς χεῖρας) τῆς συζύγου του
 (=ἧς ἀλόχοιο) τὸ ποτήριον· ἔπειτα, σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς
 αὐλῆς (=ἔρκειϊ), προσήχεται, ἔχυνε (=λείβε) δὲ οἶνον, στρέ-
 φας τὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ δυνατὴν φωνὴν
 (=φωνήσας) εἶπε (=ἔπος ἠῦδα) «Ζεῦ πάτερ, ἀπὸ τῆς Ἰδης
 βασιλεύων (=μεδέων), ἐνδοξότατε, μέγιστε, κάμε (=δός), ὥστε
 νὰ πάω ἐγὼ (=ἐλθεῖν με) εἰς (τὴν σκηνὴν) τοῦ Ἀχιλλέως ὡς
 φίλος καὶ ἄξιος συμπαθείας· στείλε δὲ οἰωνόν, ταχὺν ἀγγελια-
 φόρον, ὁ ὁποῖος (εἶναι) εἰς σὲ τὸν ἴδιον ἀγαπητότατος ἐκ τῶν
 οἰωνῶν, καὶ αὐτοῦ εἶναι μεγίστη ἡ δύναμις, αἴσιον, ἵνα (=
 ὄφρα), ἀφοῦ τὸν ἀντιληφθῶ (=νοήσας μιν) ὁ ἴδιος μὲ τὰ μάτια
 μου, ἔχων πεποίθησιν εἰς αὐτόν, μεταβῶ (=ἴω) εἰς τὰ πλοῖα
 τῶν ἐχόντων ταχεῖς ἵππους Δαναῶν».

Γραμματικά -- Σημαιολογικά

τοι=σοι. ἐπίεμαι=παραγγέλλω. συνιστῶ. ἀπιθήσω μέλλ. τοῦ ἀπιθέω
 (ἀ στερ.+πιθ. ἰδὲ ἐπιθον ἀορ. β' τοῦ πείθω)=ἀπειθῶ, παρακούω.
 ἐσθλός = 1) καλὸς καθόλου 2) ἱκανὸς 3) ἀνδρείος 4) ὠφέλιμος. συμφέ-
 ρων (δπως ἐδῶ) 5) ἔξοχος 6) εὐγενής. ἀνασχέμιν ἀπαρ. ἀορ. β' = ἀνα-
 σχεῖν τοῦ ἀνέχω τὰς χεῖρας=ὑψῶν· τὰς χεῖρας, προσεύχομαι. οἶ (δω-
 ρικόν) κεν (ἰωνικόν)=εἶ ἄν (ἀττικόν)=ἔάν=μήπως τυχόν. ἠ γ ἐν. παρα-
 τατ. τοῦ ἀχρήστου ῥ. ἠμί (αἰο)=λέγω. ῥα ἐγκλιτικὸν μόρ. μεταβατι-
 κῆς σημ.=οὐτὼ λοιπόν. ταῦτα λοιπόν. ἡ ἀμφίπολος (ἀμφί+πέλουαι,
 πολέω)=ἡ ἀσχολουμένη περὶ τι, θεραπεινὴ. ταμίη (ἐξ οὔ θέμ. καὶ τὸ
 τημελέω=φροντίζω)—ἐπιμελήτρια, οἰκονόμος. δτρύνω=διατάσσω. ἐπι-
 χεῦαι ἀπαρ. ἀορ. τοῦ ἐπιχέω=χύνω ἐπάνω, χύνω. ἀκήρατος (ἀ στερ+
 κηραίνω=βλάπτω, κῆρ=ὄλεθρος· κατ' ἄλλους β' συνθετ. τὸ κεράννυμι)=
 ἀβλαβής, ἀπειρακτός, διαυγής, καθαρὸς (περὶ τοῦ ὕδατος). τὸ χέρνιβον
 (χέρνιψ=ὕδωρ πρὸς πλύσιν τῶν χειρῶν)=νιπτήρ, λεκάνη. ἡ πρόχουσα (β'
 συνθ. χε τοῦ χέω)=κανάτι. νιψίμενος μετ. ἀορ. τοῦ νίξω=νίβω, πλένω.
 τὸ κύπελλον=ποτήρι. ἧς καὶ ἧς γεν. τοῦ κητικῶ ἐπιθ. ὅς, ἧ, ὅ καὶ ἐός,
 ἧ, ἐόν=ἰδικός του. ἄλοχος (ἀ ἀθροιστ.+λέχος=κλίνη)=ἡ κοινὴν τὴν κλίνην
 ἔχουσα, σύζυγος. τὸ ἔργος (ἔργω, εἴργω)=1) περίφραγμα 2) ἡ μάνδρα τῆς
 αὐλῆς, αὐλή 3) προπύργιον 4) δίχτυ. λείβε=ἔλειβε τοῦ λείβω=στάζω, χύ-
 νω. εἰσανιδῶν (μετ. ἀορ. β')=εἰσιδῶν ἀνά=στρέφας τὰ βλέμματα πρὸς τὰ
 ἄνω (ῥ. εἰσανορῶ). φωνήσας ἢ μετ. αὕτη μετὰ τοῦ ἠῦδα, προσέφη, ἀπαμεί-
 βετο ἀποδοτέα διὰ τοῦ: μὲ δυνατὴν φωνήν, δυνατά. Ἰδθηθεν τοπ. ἐπίρρ.
 =ἀπὸ τῆς Ἰδης. μεδέων μετ. ἐν. (ἐξ οὔ θέμ. καὶ τὸ μέδω=φροντίζω, βα-
 σιλεύω, meditor=μελετῶ) ὅπαντῶσα μόνον κατὰ κλητ. ἀρσ.=ὁ βασι-
 λεύων κύδιστος (ὑπερθ. μόνον κλητ. κύδιστε ἐκ τοῦ κύδος=δόξα, τιμή,
 κυδρός) ἐπιφανέστατος, ἐνδοξότατος. ἔλειενός (ἔλεος)=ὁ ἄξιος ἐλέους,
 συμπαθείας. Τὰς λοιπὰς παρατηρ. ἰδὲ ἐν στίχ. 292+295.

Συντακτικά — Αισθητικά

τὴν ἄντικ. τοὶ ἄντικ. τοῦ ἀπιθήσω (οὐκ ἀπιθήσω σχῆμα λιτότητος· τοῦ το λέγει ὄχι διότι δυσπιστεῖ εἰς τὴν Ἴριν, ἀλλὰ διότι θέλει νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν Ἑκάβην). ἀνασχόμεν ὑποκ. τοῦ ἐσθλόν (ἔστι). αἱ κ' ἐλεήσῃ πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἔχουσα τροπ. μετ. ὡς ἄντικ. τοῦ νινυάμενος ἔνν. τὰς χεῖρας. ἀλόχοιο ἢ γεν. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐδέξατο, μέσῳ κατηγορ. διορ. ἔρκει συνεκδοχικῶς=αὐλή. θός τὸ β. συντάσσεται μὲ αἰτία. προσώπου (με) καὶ ἄπαρ. (ἐλθεῖν). φίλον—ἐλεεινόν κατηγορ. (ἢ ἄφιξις τοῦ θά προεκάλει τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἀχιλλέως).

Πραγματικά

χερσὶν ὕδωρ ἀκήρατον πρὸ πάσης ἱεροπραξίας αἱ χεῖρες ἔπρεπε νὰ εἶναι καθαραί. τὸ χέρινον λεκάνη, νιπτήρ πρὸς πλύσιν τῶν χειρῶν. πρόχους ἄγγειον ὑδροφόρον δι' οὗ ἐπεχέετο ὕδωρ πρὸς νίψιν τῶν χειρῶν ὡσαύτως ἄγγειον περιέχον οἶνον. ἔρκει εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς ὑπῆρχε βωμός τοῦ Ἑρκείου Διός, ἢ καὶ ἄγαλαμα αὐτοῦ, ὅπου ἐτελεῖτο ἡ θυσία.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν σύζυγόν του, λέγει ὅτι θὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν σύστασιν αὐτῆς, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ προσευχὴ τοῦ θά διεγείρῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ Διός. Εὐθὺς κατόπιν ἔπλυε τὰς χεῖράς του δι' ὕδατος καθαροῦ, τὸ ὁποῖον ἔχουν ἐπὶ τῶν χειρῶν του ἐκ τῆς πρόχου ἢ παρισταμένη θηραπαινίς, καὶ ἐν συνεχείᾳ, λαβὼν τὸ ποτήριον παρὰ τῆς συζύγου του, ἔκαμνε σπονδὴν δι' οἴνου ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς, ἐνῶ ἀπηύθυνε τὴν ἐξῆς δέησιν πρὸς τὸν Δία, ἀτενίζων τὸν οὐρανόν· Ζεῦ ἐνδοξότατε καὶ μέγιστε, στείλέ μου τὸν προσφιλέ σου οἰωνόν, διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν καὶ τύχω τῆς συμπαθείας τοῦ Ἀχιλλέως.

Περιλήψεις

1) Ὁ Πρίαμος συμμορφοῦται πρὸς τὴν σύστασιν τῆς Ἑκάβης, πλύνει τὰς χεῖράς του, κάμνει σπονδὴν καὶ προσεύχεται καὶ 2) Τὸ περιεχόμενον τῆς δεήσεως.

Στίχοι 314+333

Ἔτσι εἶπε προσευχόμενος ἤκουσε δὲ τὴν δέησίν του (=τοῦ δ' ἔκλυε) ὁ πάνσοφος Ζεὺς. Ἀμέσως λοιπὸν ἔστειλεν (=ἦκε) ἀετόν, τὸ ἀληθέστατον ἐκ τῶν πτηνῶν, τὸν σκοτεινόχρωμον (=μόρφον) κυνηγόν, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουν καὶ περκνόν. Ὅση δὲ ἔχει κατασκευασθῆ (=τέτυκται) ἡ θύρα ὑψηλοῦ θαλάμου ἀνθρώπου πλουσίου (=ἀφνειοῖο), εὐκλειστος (=εὐκλιής) (καὶ) ἀσφαλῆς (=ἀραρυῖα), τόσαι ἀκριβῶς (=ἄρα) ἦσαν αἱ πτέρυγες ἐκατέρωθεν αὐτοῦ· ἐφάνη (=εἶσατο) δὲ εἰς αὐτοὺς (=σφι) ἐκ δεξιῶν (ἢ: αἴσιος), πετάξας (=αἶξας) ὑπεράνω τῆς πόλεως· καὶ (=δὲ) ἐκεῖνοι, μόλις εἶδον (αὐτόν), ἐχάρησαν (=γῆθησαν) καὶ εἰς τὰ στήθη δλων ἡ καρδία ἀνεκουφίσθη (ἢ: ἐθερμάνθη)

(= *ἰάνθη*). Σπεύδων τότε (= *δέ*) ὁ γέρων ἐπεβιβάσθη τοῦ σιλ-
πνοῦ δίφρου· καί (= *δέ*) ἔσυρε (= *ἤλασε*) (τοὺς ἵππους) ἔξω τοῦ
προθύρου (ἦ: τῆς ἐξώθυρας) καί τῆς θορυβώδους στοᾶς. "Εμ-
προσθεν μὲν αἱ ἡμίονοι ἔσυρον τὴν τετράτροχον ἄμαξαν, τὰς
ὁποίας ὠδήγει ὁ συνετός 'Ἰδαῖος' ὄπισθεν δὲ ἵπποι (ἔσυρον τὸν
δίφρον), τοὺς ὁποίους ὁ γέρων, διευθύνων (= *ἐφέπων*) ταχέως
(= *καρπαλίμως*) κατὰ μῆκος τῆς πόλεως, (τοὺς) διήγειρε διὰ τῆς
μάστιγος· ὄλοι δὲ οἱ ἀγαπητοὶ του (τὸν) συνώδευον (= *ἄμ' ἔ-
ποντο*) πολὺ θρηνοῦντες (αὐτόν), ὡς ἐὰν ἐβάδιζε πρὸς τὸν θά-
νατον· οὔτοι δὲ εὐθύς μόλις (= *ἐπεὶ οὖν*) κατῆλθον ἐκ τῆς πό-
λεως καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν πεδιάδα, ὡς ἦτο φυσικὸν (= *ἄρα*),
αὐτοὶ μὲν, δηλ. οἱ υἱοὶ καὶ οἱ γαμβροί, στρεφόμενοι πρὸς τὰ
ὀπίσω (= *ἄπορροι*) ἀπήρχοντο (= *ἀπονέοντο*) πρὸς τὸ 'Ἴλιον'
ἐκεῖνοι ὅμως (οἱ δύο) δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν (= *οὐ λάθον*)
τοῦ παντεπόπτου Διός, ἐμφανισθέντες εἰς τὴν πεδιάδα· καὶ ὅ-
ταν (τοὺς) εἶδε, ἐλυπήθη τὸν γέροντα· καὶ ἀμέσως (= *αἶψα*)
λοιπὸν εἶπε πρὸς (= *ἀντίον*) τὸν υἱόν του (= *φίλον*) 'Ερμῆν· «'Ερ-
μῆ, ἐπειδὴ (= *γὰρ*) εἰς σὲ πρὸ πάντων ἀληθινὰ (= *γε*) εἶναι
προσφιλέστατον νὰ συνοδεύης (= *ἐταιρίζομαι*) (πάντα) ἄνθρωπον
καὶ συνήθως ἀκούεις (= *ἔκλυες*), ὅποιον θέλεις· ἐμπρὸς λοιπὸν
πήγαινε (= *ἴθι βάσκε*) καὶ ὀδήγησε (= *ἀγαγε*) τὸν Πρίαμον εἰς
τὰ κοῖλα πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον (= *ὧς*), ὥστε
(= *ὧς*) μῆτε καὶ (= *ἄρ*) νὰ (τὸν) ἴδῃ κανεὶς ἐκ τῶν ἄλλων Δαναῶν,
μῆτε καὶ (= *ἄρ*) νὰ (τὸν) ἀντιληφθῆ, προτοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν
σκηνὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως.

Γραμματικά—Σημαιολογικά

ὧς ἐπίρρ.=ἔτσι. *ἔφατο* (μέσ. παρατ. μὴ διαφέρων τοῦ ἐνεργ. *ἔφη*, ἐξη-
γεῖται δὲ μὲ ἀόρ.)=εἶπε. *τοῦ* δεικτ.=τούτου. *κλύω τινός* (ὁ ἐνεστ. ἄ-
χρηστος, *κλυτός*)=ἀκούω, εἰσακούω. *μητίετα* ὀνομαστ. (*μητίομαι*=σκέ-
πτομαι, *μητίς*=φρόνησις)=σύμβουλος, πάνσοφος· ἐπίθ. τοῦ Διός ὡς
κατόχου πάσης σοφίας. *αἰετός* (ἐκ τοῦ *ἄφαιτός*, *avis*=ὄρνις, πτηνός)=
ἀετός. *ἦκε* ἀόρ. β' τοῦ *ἴθμι*=ρίπτω, στέλλω. *τέλειος*=ἄρτιος, ἀσφα-
λῆς, βέβαιος ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν (πρόκειται περὶ οἰωνοῦ). *πετεηνός*
(ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *πέτομαι*)=ὁ δυνάμενος νὰ πετᾷ, πτερωτός (*πετεηνά*
οὐδέτ.=πτηνά). *μόρφνος* (ἐπίθ. ἀετοῦ δηλοῦν χρόμα)=τεφρομέλας,
σκοτεινόχρωμος (ἐκ τοῦ *δρφνη*=σκότος νυκτός, προτασσομένου τοῦ
μ). *ὁ θρηγῆτηρ* (*θηγῆα*)=κυνηγός, κυνηγετικός. *περικῆς* (*περικῆς*=γίνο-
μαι μέλας, *πέρκος*=εἶδος ἱέρακος)=ὁ ἔχων χρῶμα μελανίζον (εἶδος
ἀετοῦ). *ὄσση* (μὲ δύο σ χάριν τοῦ μέτρου). *ὕψορρος*=ὁ ὕψηλά ἐστεγα-
σμένος, μὲ ὕψηλὴν στέγην, ὕψηλός. *τέτυκται* παθ. παρακμ. τοῦ *τεύχω*
(συγγενές τὸ *τυγχάνω*)=ἔτοιμάζω, κατασκευάζω. *ἀνέρος*=ἄνδρός. *ἀφνειός*
(θέμα *ἄφν* πρβλ. *ἄφενος*=ἀγαθὰ, περιουσία, ὀρ—es)=εὐκατάστατος,

πλούσιος. *εὐκλήϊς* ἐπίθ. (*κληϊς*)=καλῶς κεκλεισμένος, εὐκλειστος. *ἀραρυῖα* μετ. παρακμ. τοῦ *ἀραρίσκω* (*ἄρ. ἄρα, ἀρέσκω, ἀρετή*)=συνάπτω, συνδέω, προσαρμύζω. *ἀραρυῖα*=ἀσφαλής. τοῦ *δεικ.*=τούτου. *ἐκάτερθεν* (*ἐκάτερος*) ἐπίρρ.=καί ἀπό τὰ δύο μέρη. *ἔσαν*=*ἦσαν*. *εἶσατο* ἄορ. τοῦ *εἶδομαι* (θέμα *Ἔειδ.*)=φαίνομαι. *σφι*=*σφίος* δοτ. προσωπ. ἀντ. γ' προσ.=αὐτοῖς. *ἄϊξας* μετ. ἄορ. τοῦ *αἴσσω* (θέμα *αἴικ, αἴξ, αἴχη, διάετων* ἄστηρ) καὶ συνηρημένως *ἄισσω*=*ἄετω*=πειῶ, ὄρω, κινουμαι ὀρμητικῶς. *γῆθησαν* ἄορ. τοῦ *γηθέω* (*gaudeo*)=χαίρω. *ἰάνθη* παθ. ἄορ. τοῦ *ἰαίνω*=1) θερμαίνω 2) ἀνακουφίζω. *σπέρχομαι*=σπεύδω, φέρομαι μὲ ὄρμη. *ξεστός* (*ξέω*)=ἐξεσμένος, λείος, στυλινός. *ἐπεβήσετο* μεικτὸς ἄορ.=ἐπέβη. *δίφρος* (*δι* θέμα τοῦ *δισ+φρ* τοῦ *φέρω* κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ *δίφορος*)=1) ὁ τόπος τοῦ ἄρματος, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ ἥνιοχος καὶ ὁ πολεμιστῆς 2) τὸ πολεμικὸν ὄργανον 3) ἔδρα στερουμένη ἐρείσινωτου, κάθισμα (ὅπως ἐδώ). *ἐκ* ἐπιρρηματικὸς=ἔξω. *ἔλασε* ἄορ. τοῦ *ἐλάω* (=ἐλαύνω)=ὠθῶ, σύρω, τραβῶ. *πρόθυρον*=ἡ θύρα τῆς αὐλῆς (βλέπουσα πρὸς τὴν ὁδόν). *αἰθουσα*=στοά. *ἐρίδουπος* καὶ *ἐρίγδουπος* (*ἐρι* ἐπιτατικὸν+*γδοῦπος*—*δοῦπος* ὀνοματοποιημένη λέξις=κτύπος, φρότος)=ὁ ἰσχυρὰ βροντῶν, θοροβῶδης, ἤχηρός. *ἔλκον*=*εἰλκων*=ἐτραβοῦσαν. *τετράκνυλος*=μὲ τέσσαρας τροχοῦς. *τάς* ἀναφ.=τάς ὁποίας. *ἐλαυνε*=*ἤλαυνε*=ὠδήγει. *δαίφρων* (ἀ' συνθετ. τὸ θέμα ἐξ οὗ τὸ *δαῖνα*, *δαήμων*=ἔμπειρος, *ἀδαῖς*=ἄπειρος+*φρῆν*)=ἔμπειροπόλεμος (ἀναφέρεται εἰς τοὺς μαχητάς, ἔμπειρο, συνετοί, τοὺς ἀναφ.=τοὺς ὁποίους. *ἐφέπω* (*ἔπω*=ἀσχολοῦμαι μὲ κάτι)=1) ἀσχολοῦμαι εἰς τι 2) ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐλαύνω 3) διευθύνω. *μάστιξ*=καμτίς. *καρπαλίμως* ἐπίρρ. (*καρπ*—*κράπ*, *κραιπνός*=ταχύς, *κραιπάλης*)=ταχέως. *κατά*+αἰτ.=κατὰ τὴν ἔκτασιν πράγματός τινος, κατὰ μήκος. *ἔποντο*=*εἶποντο* παρατ. τοῦ *ἔπομαι* (θέμα *σεπ, sequor*)=ἀκολουθῶ. *κίω*=πηγαίνω, βαδίζω. *κατέβαν*=*κατέβησαν*. *ἄπορρος* (*ἄπ* ἐπίρρ.=ὀπίσω+*ρρέω*)=ὀ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐρχόμενος, ὀπίσω. *προτί* πρόθ.=πρός. *ἀπογέοντο* παρατ. τοῦ *ἀπογέομαι* (*γέομαι*=ἔρχομαι, πηγαίνω)=ἀτέρχομαι, ἀποχωρῶ, φεύγω. τῶ *δυϊκός*=οὗτοι οἱ δύο. *λάθον*=*ἔλαθον* ἄορ. β' τοῦ *λανθάω* καὶ *λήθω*=διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος, μένω ἀπαρατήρητος. *εὐρύοστα* αἰτ. πτ. ὡς τριτόκλιτον (ιδε στίχ. 296). *Ζῆνα* καὶ αἰτ. *Δία*. *προφανέντε* *δυϊκός* μετ. τοῦ *προφαίνομαι*=ἐμφανίζομαι. *αἶψα* ἐπίρρ. (ἔξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *αἶφνης*, *ἰάπτω*=ρίπτω, καταδιώκω πρβλ. τὸ νεοελληνικὸν ἀψίς=ἀφαιρπάζομενος, *ἀψίκωρος*)=ταχέως. *ἀντίον* ἐπίρρ.=ἀπέναντι, ἀντικεῖν (*ἀντίον* ἡῦδα=ἔλεγε πρὸς τινά). *Ἐρμείας* ἀντὶ *Ἐρμείας*=Ἐρμῆς. *ἐταιρίσαι* ἀπαρ. ἄορ. τοῦ *ἐταιρίζω*=γίνομαι σύντροφος, συνοδεύω. *κ'*=*κε*=*ἄν*. *ἐθέλησθα* β' πρόσ. ὑποτ.=*ἐθέλης*. *βάσκε* ἴθι=πήγαινε λοιπόν (ιδε στίχ. 144). *ὡς* (ἐπίρρ.=κατὰ τοιοῦτον τρόπον), *ὡς* (συμπερασμ.)=ὥστε. *ἄρ*—*ἄρ*=καί—καί. *νοῶ*=ἀντιλαμβάνομαι. *Πηλεϊωνάδε* τοπ. ἐπίρρ.=εἰς τὸν ἕνδον τοῦ Πηλέως. *ἰκέσθαι* ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *ἰκνέομαι*=ἔρχομαι, φθάνω.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ — Αἰσθητικά

τοῦ ἀντικ. τοῦ *ἐκλυε*. ὄση *θύρη*.. *τόσσα ἔσαν πτερά* λαμπρὰ παρομοίωσις τὸ μήκος τῶν πτερώγων τοῦ ἀετοῦ ἦτο, ὅσον ἦτο τὸ ἀνοιγμα μεταξὺ τῶν δύο πλαγίων παραστάδων ὑψηλοῦ θαλάμου, 2 δηλ. περίπου μέτρων. Κατὰ τὸν *Ameis* πρέπει νὰ διπλασιασθῇ τὸ μέγεθος τῆς θύρας, διὰ νὰ ἐνοήσωμεν τὸ ὄλον πλάτος τῶν πτερώγων ἰπταμένου ἀετοῦ. *δεξιὸς* κατηγ. *σπερχόμενος* τροπ. μετ. *δίφρου* ἀντικ. *προθύροιο*—*αἰθούσης* γεν. ἀφαιρετικά λόγῳ τοῦ *ἐκ*=ἔξω (ιδε τὸ πρωθύστερον σχῆμα, διότι πρῶτον ὑπάρχει ἡ αἰθουσα καὶ ἔπειτα τὸ πρόθυρον). *τάς* ιδε τὸ θηλ. γένος, ἐνῶ ἐν στίχῳ 278 *τούς*. *ἵπποι* ἐνν. *ἔλκον* *δίφρον*. *μάστιγι* δοτ. ὄργαν. *πᾶλλ'* σύστοιχον ἀντικ. (*μιν*) ἐνν. ὡς β' ἀντικ. τοῦ *δλοφυρέμενοι*. *κίοντα* κατηγορ. εἰς τὴν ἐννοουμένην αἰτίατ. (*μιν*). *ἄπορροι* κατηγ. *παῖδες* καὶ *γαμβροὶ* ἐπεξηγησις τοῦ *οἱ* μὲν. τῶ ὑποκ. τοῦ

λάθον. Ἐρμείαν ἀντικ τοῦ ἠΐδα. ἀντίον κατηγ. σοί γὰρ αἰτιολογεί τὴν κλητικὴν Ἐρμεία, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἀναθέτει τοιαύτην ἀποστολήν. μά-
 λιστα ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς. ἐταιρίσσαι ὑποκ. ἐκλυες
 γνωμικὸς ἀόρ. (κλύειν) ἐνν. εἰς τὸ ἐθέλησθα. καὶ Πρίαμον ὅπως δηλ.
 ὀδηγεῖς τοὺς ἄλλους, οὕτω ὀδηγεῖ καὶ τὸν Πρίαμον. ὡς... ἴδη. νόσησ
 συμπερασμ. πρὸτ. πρίν... ἰκέσθαι χρον. ἀπαρεμφ. πρὸτ.

Πραγματικά

κατὰ ἄστυ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου εὐρίσκοντο ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως.
 κατέβαν διότι ἡ πόλις ἔκειτο ἐπὶ λόφου ὕψους 30 μ. (νῦν: Χισσαρλίκ)
 ὑπεράνω τῆς πεδιάδος. Ἐρμῆς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας· παρίστα-
 ται ὡς ὠραῖος νέος μὲ πτερά εἰς τοὺς ὤμους, πέτασον εἰς τὴν κεφα-
 λήν, κηρύκειον εἰς τὰς χεῖρας (χρυσόσραπτις) καὶ πέδιλα χρυσᾶ εἰς τοὺς
 πόδας. Εἶναι 1) ἄγγελος τῶν Θεῶν, φορεὺς τῶν ἐντολῶν καὶ τῶν
 ὀνειρῶν ἐκ μέρους τοῦ Διὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν εὐρίσκων-
 ται εἰς δυσχερεῖας· εἶναι ἀκαταπόνητος δρομεύς, εὐρωστος καὶ εὐ-
 κληντος (ἐναγωνίος) 2) ψυχοπομπὴ ἢ ψυχαγωγὸς ὀδηγῶν τὰς ψυχὰς
 τῶν θνητῶν εἰς τὸν Ἄδην 3) λόγιος προστατεύων τὸν λόγον καὶ τὴν
 εὐλογίαν 4) κερδῶς προστατεύων τὸ ἐμπόριον καὶ τοὺς κλέπτας
 5) οἰνοχόος καὶ 6) προστάτης τῶν ποιμνίων.

Ἄδημα

Συμφώνως πρὸς τὴν παράκλησιν τοῦ Πριάμου ὁ Ζεὺς ἔστειλεν
 ἀψευδῆ οἰωνόν, ἀετόν, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἀνοιγμα ἀμφοτέρων τῶν πε-
 ρύγων ἦτο, ὅσον ἦτο καὶ τὸ ἀνοιγμα μεταξύ δύο παραστάδων ὑψη-
 λῆς θύρας. Πάντες λοιπὸν ἐπὶ τῇ θέα τοιοῦτου αἰσίου οἰωνοῦ κατε-
 λήφθησαν ὑπὸ χαράς, ὁ δὲ γέρον Πρίαμος ἐν σπουδῇ ἐπέβη τοῦ δί-
 φρου. Προεπορεύετο ὁ Ἰδαῖος ἠνιοχῶν τῆς ἀμάξης καὶ ἠκολούθει ὁ
 Πρίαμος καλπάζων τοὺς ἵππους διὰ μέσου τῆς πόλεως καὶ συνοδευό-
 μενος ὑπὸ τῶν οἰκείων, θρηνούντων γοερῶς. Μετὰ τὴν ἀφίξιν αὐτῶν
 εἰς τὴν πεδιάδα οἱ μὲν οἰκεῖοι ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Ἴλιον, ὁ δὲ Ζεὺς,
 εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν γέροντα, διέταξε τὸν Ἐρμῆν νὰ ὀδηγήσῃ κατὰ
 τρόπον ἀθέατον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Πρίαμον.

Περιλήψεις

1) Ἐμφανισθέντος τοῦ αἰετοῦ, ὁ Πρίαμος μετὰ τοῦ κήρυκος ἦσο-
 χοὶ ἀπέρχονται 2) Οἱ συνοδευόντες τεθλιμμένοι οἰκεῖοι ἐπιστρέφουν
 εἰς τὸ Ἴλιον καὶ 3) Ἐντολὴ τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Ἐρμῆν.

Στίχοι 339+357.

Ἔτοι εἶπε· καὶ δὲν παρήκουσεν ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος
 (=ἀργεῖφόντης) ἀγγελιαφόρος (=διάκτορος)· εὐθύς ἀμέσως
 ἔδεσεν ὑπὸ τοὺς πόδας του τὰ ὠραῖα πέδιλα, τὰ ἀθάνατα, τὰ
 χρυσᾶ, τὰ ὁποῖα ἔφερον αὐτὸν (=μιν) τόσον (=ἡμὲν) ἐπάνω
 ἀπὸ τὴν θάλασσαν (=ἐφ' ὑγρῆν), ὅσον (=ἡδὲ) καὶ ἐπάνω ἀπὸ
 τὴν ἀπέραντον (=ἀπειρονα) ξηρὰν μαζὶ μὲ τὰ φυσῆματα τοῦ
 ἀνέμου· ἐπῆρε (=εἶλετο) κατόπιν (=δὲ) τὴν ράβδον, διὰ τῆς
 ὁποίας (=εἴη) ὑπνωτίζει (ἢ: ἀποκοιμίζει) (=θᾶλγει) τὰ μάτια
 τῶν ἀνθρώπων, ὅσων θέλει, ἐνῶ ἀντιθέτως (=δ' αὖτε) ἄλλους

(=τούς) καὶ κοιμωμένους ἐξεγείρει· ταύτην κρατῶν μέσα εἰς τὰ χέρια του ἔπετοῦσε ὁ κραταῖος ἀργεῖφόντης. Καὶ ἀμέσως λοιπὸν ἔφθασεν (=ἔκανε) εἰς τὴν παρὰ τὸν Ἑλλησποντον Τροίαν. Ἐξεκίνησε δὲ (=βῆ δ' ἰέναι), ὁμοιάζων μὲ νεαρὸν ἄρχοντα (ἦ: βασιλόπαιδα) (=κούρω αἰσυμνητήρι), ποῦ μόλις φυτρῶνουν τὰ γένεια του (=ὕπηνήτη), τοῦ ὁποίου πράγματι ἡ νεότης (=ἦβη) (εἶναι) παρὰ πολὺ χαριτωμένη.

Ἐκεῖνοι δέ, εὐθύς ὡς (=ἐπεὶ οὖν) ἐπροσπέρασαν (=παρῆξ + ἔλασσαν) τὸν ὑψηλὸν τύμβον (=σῆμα) τοῦ Ἰλου, ἔσταμάτησαν, ὡς ἦτο φυσικὸν (=ἄρ), τὰς ἡμίονους καὶ τοὺς ἵππους, διὰ νὰ πιοῦν εἰς τὸν ποταμὸν· διότι πλέον (=δῆ) καὶ σκότος εἶχεν ἐπέλθει (=ἐπι + ἦλυθε) εἰς τὴν γῆν. Τοῦτον δέ, δηλ. τὸν Ἑρμῆν, ἰδὼν ὁ κήρυξ ἐκ τοῦ πλησίον (=ἐξ ἀγκιμόλοιο), ἀντελήφθη (=ἐφράσσατο), πρὸς τὸν Πρίαμον δὲ ὠμίλησε καὶ εἶπε· «πρόσεχε, Δαρδανίδη· ἔχουν προετοιμασθῆ ἔργα συνετῆς διανοίας (ἦ: ὑπάρχουν πράγματα, ποῦ χρειάζονται φρόνιμον νοῦν (=τέτυκται ἔργα φραδέος νόου). Ἄνθρωπον βλέπω καὶ (=δὲ) νομίζω (=οἶω) ὅτι συντόμως (=τάχα) ἡμεῖς (=ἄμμε) θὰ συντριβῶμεν (=διαρραίσεσθαι). Ἐμπρὸς λοιπὸν (=ἀλλ' ἄγε δῆ) ἄς φεύγωμεν ἐπιβαίνοντες τῶν ἵππων, ἢ ἄλλως (ἦ: ἔαν δὲν φύγωμεν) (=ἔπειτα) ἄς ἰκετεύσωμεν αὐτὸν (=λιτανεύσομεν μιν) πιασμένοι ἀπὸ τὰ γόνατά του (=ἀψάμενοι γούνων), μήπως τυχὸν (μᾶς) εὐσπλαγχνισθῆ».

Γραμματικά—Σημασιολογικά

ἀπιθῆώ=ἀπειθῶ, παρακούω. διάκτορος (σύνηθες ἐπίθετ. τοῦ Ἑρμοῦ· τὸ ἔτυμον ἀμφισβητεῖται)=1) ὁδηγός, ἄγγελος (διάγω) 2) θεράπων, ὑπέρτης (συγγενες τὸ διάκονος) 3) διανομέυς, διαθέτης δώρων (διά+ κτέρας=δῶρον, κατὰ Λορεντζάτον). ἀργεῖφόντης=1) ὁ δια τῆς λάμψεως φονεὺς (ἄργος=λάμψις+θέμ. τοῦ θείνω=φονεύω, ἄορ. β' ἔπεφρον) 2) ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος (ἀργός=ταχύς+φαίνω) 3) ὁ φονεὺς τοῦ Ἄργου, φύλακος τῆς βασιλόπαιδος Ἰοῦς ἐν Ἄργει. ἐδήσατο μέσ. ἄορ. τοῦ δέω=δένω. πέδιλον (θέμα πεδ ἐξ οὗ καὶ τὸ πούς)=πέδιλον (μόνον ἐν πληθ.). ἀμβροῖος (ἄ στερ+(μ)βροτός)=ἀθάνατος, θεῖος. μιν (αἰτ. ἐν. ἐπαναλ. ἀντ. αὐτός)=αὐτόν. ἡμέν-ἠδὲ σύνδ.=καί-καί, τόσον-ἴσον. ἡ ὑγρῆ (οὐσιαστικοποιηθὲν ἐπίθ. πρβλ. στεριά, ξηρά)=ἡ θάλασσα. ἀπείρων (ἄ στερ+πείρας=πέρας)=ἀτελείωτος, ἀπέραντος. πνοιῆς ἰων. τ. δοτ. πληθ.=πνοιαῖς· ὄνομ. ἢ πνοιή=πνοή, φύσημα. εἴλετο μέσ. ἄορ. β' τοῦ αἰρέσμαι=λαμβάνω, παίρνω. τῆ ἀναφ.=ἦ=διὰ τῆς ὁποίας. θέλω=μαγεύω, ὑπνωτίζω. ὑπνάω (μόνον ἐν μετ. ὑπνώοντας)=κατέχομαι ὑπὸ ὕπνου, κοιμῶμαι. ἐγείρω=ἐξεγείρω, ἐξυπνῶ (μεταβ.). μετὰ+δοτ. τοπικῆ =ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ. πέτετο παρατ. τοῦ πέτομαι=πετώ. κρατὸς ἐπίθ. (κράτος)=ἰσχυρός, κραταῖος. αἴψα ἐπίρρ.=ταχέως, ἀμέσως. ἔκανε παρατ. τοῦ ἰκάνω=φθάνω, ἔρχομαι. βῆ (ἀνάξητος ἄορ. τοῦ βαίνω) ἰέναι

==ἐπάτησε τὸ πόδι του νὰ πάη, ἐξεκίνησε. *κούρος*=νέος, παλληκάρι (*κούρη*=κόρη, κορίτσι). *αἰσυνμητήρ* καὶ *αἰσυνμητής* (*αἶσα*=δίκαιον+*μέμνημαι*)=ὁ τὸ δίκαιον ἐνθυμούμενος, ἡγεμών, ἄρχων (κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ *αἶσα*-*νέμειν* ἢ *αἶσαν μνάομαι* ἢ *αἶσαν ὕμνω*). *ὕπνητης* (*ὕπνη*=ὁ μύσταξ, τὸ γένειον)=γενειοφόρος. *τοῦ ἀναφ.*=τοῦ ὁποίου. *χαρίεις*=χαριτωμένος. *ἤβη*=ἐφηβική ἡλικία, νεότης.

Στ. 349. *ἔπει ὄν*=εὐθύς ὡς. *παρῆξ* δύο προθέσεις (*παρὰ*+*ἔξ*)+*ἔλασαν* (ἄορ. τοῦ *εἶλω*=*εἰλαύω*)=παρῆλθον ἐποχοῦμενοι, ἐπροσπέρασαν. *σῆμα*=σημεῖον, μνημεῖον, τύμβος. *σῆσαν* ἄορ. *α'*=ἐκράτησαν, ἐσταμάτησαν. *δῆ=ἦδη*. *τὸ κνέφας* (πρβλ. *δνόφος*)=σκότος, ἐσπερινὸν σκιοφως, λυκόφως, μούχρωμα, σούρουπο. *ἤλυθε* ἐπικός τύπ.=*ἤλθε*. *τὸν* δεικτ.=τοῦτον. *ἀγγίμολος* (*ἄγγι*=πλησίον+*μολεῖν* τοῦ *βλώσκειω*=ἔρχομαι)=ὁ ἐρχόμενος πλησίον (ἐπιρρηματ.=ἐκ τοῦ συνέγγυς, ἐκ τοῦ πλησίον). *ἐφράσσατο* ἄορ τοῦ *φράζομαι*=στοχάζομαι, ἀντιλαμβάνομαι. *ποτι* πρόθ.=πρός. *φάτο* (παρατ.=*ἔφατο*). *φώνησεν*=ὠμίλησε καὶ εἶπε. *φράξω* (προσρακτ. τοῦ *φράζομαι*)=πρόσεχε (ἐκεῖ). *φραδέος νόου* (μόνον. γεν. πτώσις) *φραδῆς* (θέμ. *φραδ* τοῦ *φράζω*)=συνετός. προσεκτικός. *τένυκται* (παρακμ. τοῦ *τεύχω*=παρασκευάζω, ἐτοιμάζω) *ἔργα*=ἔχει προετοιμασθῆ ἔργασια, ἔχει παρουσιασθῆ περίστασις. *ἄρω* (κατ' ἐπένθεσιν τοῦ *ο*)=βλέπω (πρβλ. *κομόωντες*, *ἀντιών*) ἢ ἐπένθεσις γίνεται πρό τῶν συνηρημένων καταλήξεων τῶν εἰς *αω* ρημάτων). *τάχα* (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ *ταχέα*) ἐπίρρ.=μετ' ὀλίγον, συντόμως, ταχέως. *ἄμμε* αἰολικός τύπος αἰτιατ. πληθ. καὶ ἀττικῶς *ἡμᾶς*. *διαρραίσεσθαι* ἄπαρ. μέλλ. τοῦ *διαρραίνομαι* παθ. σημ. (*ραίω*=συντρίβω)=συντρίβομαι, φονεύομαι. *οἶω*=*οἶω*=*οἶομαι*=νομίζω. *μιν* (αἰτιατ. ἐπαναλ. ἀντ.)=αὐτόν. *ἔπειτα*=ἄλλως. *γούνων* (γεν. πληθ.) ὄνομ. τὸ *γόνυ*. *ἀπάμενοι* μετ. ἄορ. τοῦ *ἄπιτομαι*=ἐγγίζω, πιάνω. *λιτανεύσομεν* ὑποτακτ. ἄορ. (*ο* ἀντὶ *ω*) τοῦ *λιτανεύω* (*λίτανος*=ἰκετευτικός, *λιτανεία*, *λιτάνευσις*, *λιτή*)=παρακαλῶ, ἰκετεύω. *αἷ κε*=*εἰ ἂν*=*εἰ ἂν*=μήπως τυχόν.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

τά... φέρον ἀναφ. πρότ. *τῆ* δοτ. ὄργαν. *τοὺς ὑπνώοντας* ἀντίθεσις πρὸς τὸ *ὄν ἐθέλει*. *Τροίην*—*Ἐλλήσποντον* σχῆμα ἐν διὰ δυοῖν. *κούρω* ἀντικ. τοῦ *εοικώς*. *τοῦ περ* ἐνν. (*ἔστι*) ἀναφ. πρότ. *ὄφρα πίοιεν* τελ. πρότ. (προφανῶς λόγῳ τοῦ πένθους δὲν εἶχον ποτισθῆ τὰ ζῶα· ἀλλὰ καὶ διότι πέραν τοῦ ποταμοῦ ἦτο ἐπικίνδυνος ζώνη). *ἐπὶ+ἤλυθε* τμησις· ἐτέθη ἄορ. ἀντὶ ὑπερσυντ. (ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἐπέλθει τὸ σκότος, διὰ νὰ διαβῶν ἀθέατοι τὸν ποταμόν). *Ἐρμείαν* ἐπεξήγ. τοῦ *τόν*. *φραδέος νόου* γεν. κατηγορηματικῆ. *ἔργα* ὑποκ. τοῦ *τένυκται* (ἀττ. σύντ.) *ἄμμε* (αἰτιατ. πτ.) ὑποκ. τοῦ *διαρραίσεσθαι* (πάντοτε οἱ βάρβαροι καταλαμβάνοντο ὑπὸ φόβου καὶ ἦσαν ἔτοιμοι πρὸς φυγὴν). *φεύγομεν*—*λιτανεύσομεν* προτρεπτικαὶ ὑποτακτ. *μιν* ἀντικ. τοῦ *λιτανεύσομεν*. *γούνων* ἀντικ. τοῦ *ἀπάμενοι* τροπ. μετ. *αἷ κ'* ἐλεῆση πλαγία ἐρωτ. πρότ. *Παρατήρησις*: ἡ διεξοδικὴ περιγραφή τῶν ἐτοιμασιῶν τοῦ Ἐρμού ὀφείλεται εἰς τὴν σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς καὶ εἰς σχετικὴν ψυχαγωγίαν.

Πραγματικά

πέδιλα ἢ ταχύτητες ἀποδίδεται εἰς τὰ πέδιλα, εἰς τὰ ὁποῖα προστίθενται περὰ. *ράβδον* λόγῳ τῆς χρυστεῆς ράβδου ἑκαλεῖτο *χρυσόραβις* (*ραβίς*=ράβδος). *θέλει ὄμματα*—*ὑπνώοντας ἐγείρει* ἐθεωρεῖτο καθ' ἑσθὲς τοῦ ὕπνου· πρβλ. τοὺς σημερινοὺς ὕπνωτιστάς. *Τροίην* ἀπέχει ἀπὸ τοῦ Ἐλλήσποντου μίαν περίπου ὥραν (παραλιακῶς εἶναι ἡ πόλις Δαρδανέλλια, Τουρκ. Τσανά-καλέ). *αἰσυνμητής* πᾶσα δικαιοσύνη καθ' ὅμηρον ἀνήκει εἰς τοὺς ἄρχοντας. *εοικώς* ἢ μεταμόρφωσις ἔγινε, μόλις ἐπάτησεν ἐπὶ τοῦ Τρωικοῦ ἐδάφους. *ὕπνητης* τὸ ἄνω τοῦ χείλους τρι-

χωτὸν μέρος καλεῖται *μύσαξ*, ἐνῶ τὸ κάτω αὐτοῦ *πάππος*, τὸ δὲ κάτωθεν τῶν κροτάφων χνοῶδες γένειον *ἴουλος*. *σήμα* "Ἴλιος ὁ Ἴλος, υἱὸς τοῦ Τρωός, πατὴρ τοῦ Λαημέδοντος, ἦτο κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ οἰκιστὴς τοῦ Ἴλιου. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἔκειτο ἐπὶ τῆς πεδιάδος πέραν τοῦ Σκαμάνδρου, μεταξύ δηλ. τῶν Σκαιῶν πυλῶν καὶ τοῦ Ἀχαικοῦ στρατοπέδου, ὑπεράνω δὲ τοῦ τάφου ὕψουτο μνημεῖον (*σήμα*) ἀποτελούμενον ἀπὸ σωρὸν χώματος καὶ λίθων. *ποταμῶ* εἶναι ὁ Σκάμανδρος· τοῦτον εἶχον ἐξ ἀριστερῶν. *ιδῶν κήρυξ* τὸν εἶδε πρῶτος ὁ κήρυξ, διότι προηγείτο, διευθύνων τὴν ἄμαξαν. *ἐφ' ἵππων* διὰ τούτου νοεῖται ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν *ἀπήνην* με τοὺς θησαυροὺς καὶ νὰ ἐπιβιβασθῶν τοῦ *δίφρου* ὡς ταχύτερου. *γούνων* τοῦτο ἐθεωρεῖτο ὡς σημεῖον ὑποταγῆς καὶ ὡς ἰκεσία· τὰ γόνατα παρ' Ὀμήρῳ εἶναι ἔδρα τῆς ἰσχύος· πρβλ. τὴν ἔκφρασι· *ἐν γούνασι κεῖται* = ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς θεοὺς.

Νόημα

Ὁ Ἑρμῆς, διαταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς νὰ μεταφέρῃ ὁθέατον τὸν Πρίαμον πρὸ τοῦ Ἀχιλλεύως, ἀμέσως ἔδρασε τὰ ὠραῖά του πέδιλα, παρέλαβε τὴν ράβδον, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκοιμίζει καὶ ἐξεγείρει τοὺς ἀνθρώπους, καί, πετῶν ὑπὲρ τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θάλασσαν μαζί με τὰς πνοάς τοῦ ἀνέμου, ἔφθασεν εἰς τὴν Τροίαν, ὅπου μεταμορφοῦται εἰς ὠραῖον βασιλόπαιδα.

Στ. 349 Ὁ Πρίαμος μετὰ τοῦ κήρυκος, παρακάμπαντες ἐπὶ τῆς πεδιάδος τὸ μνημεῖον τοῦ Ἴλου, ὠδήγησαν τὰ ζῶα πρὸς πόσιν εἰς τὸν Σκάμανδρον, καθ' ὃν χρόνον ἠπλοῦτο τὸ σκότος. Τότε ὁ προπορευόμενος κήρυξ ἀντελήφθη τὴν παρουσίαν τοῦ Ἑρμοῦ καί, φοβούμενος ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος, παρεκίνει τὸν Πρίαμον ἢ νὰ φύγουν διὰ τῶν ἵππων ἢ νὰ ἐμφανισθοῦν ὡς ἰκέται πρὸ αὐτοῦ.

Περίληψις

1) Προετοιμασία ἀναχωρήσεως Ἑρμοῦ 2) Ἀφίξι, αὐτοῦ εἰς Τροίαν καὶ μεταμόρφωσις εἰς βασιλόπαιδα 3) Τὸ πότισμα τῶν ζῶων 4) Ὁ ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἑρμοῦ προκληθεὶς φόβος καὶ 5) Σύστασις τοῦ κήρυκος πρὸς φυγὴν ἢ ἰκεσίαν.

Στίχοι 358 + 377.

"Ἔτσι εἶπεν· ἄλλ' ὁ νοῦς τοῦ γέροντος συνεταράχθη (ἢ : ἔπαθε σύγχυσιν φρενῶν) (= *σὺν + χύτιο νόος*)· διότι (= δὲ) ἐφοβήθη (= *δεΐδεις*) ὑπερβολικὰ καὶ ἐστάθησαν ὄρθαι αἱ τρίχες (ἢ : ἀνετρίχιασε) (= *ὄρθαι δὲ τρίχες ἔσταν*) ἐπὶ τῶν εὐλυγίστων μελῶν (του)· ἐσταμάτησε λοιπὸν (= δὲ) ἔκθαμβος (= *ταφῶν*) τότε (= δὲ) ὑποθρημῆτως (= *αὐτός*) ὁ εὐεργετικὸς (Ἑρμῆς) (= *ἐριούνιος*) ἐλθὼν πλησίον (καί) τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος πιάσας (= *ἐλών*), (τοῦ) ἀπηύθυνεν ἐρώτησιν (= *ἐξείρετο*) καὶ (τοῦ) εἶπε· «πατέρα, ποῦ διευθύνεις (= *πῆ λθύνεις*) ἔτσι τοὺς ἵππους καὶ τὰς ἡμίονους κατὰ τὴν θεϊκὴν νύκτα, καθ' ὃν χρόνον οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι κοιμῶνται (= *εὐδουσι*); Καὶ δὲν ἐφοβήθης σὺ τούλάχιστον τοὺς ὀρμητικοὺς (= *μένεα πνεύοντα*) Ἀχαιοὺς, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται

(=ἔασι) πλησίον ἐχθρικοί καὶ ἀδιάλλακτοι (=ἀνάρσιοι) κατὰ σοῦ (=τοι); Ἐάν κανεῖς ἐξ αὐτῶν ἤθελε σέ ἀντιληφθῆ μέσα εἰς τὴν ταχεῖαν σκοτεινὴν νύκτα νὰ μεταφέρῃς τόσα πολλὰ πολύτιμα πράγματα (=δνειατα), τί ἤθελες σκεφθῆ (=τις ἂν νόος εἶη τοι) τότε (=δῆ); Οὔτε σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι νέος, ὥστε νὰ ἀποκρούσῃς (=ἀπαμύνασθαι) ἄνθρωπον, ὅταν κανεῖς πρῶτος συμπεριφερθῆ ἐχθρικῶς (=χαλεπήνη), καὶ οὗτος σέ ἀκολουθεῖ (=ὀπηδεῖ τοι) γέρων (ῶν) (ῆ: καὶ αὐτὸς ποῦ σέ ἀκολουθεῖ εἶναι γέρων). Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ κατ' οὐδένα τρόπον θὰ διαπράξω κακὸν κατὰ σοῦ, καὶ μάλιστα (=δὲ) θὰ ἀπομακρύνω (=ἀπαλεξήσαιμι κεν) ἀπὸ σοῦ (=σεῦ) (πάντα) ἄλλον· διότι (=δὲ) σέ παρομοιάζω (=εἶκοκω) μὲ τὸν ἰδικόν μου (=φίλω) πατέρα».

Στίχ. 372. Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησε κατόπιν ὁ θεόμορφος γέρων Πρίαμος· «ἔτσι κάπως (=πη) ἔχουν αὐτὰ (τὰ πράγματα), ἀγαπητό μου παιδί, ὅπως λέγεις. Ἄλλ' ὅμως καὶ παρὰ τὰς συμφορὰς (=ἔει καὶ) κάποιος ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἄπλωσε τὸ χέρι του ἐπάνω ἀπὸ ἔμένα (ῆ: μὲ ἐπροστάτευσε), διότι οὗτος (=δς) μοῦ ἀπέστειλε (=ἤκεν) νὰ συναντήσω (=ἀντιβολῆσαι) τοιοῦτον διαβάτην, δηλ. πρόξενον καλοῦ (=αἴσιον), ὁποῖος πράγματι σὺ (εἶσαι) κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφήν θαυμαστός (=ἀγητὸς) καὶ εἶσαι συνετὸς (=πέπνυσαι νόω) καὶ κατάγεσαι (=έσσει) ἐκ γονέων εὐτυχησμένων (ῆ: ἀξίων μακαρισμοῦ διὰ τοιοῦτον υἱόν».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

σὺν—χύτο (μέσ. ἄορ. β' μὲ σημασ. παθητ. τοῦ χέω)=συνεχύθη, ἐταράχθη, ἔπαθε σύγχασι. νόος=νοῦς. δεῖδιδε παράλληλος τύπος τοῦ δέδιδε καὶ δέδοικε παρακειμ. τοῦ ἀχρήστου ἔνεστ. δεῖδω (ιδὲ ἀδειῆς=ἀναιδής)=φοβοῦμαι. αἰνώς ἐπίρρ.=ὑπερβολικά (ἐκ τοῦ ἐπιθ. αἰνός θεμ. αἰ=κραδαίνειν, εἰσχωρεῖν). ἔσταν γ' πληθ. ἄορ. β' ἀμεταβάτως. ἐνὶ πρόθ.=ἐν. γναμπτός (γνάμπτω=λυγίζω, κάμπτω, γαμπός)=κυρτός, εὐλύγιςτος. στή=ἔσση=ἐστάθη. ταφῶν μετ. ἄορ. ἐκ τοῦ παρακειμ. τέθηπα (ἐξ οὗ θέματ. καὶ τὸ τάφος=ἐκπληξις, θάμβος, θαμβέω)=κατέχομαι ἀπὸ ἐκπληξιν. ἐριούσιος (ἐρι ἐπιτατ.=πολύ+θέμ. ὄν τοῦ ὀνίνημι=ὠφέλω)=ὁ λίαν ὠφέλιμος, εὐεργετικὸς (ἐπίθ. τοῦ Ἐρμού). ἐγγύθεν τοπ. ἐπίρρ.=ἐκ τοῦ πλησίον, πλησίον. ἐλῶν μετ. ἄορ. β' τοῦ αἰρέω=συλλαμβάνω, πιάνω. ἐξείρετο παρτατ. τοῦ ἐξείρομαι (εἰρομαι=ζητῶ, ἐρωτῶ)=ζητῶ νὰ μάθω, ἐρωτῶ. προσέειπε (μόνον εἰς τὸν τύπον αὐτὸν ἢ προσέειπον)=ἀπέτεινε τὸν λόγον. πῆ ἐπίρρ.=ποῦ. ἐθύνω=διευθύνω. ἀμβρόσιος ἐπίθ. (α στερ+(μ)βροτός=θητὸς)=ἀθάνατος, θεῖος. εὐδω=κοιμῶμαι. ἔδειςας (ἄορ. τοῦ δεῖδω)=ἐφοβήθης. οἱ μένεα πνεύοντες=οἱ πληρεῖς μένους, ὀρμητικοί, πολεμικί. τοῖ=σοι. θυμενῆς (θυσ+μένος)=ἐχθρικός. ἀνάρσιος (ἀ στερ.+ἄρσιος=ἀρμόζων ἐκ τοῦ ἀραρίσκω=συναρμόζω ἢ ἄρω ριζικοῦ τύπου)=1) ἀνάρμόστος 2) ἐχθρικός, ἄσπονδος 3)

δυσχερής. *ἔασι* γ' πληθ. ἐν. ὄρ.=*εἶσι*. τῶν δεικτ. τούτων. *ἴδοιτο* εὐκτ. μ. ἄορ. β' μὴ διαφέροντος τοῦ ἔνεργ. *ἴδοι*. *θεός* (θέω=τρέχω)=ταχύς. *ὄνειάτα* αἰτ. πληθ.: ἢ ὄνομ. τὸ *ὄνειαρ*, *ὄνειατος* καὶ ὀρθότερον μὲ *η* (θέμα *ὄνη* τοῦ *ὄνιημι*)=1) ὠφέλεια 2) τροφαί 3) κειμήλια, πολυτίμητα πράγματα. *τοι=σοι*. *ἔσσι* (β' πρόσωπ. τοῦ *εἶμι*)=*εἶ*=*εἶσαι*. *τοι=σοι*. *ὀπηθῶ* (*ὀπηθῶ*, *ὀπάζω*)=ἀκολουθῶ. *ἀπαμύνασθαι* ἄπαρ. ἄορ. τοῦ *ἀπαμύνομαι*=ἀποκρούω. *χαλεπήνη* ἵποτ. ἄορ. τοῦ *χαλεπαίνω* (*χαλεπός*=βαρὺς, κακός)=1) γίνομαι βαρὺς 2) φέρομαι ἐχθρικῶς 3) θυμῶν. *ῥέξω* μέλλ. τοῦ *ῥέξω* (*ῥέκνυμι*)=κάννω, πράττω, ἐπιτελῶ. *σεῦ=σοῦ*. *ἀπαλεξήσαιμι* εὐκτ. ἄορ. τοῦ *ἀπαλεξῶ* (*ἀλεξω*=ἀποκρούω. *Ἀλέξανδρος*, *ἀλεξικέρανον*, *ἀλεξίσφαιρος*, *ἀλεξίκανος*)=ἀπομακρύνω, ἀποκρούω. *φίλος* ἐπέχει θέσιν κτητ. ἀντ.=ιδιόκός μου. δὲ αἰτιολ. =διότι. *εἶσω* (FeFίσωκ) θέμ. *Ἔικ* [δὲ *Ἴκελος*=ὄμοιος]=κάννω τινὰ ὄμοιον, ἐξομοιώνω, παρομοιάζω

Στίχ. 372 *πη* ἐγκλινόμενον ἄορ. ἐπίρρ.=κάπως, κατὰ τινα τρόπον, ὅπως φαίνεται. τὸ *τέκος* (*ἔτεκον* τοῦ *τίκτω*)=τέκνον *ἀγορεύω*=1) ὀμιλῶ ἐν τῇ συνελεύσει 2) ὀμιλῶ, λέγω. *ἐμεῖο=ἐμοῦ*. *ὑπερέσχεθε* ἐκτεταμένους τύπος ἄορ. β' τοῦ *ὑπερέχω χεῖρα* μεταβ. σημ.=κρατῶ τὴν χεῖρα ὑπεράνω τινός, προστατεύω τινά. *ἦκεν* ἄορ. β' τοῦ *ἴημι*=ρίπτω, ἀποστέλλω. *ἀντιβολέω* (*ἀντι*+θέμ. *βελ* τοῦ *βάλλω*)=συναντῶ. *αἰσῖος* (*αἰσα*=δίκαιον)=ὁ πρόξενος καλοῦ, εὐμενῆς τυχηρός (κατὰ τὸν Apeis τὸ *αἰσῖον* εἶναι ἐπιθετον ἄσφ. γέν.. ἐνῶ ὁ Düntzer ἐκλαμβάνει ὡς ἐπίρρ.). τὸ *δέμας* (θέμα *δέμ*. *δέμα*=κτίζω, *δόμος*)=ἡ κατασκευή τοῦ σώματος, τὸ σῶμα. τὸ *εἶδος* (θέμ. *ἴειδ*)=ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις, ἡ μορφή. *ἀγγτός* (*ἀγάσμαι*=θαυμάζω)=θαυμαστός, λαμπρός *πέπνυσαι* β' πρόσωπ. παρακειμ. (θέμα *πνυ* ἔχων τὴν ἔννοιαν τοῦ δραστήριον εἶναι συγγενές πρὸς τὸ θέμα *πνήγναι* ἄσχητον πρὸς τὸ *πνεῖα*)=*εἶσαι* συνεντός, σοφός. *μάκαρ* ἐπίθ.=1) μακάριος (περὶ θεοῦ) 2) εὐτυχισμένος (περὶ θνητοῦ). *μάκαρες*=οἱ θεοὶ (πρβλ. τὸ *μακαρίτης*=ὁ ἀποθανὼν ὡς εὐτυχῆς). *ἔξεσσι* β' πρόσ. τοῦ *ἔξειμι*=κατάγομαι (κατ' ἄλλους ἀναγινώσκειται *ἔξ ἔσσι*). *τοκῶν* (γεν. πληθ.) ὄνομ. *τοκεύς*=γονεύς.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

σὺν+χτύο τμησις. *δεῖδτε* ὁ φόβος ὡς ἀνθρώπινον συναίσθημα δὲν προσβάλλει τὴν βασιλικὴν ιδιότητα. *ὄρθαι* κατηγ. (εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ φόβου). *ταφῶν* τροπ. μετ. *αὐτός* κατηγ. διορ. (ἄνευ προσκλήσεως). *πάτερ* φιλικὴ προσφώνησις νεωτέρου πρὸς προεβύτερον. *οὐδὲ σὺ γ' ἔδεισας...* ὁ Ἑρμῆς ἐκπλήττεται καὶ προσπαθεῖ νὰ μεγαλοποιήσῃ τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπηρεσίαν, ἐξαιρῶν τὸ ἐπικίνδυνον τῆς πορείας, τὴν ἀκαταλληλότητα τῆς ὥρας διὰ γέροντας καὶ τὴν ἐχθρότητα τῶν ἀντιπάλων. *ὅτε εὐδοσοῖν* ἢ χρόν. πρότ. δηλοῖ τὸ σύγχρονον καὶ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν. *δυσμενέες—ἀνάρσιοι* κατηγ. τῶν γεν. διαίρ. *εἰ ἴδοιτο* (ὕποθ.) +*τίς ἂν εἶη* (ρητορ. ἐρώτ. ὡς ἀπόδ.) ὑποθ. λόγος γ' εἰδους δηλῶν ἀπλήν σκέψιν τοῦ λέγοντος. *θαῖν* καλεῖται οὕτω, εἴτε διότι ταχέως ἀπλοῦται ἐφ' ὅλης τῆς γῆς, εἴτε διότι παρέρχεται συντόμως διὰ τὸν κοιμώμενον. *ἄγοντα* κατηγ. μετ. ἐξαρτωμ. ἐκ τοῦ *ἴδοιτο*. *νέος—γέρον* κατηγορ. *ἀπαμύνασθαι* ἄπαρ. σκοποῦ *πρότερος* ἐπίρρ. κατηγ. (θὰ ἀρχίσῃ πρῶτος χειρῶν ἀδίκων). *οὐδὲν* ἐπίρρ. σημ. *σε—κατὰ* ἀντικ. τοῦ *ῥέξω*. *σεῦ* ἀντικ. τοῦ *ἀπαλεξήσαιμι*. *πατρὶ* ἀντικ. τοῦ *εἶσω* (ὁ ποιητῆς εἰκονίζει τὸν νέον ὡς φιλοπάτορα).

Στίχ. 372. τὸν ἀντικ. τοῦ *ἡμείβετο*. *τάδε* ὑποκ. τοῦ *ἔστι* (ἀττ. σύντ.) ἐννοεῖ, ὅσα ἐλέχθησαν ἐν στίχῳ 364 καὶ ἐφεξῆς, καὶ ἀναγνωρίζει τὸ ἐπικίνδυνον. *ἔτι καὶ* παρὰ δηλ. τὴν ἀπελπίσιαν καὶ τὰς συμφορὰς. *ἐμεῖο* ἀντικ. *θεῶν* γεν. διαίρ. *ὅς...* ἦκεν ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. *αἰσῖος* ἐπεξήγησις τοῦ *τοιόνθε*. *οἶος...* ἐνν. (*ἔσσι*) ἀναφ. πρότ. *θέμα—εἶδος* σίτιατ. τοῦ κατὰ τι. *νόψ* δοτ. τοῦ κατὰ τι. *μακάρων* ἢ εὐτυχία τῶν γονέων

κεῖται εἰς τὸ ὅτι θὰ μακαρίζωνται διὰ τὰ τοιαῦτα τέκνα. **τοκῶν** γεν. καταγωγῆς. **Παρατήρησις.** Ἡ μὴ ἀναγνώρισις τοῦ Ἑρμοῦ ὑπὸ τοῦ Πριάμου ὀφείλεται εἰς τὴν τέχνην τοῦ ποιητοῦ νὰ παρουσιάσῃ 1) τὴν σκη- νὴν τῆς ἀμηχανίας τῶν δύο γερόντων, ἡ ὅποια εἶναι ἀρκετὰ συγκινη- τική, 2) τὴν περιγραφὴν τοῦ ἐμφόβου Πριάμου καὶ 3) τὸν ὠραῖον, ἐγ- κάρδιον καὶ φιλόφρονα διάλογον Ἑρμοῦ, προσφωνοῦντος ὡς πατέρα τὸν Πρίαμον, καὶ Πριάμου προσφωνοῦντος ὡς ἀγαπητὸν υἱὸν τὸν Ἑρ- μῆν. Ἐπὶ πλέον δὲ νὰ δοθῇ διαβεβαίωσις ἐκ μέρους τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτι θὰ τὸν προστατεύσῃ ἀπὸ πάσης ἀπειλής, ὁ δὲ Πρίαμος νὰ ἀναγνω- ρίσῃ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ξένου τὴν ἐκ μέρους τῶν θεῶν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, νὰ ἐξάρῃ τὴν ὠραιότητα καὶ σύνεσιν τοῦ Ἑρμοῦ καὶ νὰ μα- καρίσῃ τοὺς γεννήτορας αὐτοῦ. Ὁ ποιητὴς θὰ μᾶς παρουσιάσῃ καὶ κατωτέρω νέας σκηνάς.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος, ἀκούσας παρὰ τοῦ κήρυκος τὴν ἐμφάνισιν ἀνθρώπου καὶ τὴν σύστασιν περὶ φυγῆς ἢ ἰκεσίας, κατελήφθη ὑπὸ φοβεροῦ τρό- μου, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἠνωρθώθησαν καὶ παρέμεινεν ἐμβρόν- τητος. Τότε, πλησιάσας ὁ Ἑρμῆς, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος καὶ προσφωνῶν αὐτὸν «πατέρα», ἵνα κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του, ἐκ- φράζει τὴν ἀπορίαν του διὰ τὸ ὅτι ἐτόλμησαν μίαν τοιαύτην ἐπικίν- δυνον πορείαν ἐν καιρῷ νυκτός, γέροντες ὄντες καὶ ἐγγὺς τῶν ἐ- χθρῶν. Ἐν συνεχείᾳ καθησυχάζει αὐτόν, λέγων ὅτι οὐδὲν πρόκειται νὰ πάθῃ παρ' οὐδενός, δεδομένου μάλιστα ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὸν προσφιλεῖ του πατέρα.

Στίχ. 372. Ὁ Πρίαμος, ἀπαντῶν εἰς τὸν Ἑρμῆν, ἀναγνωρίζει τὸ ἐπι- κίνδυνον τῆς πορείας, οὐχ ἦττον ὅμως διαβλέπει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ξένου τὴν ἐκ μέρους τῶν θεῶν εὐνοίαν, μολοντί εὐρίσκετο εἰς ἀπει- πιστικὴν κατάστασιν Ἡδὴ ὁ Πρίαμος, ἀνακτῆσας τὴν ψυχραιμίαν του, θαυμάζει τὸ παράστημα, τὸ κάλλος καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ ἀνθρώ- που, καλοτυχίζει δὲ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ.

Περιλήψεις

1) Ὁ φόβος τοῦ Πριάμου 2) Ἐγκάρδιος προσφώνησις καὶ διαβε- βαίωσις τοῦ Ἑρμοῦ ὅτι θὰ τοὺς προστατεύσῃ καὶ 3) Ὁ Πρίαμος διαβλέ- πει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ξένου τὴν εὐνοίαν τῶν θεῶν, θαυμάζει αὐτόν καὶ μακαρίζει τοὺς γονεῖς του.

Στίχοι 378+388

Πρὸς αὐτόν δὲ πάλιν ἀπέτεινε τὸν λόγον ὁ ταχέως ἐμφα- νιζόμενος (= **ἀργεῖφόντης**) ἀγγελιαφόρος (= **διάντορος**)· «ναὶ πρά- γματι (= **δή**) αὐτὰ βέβαια ὄλα, γέροντα, ὀρθῶς (= **κατὰ μοῦ- ραν**) εἶπες. Ἐμπρὸς λοιπὸν τὸ ἐξῆς εἶπέ μου καὶ χωρὶς περι- στροφῆς διηγῆσου. ἐξάγεις (= **ἐκπέμψεις**) μήπως (= **ἤ**) πουθε- νὰ (= **πῃ**) θησαυροὺς πολλοὺς καὶ ὠραίους, δηλ. εἰς ἀνθρώ- πους ξένης χώρας, ὅπου ἀκριβῶς νὰ σοῦ μένουν (= **ἵνα περ- τοι μίμνη**) αὐτὰ ἀσφαλῆ (= **σάα**), ἢ (μήπως) τώρα πλέον ὄλοι ἐγκαταλείπετε (μετοικοῦντες) τὴν ἱερὰν Ἴλιον, ἐπειδὴ ἔχετε κα- ταληφθῆ ὑπὸ φόβου· διότι τέτοιας λογῆς γενναϊότατος ἀνδρας ἔχει χαθῆ, δηλ. ὁ ἰδικός σου υἱός· διότι ἀλήθεια (= **μὲν**) οὐδό-

λως (=οὐ τι) ἦτο κατώτερος (=ἐπεδεδέυετο) τῶν Ἀχαιῶν ὡς πρὸς τὴν μαχητικὴν ἱκανότητα (=μάχης)»

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησε κατόπιν ὁ θεόμορφος γέρων Πριάμος· «ποῖος λοιπὸν εἶσαι σύ, θαυμάσιε (=φέριστε), καὶ ἐκ ποίων γονέων κατάγεσαι (=ἔξ ἑσσι); Μὲ πόσῃν εὐγένειαν (=ὡς καλὰ) μοῦ ἀφηγήθης (=ἔνισπες) τὴν μοῖραν (=οἶτον) τοῦ δυστυχοῦς (=ἀπότμου) υἱοῦ (μου)».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

διάντ.—ἀργ. (ἰδὲ στίχ 339). **κατὰ μοῖραν**=ὅπως πρέπει, ὀρθά. **ἔειπες**=εἶπες. **ἀτρεκέως** ἐπίρρ. (ἀ στερ. +τρεκ ἰδὲ ἀτρεκέως ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ ἀτρεκτος, torqueo=στρέφω)=χωρὶς περιστροφάς, εἰλικρινῶς. **καταλέγω**=διηγούμαι, ἐξιστορῶ. **ἤε** (μόριον κατὰ πρόκλισην ἐκ τοῦ **ἦε**, ὅπως τὸ **ἀλλὰ** ἐκ τοῦ **ἄλλα**) ἐπὶ διαζεύξεως=ἦ, μήπως. **πη** ἄορ. ἐγκλινόμενον μόριον=κάπου, πουθενά **ἤε πη** μετρικῶς συνιζάνεται. **ἐκπέμπω**=στέλλω ἔξω, ἔξάγω. **κειμήλια** (**κείμαι**)=1) πᾶν ὄ,τι κείτα 2) περιουσία, ἀγαθὰ 3) κειμήλιον, θησαυρὸς 4) ἐνθύμιον. **ἄλλοδαπὸς** (ἄλλο, aliud, ἀπὸ)=ξένος. **ἴνα** ἀναφορ. τοπ.=ὅπου. **τοῖ=σοι. σὸος, ἦ, ον**=σῶος, ἀβλαβής, ἀκέραιος. **μῖμνω**=μένω, διατηροῦμαι. **ἦ** (ὄχι μὲ περισπωμένην) συνοδεύει τὸ β' σκέλος τῆς διαζεύξεως=ἦ (μήπως). **ἦθη**=τώρα πλέον. **ἱερός, ἦ, ὄν** (καὶ θηλ. **ἰρή**)=1) ἱερός, ἀφιερωμένος εἰς τὸν θεὸν 2) ἰσχυρός, ρωμαλέος 3) ταχύς, εὐκίνητος 4) ζωογόνος, ἐπιθυμητός. **δειδιότες**=**δεδιότες** μετ. ἐκ τοῦ **δείδω**=**δέδωκα** καὶ **δέδοικα**=φοβοῦμαι. **τοῖος, ἦ, ον** (θέμα **το** τοῦ **δεικτ.** **οἶ**=τέτοιος, τέτοιας λογῆς. **ἄριστος** (κράσις)=ὁ ἄριστος (ἐπειδὴ ὁ πρῶτος τύπος δασύνεται, δὲν σημειοῦται ἡ κορωνίς, ἀλλ' ἡ δασεία). **ὄλαλε** (β' παρακμ. παθ. σημ. τοῦ **ὄλλυμι**)=ἔχει χαθῆ. **ἐπεδεδέυετο** παρατ. τοῦ **ἐπιδεδέυμαι** (**δέυομαι, δέω**=στεροῦμαι, ἔχω ἔλλειψιν)=εἶμαι κατώτερος τινος, ὑστερῶ. **ἑσσι**=**εἶ**=εἶσαι. **φέριστος** καὶ **φέριτατος** (ὑπερθετ. τοῦ **ἀγαθός**)=ἐξαίρετος, εὐγενέστατος. **τέων** γεν. πληθ.=**τίων** τῆς ἐρωτημ. ἀντ. **τίς. ἔξ ἑσσι** β' πρόσ.=**ἔξει** τοῦ **ἔξιμι**=κατάγομαι. **τοκῆς** (ὄνομ. **τοκεύς**)=γονεῖς. **ὡς** ἐπίρρ. εἰσάγον ἐπιφωνηματικὴν πρότ.=πῶς. πόσον. **καλὰ** ἐπιρρηματικῶς=εὐγενῶς. **ὁ οἶτος**=ἡ μοῖρα, τύχη (πιθανῶς ἐκ τοῦ **εἶμι**). **ἄποτμος** (ἀ στερ.+**πότμος**=ἡ μοῖρα τοῦ θανάτου)=ἀτυχής, ἀμοιρος. **ἔνισπες** ἄορ. τοῦ **ἐννέπω**=ὀμιλῶ, ἀναφέρω.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

τὸν ἀντικ. τοῦ **προσέειπε**. ἀλλ' ἄγε καὶ εἶπε δηλοῦται προτροπῆ. **μοι**-**τόδε** ἀντικ. **ἤε ἐκπέμπεις**... ἢ διμελῆς πλαγ. ἐρώτ. **κειμήλια** ἐν ὄψει κινδύνου πόλεως πρόσωπα, πολῦτιμα ἀντικείμενα κλπ. ἐξήγοντο πρὸς ἀσφάλειαν εἰς γειτονικὰς χώρας. **ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς** ἐπεξήγ. τοῦ **πη. ἴνα**... **μῖμνη** ἀναφ. τοπ. πρότ. **τάδε** ὑποκ. (ἀντ. σύντ.). **τοῖ** δοτ. χαριστική. **σά** κατηγ. **δειδιότες** αἰτιολ. μετ. **γὰρ** αἰτιολογεῖ τὸ **δειδιότες. σὸς παῖς** ἐπεξήγ. τοῦ **τοῖος ἄνθρωπος. μάχης** γεν. ἀναφορᾶς. **Ἀχαιῶν** ἀντικ. τὸν ἀντικ. τοῦ **ἡμῖβετο. τίς** κατηγ. **τοκῆων** γεν. καταγωγῆς (ἢ ἐρώτησις ἀγνώστου (381) καὶ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἔπαινος τοῦ Ἔκτορος (384) προκαλεῖ κατάπληξιν εἰς τὸν Πριάμον, ὁ ὁποῖος σπεύδει νὰ μάθῃ τὰ τῆς καταγωγῆς του ἔμπλεως χαράς. **ὡς**...**ἔνισπες** ἐπιφωνημ. πρότ. αἰτιολογοῦσα τὴν προηγουμένην ἐρώτησιν. **μοι** δοτ. ἠθική. **καλὰ** διότι ὑμνήσε τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἔκτορος.

Νόημα

Κολακευθεὶς ὁ Ἑρμῆς ἀπὸ τὰ φιλοφρονήματα τοῦ Πριάμου, τὸν ἐρωτᾷ, ἂν μεταφέρῃ τοὺς θησαυροὺς του εἰς ξένην χώραν πρὸς ἀσφα-

λειαν ἢ πρόκειται περὶ ἐγκαταλείψεως τῆς Ἰλίου ἐκ φόβου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γενναιοτάτου ὑπερασπιστοῦ αὐτῆς Ἑκτορος. Ὁ Πρίαμος κατὰ πληκτος ἐκ χαρᾶς διὰ τὸν ἀγνωστον, ὁ ὁποῖος ὑμνεῖ τὴν ἀνδρείαν τοῦ υἱοῦ του, ζητεῖ νὰ μάθῃ ποῖος εἶναι καὶ ποῖοι οἱ γονεῖς του.

Περίληψεις

1) Αἱ πρὸς τὸν Πρίαμον ἐρωτήσεις τοῦ Ἑρμοῦ 2) Ἐξαρσις τῆς γενναιότητος τοῦ Ἑκτορος καὶ 3) ὁ Πρίαμος πλήρης χαρᾶς ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀγνώστου.

Στίχ. 389+409.

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος ἀγγελιαφόρος· «προσπαθεῖς νὰ μὲ δοκιμάσῃς (=πειρᾶ ἔμεῖο), γέροντα, καὶ (μὲ) ἐρωτᾷς διὰ τὸν ἔνδοξον Ἑκτορα. Τοῦτον μὲν ἐγὼ πλειστάκις (=μάλα πολλὰ) ἔχω ἴδει (=ὄπωπα) μὲ τὰ μάτια μου μέσα εἰς τὴν μάχην, ἣ ὁποία δοξάζει τοὺς ἄνδρας (=κνυδιανείρη), καὶ μάλιστα (=καὶ) ἀκριβῶς καθ' ὄν χρόνον (=εἶτε), ἀπώθησας (=ἐλάσσας) μέχρι τῶν πλοίων τοὺς Ἀργείους, (τοὺς) ἐθέριζε (=κτείνεσκε) κατακόπτων (=δαίρων) μὲ τὰ διαπεραστικά ὄπλα (του)· ἡμεῖς δὲ στεκόμενοι ἐθεώμεθα μετ' ἐκπλήξεως· διότι ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν ἐπέτρεπε (=εἶα) νὰ πολεμώμεν, ἐπειδὴ ἦτο ὠργισμένος κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀτρέως. Διότι αὐτοῦ ἐγὼ (εἶμαι) ἀκόλουθος, τὸ αὐτὸ (=μία) δὲ καλῶς κατεσκευασμένον (=εὐεργῆς) πλοῖον (μᾶς) ἔφερον· κατάγομαι δὲ ἀπὸ τοὺς Μυρμιδόνας καὶ ἔχω πατέρα τὸν Πολύκτορα· πλούσιος μὲν εἶναι ἐκεῖνος (=ὄγε), γέρων ὁμως πλέον, ἔτσι ἀκριβῶς (=ᾧδε περ), ὅπως σὺ, καὶ (=δὲ) ἔχει (=ἔασιν οἱ) ἕξ υἱοὺς, ἐγὼ δὲ τοῦ (=οἱ) εἶμαι ὁ ἕβδομος· μεταξὺ αὐτῶν (=τῶν μέτα) διὰ κλήρου σειόμενος ἔτυχον (ἦ: ἐκληρώθην, ἦ: κατὰ τὴν κλήρωσιν ἔλαβον) (=κλήρω παλλόμενος λάχον) νὰ ἀκολουθῆσω ἐδῶ. Τώρα δὲ ἦλθον εἰς τὴν πεδιάδα ἀπὸ τὰ πλοῖα· διότι ἀπὸ πρωίας (=ἠῶθεν) θὰ κάμουν (=θήσονται) μάχην περίε τῆς πόλεως οἱ ἔχοντες τοξοειδεῖς ὀφθαλμοὺς (ἦ: οἱ ὠραιόφθαλμοι) (=ἐλίκοιπες) Ἀχαιοί. Διότι ἀδημονοῦν (=ἀσχαλώσι) νὰ κάθηνται αὐτοὶ ἐδῶ καὶ οὔτε ἠμποροῦν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀχαιῶν νὰ (τοὺς) ἐμποδίσουν (=ἴσχειν), ἐπειδὴ σφοδρῶς ἐπιθυμοῦν (=ἐσσυμένους) τὸν πόλεμον».

Στίχ. 405. Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησε κατόπιν ὁ θεόμορφος γέρον Πρίαμος· «ἐὰν πράγματι λοιπὸν εἶσαι (=εἶς) ἀκόλουθος τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως, ἐμπρὸς λοιπὸν (=ἄγε δὴ) διηγῆσου μου ὅλην τὴν ἀλήθειαν, μήπως (=ἦ) (εὐρίσκειται)

ἀκόμη πλησίον τῶν πλοίων (ἤ: εἰς τὸ στρατόπεδον) (=πὰρ νή-
εσσιν) τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ μου, ἢ (μήπως) (=ἤέ), κόψας εἰς τε-
μάχια (ἤ: διαμελίσας) (=μελεῖστί ταμῶν) τώρα πλέον αὐτὸν
(=μιν), προσέφερεν (=προὔθηκε) εἰς τὰς σκύλλας του (=ἦσι
κυσίν) ὁ Ἀχιλλεύς».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

πειρᾶ β' πρόσ. τοῦ *πειράομαι* τινος=δοκιμάζω τινά. *εἶραι* β' πρόσ.
τοῦ *εἶρομαι*=ἐρωτῶ. τὸν δεικτ.=τοῦτον. ἐνι πρόθ.=ἐν. ἡ *κυδιάνειρα*
(α' συνθ. *κυδι* ἐκ θέμ. *κυδεο* τοῦ *κῦδος*=δόξα, τιμή, πρβλ. *ἀργι*—*κέραυνος*)
+ *άνηρ*=ἡ δοξάζουσα ἄνδρας (τὸ ἐπίθ. κυριολεκτεῖται: ἐπὶ μάχης ἢ
ἀγορᾶς). *ὄπωπα* παρακμ. τοῦ *ὄραω*. καὶ ἐπιτακτικῆς σημ.=καὶ μάλιστα.
εὔτε σύνδ.=ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον. ὅταν. *ελάσσας* μετ. ἄορ. τοῦ *ελάω*
=ελαύνω=ἀπώθω. *κτείνεσκε* θαμιστικὸς τύπος παραῖτα. τοῦ *κτείνω*=
φονεύω, θερίζω. *δαῖζω* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὰ *δαίομαι*=μοιράζω, διανέμω,
δαῖς=μερίς)=1) μοιράζω, χωρίζω 2) σχίζω, κατακόπτω, σπαράσσω.
δξυς=κοπτερός, διαπεραστικὸς, ἰσχυρός. *χαλκός* (μετωνυμικῶς)=τὰ
ἐκ χαλκοῦ σκευή ἢ ὅπλα *ἐσταότες* (μετ. παρακμ.)=εἰστώτες. *θανυόμενον*
ἀναύζητος παρατατ. *εἶα* παρατ. τοῦ *εἶω*=ἀφήνω. *μάρναμαι*=μάχομαι,
ἔχω διάθεσιν νὰ ἐπικρατήσω. *κεχολωμένος* μετ. παρακμ. τοῦ *χολόομαι*
(*χόλος*=ὀργή, θυμός, χόλιασμα)=ἐξοργίζομαι, θυμώνω. *Ἀτρεΐαν, ανος*
πὲρὶ τοῦ τύπου ἰσχύει ὅτι καὶ πὲρὶ τοῦ *Ἀτρεΐδης*=ὁ υἱὸς τοῦ
Ἀτρέως νοεῖται ὁ Ἀγαμέμνων. τοῦ δεικτ.=τούτου. *μία*=ἡ αὐτή. *εὐεργ-
γῆς* (θέμα *Ἔεργ* πρβλ. *ἔργον*)=ὁ καλῶς εἰργασμένος, κατεσκευασμένος.
ἔξιμι=κατάγομαι. *ἀφνειός*=πλούσιος. *οἶ*=αὐτῷ. *υἱες* (γ' κλ.)=υἱοί.
ἔασιν (γ' πληθ.)=εἰσὶ. *οἶ*=αὐτῷ. τῶν (δεικτ.) *μέτα* (ἀναστροφή πρόθ.)=
μεταξὺ τούτων. *πᾶλλον* (μόνον αἰ μετοχᾶι μέσης)=σειώ, τινάσσω,
ρίπτω κλῆρον. *κλῆρος* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *κλάω*=σπάζω)=1) τεμάχιον
ξύλου, οὗ ἐγίνετο χρῆσις κατὰ τὴν κλήρωσιν 2) λαχνός (ἰδὲ πραγμα-
τικά). *λάχον* ἀναύζητος ἄορ. β' (*ελάχον*) τοῦ *λαγχάνω*=1) λαμβάνω (διὰ
κλήρου) 2) ὀρίζομαι διὰ κλήρου, βγαίνω με κλῆρον, τυχαίνω (*παλλό-
μενος κλήρω λάχον*=ἐκλήρωθη). *ἔπομαι*=ἀκολουθῶ. *ἠῶθεν* (ἠῶς=αὐγή)
ἐπίορ.=ἀπὸ πρωίας, τὴν αὐγή. *θήσονται* (μέλλ. τοῦ *τίθειμαι*)=*ποιήσον-
ται*=θὰ κάμουν. *ἐλικώψ* θηλ. *ἐλικώπις* (Ἔλικθ θέμα τοῦ *Ἐλίσσω*+ὠψ
ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *ὄσσε*=ὀφθαλμοί)=ὁ ἔχων τὸ κοῖλον τῶν ὀφθαλμῶν
τοξεοειδές, ὁ ἔχων ὠραίους ὀφθαλμούς, ὠραῖος. *ἀσχαλώσι* (ἐπένθεσις
τοῦ σ) γ' πληθ. τοῦ *ἀσχαλάω*=ἀσχάλλω=κατέχομαι ὑπὸ ἀδημονίας,
δυσανασχετῶ. *ἴσχω* (ἰσχυρότερον τοῦ *ἔχω*)=κρατῶ, ἐμποδίζω. *ἔσομε-
νους* μετ. παρακμ. τοῦ *σέομαι*=1) ὀρμῶ, φέρομαι ὀρμητικῶς 2) σφο-
δρῶς ἐπιθυμῶ.

Στίχ. 405. *μὲν*=πράγματι. *εἶς* β' πρόσ.=εἷ=εἶσαι. ἢ—ἤε διάζευξις=μή-
πως—ἢ. *πὰρ* (πρόθ.=παρα) *νήεσσιν* (δοτ. πληθ.=*νησοῖν*=*νασοῖν*)=πλη-
σίον τῶν πλοίων. *παῖς* (ἀσυναίρ.)=*παῖς*. *μιν* (αἰτιατ. ἐπαναληπτ. ἀντ.)
=αὐτόν. *ἦσι* (δοτ. πληθ.=*εἰαῖς* τοῦ κτητικοῦ ἐπιθ. *ἑός*, *ἦ*, *ὄν*=ἰδικός
του) *κυσίν* (δοτ. πληθ. τοῦ *ἦ κύων*). *μελεῖστί* (*μελεῖζω*=κόπτω εἰς τε-
μάχια) ἐπίορ.=εἰς τεμάχια. *ταμῶν* μετ. ἄορ. β' τοῦ *τέμνω*=κόπτω.
προὔθηκεν ἄορ. β' τοῦ *προτίθημι*=1) θέτω ἔμπρός 2) προσφέρω.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

τὸν ἄντικ. τοῦ *προσέειπε*. *ἔμειο* ἄντικ. τοῦ *πειρᾶ*. *πειρᾶ* καὶ *εἶραι*
(σχῆμα ἓν διὰ δυοῖν κατὰ τὸν Κοκκί), *πολλὰ* σύστοιχον ἄντικ. *ὀφθαλ-
μοῖσιν* δοτ. ὄργαν. *ἐπὶ νηυσίν* συναπτεόν τῷ *ελάσσας*. καὶ ἐπιτακτικῆς
σημ. *εὔτε*... *κτείνεσκε* χρόν. πρότ. *δαῖζων* τροπ. μετ. *χαλκῶ* (μετωνυμι-

κῶς) δοτ. ὄργαν. *ἑσταότες* τροπ. μετ. *κεχολωμένος* αἰτιολ. μετ. *θεράπων* κατηγ. (εὐγενῆς ἑταῖρος, διὰ τὴν δῶση μείζον κῦρος εἰς τὰ λεγόμενά του). *Μυρμιδόνων* γεν. καταγωγῆς. *μοι* δοτ. προσωπ. κτητική. *ἀφνειὸς* κατηγ. (ἡ ἔξαρσις τῆς καταγωγῆς διὰ τὴν μὴ γεννήσῃ ὑποψίας). *γέρων* κατηγ. *οἱ—οἱ* δοτ. προσωπ. κτητικά. *τῶν μετὰ* ἀναστροφή προθέσεως. *κλήρον* δοτ. τροπική. *πεδῶνδε* ἢ ἀφίξις ὀφείλεται δῆθεν εἰς ἀνίχνευσιν. *καθήμενοι* κατηγ. μετ. *ἑσομένους* αἰτιολ. μετ. *πολέμου* ἀντικ. (κατ' ἄλλους ἢ γεν. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἴσχειν).

Στ. 405. *τὸν* ἀντικ. τοῦ *ἡμείβετο. εἰ... εἰς* (ὑπόθ.) + *κατάλεξον* (ἀπόδ.) α' εἵδους δηλῶν τὸ πραγματικόν. *Πηληιάδων* (τὸ *εω* συνιζάνεται μετρικῶς). *ἦ... ἦ* διμελῆς πλαγ. ἔρωτ. πρότ. (τὸ πρῶτον σκέλος τῆς ἔρωτῆσεως προδίδει ἀδημονίαν καὶ τὴν σκέψιν ὅτι, ἐν περιπτώσει ἀνυπαρξίας τοῦ πτώματος, εἶναι περιττὴ ἢ περαιτέρω προχώρησις. Τὸ δεύτερον σκέλος ἐνέχει ὠμὸν ρεαλισμόν). *μιν* ἀντικ. τοῦ *ταμῶν* καὶ *προὔθηκεν*.

Πραγματικά

θεράπων (*θέρω*=θερμαίνω) οἱ θεράποντες ἐξελέγοντο ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας σύντροφοι καὶ φίλοι τῶν υἱῶν τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν βασιλέων, συνέζων δὲ μετ' αὐτῶν καὶ συνῶδευον εἰς τὰς μάχας, ἔχοντες τὸ ἔργον τοῦ ἡνιόχου. Ἦσαν συνήθως συνομηλικεῖς τῶν υἱῶν τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν βασιλέων, χάριν τῶν ὁποίων ἐθυσίαζον πολλάκις εἰς τὴν μάχην καὶ τὴν ζῶν τῶν, καὶ ὑπηρετοῦν αὐτοὺς ὡς φίλοι καὶ σύντροφοι. Ἐνταῦθα ὁ Ἑρμῆς ἐμφανίζεται ὡς εὐγενῆς ἑταῖρος τοῦ Ἀχιλλέως. ἦγαγε Ἀχιλλέα καὶ θεράποντα. *Μυρμιδόνες* Θρακικὸν φύλον, κατοικοῦν εἰς τὴν Φθιώτιδα, ὑπήκοον τοῦ Ἀχιλλέως· κυριώτερα πόλεις ἦσαν ἡ Φθία καὶ ἡ Ἑλλάς. *Πολύκτωρ* (=πολυκτῆμων) πρόκειται περὶ πλαστοῦ ὀνόματος, ὅπως πλαστὴ εἶναι καὶ ἡ ὄλη ἀφήγησις του. *ἕξ—ἑβδομος* τί ἐννοεῖ; μήπως ἔμειναν οἱ ἕξ εἰς τὸ οἶκον καὶ αὐτός, ἑβδομος ὢν, ἐστρατεύθη; *παλλόμενος κλήρω* *λάχον* ἐν περιπτώσει στρατείας ἀπὸ κάθε οἰκογένειαν ἐστέλλετο ἐν μέλος πρὸς τὸν βασιλέα· ὅταν τὰ μέλη ἦσαν πολλὰ, ἐρρίπτετο κλήρω. Οὗτος ἦτο συνήθως πετράδιον ἢ ξυλάριον φέρον τὸ σῆμα τοῦ κληρουμένου, τὸ ὁποῖον ἐτίθετο ἐντὸς *κυνέης* (=περικεφαλαίας ἐκ δέρματος κυνός). Τοιοῦτοι λαχνοὶ ἦσαν πολλοὶ καὶ, σειομένης τῆς περικεφαλαίας, ἐξεπῆδων ἀνα εἰς καὶ οὕτως ὠρίζετο ἡ σειρὰ τῶν κληρουμένων. Ἐρωτᾶται ὅμως· ἂν ὁ νέος ἐκληρώθη πρὸς στρατευσιν πρὸ δεκαετίας, ἐφ' ὅσον εὐρισκόμεθα εἰς τὸ δέκατον ἔτος τοῦ πολέμου, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι *πρῶτον ὑπηρέτης* (στίχ. 348)· φαίνεται ὅτι ἡ ἀντίφασις ἀποτελεῖ διὰ τὸν ποιητὴν μικρολογίαν. *οἶδε* ἐννοεῖ τοὺς Ἀχαιοὺς.

Νόημα

Ὁ Ἑρμῆς διαισθάνεται τὰς σκέψεις τοῦ Πριάμου, ἐπιθυμοῦντος νὰ πληροφορηθῇ κάτι νέον διὰ τὸν Ἑκτορα, καὶ τοῦ λέγει μὲ δεξιότητα· Πρίαμε, ἀμφιβάλλεις διὰ τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων μου· σὲ πληροφορῶ λοιπὸν μὲ ἐλικρίνειαν ὅτι μετὰ θαυμασμοῦ παρηκολούθου ἀπὸ τῶν πλοίων τοὺς πολεμικοὺς θριάμβους τοῦ Ἑκτορος. Διὰ τὴν δῶση δὲ μείζον κῦρος εἰς τὰ λεγόμενά του καὶ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρουσίαν του τονίζει ὅτι εἶναι θεράπων τοῦ Ἀχιλλέως, κατὰ γὰρ ἐκ τῶν Μυρμιδόνων, ὁ πατὴρ του, πλούσιος μὲν, ἀλλὰ γέρων, ὀνομάζεται Πολύκτωρ, καὶ ὅτι κληρωθεὶς ἐστρατεύθη. Ἦδη ἐκτελεῖ ἔργον ἀνίχνευτοῦ, καθ' ὅσον τὴν αὐριανὴν ἡμέραν οἱ πολεμοχαρεῖς Ἀχαιοὶ πρόκειται νὰ συνάψουν μάχην. Στ. 405. Ὁ Πρίαμος, ἀπαντῶν εἰς τὸν Ἑρμῆν, ζητεῖ παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι θεράπων τοῦ Ἀχιλλέως, πληροφορίας διὰ τὴν τύχην τοῦ

πτώματος τοῦ υἱοῦ του. Ὑπάρχει τὸ πτώμα ἀκόμη εἰς τὸ στρατόπεδον ἢ ἐρρίφθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ὡς βορὰ τῶν κυνῶν;

Περίληψεις

1) Ὁ Ἑρμῆς ἐξαίρει τοὺς πολεμικοὺς θριάμβους τοῦ Ἑκτορος. 2) Δίδει πληροφορίας περὶ τῆς καταγωγῆς του καὶ δικαιολογεῖ τὴν παρουσίαν του καὶ 3) Ὁ Πρίαμος ζητεῖ νὰ μάθῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ του.

Στίχοι 410+431.

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἔπειτα ἀπήνησεν ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος ἀγγελιαφόρος· «Γέροντα, αὐτὸν ἀλήθεια δὲν ἔφαγον ἀκόμη οἱ σκύλλοι οὔτε καὶ τὰ ὄρνεα, ἀλλ' ἐκεῖνος κείμεται ἀκόμη πλησίον τοῦ πλοίου τοῦ Ἀχιλλέως ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκηνῶν (τοῦ στρατοπέδου) (=ἐν κλισίῃσι), ὅπως ἦτο (=αὐτως)· (εἶναι) δὲ ἡ δωδεκάτη αὐγὴ δι' αὐτὸν (=οἱ) πού κεῖται νεκρός, καὶ οὔτε καθόλου ἐσάπισε τὸ σῶμά του (=χρῶς οἱ), οὔτε καὶ οἱ σκώληκες (=εὐλαί) τὸν τρώγουν (=μιν ἔσθουσι), οἱ ὅποιοι ὄντως (=αἱ ρά τε) κατατρώγουν τοὺς ἐν πολέμῳ φονευθέντας ἄνδρας (=ἀρηϊφάτους φῶτας). Εἶναι ὁμως ἀληθές ὅτι (=ἦ μὲν) σύρει αὐτὸν (=ἔλκει μιν) ἄνευ οἴκτου (=ἀκηδέστως) πέριξ τοῦ μνήματος τοῦ προσφιλοῦς φίλου του, ὅσας τις φανῆ ἢ θεϊκὴ αὐγὴ. Καὶ δὲν τὸν παραμορφώνει· ἐὰν ὁ ἴδιος ἤθελες προσέλθει (=αὐτὸς ἀπελθών), θὰ ἐθαύμαζες βλέπων (=θηοῖό κεν), πόσον δροσερὸς παραμένει (=ἐερσῆεις κεῖται), ἔχει δὲ ἐντελῶς ξεπλυθῆ (=περὶ+νέμπται) ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ εἰς κανένα μέρος (τοῦ σώματος) (=οὐδὲ ποθι) δὲν (εἶναι) λερωμένος· καὶ αἱ πληγαὶ ὅλαι ἔχουν κλείσει (=σὺν+μέμυκεν), ὅσας (πληγὰς) ἔλαβε (=δοσα ἐτύπη)· διότι πολλοὶ ἐνέπηξαν (=ἔλασαν) μέσα εἰς τὸ σῶμά του (=ἐν αὐτῷ) τὰ χάλκινα ὄπλα τῶν (=χαλκόν). Τόσον πολὺ (=ὡς), ὅπως βλέπεις (=τοί), φροντίζουν οἱ μακάριοι θεοὶ διὰ τὸν γενναῖον (=ἔῃος) υἱόν (σου), ἂν καὶ εἶναι νεκρός, ἐπειδὴ (ἦτο) ἀγαπητὸς εἰς αὐτοὺς (=σφι) ἀπὸ καρδίας (=κῆρι) περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον (=περὶ)».

Στίχ. 424. Ἔτσι εἶπεν· ὁ δὲ γέρων ἐχάρη (=γῆθησεν) καὶ ἀπήνησεν (=ἀμείβετο μύθῳ)· «παιδί μου, ἀλήθεια λοιπὸν (=ἦ ῥα) (εἶναι) ὠφέλιμον νὰ προσφέρῃ (κάνεις) καὶ εἰς τοὺς ἀθανάτους τὰ πρέποντα (=ἐναίσια) δῶρα, ἐπειδὴ οὐδέποτε ὁ ἰδικός μου υἱός, ἐὰν πράγματι ὑπῆρξέ ποτε (ἦ: ὅταν ἔζη) (=εἴ ποτ' ἔην γε), ἐλησμόνησεν (=λήθητο) εἰς τὰ ἀνάκτορά (τῶν) τοὺς θεοὺς.

οί ὅποιοι κατοικοῦν εἰς τὸν "Ὀλυμπον" διὰ τοῦτο (=τῶ) τὸν ἐνεθυμήθησαν καὶ αὐτοὶ (ἦ: ἀπέδωκαν ὡς ἀντάλλαγμα εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάμνησιν) (=οἱ ἀπεμνήσαντο) ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μοῖραν (=αἴση) τοῦ θανάτου. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν (=ἀλλ' ἄγε δὴ) δέξου ἀπὸ ἐμὲ (=ἐμεῦ πάρα) αὐτὸ ἐδῶ τὸ ὠραῖον ποτήριον (=ἄλεισον) καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον (=αὐτὸν) σῶσε (=ῥύσαι) καὶ (=δέ) συνόδευσον (=πέμψον) ἐμὲ μὲ τὴν βοήθειαν βέβαια τῶν θεῶν, ἕως ὅτου φθάσω (=ῥῆρα κεν ἀφίκωμαι) εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως».

Γραμματικά - Σημσιολογικά

αὐτως (ἐκ τοῦ αὐτός) ἐπίρρ.=ἔτσι, ὅπως δηλ. ἦτο, ὅταν ἐφονεύθη. κλι-
σίη (κλίνω)=1) κατάλυμα, μέρος ὅπου τις πλαγιάζει 2) σκηνὴ στρα-
τοπέδου 3) ἀνάκλιτρον. *δωδέκατος*=δωδέκατος. *οἶ*=αὐτῶ. *ἦώς*=αὐγή,
ἡμέρα. *οἶ*=αὐτῶ. *ὁ χρῶς, χρῶς καὶ χρωτός* (πρβλ. *ἐν χρῶ*=σύρριζα, *συγχρωτίζομαι*)=δέρμα, σῶμα. *σῆπομαι*=σαπίζω. *μιν*=αὐτόν. *ἡ εὐλή*
(μόνον ἐν πληθ.)=σκόληκες σηπομένου κρέατος. *ἔσθω* παράλληλος
τύπ. τοῦ *ἐσθίω*=τρώγω. *ὁ φῶς, φωτός*=ἀνήρ. *ἄρηίφατος* (ἄρηι dot. το-
πικὴ τοῦ *ἄρης*=ἡ λύσσα τῆς μάχης+*φατός* ρηματ. ἐπίθ. τοῦ *θεῖνω*=
κτυπῶ, φονεύω)=ὁ φονευθεὶς, ὁ πεσὼν ἐν πολέμῳ. *κατέλω*=κατατρώ-
γω. *ἡ μόριον*=ἀληθῶς. *μὲν*=ὁμως. *σῆμα*=μνημεῖον, τάφος. *ἐδς* κτητ.
ἐπίθ.=ιδιὸς του. *ἐτάρος*=*ἐταῖρος*=σύντροφος. *ἔλκω*=σύρω. *ἀκηδέσις*
(ἀ στερ.+*κῆδος*=φροντίς, λύπη) ἐπίρρ.=ἀνευ οἴκτου. *δῖος*=θεῖος, λαμ-
πρῶς. *φανήη* ὑποτ. παθ. ἄορ. β' τοῦ *φαίνομαι*. *αἰσχύνω*=1) καταϊσχύνω,
ἀτιμάζω 2) ἀσχημίζω, παραμορφώνω. *θηοιο* εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ *θηόμαι*
=*θεάομαι ὦμαι*=θεωρῶ μετὰ θαυμασμοῦ, θαυμάζω, ἐκπλήσσομαι.
κεν=ἄν. *οἶος* πρὸ ἐπιθέτ. εἶναι ἐπιφωνηματικόν=πόσος. *ἐερσῆεις* καὶ
ἐρσῆεις, εσσα, ἐν (*ἔρση*=πρωϊνὴ δρόσος)=δροσερός, πρόσφατος. *περὶ*
ἐπίρρ. σημ.=ὑπερβολικὰ, ἐντελῶς. *νέμπται* παθ. παρακμ. τοῦ *νίζω*=
νίβω, πλένω. *ποθι* ἐπίρρ. ἐγκλινόμενον=κάπου, εἰς κακὸν μέρος. *μια-
ρός* (*μιαίνω*)=λερωμένος. *τὸ ἔλκος*=πληγὴ. *μέμυκεν* παρακμ. τοῦ *μύω*
(*μυών, μύωψ, μυστήριον*)=1) κλείω (κυρίως τοὺς ὀφθαλμούς) 2) κλείω
(ἀμεταβάτως) λέγεται ἐπίσης καὶ ἐπὶ πληγῶν, χειλέων καὶ ῥόδων.
ἐτύπη παθ. ἄορ. β. τοῦ *τύπτομαι*=κτυπῶμαι, πληγώνομαι, λαμβάνω
πληγὰς. *πολέες*=*πολλοί*. *χαλκός*=τὸ ἐκ χαλκοῦ ὄπλον. *ἔλασαν* ἄορ. τοῦ
εἶλω=1) ὠθῶ, κινῶ 2) ἐκτείνω, σύρω 3) φέρω εἰς πέρας 4) διαπερῶ, ἐμ-
πηγνύω. *ὡς* ἐπίρρ. ἐπιτατ.=τόσον πολὺ. *τοι* dot. τῆς προσωπ. ἀντ. σὺ
καταντήσασα σύνδεσμ. ἐκφράζων πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος=βεβαίως,
ὡς νομίζω, ὅπως βλέπεις κ.λ.π. *κῆδομαι* (*κῆδος, κηδεμών*)=φροντίζω.
υἶος (κατὰ συγκαπηὴν ἐκ τοῦ *υἱέος*) γεν. ἐν.=υἱοῦ. *ἔηος* (μὲ δασείαν, δι-
οῦ) ἀνάγεται εἰς τὸ κτητικόν ἐπίθ. *ἐδς*=ιδιὸς του κατ' ἄλλους εἰς τὸ
εῦ) ἐπίθ. *ὁ ἦ εὖς* καὶ *ἦς* τὸ *ἦ*=ἀγαθός, γενναῖος, εὐγενής. *ὁ νέκυς, νος*
(*νεκρός, νεχ*=φόνος, *νεσο*=φονεύω)=νεκρός, πτώμα. *ἐόντος* μετ.=*όντος*.
σφι (dot. πληθ. προσωπ. ἀντ.)=*σφίσι*=αὐτοῖς. *περὶ* ἐπίρρ. σημ.=ὑπερ-
βολικὰ, ἐγκαρδίως. *κῆρι* dot. τοπικὴ τοῦ: *τὸ κῆρ, κῆρος* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ
τὸ *κραδίη*-*καρδία*)=ἡ καρδία.
Στίχ. 424. *γῆθησεν* ἄορ. τοῦ *γῆθέω* (*gaudeo*)=χαίρω. *ἡ ῥα* μόριας=ἀλή-
θεια λοιπὸν. *καὶ* ἐπιτατ. σημ.=ἀκόμη καὶ, ἐκτός τῶν ἄλλων. *ἐναίσιμος*
(*αἶσα*=1) μερίδιον, μοῖρα 2) τὸ προσῆκον, τὸ μέτρον)=ὁ σύμφωνος
πρὸς τὸ μέτρον, τὸ προσῆκον. *διδόυναι* (λόγῳ τοῦ μέτρου διὰ τὸν τε-
λευταῖον πόδα) ἄπαρ. ἐνεστ.=*διδόναι* τοῦ *δίδωμι*=προσφέρω. *παῖς*=
παῖς=υἱός. *ἔην* παρατ.=*ἦν* τοῦ *εἶμι*. *λήθητο* μέτ. παρατ. τοῦ *λήθομαι*

=λανθάνομαι=ἐπιλανθάνομαι=λησμονῶ. ἐνὶ πρόθ.=ἐν. τῷ δεικτ.=τούτω
 =διὰ τοῦτο. οἱ (=αὐτῶ). ἀπεμνήσαντο (ἀόρ. τοῦ ἀπομνησκομαι)=τοῦ
 (τὰ) ἐνεθυμήθησαν, δηλ. τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα προσέφερε (ἢ πρόθ. ἀπὸ
 ἔχει οἶαν σημασίαν εὐρίσκομεν εἰς τὸ ἀποδιδόναι, ἀποτίνειν κλπ.).
 αἶσα=μοῖρα. ἐμεῦ πάρα (ἀναστροφή προθ.)=παρ' ἐμοῦ. τὸ ἄλεισον=
 ποτήριον (ἐπεξεργασμένον). εὔσαι προστακτ. ἀόρ. τοῦ εὔσομαι=σώζω,
 προστατεύω (πρβλ. ἀλλὰ εὔσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ). πέμπω=συνο-
 δεύω ὄφρα χρον. σύνδ.=ἕως οὗτο κλισίη (κλίνω)=σκηνή (στρατοπέ-
 δου). ἀφίκωμαι ὑποτ. ἀόρ. τοῦ ἀφικνέομαι=φθάνω.

Συντακτικὰ—Αἰσθητικὰ

αὐτως παραμένει δηλ. ἀναλλοίωτον τὸ σῶμά του. κειμένῳ χρον. μετ.
 οἱ δοτ. προσωπ. κτητική. μιν ἄντικ. τοῦ ἔσθονοι (ὄλαι αἱ πληροφοραί,
 τὰς ὁποίας δίδει, ἔχουν σκοπὸν νὰ τονώσουν τὸ ἀξιόπιστον). αἴ... κα-
 τέδουσι ἀναφ. πρότ. μιν ἄντικ. τοῦ ἔλκει. ὅτε... φανήη χρον. πρότ. ἀόρ.
 ἐπαναλήψως. μιν ἄντικ. τοῦ αἰσχύνει. θηοῖο κεν (=θεάσαιο ἄν) ἀπόδ.
 τῆς ὑποθέσ. ἐπελθὼν=εἰ ἐπέλθοις (γ' εἶδος, ἀπλή σκέψις τοῦ λέγον-
 τος). ἐρρήεις κατηγ. ("Ἐκτωρ) ἔνν. ὡς ὑποκ. τοῦ νένιπται. σὺν+μέμ-
 νης τμησίς. ἔλκεα ὑποκ. (ἀττ. συντ.). ὄσα αὖστοιχον ἄντικ. τοῦ ἐτύπη-
 υῖος ἄντικ. τοῦ κήδονται. καὶ περ' ἔόντος ἔνδοτ. μετ. σφι δοτ. ἠθική.
 κῆρι δοτ. τοπική.

Στίχ. 425. καὶ ἐπιτατ. σημ.=ἐκτὸς τῶν ἄλλων. διδοῦναι ὑποκ. τοῦ ἀγα-
 θὸν (ἔστι). θεῶν ἄντικ. τοῦ λήθετο. τῷ δοτ. αἰτίας. οἱ δοτ. ἠθική. πέμ-
 πον ἐπεξηγεῖ τὸ εὔσαι. σὺν θεοῖσι δηλοῦται ἡ εὐσέβεια τοῦ γέροντος.
 ὄφρα κεν... ἀφίκωμαι χρον. πρότ. Πηληιάδεω τὸ εὖ συνιζάνεται με-
 τρικῶς.

Πραγματικὰ

σημα δηλ. τοῦ Πατρόκλου. χαλκὸν ἔλασαν καὶ εἰς τὴν ῥαψωδίαν Χ τῆς
 Ἰλιάδος ἐν στίχῳ 371 βλέπομεν ὅτι ὄλοι οἱ Ἀχαιοὶ ἔσπευσαν νὰ
 ἴδουν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν γενναῖον, τὸν ἀπειλήσαντα νὰ πυρπολήσῃ
 τὰ πλοῖα των, καὶ ἐτρόπησαν τὸ πτώμα αὐτοῦ μετὰ τὰς αἰχμάς τῶν
 ὄπλων των (οὗ τις... ἀνουτηγί =χωρὶς πληγὴν παρέστη). αἰσχύνει τοῦτο
 συμβαίνει παρὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἀχιλλέως, διότι ὁ Ἀπόλλων ἐφρόν-
 τισε περὶ τῆς διατηρήσεως τοῦ πτώματος. εἶποι' ἔην γε ὁ Ἐκτωρ
 ἀποτελεῖ διὰ τὸν Πρίαμον ἐν γλυκῷ ὄνειρον, μίαν ἀνάμνησιν. Ὁ στί-
 χος ἀποπνέει βαθυτάτην καὶ εὐγενεστάτην θλίψιν. λήθετο κατὰ τὰς
 ὄρας τοῦ φαγητοῦ προσέφερον ἐξ αὐτοῦ οἱ εὐσεβεῖς εἰς τοὺς θεοὺς
 θυηλάς=τὰς πρώτας ἀπαρχάς.

Νόημα

Εἰς τὴν ἀδημονίαν τοῦ Πριάμου περὶ τῆς τύχης τοῦ πτώματος
 τοῦ υἱοῦ. του ἀπαντᾷ διεξοδικῶς καὶ μετὰ τέχνην ὁ Ἑρμῆς. Λέγει λοι-
 πὸν ὅτι τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του παραμένει εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν
 Ἀχαιῶν ἀβλαβές, μολονότι παρῆλθον δώδεκα ἡμέραι· ὅτι ὁ Ἐκτωρ
 καθ' ἑκάστην πρωΐαν σῦρει αὐτὸ περὶ τὸν τάφον τοῦ Πατρόκλου, χω-
 ρὶς καὶ νὰ τὸ ἀσχημίξῃ· ὅτι παραμένει δροσερὸν καὶ καθαρὸν· ὅτι ὄλαι
 αἱ πληγαὶ ἔχουν κλείσει· καὶ ὅτι τέλος τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν πρό-
 νοιαν τῶν θεῶν ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς υἱοῦ του.

Στ. 424. Ὁ Πρίαμος πλήρης χαρᾶς ἀνομολογεῖ ὅτι ὁ υἱὸς του
 πάντοτε ἐξετέλει τὰς πρὸς τοὺς θεοὺς ὑποχρεώσεις του, ὅτε εὐρίσκε-
 το ἐν ζωῇ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐνεθυμήθησαν οἱ θεοὶ καὶ νεκρὸν ὄντα.
 Ἐν συνεχείᾳ παρακαλεῖ τὸν Ἑρμῆν νὰ δεχθῆ ὡς δῶρον ἐν ὠραῖον
 ποτήριον μετὰ τὴν παράκλησιν, ὅπως τὸν βοηθήσῃ, συνεπικουρούντων
 καὶ τῶν θεῶν, νὰ φθάσῃ πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως.

Περιλήψεις

1) Διεξοδική περιγραφή τοῦ νεκροῦ Ἐκτορος ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ
καὶ 2) Τὸ δῶρον πρὸς τὸν Ἑρμῆν καὶ ἡ παράκλησις τοῦ Πριάμου.

Στίχ. 432+439.

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ἀπήντησεν ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος ἀγγελιαφόρος· «μὲ δοκιμάζεις, γέροντα, ἐπειδὴ εἶμαι νεώτερος, ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ πείσης, ἀφοῦ σὺ (=δς) μὲ προτρέπεις (:=κέλει) νὰ δέχωμαι δῶρα ἀπὸ σέ (=σέο) ἐν ἀγνοίᾳ (=παρῆξ) τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐκεῖνον μὲν ἐγὼ φοβοῦμαι καὶ ἐντρέπομαι ὑπερβολικὰ (=πέρι) ἐν τῇ καρδίᾳ μου (=κῆρι) νὰ (τὸν) κλέπτω (=συλεύειν), μήπως μοῦ συμβῆ κατόπιν κανένα κακόν. Ὡς συνοδός σου ὅμως (=σοὶ δὲ πομπός) ἐγὼ θὰ ἐπήγαινα ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἔνδοξον Ἄργος μὲ προθυμίαν (=ἐνδυνέως), ἀκολουθῶν (=ὁμαρτέων) μέσα εἰς ταχὺ πλοῖον ἢ πεζός· οὐδεὶς, περιφρονήσας (=ὄνοσάμενος) τὸν συνοδόν, ἤθελεν ἐπιβάλει χεῖρας κατὰ σοῦ (=μαχέσαιτο ἂν τοι)».

Στίχ. 440+459.

Εἶπε (=ῆ) καὶ ἀναπηδήσας (=ἀναΐξας) ἐπὶ τοῦ ἄρματος καὶ τῶν ἵππων ὁ εὐεργετικὸς (Ἑρμῆς) (=ἐριούνιος) ἔπιασε (=λάξετο) διὰ τῶν χειρῶν ταχέως (=καρπαλίμως) τὴν μάστιγα καὶ τὰ ἡνία καὶ ἐνέπνευσεν (=ἐν+ἔπνευσε) εἰς τοὺς ἵππους καὶ ἡμιόνους ἰσχυρὰν δύναμιν (=ῆῦ μένος). Ἄλλ' ὅταν πλέον ἔφθασαν εἰς τὰ πυργωτὰ τεῖχη τῶν πλοίων καὶ εἰς τὴν τάφρον, τότε μόλις (=δὲ νέον) οἱ φύλακες ἠσυχολοῦντο (=πονέοντο) μὲ τὸ βραδυτὸν φαγητὸν (=περὶ δόρπα)· εἰς αὐτοὺς δὲ ὅλους ὁ ταχέως ἐμφανιζόμενος ἀγγελιαφόρος ἐπέχυσεν (=ἐπὶ+ἔχευε) ὕπνον, εὐθύς (=ἄφαρ) δὲ ἤνοιξε (=ᾠΐξε) τὰς πύλας καὶ ἀπώθησε τοὺς μοχλοὺς καὶ εἰσήγαγε τὸν Πρίαμον καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἀμάξης λαμπρὰ δῶρα. Ἄλλ' ὅταν πλέον ἔφθασαν εἰς τὴν ὕψηλὴν σκηνὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως, τὴν ὁποίαν εἶχον κατασκευάσει οἱ Μυρμιδόνες διὰ τὸν βασιλέα (των), κόψαντες (=κέρσαντες) ξύλα ἐλάτης· εἶχον στεγάσει (=ἔρεψαν) λοιπὸν (=ἀτὰρ) ἀπὸ ἐπάνω, θερίσαντες (=ἀμήσαντες) ἀπὸ λιβάδι (=λειμωνόθεν) πυκνόφυλλα καλάμια (=λάχνηεντ' ὄροφον)· περίξ δὲ αὐτῆς (δηλ. τῆς σκηνῆς) (=οἱ) εἶχον κατασκευάσει διὰ τὸν βασιλέα μεγάλην αὐλὴν μὲ πυκνοὺς πασσάλους καὶ (=δὲ) τὴν θύραν ἔκλειε (ῆ: συνεκράτει) (=ἔχε) μόνον (ἕνας) μοχλὸς (=ἐπι-

βλῆς) ἐλάτινος, τὸν ὁποῖον τρεῖς μὲν Ἀχαιοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλοιους (Ἀχαιοὺς) συνήθως ἔσυρον (=ἐπιρρησσεσκον), τρεῖς δὲ συνήθως ἤνοιγον (=ἀναοίγεσκον), τὸν μέγαν μοχλὸν τῶν θυρῶν ἐν τούτοις ὄμως ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ μόνος του (τὸν) ἔσυρε (=ἐπιρρησσεσκε)· τότε λοιπὸν, ὅπως πρέπει νὰ συμπεράνωμεν (=ῥα), ὁ εὐεργετικὸς Ἑρμῆς (τὸν) ἤνοιξε πρὸς χάριν τοῦ γέροντος, εἰσήγαγε δὲ (εἰς τὴν αὐλήν) τὰ λαμπρὰ δῶρα (προοριζόμενα) διὰ τὸν ταχύπουν υἱὸν τοῦ Πηλέως καὶ κατέβαινε ἀπὸ τὸ ἄρμα εἰς τὴν γῆν καὶ εἶπε·

Στίχ. 460+467.

«Γέροντα, ἀλήθεια (ἦ: εἰς τὴν πραγματικότητα) (=ἦ τοι) ἐγὼ εἶμαι (ἦ: ἐγώ, ὁ ὁποῖος ἦλθον, εἶμαι) (=εἰλήλουθα) ἀθάνατος θεός, δηλ. ὁ Ἑρμῆς· διότι ὁ πατέρας (μου) μὲ ἔστειλεν εἰς σέ ὡς συνοδόν· ἀλλ' ἐγὼ μὲν βέβαια (=ἦ τοι) θὰ ἐπιστρέψω (=πάλιν εἶσομαι), καὶ δὲν θὰ ἔλθω ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν (ἦ: δὲν θὰ ἀντικρύσω τοὺς ὀφθαλμοὺς) τοῦ Ἀχιλλέως· διότι (=δὲ) θὰ ἦτο (=κεν εἶη) ἀξιοκατάκριτον (ἕνας) ἀθάνατος θεὸς νὰ φέρεται φιλικῶς (=ἀγαπαζέμεν) κατὰ τρόπον φανερόν (=ἄντην) πρὸς θνητοὺς, ὅπως ἐγὼ ἔχω κάμει (=ῶδε). Σὺ (=τύνη) λοιπὸν (=δὲ), ἀφοῦ εἰσέλθης, νὰ πιάσης τὰ γόνατα τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως καὶ νὰ ἱκετεύσης αὐτὸν (=λίσσεο μιν) ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός (του) καὶ τῆς καλλικόμου μητρός (του) καὶ τοῦ υἱοῦ (του), διὰ νὰ τοῦ (=οἶ) συγκινήσης (=σὺν+ὄρῖνης) τὴν καρδιά (του)».

Γραμματικὰ—Σημασιολογικὰ

Στίχ. 433. *πειρᾶ* β' πρὸς. τοῦ *πειρῶμαι* τινος=δοκιμάζω τινά. *ἐμεῖο*=*ἐμοῦ*. *κέλει* β' πρὸς. τοῦ *κέλομαι*=κελεύω, διεγείρω, προτρέπω. *σέο*=*σοῦ*. *παρέξ* (*παρὰ+ἐξ*) πρὸθ.=κοντὰ καὶ πρὸς τὰ ἔξω, ὀπίσω (ἀπὸ τὸν Ἀχιλλεὺς), ἀπὸ τῆς πλάτης, ἐν ἀγνοίᾳ (τοῦ Ἀχιλλέως). *δεῖδοικα*=*δέδοικα*=φοβοῦμαι. *αἰδέομαι*=σέβομαι, ἐντρέπομαι. *περὶ* ἐπιρρ. σημ.=ὑπερβολικὰ. *τὸ κῆρ, κῆρος, κῆρι*=καρδιά. *συλεύω* παράλληλος τύπ. τοῦ *συλάω*=ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ. *μετόπισθεν*=ὀπίσω, κατόπι. *πομπός*=συνοδός. *κλυτός* (*κλύω*=ἀκούω)=ἐξακουστός, ἔνδοξος. *ἰκοίμην* εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ *ἰκνέομαι*=πηγαίνω. *ἐνδυκέας* (*ἐν+δύκω* τοῦ *δύκει*=φροντίζει) ἐπιρρ.=ἐπιμελῶς, προθύμως. *θός* (*θέω*=τρέχω)=ταχύς. *δμαρτέων* μετ. τοῦ *δμαρτέω* (*δμοῦ+ἄρ* τοῦ *ἀραρίσκω*) παραλλήλου τύπ. τοῦ *ἀμαρτέω*=1) κάμνω τι συγχρόνως μετ' ἄλλον 2) ἀκολουθῶ, ἔρχομαι μαζί. *τοί=σοί*. *ὄνοσάμενος* μετ. ἄορ. τοῦ *ὄνομαι*=μεταχειρίζομαι μετ' ἐπιφρόνησιν, περιφρονῶ, ὑποτιμῶ. *μαχέομαι* εὐκτ. ἄορ. τοῦ *μάχομαι*=ἀγωνίζομαι πρὸς τινά, διαπληκτίζομαι, ἐπιβάλλω χεῖρας.

Στίχ. 440. *ἦ* (παρὰ. τοῦ *ἦμι* μετ' ἄορ.)=εἶπε. *ἀναίξας* μετ. ἄορ. τοῦ *ἀναίσσω*=πηδῶ ἑπάνω. *ἐριούγιος* (*ἐρι* ἐπιτατ.=πολύ+*όν* τοῦ *δνίημι*=ὠφελῶ)=ὁ πρόξενος ὠφελίας, εὐεργετικὸς (ἐπιθ. τοῦ Ἑρμοῦ). *καρ-*

παλίμως (κρπ—κρπ, κραιπνός, κραιπάλη, rapidus) ἐπίρρ.=ταχέως. λάζομαι (ἀργαιότερος τύπ. τοῦ λαμβάνω)=πιάνω, παίρνω. ἐν+ἐπνευσσ (τμησις)=ἐνέπνευσε. ἤψ, ἤψ=ισχυρός. πύργοι=πυργωτά τείχη. δέ=τότε. νέον ἐπίρρ.=μόλις, πρό ὀλίγου. τὸ δόρπον=δειπνον, νυκτερινὸν γεῦμα. πονέομαι=ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι εἰς τι. φυλακτῆρ=φρουρός. τοῖσι δαικτ.=τοῖς=τούτοις. ἐπι+ἐχευε (τμησις) ἀόρ. τοῦ ἐπιχέω=χύνω ἐπάνω, ρίπτω, σκορπίζω. ἀφαρ ἐπίρρ.=εὐθύς κατόπιν, ἀμέσως. δῶξε ἀόρ. τοῦ οἶγα καὶ οἶγνυμι=ἀνοίγω. ἀπῶσεν ἀόρ.=ἀπέσσε=ἀπόθησε. ὁ ὄχεύς, ὄχῆς (έχω)=πᾶν ὄ,τι συνέχει, συγκρατεῖ, δεσμός, μοχλός, σύρτης, ἀμπάρα. τὴν ἀναφ.=τὴν ὁποῖαν. ποίησαν ἀόρ.=ἐπεποιήσαν (ὑπερσ.)=εἶχον κατασκευάσει. δοῦρα=δόρατα=1) ξύλα, κορμοὶ ζώντων δένδρων, 2) δόρατα. κέρσαντες μετ. ἀόρ. τοῦ κείρω=κόπτω, καθαρίζω, κουρεύω. ἀτῆρ (at+ἄρ) σὺνδ. δι' οὗ ἐκφράζεται ἄλλοτε μὲν ἀντίθεσις, πολλάκις ὅμως μετάβασις καὶ ἀκολουθία=1) ἐν τούτοις ὅμως, ἀλλὰ 2) λοιπὸν, καὶ (ιδεῖ συντακτικά). καθῦπερθεν ἐπίρρ.=ἀπὸ ἐπάνω. ἔρεφαν ἀόρ. τοῦ ἐρέφω (ἔροφος, ὑψηροφῆς)=στεγάζω, ἐπιθέτω ὄροφὴν, καλύπτω. λαχνήεις, εσα, εν (λάχνη=χνοῶδης θρίξ ὁμοία ἐρίφ, lanugo)=πλήρης ἐρίων, τριχωτός, πυκνόφυλλος. ὁ ὄροφος (ἐρέφω)=1) εἶδος καλάμου πρὸς ἐπιστέγασιν οἰκιῶν 2) ὄροφῆ. λειμωνόθεν (λειμών) ἐπίρρ.=ἀπὸ λιβάδι. ἀμήσαντες μετ. ἀόρ. τοῦ ἀμάω (ἀμητός=θερισμός)=θερίζω, κόπτω. οἶ=αὐτῇ δηλ. τῇ σκηνῇ. στανυρός (ἵσταμαι ἢ στεῦμαι=παρίσταμαι, ἐμφανίζομαι;)=πάσσαλος ὄρθιος ἢ ἐμπεπηγμένος. πυκινός (ἀνάγεται εἰς τὸ πύκα=σφιχτά)=πυκνός. ἔχε=εἶχε τοῦ ἔχω=συγκρατῶ. μόνος. μόνος=μόνος. ὁ ἐπιβλής. ἦτος (ἐπιβάλλω)=σύρτης, μάνδαλος. εἰλάτινος (κατὰ μετρικὴν ἕκτασιν)=ἐλάτινος=ἐκ ξύλου ἐλάτης. τὸν ἀναφ.=τὸν ὁποῖον. ἐπιρρησσεσκον καὶ κατωτέρω ἐπιρρησσεσκε θαμιστικὸς παρατατ. τοῦ ἐπιρρησσω (ῥήσσω=κτυπῶ τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός, ἀττικῶς: ἐπαράσσω)=σύρω μετὰ κρότου πρὸς τὰ ἐμπρός (κυριολεκτεῖται ἐπὶ μοχλοῦ, σύρτου). ἀναοίγεσκον θαμιστικὸς παρατ. τοῦ ἀνοίγω. ἢ κληῖς, ἴδος (ἄλλη ὀνομασία τοῦ ὄχεύς καὶ ἐπιβλής)=σύρτης. ᾤξε ἀόρ. τοῦ οἶγα καὶ οἶγνυμι=ἀνοίγω. ἐς+ἄγαγε (τμησις)=εἰσήγαγε. ποδάκης (πόδας ὠκός=ταχύς)=ταχύπους. Πηλεῖων=ὁ υἱὸς τοῦ Πηλέως. ἀποβαίνω=καταβαίνω. Στίχ. 460. ἢ τοι μόρια βεβαιωτ.=ἀληθῶς, βέβαια. ἄμβροτος (ἄ+(μ) βροτός)=ἀθάνατος. εἰλήλουθα ἀττικῶς ἐλήλυθα παρακμ. τοῦ ἔρχομαι ὅπασεν ἀόρ. τοῦ ὀπάζω=1) δίδω ὡς ἀκόλουθον 2) ἀκολουθῶ. εἰσομαι μέλλ. τοῦ εἶμι (πάλιν εἶμι=ἐπιστρέφω), εἶσοιμι μέλλ. τοῦ εἰσέρχομαι ὀφθαλμούς=ἔρχομαι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀντικρύνω. νεμεσοῦν (καὶ μὲ ἕνα σ ἐκ τοῦ νεμ(σ)ῶμαι, νέμοις)=ὁ ἄξιός νά κινήσῃ τὴν ἀγανάκτησιν, ἀξιοκατάκριτος. δέ αἰτιολ. σημ.=διότι. κέν=ἄν (δυνητ.) εἶη=θὰ ἦτο. ᾧδε=ἐπίρρ.=ἔτσι, ὅπως δηλ. ἔχω κάμει ἐγώ. ἀγαπαζέμεν ἐπικός τύπ. ἀπαρ.=ἀγαπάειν τοῦ ἀγαπάζω (παραλλήλου τύπ. τοῦ ἀγαπάω)=χαιρετίζω, δεξιόμαι, φέρομαι φιλικῶς. ἀνην (ἐκ τοῦ ἀντα=ἀντικρῦ, ἐνώπιον) ἐπίρρ.=1) κατέναντι, ἔμπροσθεν 2) φανερά, ἀπροκαλύπτως. τὴν ἔπικός καὶ ἄωρικὸς τύπος ἀντὶ τῷ=σὺ. μιν=αὐτόν. ὑπὲρ+γεν=ἐν ὀνόματί τινος. μητέρος καὶ κατὰ συγκοπὴν μητρός. ἡῦκομος=ἡ ἔχουσα ὠραῖαν κόμην. λίσσοο προστ. ἐν. τοῦ λίσσομαι (λιτανεία, λιτάνευσις, λιτή)=ικετεύω. τέκος γεν. τέκος=υἱοῦ (ὄνομ. τὸ τέκος=τέκνον, υἱός). οἶ δοτ. προσ. ἀντ.=αὐτῷ. ὄρίνης ὑποτ. ἀόρ. τοῦ ὄρίνω (πρβλ. τὸ ὄρνυμι)=διεγείρω, κινῶ, τaráσσω (σὺν+ὄρίνης τμησις =συγκινήσης).

Συντακτικὰ—Αἰσθητικὰ

Στίχ. 432. τὸν ἀντικ. τοῦ προσέειπε. ἐμεῖο ἀντικ. τοῦ Πειρᾶ. νεωτέρου κατηγ. (ἢ νεότης ὑπόκειται εἰς περισσοτέρους πειρασμούς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς γέροντας). δε... κέλει ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. (ὁ Ἑρμῆς μὴ δεχόμενος τὰ δῶρα καθίσταται περισσότερο πιστευτός ἢ συμπα-

θεία του πρὸς τὸν Πρίαμον εἶναι μεγάλη, ἀφοῦ ἄλλως τε τόσον ὁμοιάζει πρὸς τὸν πατέρα του, ἰδὲ στίχ. 371) τὸ *εαι* συνιζάνεται. *σέο* γεν. ἀφαιρετική. *δῶρα* ἄντικ. *δεῖδοικα καὶ αἰδέομαι* πρβλ. τὸ σοφὸν λόγιον *εἶνα περ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς** ὡς ἄντικ. τοῦ *συνδύειν* ἔνν. *τὸ μιν* δηλ. τὸν Ἀχιλλέα· δὲν ἐπετρέπετο ἡ λήψις δῶρων ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ στρατηγοῦ. *μή... γένηται* ἔνδοιαστ. πρὸτ. *μοι* δοτ. ἡθικῆ. *πομπὸς* κατηγ. *δμαρτέων* τὸ *εων* συνιζάνεται. *τοι* ἄντικ. τοῦ *μαχέσαιο*.

Στίχ. 440. *ἄρμα* καὶ *ἵππους* σχῆμα ἐνδιὰ δυοῖν. *χεροῖν* δοτ. ὄργαν. *ἐν+ἔπνευσε* τμησις. *πύργους νεῶν καὶ τάφρον* σχῆμα πρῶθύτερον, διότι πρῶτον συνήντησαν τὴν τάφρον καὶ ἔπειτα τοὺς πύργους. *ἐφ+ἔχευε* τμησις. *ὠίξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας* σχῆμα πρῶθύτερον. *ἐς+ἄγαγε* τμησις. *Πηληιάδεω* τὸ *εω* συνιζάνεται. *την... ποίησαν* (=ἐπέποιήεσαν) ἀναφ. πρὸτ. *ἀνακει* δοτ. χαριστ. *ἀτὰρ* παρατηρήσατε ὅτι ἐγκατελείφθη ἡ ἀναφορική σύντ. καὶ ὁ λόγος κατέστη ἀνεξάρτητος. *λειμονόθεν* διότι, ὡς γνωστόν, ὁ κάλαμος εἶναι ὕδροχαρὲς φυτόν. *σταυροῖσι* δοτ. τροπική. *τῶν ἄλλων* γεν. διαιρ. *δὴ ἅ τῶθ'* ἀπόδοσις τῆς χρον. προτ. ἐν στίχῳ 448. *γέροντι* δοτ. χαριστ. *ἐς+ἄγαγε* τμησις. *Πηλεῖωνι* δοτ. χαριστ. Στίχ. 460. *θεὸς ἄμβροτος* κατηγ. (διὰ τὰ τὸν ἐμψυχώση). *Ἐρμείας* ἐπεξηγήσις. *σοι* συναπτέον τῷ *ἔπασσεν*. *πομπῶν* κατηγ. *ἀθάνατον θεὸν* ὑποκ. τοῦ *ἀγαπαζέμεν*, ὅπερ ὑποκ. τοῦ *νεμοσητόν κεν εἶη ἵνα...σύν+δρένῃς* (τμησις) τελ. πρὸτ. *οἱ* δοτ. προσωπ. κτητικῆ.

Πραγματικά

**Αργος* 1) πόλις τῆς Ἀργολίδος παρὰ τὸν Ἰναχον 2) Ἀργολικὴ πεδιάς 3) ἡ Πελοπόννησος 4) ἡ κεντρικὴ Θεσσαλικὴ πεδιάς περὶ τὴν Λάρισαν, πατρίς καὶ ἐπικράτεια τοῦ Ἀχιλλέως, ἄλλως Πελασγικὸν Ἀργος τοῦτο ἔννοει ἐν στίχῳ 437 5) ἡ Ἑλλάς καθόλου. *πύργους νεῶν καὶ τάφρον* οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς, συνεπεῖα τῆς ἔριδος, ἀποχῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ τῆς μάχης πρὸς μερίζον ἀσφάλειαν περιέβαλον τὸ στρατόπεδον διὰ τάφρου καὶ πυργωτοῦ τείχους, τὸ ὁποῖον δὲν ἀντέσχεν εἰς τὰς Τρωϊκὰς ἐφόδους, κρημνισθέντος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Τρώων. *φυλακτῆρες* φρουροὶ τῆς μεταξὺ τάφρου καὶ τειχῶν διόδου. *ὀχῆας* φαίνεται ὅτι ἡ θύρα ἦτο δίφυλλος, ἔχουσα δύο μοχλοὺς. *σταυροῖσι* ὅπως εἶναι τὰ σημερινὰ τῶν ποιμένων ποιμνιοστάσια (μαντριά). *κλιῆς* ταυτίζεται πρὸς τὸν μοχλόν. *τέκεις* πρόκειται περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως Νεοπτολέμου, Ἰσαξίου τοῦ πατρὸς καθ' ὅλα, ὀδηγήσαντος τοὺς Μυρμιδόννας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἰλίου.

Νόημα

Στίχ. 432. Ὁ Ἐρμῆς ἀρνεῖται νὰ δεχθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Πριάμου προσφερόμενον δῶρον, ἰσχυριζόμενος ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἐπικίνδυνον δι' ἑαυτὸν καὶ θὰ ἐξημίωνε τὸν Ἀχιλλέα, τὸν ὁποῖον καὶ φοβεῖται καὶ σέβεται. Οὐχ ἦττον ὁμως δηλοῖ ὅτι θὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εὐχαρίστως καὶ μὲ μεγάλην ἀσφάλειαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως. Οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ.

Στίχ. 440. Λαβὼν ἀνὰ χεῖρας τὰ ἡνία τοῦ ἄρματος ὁ Ἐρμῆς, ἐν καλπασμῷ φθάνει πρὸ τοῦ πυργωτοῦ τείχους, καθ' ἣν ὥραν οἱ φρουροὶ ἐδείπνουν. Ἀποκοιμίας αὐτοῦς, ἤνοιξε τὰς θύρας καὶ εἰσήγαγε τὸν Πρίαμον μετὰ τῶν δῶρων εἰς τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως. Ἡ σκηνή, ἔργον τῶν Μυρμιδόνων, εἶχε κατασκευασθῆ ἐκ ξύλων ἐλάτης καὶ εἶχε στεγασθῆ ἐκ πυκνοφύλλων καλάμων· περίε αὐτῆς ὑπῆρχεν αὐλὴ περιβεβλημένη διὰ πασσάλων, τῆς ὁποίας ἡ θύρα ἐκλείετο δι' ἐλατίνου μοχλοῦ. Ἀνοίξας καὶ αὐτὴν τὴν θύραν ὁ Ἐρμῆς, εἰσήγαγε τὰ δῶρα καὶ κατήλθε τοῦ ἄρματος.

Στίχ. 460. Ὁ Ἐρμῆς, μέλλων νὰ ἀποχωρισθῆ, ἀποκαλύπτει πλεόν

εις τὸν Πρίαμον ὡς ὁ θεὸς Ἑρμῆς, ὁ ὁποῖος ἐξετέλεσεν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς του. Δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ παρίσταται ὁ ἴδιος, θεὸς ὢν, κατὰ τὸν διάλογον μεταξύ Ἀχιλλέως καὶ Πριάμου, θνητῶν ὄντων. Τοῦτο εἶναι ἀπρεπές. Ἡ παρεμβολὴ ἄλλως τε τρίτου προσώπου δὲν ἔχει θέσιν. Τέλος συνιστᾷ εἰς τὸν Πρίαμον, ὅπως ἰκετεύσῃ τὸν Ἀχιλλέα, ἐπικαλούμενος τοὺς γονεῖς καὶ τὸ τέκνον του.

Περίληψεις

1) Δήλωσις τοῦ Ἑρμοῦ ὅτι θὰ ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς τὸν Πρίαμον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως 2) Ὁ Ἑρμῆς ἀποκοιμίζει τοὺς φρουροὺς, ἀνοίγει τὰς πύλας καὶ εἰσάγει Πρίαμον καὶ δῶρα εἰς τὴν αὐλὴν τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ 3) Ὁ Ἑρμῆς ἀποκαλύπτεται ὡς θεός, ἐκτελῶν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς του, δηλοῖ ὅτι θὰ ἀπέλθῃ καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν Πρίαμον ἰκεσίαν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

Ἡ συγκίνησις τοῦ Ἀχιλλέως καὶ αἱ περιποιήσεις αὐτοῦ πρὸς τὸν γέροντα ἡγεμόνα

Στίχ. 468+506.

Ἔτσι λοιπὸν, ἀφοῦ εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ὕψηλὸν Ὀλυμπον· ὁ δὲ Πρίαμος ἐπήδησε (= *ἄλτο*) κάτω (= *χαμάζε*) ἀπὸ τὸ ἄρμα (= *ἐξ ἵππων*) καὶ (= *δὲ*) ἄφησεν (= *κατ' + λίπεν*) ἐκεῖ (δηλ. εἰς τὴν αὐλὴν) (= *αὐθι*) τὸν Ἰδαῖον· οὗτος δὲ ἔμεινε συγκρατῶν (= *ἐρύκων*) τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἡμιόνους· ὁ γέρον τότε (= *δὲ*) ἐβάδιζε (= *κίεν*) κατ' εὐθειαν (= *ἰθύς*) πρὸς τὴν σκηνὴν (= *οἴκου*), ὅπου (= *τῆ*), ὡς γνωστὸν (= *ἄρα*), ἐκάθητο συνήθως (= *ἕζεσκε*) ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Διὸς Ἀχιλλεύς. Μέσα λοιπὸν (= *ἐν δὲ*) εὔρε αὐτὸν τὸν ἴδιον (= *μιν αὐτόν*), οἱ δὲ σύντροφοί (του) ἐκάθητο εἰς ἀπόστασιν (ἢ: χωριστὰ) (= *ἀπάνευθε*)· καὶ μόνον αὐτοὶ οἱ δύο, δηλ. ὁ ἀνδρεῖος Αὐτομέδων καὶ ὁ Ἄλκιμος, ὁ βλαστὸς τοῦ Ἄρεως, ἰστάμενοι πλησίον (= *παρέοντε*) (τὸν) περιποιοῦντο μετὰ σπουδῆς (= *ποιπνουν*)· διότι (= *δὲ*) μόλις (= *νέον*) εἶχε τελειώσει (= *ἀπέληγεν*) τὸ φαγητόν, δηλ. τρώγων καὶ πίνων· ἀκόμη μάλιστα ἦτο πλησίον του καὶ τὸ τραπέζι. Εἰσῆλθε λοιπὸν ἀπαρατήρητος ἀπὸ αὐτοὺς (= *ἔλαθεν εἰσελθὼν τοὺς*) ὁ ὕψηλὸς Πρίαμος· καί, ἀφοῦ ἐστάθη πλησίον του (= *ἄγχι σιάς*), ὡς ἦτο φυσικὸν (= *ἄρα*), ἔπιασε μὲ τὰ χέρια (του) τὰ γόνατα τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἐφίλησε (= *κύσει*) τὰ φοβερὰ χέρια (του), τὰ ἀνδροφόνα, τὰ ὁποῖα τοῦ (= *οἱ*) εἶχον φονεύσει (= *κτάνον*) πολλοὺς υἱούς. Καθὼς δὲ, ὅταν σφοδρὰ ψυχικὴ ἀγωνία (= *πυκινὴ ἄτη*) εὔρη (= *λάβη*) (ἕναν) ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος φονεύσας ἄνθρωπον (= *φῶτα*) εἰς τὴν πατρίδα (του), μετέβη εἰς χώραν ξένην (= *ἔλλων*), εἰς (τὸν οἶκον) πλουσίου ἀνθρώπου, καὶ ἐκπλήττονται (= *θάμβος ἔχει*) βλέποντες (οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτὸν ἀγωνιῶντα),

ἔτσι καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξεπλάγη, ὅταν εἶδε τὸν θεόμορφο Πρίαμον· ἐξεπλάγησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ ἐκοίταξαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον· Ἐκτὸς τῶν ἄλλων (=καὶ) ὁ Πρίαμος, ἰκετεύων αὐτὸν (=τὸν), ἤρχισε νὰ τοῦ λέγῃ (=μῦθον προσέειπεν)

«Θεόμορφε (=ἐπιείκελε θεοῖς) Ἀχιλλέα, ἐνθυμήσου τὸν πατέρα σου, ὁ ὅποιος εἶναι μεγάλης ἡλικίας (=τηλικίου), ὅπως ἀκριβῶς ἐγώ, εἰς τὸ θλιβερόν δηλαδή κατώφλιον (=ἐπὶ οὐδῶ ὄλωφ) τοῦ γήρατος. Ὁρισμένως (=καὶ μὲν) σὲ κάποιο μέρος (=σου) βασανίζουν (=τείρουσι) ἐκεῖνον περίοικοι (=περιναίεται), περιστοιχίζοντες (=ἀμφὶς ἐόντες), καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ (=ἀμῦναι) τὸ κακὸν καὶ τὸν ὄλεθρον (=ἀρῆν καὶ λοιβόν). Ἀλλὰ βέβαια ἐκεῖνος τοῦλάχιστον, ἀκούων ὅτι σὺ εἶσαι ζωντανός, χαίρει ἐνδομύχως (=ἐν θυμῶ), καὶ πρὸς τοῦτοις (=ἐπὶ τε) ἐλπίζει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν (=ἡματα πάντα) ὅτι θὰ ἴδῃ τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν ἐπιστρέφοντα (=ἀπὸ+ἴονται) ἐκ τῆς Τροίας. Ἐγὼ ὅμως (εἶμαι) δυστυχέστατος, ἀφοῦ ἐγέννησα ἀρίστους υἱοὺς μέσα εἰς τὴν εὐρύχωρον Τροίαν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως λέγω ὅτι κανεὶς δὲν ἔχει ἀπομείνει. Εἶχον πενήκοντα (υἱούς), ὅταν ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν. Δέκα ἐννέα μὲν μοῦ ἦσαν ἐκ τῆς αὐτῆς κοιλίας (=ἱῆς νηδύος), τοὺς δὲ ἄλλους μοῦ εἶχον γεννήσει (=ἔτικιον) παλλακίδες (εὐρισκόμεναι) εἰς τὰ ἀνάκτορά (μου). Αὐτῶν μὲν εἰς μέγαν ἀριθμὸν (=πολλῶν) ὁ ὄρμητικός (=θυῶρος) Ἄρης παρέλυσεν τὰ γόνατα (ἢ: ἀφήρεσε τὴν ζωὴν) (=ὑπὸ+ἔλυσεν)· ἐκεῖνος δέ, ὁ ὅποιος μοῦ ἦτο (=ἔην) μοναδικός (ἢ: ἐξαιρετικός) (=οἶος) καὶ ἔσφζε (=εἴργυτο δὲ) τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας (=αὐτούς), αὐτόν, δηλ. τὸν Ἐκτορα, σὺ πρὸ ὀλίγου (=πρώην) ἐφόνευσες (=κτεῖνας), ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τῆς πατρίδος (του)· δι' αὐτόν τώρα ἔχω ἔλθει εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν, διὰ νὰ (τὸν) ἐξαγοράσω παρὰ σοῦ, μεταφέρω δὲ ἄπειρα λύτρα. Σεβάσθητι λοιπὸν τοὺς θεούς, Ἀχιλλέα, καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον λυπήσου, ἐνθυμούμενος τὸν πατέρα σου· ἐγὼ μάλιστα (=δὲ) (εἶμαι) ἀκόμη ἀξιολυπητότερος· διότι (=δὲ) ὑπέμεινα (ἢ: ἐτόλμησα) (=ἔτλην) τοιαῦτα, ὅποια (=οἶα) κανεὶς ἄλλος ἕως τώρα (=πω) ἐπίγειος ἄνθρωπος δὲν (ἔχει ὑπομείνει), νὰ ἐκτείνω (=θρέγεσθαι) δηλαδή τὴν χειρὰ (μου) πρὸς (=ποτὶ) τὸ στόμα ἀνθρώπου, φονεύσαντος τὰ παιδιὰ μου (ἢ: νὰ φέρω τὸ στόμα μου πρὸς τὴν χεῖρα...)).»

Γραμματικά—Σημσιολογικά

μακρός=ύψηλός. ἄλτο μ. ἄορ. β' τοῦ ἄλλομαι (θέμ. σαι πρβλ. salio)=

ηιδῶ. χαμᾶζε (χαμαί) ἐπίρρ=κατὰ γῆς, κάτω. κατ'+λίπεν (τιμῆσις)=κατέλιπεν=ἄφησεν. αὐθι ἐπίρρ=αὐτοῦ, ἐκεῖ. μίμνω=μένω. ἐρύκω=ἐμποδίζω, συγκρατῶ. ἰθύς ἐπίρρ=κατ' εὐθείαν. κίω=βαδίζω, πηγαίω. εἴ ἐπίρρ. (κυρίως ὄργανική θηλυκοῦ τῆς ἀντ. δ, ἦ, τὸ=1) ἐκεῖ, αὐτοῦ, ὅπου (τοπικῶς) 2) ὅπως (τροπικῶς). ἴζεσκε θαμιστικός παρατατ. τοῦ ἴζω=1) καθίζω, ἰδρύω (μεταβ.) 2) κάθημαι, τοποθετοῦμαι (ἀμεταβ). διῦφιλος=ὁ εἰς τὸν Δία ἀγαπήτιος. ἐν ἐπίρρ. σημ=ἐντός. μιν (αἰτ. ἐπαναλ. ἀντ.) αὐτὸν=αὐτὸν τὸν ἴδιον. ἔταροι=ἐταῖροι. ἀπάνευθε ἐπίρρ=μακρὰν, χωρὶς, παράμερα. καθείατο γ' πληθ. ὕπερσ. μὲ σημ. παρατ.=ἐκάθητό (μὲ εἰ ἐσφαλμένον, ὀρθὸν τὸ καθήατο). τῶ δύω οἶω δυϊκός=οὔτοι οἱ δύο μόνοι. Ἄλκιμος κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ Ἄλκιμέδων. ὄζος (ὁ ἄθροιστ. +θεμ. σεδ. τοῦ ἔζομαι)=1) τὸ προστιθέμενον, τὸ προσκαθήμενον 2) κλάδος, κλώνος, βλαστός. ποίπννο παρατ. τοῦ ποίπνω (ἐκ θέμ. πνν ἰδὲ πέπννοσαι)=κινουῦμαι, σπεύδω, μετὰ σπουδῆς ἀσχολοῦμαι, περιποιουῦμαι. παρῶντε μετ. δυϊκοῦ=παρῶντες τοῦ πάρεμι=ἴσταται πλησίον. νέον ἐπίρρ=μόλις. ἀπολήγω=τελείωνω. ἡ ἐδωθῆ (ἔδω=τρώγω)=φαγητόν. ἐσθῶ παράλληλος τύπος τοῦ ἐσθίω=τρώγω. ἔλαθεν εἰσελθὼν=εἰσηλθεν ἀπαρατήρητος. ἄγχι ἐπίρρ=πλησίον. κύσε ἄορ. τοῦ κυνέω (πρβλ. προσκυνέω)=φιλῶ. οἶ=αὐτῷ. κτάνον ἄορ. μὲ σημ. ὕπερσ. τοῦ κτεῖνω. ἀτη=σύγχυσις, διατάραξις φρενῶν, ψυχικὴ ἀγωνία (λόγω τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως). πυκινός=πυκνός, σφοδρός, μεγάλος. ἐνὶ πρόθ.=ἐν. ἡ πάτηρ=ἡ πατρίς. ὁ φώς, φωτός=ἄνδρας. δῆμος ἄλλων=ξένη χώρα. ἐξίκετο ἄορ. τοῦ ἐξικνέομαι=φθάνω, πηγαίω. ἀφνειός=πλούσιος. τὸ θάμβος=ἡ κατάπληξις. ὡς ἐπίρρ.=ἔτσι. θάμβηεν ἄορ. τοῦ θαμβέω=ἐκπλήττομαι. ἐς ἀλλήλους ἴδοντο=ἐκοίταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. τὸν=τοῦτον. καί=ἐκτός τῶν ἄλλων. λίσσομαι=ἰκετεύω. μνήσαι προστ. ἄορ. (=ἐμνησάμην) τοῦ μνησκόμαι=ἐνθυμοῦμαι. σοῖο=σοῦ. ἐπιεικέλος=ὄμοιος. τηλικός=τόσον μεγάλης ἡλικίας. ἐγὼν=ἐγὼ (τὸ ν χάριν εὐφωνίας). ὀλοός (θέμα ὄλε, ὄλεθρος)=καταστρεπτικός, ὄλεθριος. ὁ οὐδός=κατῶφλον (ἐπὶ γήραος οὐδῶ=εἰς τὸ ἔσχατον γήρας, ὅπερ λέγεται: χαλέπὸν, λυγρόν, στυγερόν). καὶ μὲν =καὶ μὴν=ὠρισμένως. πον ἄορ. ἐπίρρ. ἐγκλινόμενον=κάπου, εἰς κάποιο μέρος. κείνον ἄνευ ἀφαιρέσεως τοῦ ε) παράλληλος τύπος τοῦ ἐκεῖνον. ὁ περιναίετης (ναίετης, ναιετῶν=κατοικῶ)=πéριε οἰκῶν, περιόικος, ἀμφίς (τὸ ε ἰδὲ καὶ εἰς τὰ ἄχρῃ, οὔτω) ἐπίρρ.=πéριε. ἔοντες=ὄντες (ἀμφίς ἔοντες=περιστοιχίζοντες). τείρω (τέρω, τερωδῶν)=τρυπῶ, κατατρίβω, βασανίζω. ἡ ἀρη=1) προσευχὴ, παράκλησις 2) κατάρα. κακόν. λοιγός=ὄλεθρος, καταστροφή. ἀμύνω=ἀποκρούω. σέθεν=σοῦ. ζῶντος=ζῶντος. ἐπὶ τε=καὶ πρὸς τοῦτοις. ἔλπομαι=ἐλπίζω, προσδοκῶ, περιμένω. τὸ ἦμαρ, ἦματος=ἡμέρα. ὄψεσθαι ἀπαρ. μελλ. τοῦ ὄρω=βλέπω. ἀπό+εἰμι=ἐπιστρέφω. Τροίηθεν τοπ. ἐπίρρ.=ἐκ Τροίας. πανάποτος=δυστυχέστατος. τέκον ἄορ. β'=ἐγέννησα. λελεῖσθαι ἀπαρ. παθ. παρακμ. τοῦ λείπομαι=ἀπομένω, ἐπιζῶ. ἤλυθον=ἤλθον. ἴος, ἴα (γεν. ἰῆς δοτ. ἰῆ) ἴον ἐπικός τύπος ἀντὶ εἰς, μία, ἐν=ὁ αὐτός. ἡ νηδύς, ὕος=κοιλία. γυναικες=παλλακίδες. τῶν=τούτων. πολλῶν=εἰς μέγαν ἀριθμόν. θούρος (θούριος, θορ τοῦ θρώσκω=ἀναπηδῶ)=ὀρμητικὸς ὑπό+λύω=παραλύω, ἀφαιρῶ. ὀλος=μοναδικός, ἐξάριετος. ἐν παρατ.=ἐν=ἦτο. εἰρωτο παρατ. κατὰ μετρικὴν ἔκτασιν τοῦ ἐρωμαι καὶ ἐρούμαι=σῶζω, προστατεύω. αὐτοῦς=ἡμᾶς αὐτοῦς, τοῖς πολιτάς. τὸν=αὐτόν. πρόφην ἐπίρρ.=1) προηγουμένως 2) πρὸ ὀλίγου. κτεῖνας=ἐκτείνας ἄορ. τοῦ κτεῖνω. ἀμύνομαι=μάχομαι ὑπερασπίζων, ἀγωνίζομαι, πολεμῶ. τοῦ εἰνεχ'=ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, χάριν αὐτοῦ. ἰκάνω=ἔρχομαι, ἔχω ἔλθει. σεῖο=σοῦ. ἀπερείσιος=ἄπειρος. ἀπόνα κατὰ συγκοπὴν ἀντὶ ἀπόποινα (ἀπο=μακρὰν+ποινή)=τὰ κρατοῦντα μακρὰν τὴν ποινήν, λύτρα. αἰδεῖο προστ.=αἰδοῦ τοῦ αἰδέομαι=σέβομαι. αὐτὸν=ἐμὲ τὸν ἴδιον. ἐλεεινός=ὁ ἀξίος ἐλέους, οἰκτος. ἔλλην ἄορ. β' (θέμα τλη, τλα, τάλα) ἀχρήστου ἐν.=ὑπέμεινα, ἐβάσταξα, ἐτόλμησα. οἶα=τοιαῦτα ὅποια. ἐπιχθόνιος=ἐπίγειος. παιδοφόνος (β' συνθ. τὸ θέμα τοῦ θεῖ.

νω=φονεύω)=ὁ φονεύων τὰ τέκνα. *ποτι* πρόθ.=πρός. *χειρ(α)* αἰτ. ὄρε-
γω (ὄργυιᾶ)=ἐκτείνω τὰς χεῖρας, δίδω' ὡς μέσ. καὶ παθητ. ὄρεγομαι
(ὄρεξις, ὄρεκτός)=ἐκτείνομαι πρὸς τὰ ἔξω, ἀπλώνω, πιάνω, ποθῶ, ἐπι-
θυμῶ (Ἰδὲ Συντακτικά).

Συντακτικά—Αἰσθητικά

κατ'+λίπεν τμησίς. *αὐθι* εἰς τὴν πρὸ τῆς σκηνῆς αὐλήν. *οἴκου* εἶναι ἡ
κατοικία τοῦ Ἀχιλλέως. *αὐτὸν* δηλ. τὸν Ἀχιλλέα. *ἔσθων—πίνων* ἐπε-
ξήγησις τοῦ *ἔδωδῆς*. *εἰσελθὼν* κατηγορ. μετ. *μέγας* σπανίως χρησιμο-
ποιεῖται τὸ ἐπιθ. τοῦτο, ἀντὶ τῶν συνήθων: *θεοειδής, μεγαλήτωρ, χερσίν*
δοτ. ὄργαν. (ἦτο δεῖγμα ἰκεσίας νὰ ἐγγίση διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς
τὰ γόνατα). 480—481. παρομοίωσις τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ
Πριάμου πρὸς τὴν τοῦ φονέως (Ἰδὲ Πραγματικά). *ἀφνειοῦ* μόνον οἱ
πλούσιοι ἦσαν ἰκανοὶ νὰ παράσχουν φιλοξενίαν, βοήθειαν καὶ προστα-
σίαν. *θάμβησεν... θάμβησεν* ἡ κατάπληξις διὰ τὴν ἀπροσδόκητον εἰσο-
δον. *θεοειδέα* τὸ *εα* συνιζάνεται. *ἐς ἀλλήλους ἴδοντο* πρὸς διαπίστωσιν
περὶ τοῦ ποῖος ἦτο ὁ ξένος, πόθεν ἦλθε καὶ τί πρόκειται νὰ συμβῆ.
(*τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ*) ἔνν. ὡς ὑποκ. τοῦ *εἰσορρόντας*. καὶ (485) πλὴν τῶν ἐν
στίχῳ 478 λαβόντων χώραν.

μνήσασθαι πατρός (ἀντικ.) σοῖο ἡ ὑπόμνησις τοῦ πατρὸς σκοπὸν ἔχει
νὰ διεγείρῃ τὸν οἶκτον. *θεοῖς* δοτ. ἀντικειμ. *ὀλοῶ ἐπὶ γῆρας οὐδῶ* ἐπε-
ξήγησις τοῦ *τηλίκου* (ῥάγια μεταφορὰ διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς ζωῆς·
τὸ γῆρας ὀνομάζεται *χαλεπόν, στυγερόν, λυγρόν*). *ἀμφὶς δόντες* κατὰ
πλεονασμὸν ἢ ὡς ἐπεξήγησις τοῦ *περιναίεται*). *τείρουσι* καὶ ἔδω ἡ
ὑπόμνησις τῶν διὰ τὸν πολέμου, ὑπὸ τῶν γειτόνων, κακῶν τοῦ Πηλέως
ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν συγκίνησιν τοῦ Ἀχιλλέως. *ἀμύνας* ἄπαρ. σκοποῦ:
σέθεν ζώοντος διὰ νὰ διεγείρῃ περισσότερο τὸν οἶκτον λέγει ὅτι ὁ
μὲν Πηλεὺς προσδοκᾷ τὴν ἀφίξιν τοῦ μόνου ζῶντος υἱοῦ του, ἐνῶ ὁ
ἴδιος, ὁ ὑπερήφανος βασιλεὺς μὲ τὰ 50 νεκρὰ τέκνα, οὐδὲν δύναται
νὰ ἐλπίζει (Ἰδὲ καὶ ἐν στίχ. 504) ἐπὶ πλείον ἀποτελεῖ *τραγικὴν εἰρω-
νεῖαν*, διότι γνωρίζομεν, ὅπως γνωρίζει καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, διὲν δὲν πρό-
κειται νὰ ἐπιστρέψῃ ζῶν εἰς τὴν πατρίδα του. *Τροίηθεν ἰ'να* ἀκούων
αὐτὰ ἀσφαλῶς θὰ συνεταράχθῃ ψυχικῶς καὶ θὰ συνετριβῆ ὁ Ἀχιλ-
λεύς, διότι δὲν ἐπέπρωτο νὰ ἐπιστρέψῃ ποτὲ εἰς τὴν πατρίδα. *αὐτὰρ*
ἐνδοτ. σημ. (ζωηρὰ ἀντίθεσις). *οὐ τινα* (ὑποκ. τοῦ ἄπαρ.) οἱ ἐπιζήσαν-
τες ἦσαν ἀνευ ἀξίας. *θούρος Ἄρης* (μετωνυμία) ἀντὶ Ἀχιλλεύς, διὰ νὰ μὴ
ἐρεθίσῃ τὸν ἄνδρα, δὲν ἀναφέρει τὸ ὄνομα του. *ὑπὸ+ἔλυσεν* (τμησίς)
γούνατα μεταφορὰ ἀντὶ: κατέβαλε. *μοι* δοτ. ἠθικῆ. *οἶος* ὡς πρὸς τὴν
ἀνδρείαν. καὶ αὐτοὺς δηλ. τοὺς κατοίκους. *ἀμυνομένον* χρον. μετ. ἐξάι-
ρουσα τὴν φιλοπατριάν. *τοῦ εἶνεχ'* τελικὸν αἰτιον. *νῆας* ἀπρόθετος αἰ-
τιατ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως. *λυόμενος* τελικῆ μετ. *ἄποινα* δὲν ἀπα-
σχολεῖται πολὺ μὲ τὰ λῦτρα, διὰ νὰ μὴ διαταράξῃ τὴν προκλήθει-
σάν ἤδη συγκίνησιν καὶ διαλύσῃ τὸ πάθος. *αὐτὸν* δηλ. ἐμὲ αὐτόν,
τὸν Πρίαμον. *μνησάμενος σοῦ πατρός* (ἀντικ. καὶ β' ὀρος συγκρί-
σεως λόγῳ τοῦ ἀκολουθοῦντος *ἔλεεινότερος*) ὁ Πρίαμος τελειώ-
νει τὴν ἰκεσίαν, ὅπως καὶ ἤρχισε, διὰ τῆς μνεσίας δηλ. τοῦ πατρὸς
τοῦ Ἀχιλλέως. *οἶα* (σύστοιχον ἀντικ. τοῦ *ἔτλην*) ἔνν. *ἔτλη* ἀναφ. πρότ.
ὁ στίχος 506 ἐπεξηγεῖ τὸ *οἶα* καὶ ἔχει δύο συντάξεις 1) τὸ *ποτι* συνά-
πτεται πρὸς τὸ *στόμα*, τὸ δὲ *χειρ(α)* δηλ. τοῦ Πριάμου, εἶναι ἀντικ.
τοῦ *ὄρεγασθαι*=νὰ ἐκτείνω, νὰ ἀπλώσω τὴν χεῖρά μου εἰς τὸ στόμα·
τὸ νὰ ἐγγίση τις τὸν πώγωνα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἦτο δεῖγμα ἰκε-
σίας, ὡς καὶ τὸ νὰ ἐγγίση διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὰ γόνατα, ὡς ἐλέχθη
ἀνωτέρω 2) τὸ *ποτι* καθ' ὑπερβατὸν σχῆμα ἀνήκει εἰς τὸ *χειρ(ε)* αἰ-
τιατ. δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, τὸ δὲ *στόμα* ἀντικ. τοῦ *ὄρεγασθαι*=νὰ ἀπλώσῃ
τὸ στόμα, δηλ. νὰ φιλήσῃ τὰς χεῖρας· προτιμᾶται ἡ πρώτη ἐρμηνεία
α) διότι ἀρμόζει πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ *ὄρεγασθαι* καὶ β) διότι τοιαύ-
τη εἶναι ἡ θέσις τῶν λέξεων.

Πραγματικά

ἔτι οἱ ἄριστοι Μυρμιδόνες οἱ περιστοιχίζοντες τὸν Ἀχιλλέα. *Ἀυτομέδων*—*Ἀλκιμος* οὗτοι ἀνήκον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀχιλλ. καὶ ἴσταντο ἐγγύτερον αὐτοῦ, διὰ τὰ ἀφαιρέσουσιν τὰ ὑπολειφθέντα ἐκ τῶν φαγητῶν ἤτο ἄλλως τε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου. *ἔλαθεν εἰσελθὼν* μόνον θεῖα δύναμις ἤτο δυνατόν νὰ φέρῃ τὸν Πρίαμον πρὸ τοῦ Ἀχιλλέως, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτός. *κύσε χεῖρας* πόσῃν σημασίαν ἀπέδιδον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Πρίαμος φιλεῖ τὰς χεῖρας τοῦ φονέως τῶν υἱῶν του· ὁ Πάτροκλος καθ' ὕπνου λέγει εἰς τὸν Ἀχιλλέα: *θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω*, οἱ Ἀθηναῖοι κατεδίκασαν εἰς θάνατον τοὺς στρατηγούς οἱ ὁποῖοι δὲν περισυνέλεξαν πρὸς ἐνταφιασμὸν τοὺς νεκρούς· πρβλ. τὴν ἀρχαίαν φράσιν: *ὑποσπόνδους ἀναίρεισθαί τοὺς νεκρούς* κ.λ.π. *πυκινὴ ἄτη* εἶναι αἱ τύψεις τῆς συνειδήσεως, αἱ ὁποῖαι ἐπέρχονται τιμωροὶ τῶν ἐγκληματιῶν διὰ τῆς θολώσεως τῆς διανοίας αὐτῶν καὶ τῆς συγχύσεως τῶν φρενῶν. *κατακτείνας* εἰς τοὺς ἥρωικὸς χρόνους οἱ φονεῖς δὲν κατεδιώκοντο ὑπὸ τῆς πολιτείας, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τῶν φονευθέντων ὅθεν πρὸς σωτηρίαν κατέφευγον εἰς τὴν ἀλλοδαπήν ἢ, ἐὰν συνεφώνουν οἱ συγγενεῖς, ὑπεχρεοῦντο νὰ καταβάλουν ἀνάλογον χρηματικὴν ἀποζημίωσιν, δηλ. τὴν ποινὴν. *ἰῆς νηδύος* δηλ. τῆς Ἑκάβης. *γυναῖκες* πλὴν τῆς Ἑκάβης ὁ Πρίαμος εἶχεν ὡς νόμιμον σύζυγον καὶ τὴν Λαοθόην καὶ τὴν Καστιάνειραν· ἐπίσης καὶ πολλὰς παλλακίδας κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν Ἀσιατῶν μοναρχῶν, ὡς καὶ τῶν Ἀχαιῶν. Ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γνωρίζομεν ὅτι ὁ Σολομὸν διετήρει 700 γυναῖκας καὶ ὅμως ἦτο εὐάρεστος εἰς τὸν θεόν· ἐπίσης ὁ Ἀβραάμ, Ἰακώβ, Δαβὶδ κ.λ.π. τὸ Κοράνιον ἐπέτρεπε τὴν διατήρησιν 14 γυναικῶν, ἀλλὰ τοῦτο κατηργήθη μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Τουρκικῆς δημοκρατίας. Ἀντιθέτως ὅμως βλεπόμεν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην νὰ καταδικάζεται ἡ πολυγαμία (πολυανδρία, πολυγυνία) ὡς ἐξευτελίζουσα τὴν γυναῖκα καὶ ὀδηγοῦντα τὸν ἄνδρα εἰς ἀκολασίαν, νὰ τιμᾶται δὲ ἡ μονογαμία, διότι τότε καὶ μόνον ὁ γάμος ἀποτελεῖ τὴν εὐγενεστέραν ἔκφρασιν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

Νόημα

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἑρμοῦ ὁ Πρίαμος, κατελθὼν τοῦ ἄρματος καὶ ἀφῆσας εἰς τὴν αὐλὴν τὸν ἡνίοχον Ἰδαῖον πρὸς φύλαξιν τῶν ζῶων, εἰσῆλθεν ἀθέατος εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καθ' ὃν χρόνον εἶχε τελειώσει τὸ φαγητόν, οἱ δὲ ἀκόλουθοί του ἀπέσυρον ἐκ τῆς τραπέζης τὰ ὑπολειφθέντα ἐδέσματα. Γουπητεῖ καὶ φιλεῖ τὰς χεῖρας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐβάβησαν μὲ τὸ αἶμα πολλῶν υἱῶν του. Ὅπως ὁ φονεὺς λόγῳ τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως ἔχει θολὸν τὸν νοῦν καὶ τεταραγμένην τὴν ψυχὴν, οὕτω καὶ ὁ Πρίαμος εἶναι ἐκτός ἑαυτοῦ. Ὁ Ἀχιλλεὺς θαμβοῦται· τὰ βλέμματα τῶν περὶ αὐτὸν διασταυροῦνται αἰνιγματικά διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐμφάνισιν του. Συγκλονιστικὴ καὶ περιπαθεσάτη εἶναι ἡ σκηνὴ τοῦ ἰκετεύοντος γέροντος. Στίχ. 486. Ἄς ἐνθυμηθῇ, λέγει, τὸν γέροντα πατέρα του, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν αὐτὴν ἡλικίαν μὲ τὸν ἴδιον. Ἴσως ταλαιπωρεῖται ὑπὸ κακῶν γειτόνων, οὐχ ἦττον ὅμως εὐχαρίστως πληροφορεῖται ὅτι ζῆ ὁ υἱὸς του καὶ τρέφεται μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα του· ἐπομένως εἶναι εὐτυχῆς. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν ἴδιον. Μολονότι ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα, κατήνησε ἤδη νὰ εἶναι ὀρφανός, ἐφ' ὅσον ἔστερηθῆ τοῦ προσφιλοῦς Ἑκτορος, τὸν ὁποῖον ὁ πόλεμος ἐθέρπασεν, ἐνῶ ἡγωνίζετο ὑπὲρ τῆς πατρίδος του. Διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ λοιπὸν ἐμφανίζεται μετὰ πολλῶν λύτρων ὁ δυστυχέστατος

πατήρ. Ἦς εὐλαβηθῆ τούς θεούς, τελειώνει ὁ γέρον, καί ἄς λυπηθῆ τόν ἴδιον, ἐνθυμούμενος τόν πατέρα του. Εἶναι βαθύς ὁ πόνος, τὸν ὁποῖον δοκιμάζει, καί πλήττεται καιρίως ἢ ὑπερφήναιά του, διότι φιλεῖ τὰς χεῖρας τοῦ φονέως τῶν παιδιῶν του.

Περίληψεις

1) Ἀναχώρησις τοῦ Ἑρμοῦ 2) Εἴσοδος τοῦ Πριάμου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως καί ἡ ἐκπληξις αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν καί 3) Ὁ Πρίαμος, ἰκετεύων τὸν Ἀχιλλέα διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ υἱοῦ του, θίγει τὴν ὠραιότεραν χορδὴν τῆς πρὸς τὸν πατέρα του ἀγάπης καὶ συγκρίνει τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τῶν δύο γονέων.

Στίχ. 507+551.

Ἔτσι εἶπεν, εἰς αὐτὸν δέ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον (=ἄρα), δι-
ήγειρεν ἐκ βάθους ψυχῆς (=ὑφ' = ὑπὸ + ὄρωσε) τὴν ἐπιθυμίαν (= ἔμερον) θρήνου (=γόιο) διὰ τὸν πατέρα (του) ἀμέσως λοιπόν, ἀφοῦ ἔπιασε τὸ χέρι (του), ἀπώθησε μαλακά (=ἦκα) τὸν γέροντα. Τότε (=δὲ) αὐτοὶ (οἱ δύο) (=τῶ) συλλογιζόμενοι, ὁ μὲν (Πρίαμος) τὸν ἀνδροφόνον Ἐκτορα, ἐθρήνει γοερῶς (=κλαῖ' ἀδινά), πεσὼν κατὰ γῆς (ἦ : κουλουριασθεῖς) (=ἐλυσθηεῖς) μπροστά στὰ πόδια τοῦ Ἀχιλλέως· ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐθρήνει τὸν πατέρα του, ἄλλοτε δὲ πάλιν τὸν Πάτροκλον· αὐτῶν δὲ οἱ στεναγμοὶ ἀντήχουν (=ὄρωρει) μέσα εἰς τὴν σκηνὴν. Ὅταν ὁμοῦ πλέον (=ἔα) ὁ εὐγενὴς Ἀχιλλεὺς ἐχόρτασε (=τετάρπετο) θρήνους, ἀμέσως ἐσηκώθη (=ᾤρωτο) ἀπὸ τὸν θρόνον (του) καὶ προσεπάθει νὰ σηκώσῃ (=ἀνίστη) τὸν γέροντα, (ἀφοῦ τὸν ἔπιασε) ἀπὸ τὸ χέρι, αἰσθανόμενος οἶκτον πρὸς τὴν λευκὴν κεφαλὴν καὶ τὰ λευκὰ γένηια, καὶ μὲ δυνατὴν φωνὴν (=φωνήσας) εἶπε πρὸς αὐτὸν λόγια πεταχτά·

«Ἄχ! δυστυχισμένη, ναὶ ἀλήθεια (=ἦ δὴ) πολλὰς συμφορὰς ἐβάσταξες μέσα στὴν καρδιά σου. Πῶς ἐτόλμησες νὰ ἔλθῃς μόνος εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος πολλοὺς καὶ γενναίους υἱοὺς σοῦ ἐφόνευσεν (=τοὶ ἐξενάριξα); Ἀλήθεια (=νυ) σιδηρᾶ εἶναι ἡ καρδιά σου. Ἔλα λοιπὸν τώρα κάθησε ἐπὶ τῆς πολυθρόνας καὶ τὰς θλίψεις ἐξ ὀλοκλήρου (=ἔμπης) ἄς ἀφήσωμεν νὰ ἡσυχάσουν εἰς τὴν καρδίαν (μας), μολονότι πολὺ θλιβόμεθα. Διότι οὐδεμία ὠφέλεια προκύπτει ἀπὸ τὸν παγερόν θρήνον (ἦ : δὲν γίνεται δουλειὰ μὲ τούς... θρήνους). Διότι ἔτσι ὤρισαν (εἰς τὸ νῆμα τῆς ζωῆς) οἱ θεοὶ διὰ τούς δυστυχεῖς ἀνθρώπους, νὰ ζοῦν δηλαδὴ ἐν μέσῳ πικριῶν, ἐνῶ (=δὲ) αὐτοὶ εἶναι ἄλυποι (ἦ : ἀφρόντι-

δωσι (=ἀκηδέες). Είναι ἀληθές ὅτι (=γὰρ) δύο πίθοι εὐρίσκονται εἰς τὴν αἴθουσαν (ἢ : δάπεδον) (=ἐν οὐῷει) τοῦ Διὸς μὲ δῶρα, ὅποια προσφέρει, (ὁ μὲν ἕνας) μὲ τὰ κακά, ὁ δὲ ἄλλος μὲ τὰ ἀγαθὰ (=ἐάων)· εἰς ὅποιον μὲν ὁ κεραυνοβόλος Ζεὺς ἤθελεν ἀναμείξει καὶ προσφέρει (=ἀμμίξας δῶη), οὗτος βέβαια (=ῥ γε) ἄλλοτε μὲν συναντᾷ (=κύρεται) τὸ κακόν, ἄλλοτε δὲ τὸ καλόν· εἰς ὅποιον ὅμως ἤθελε δώσει ἀπὸ αὐτὰ (=τῶν) τὰ κακά (=λυγρῶν) (δηλ. τοῦ δευτέρου πίθου), συνήθως (τὸν) καθιστᾷ (=ἐῴηκε) στιγματισμένον (ἢ : τρισάθλιον) (=λωβητὸν)· καὶ ἀμέσως (=καὶ) καταδιώκει αὐτὸν (=εἰ) ἐπὶ τῆς θείας γῆς καταστρεπτικῆ δυστυχία (=βούβρωστις), περιπλανᾶται δὲ χωρὶς νὰ τιμᾶται (=τετιμένος) οὔτε ἀπὸ τοὺς θεοὺς οὔτε καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. "Ἐτσι ἀλήθεια (=μὲν) καὶ εἰς τὸν Πηλέα ἔδωσαν οἱ θεοὶ λαμπρὰ δῶρα ἐκ γενετῆς· διότι ὑπερέβαλλεν (=ἐκέναστο) ὄλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐτυχίαν καὶ ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον, ἦτο δὲ βασιλεὺς τῶν Μυρμιδόνων καὶ, ἐνῶ αὐτὸς ἦτο θνητός, οἱ θεοὶ ἔδωσαν (=ποίησαν) ὡς σύζυγον (=ἄκοιτιν) θεάν. Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη (=καὶ τῷ) ἐκτὸς τῆς εὐδαιμονίας (=ἐπὶ) ὁ θεὸς ἔστειλε (=ῥ ἦκε) κακόν, διότι (=διτι) δὲν τοῦ ἐγεννήθησαν (=γένετο γονῆ) μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα βασιλόπαιδες (=παίδων κρειόντων), ἀλλ' ἐγέννησεν ἕνα υἱὸν βραχύβιον (ἢ : προῶρος μέλλοντα νὰ ἀποθάνῃ) (=παναώριον)· οὔτε καὶ τώρα αὐτόν, πού ἀρχίζει βέβαια νὰ γίνεται γέρον, περιποιοῦμαι (=κομίζω), ἐπειδὴ κάθημαι εἰς τὴν Τροίαν πολὺ μακρὰν (=τηλόθι) ἀπὸ τὴν πατρίδα (μου), προξενῶν λύπην (=κῆδων) καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα σου. Καὶ διὰ σέ, γέροντα, πρωτότερα μὲν ἐξ ἀκοῆς ἐγνωρίζαμε (=ἀκούομεν) ὅτι ἦσου εὐτυχῆς· εἰς ὄλους τοὺς λαοὺς πού περικλείει (=ῥσσον ἐντὸς ἐέργει) πρὸς τὰ ἄνω (ἢ : πρὸς Βορρᾶν) (=ἄνω) ἢ Λέσβος, ἢ ἔδρα τοῦ Μάκαρος καὶ ἡ Φρυγία ἀπὸ ἐπάνω καὶ ὁ ἀπέραντος Ἑλλήσποντος, ἀπὸ αὐτοὺς (τοὺς κατοίκους) (=τῶν), γέροντα λέγουν ὅτι ὑπερεῖχος (=κενάσθαι) καὶ ὡς πρὸς τὰ πλούτη καὶ ὡς πρὸς τὴν πολυτεκνίαν. Ἀφ' ἄτου ὅμως (=αὐτὰρ ἐπεὶ) ἑ ἐπουράνιοι (θεοὶ) σοῦ (=τοι) ἔφεραν αὐτὴν τὴν συμφορὰν, πάντοτε ἀλήθεια (=τοι) πέριξ τῆς πόλεως (γίνονται) μάχαι κοφόνιοι ἀνδρῶν (=ἀνδροκτασίαι). Κάμε ὑπομονὴν (=ἄνσχεο) κομῆτε νὰ θρηγῆ ἡ ψυχὴ σου διαρκῶς (=ἀλίσστον)· διότι τίποτε δὲ θά καταρθώσῃς, θρηγῶν τὸν γενναῖον (=ἔηος) υἱὸν (σου), οὔτε καὶ θά τὸν ἀναστήσῃς (=ἀναστήσεις μιν), προτοῦ νὰ πάθῃς κανένα ἄλλο κακόν (ἢ : μᾶλλον θά πάθῃς καὶ ἄλλο κακόν, δηλ. θά ἀποθάνῃς, προτοῦ νὰ τὸν ἀναστήσῃς)».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

τῷ=τούτῳ. Ἦμερος (ἡμερίζομαι, ἡμερτός)=πόθος. ὄρσε ἄορ. τοῦ ὄρηνυ (ὄρεις, ὄρηνον, ὄρος)=κινῶ, ἐξεγείρω, διεγείρω. ἄπτομαι=ἐγγίζω. πιάνω. ἀπώσατο μ. ἄορ. τοῦ ἀπωθῆω=ἀπώθῳ, ἀπομακρύνω. ἦκα ἐπίρρ (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ ἀκέων=σιωπηλῶς, ἀκῆν=ἡσυχῶς πρβλ. ἦσον. ἦκι

σα)=άσθενῶς, ἡρέμα, μαλακά. *κλαῖ'*=ἐκλαίε. *ἀδιὰ* (ἄδην=πολύ, ἀδη-
φάγος, satis) ἐπίρρ. σημ.=σφοδρῶς, γοερῶς. *προπάροικε* ἐπίρρ.=μπρο-
στά. *ἐλύομαι* (τοίνο=κυλίω)=συστρέφομαι, κουλουριάζομαι, πίπτω
κατά γῆς. *στοναγή* (παράλληλος τύπ. τοῦ *στόνος*)=στεναγμός, βουγ-
γητό. *δῶματα*=σκηνη. *δράζει* μέσ. ὑπερσ. τοῦ *δρυνμαι*=ἐγείρομαι,
ὑψοῦμαι, ἀντηχῶ. *τετάρπετο* ἄορ β' με ἀναδιπλασιασμόν τοῦ *τέτρομαι*
γοῖτο=χορταίνω κλάμα. ὄρωτο ἄορ. τοῦ *δρυνμαι*=σηκώνομαι. *ἀνίστη*
παρατ. τοῦ *ἀνίστημι*=σηκώνω ἐπάνω. *οἰκτε(ρ)έω*=λυποῦμαι, αἰσθάνο-
μαι οἴκτον. *πολιός*=φαιός, λευκός. *τό κάρη*=ἡ κεφαλή. *πτεροεῖς* (ἐπι-
λόγων)=ταχύ, εὐκίνητος, πεταχτός.

ἀ (ἐπιφώνημα οἴκτου)=ὦ, ἄχ. *δεῖλ'* (κατ' ἀναβιβασμόν τοῦ τόνου)=
δειλὲ τοῦ *δειλός* (*δειδω*, *δέος*, *ἀδειής*)=δυστυχής. *ἡ δὴ* βεβαιωτ. μόρια=ναί,
ἀλήθεια. *ἀνοχο* (ἄορ. κατὰ συγκοπὴν τοῦ *ἀνεχομαι*)=ἡνέσχου=ἐβάσταξες.
εἰλις (ἄορ. ἄνευ ἐνεστ.)=ὑπέφερες. *ἐλθέμεν* ἄπαρ.=ἐλθεῖν. *οἶος*=μόνος.
τοι=σοι. *πολέας*=πολλούς. *ἐξεναρίζω* (*ἐναρ*)=λάφρα ἐν πολέμῳ λη-
φθέντα)=φονεύω, σκυλευώ. *ἠν=λοιπόν*. *τό ἦτορ*=ἡ καρδία κατὰ *ἔξεν*
=ἔζον (προστ. τοῦ *ἔζομαι*)=*καθέζον* τοῦ *καθέζομαι*=κάθημαι. *ἐμπης*
ἐπίρρ. (β' συνθ. θέμα *πα*, *πάσασθαι*, *παμπηδὴν*)=1) ὅλως, ἐξ ὀλοκληρίου
(ἔδως ἐδῶ ἀρμόζει) 2) ὁμως, ἐν τούτοις. *εἴσομεν* ὑποτακτ. ἄορ. *ἄχνυ-
μαι*=θλίβομαι. *πρηξίς* (*πρήσσω*=πράττω)=ἐπιχειρήσις, δουλεία, ὠφέ-
λεια, ἀποτέλεσμα. *πέλομαι*=γίνομαι, συμβαίνω, εἶμαι. *κρυερός* (τὸ
κρύος)=παγερός. *ἐπικλώθωμαι*=ὀρίζω εἰς τὸ νῆμα τῆς ζῶης, ὀρίζω,
διατάσσω. *δειλός βροτός*=δυστυχής ἄνθρωπος, *ζῶειν* ἄπαρ. τοῦ *ζῶω*=
ζῶ. *ἀκηδής* (ἄ στερ +*κῆδος*=1) φροντίς 2) λύπη)=ἄλυπος, χωρὶς βάσα-
να. *δοιοί* (θέμ. *δοί* τοῦ *δύο*)=διπλοῖ, δύο. *ὁ πίθος*=πιθάρι. *κατακείαται*
γ' πλθθ.=*κατάκεινται*. *το οὔδας*. *εὐς*=ἔδαφος, δάπεδον, αἴθουσα. *εἰῶν*
(καὶ με δασεῖαν) γεν. πλθθ. θηλυκοῦ γένους ἀναγομένη συνήθως εἰς
τὸ *εὔς*, οὐδ. *εἰ*, πιθανώτερον ὁμως ἐξ ἄλλου θέμ.=ἀγαθῶν, πλούτου.
κ'=κέν=κέν=ἀν. *ἀμιγξας=ἀναμιγξας* μετ. τοῦ *ἀναμίγω*=ἀνακατώνω. *δῶη*
ὑποτ. ἄορ. β' τοῦ *δίδομαι*. *τερπικέρανος* ἐπίθ. Διός=1) ὁ τερπόμενος
ἐπὶ τοῖς κερανοῖς (α' συνθ. *τέρομαι*;) 2) ὁ τρέπων, ὁ κινῶν τοὺς κε-
ρανοὺς, κερανοβόλος (α' συνθ. *τρέπω*; *τορqueo*). *κακῶ=ἔσθλῶ* οὐδεν.
γένους=δυστυχία=εὐτυχία. *κύρωμαι τιμ*=συναίνω κάτι, εὐρίσκω τι. *λυ-
γρός* (*lygeo*)=θλιβερός, δεινός. *λωβητός*=ἐπνεεῖστος, περιφρονημένος. *ε'*
προσωπ. ἀντ. γ' προσ.=αὐτόν. *ἡ βούβρωσις* (α' συνθετικὸν τὸ *βου* ἐκ τοῦ
βοῦς σημαίνει ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, λ.χ. γαίδουρόβηχας, *+βεῶσις* ἐξ οὗ
θῆμ. καὶ τὸ *βιβρώσκω*)=ἀκόρεστος πείνα, βουλιμία, ἀθλιότης, δυστυχία.
φοιτῶ=περιπλανῶμαι. *τετιμῶμαι* μετ. παρακ. τοῦ *τίομαι*=τιμῶμαι. *ἐκέκα-
στο* ὑπερσ. τοῦ *καίνυμαι*=διακρίνομαι, ἐξέχω, ὑπερβάλλω. *ὀλβος*=εὐτυ-
χία. *ἀνασσε* παρατ.=ἐβασίλευε. *οἶ=αὐτῶ*. *ἔοντι=ὄντι*. *ποίησαν*=ἔδωκαν.
ἄκοιτις (ἄ ἀποριστ.+*κοίτη*=κλίνη)=ἡ ἔχουσα κοινὴν τὴν κλίνην, ἡ σύ-
ζυγος. *καὶ* ἐπίτατ. σημ. *τῶ=τούτῳ*. *θῆκε*=ἔδωσε, ἔστειλε. *ὄντι* (με δύο
τ χάριν τοῦ μέτρου) αἰτιολ. σύνδ.=διότι. *οἶ=αὐτῶ*. *γονή παιδων γένετο*
=ἐγεννήθησαν παιδιὰ καὶ παιδιῶν παιδιὰ. *κρείοντες παῖδες*=βα-
σιλοῦσπαιδες (*κρείων*, *κρείουσα* οὐσιαστικοποιημένη μετ. ἐκ. θέμ. ἔχον-
τος τὴν ἐννοίαν τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ=εὐπατρίδης, εὐγενής, ἄρχων).
παναώριος (*ἰώριος*=ἰώρος)=ὁ ἐντελῶς ἄωρος, ὁ πρόωρος μέλλων νά
ἀποθάνῃ, ὀλιγόζωος, βραχύβιος. *κομίζω* (παράλληλος τύπος τοῦ *κο-
μέω*)=περιποιοῦμαι (πρβλ. γηροκομῶ, νοσοκόμος, ἱπποκόμος). *τηλόθι*
ἐπίρρ. (*τηλε*, *τηλοῦ*)=μακράν, εἰς μακρινὸν μέρος. *ἦμα*=κάθημα. *κῆδω*
=λυπῶ, ἐνοχλῶ, κατατρέχω, προξενῶ λύπην. *ἀκούομεν* παρατακ. *δο-
σον*=δσον, ἕως, εἰς ὄσσην ἔκτασιν, ὅσας χώρας. *ἄνω*=πρὸς Βορρᾶν. *τὸ
ἔδος*=ἡ ἔδρα, τόπος. *ἐντός ἐέργω* (=ἔργω=ὠθῶ, ἠγξω)=περικλείω. *ἀπεί-
ρων*, *ονος*=ἀτελειώτος, ἀπέραντος. *κεκάσθαι* ἄπαρ. παρακμ. τοῦ *καί-
νυμαι*=ὑπερβάλλω, ὑπερέχω. *τοι=σοι*. *τὸ πῆμα* (*πάσχω*)=πάθημα, συμ-
φορά. *τοι* (κατήντησεν ἐπίρρ.)=ἀλήθεια, βέβαια. *ἀνδροκτασίη* (β' συνθ.
θέμα τοῦ *κτείνω* πρβλ. *κτανεῖν*)=φόνος ἀνδρῶν. *ἀνοχο* (=ἀνάσχοι

προστ. ἄορ. τοῦ *ἀνέχομαι* = ὑπομένω. *ἄλισταον* (ἐπιρρηματικῶς) = ἀδία-
λείπτως, διαρκῶς (*ἄ* στερ. + *λιάζομαι* = ἀπομακρύνομαι, ὑποχωρῶ). *δδύρουε*
= *δδύρου* προστ. *ἀκαχήμενος* μετ. παρακμ. (= *ἀκάχημαι*) τοῦ *ἀκαχίζομαι*
(*ἄχομαι*, *ἄχος*, *ἄχνομαι*, *ἄχνω*) = λυποῦμαι, πικραίνομαι. *ἔηος* γεν. τοῦ *ἔης* =
1) ἰδικός του 2) ἀγαθός, γενναῖος. *μιν* ἔπαναλ. ἀντ. = αὐτόν. *ἀνοτήσεις*
μέλλ. τοῦ *ἀνίστημι* = σηκώνω ἐπάνω. *πάθησθα* = *πάθης* β' πρόσ. ὑποτ.
ἄορ. β' τοῦ *πάσχω*.

Συντακτικά — Αἰσθητικά

ὑπό + ὄρωσε τμήσις. *πατρός* γεν. αἰτίας. *γόοιο* γεν. ἀντικειμ. τοῦ *ἕμερον*.
ἦκα ἀπό σεβασμὸν καὶ εὐλάβειαν' ἀσφαλῶς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκάμφθη καὶ
ἐπανεῦρε τὸν εὐγενῆ ἑαυτόν του. "Ἐκτορος ἀντικ. τοῦ *μνησαμένο* *ἀδινά*
σύστοιχον ἀντικ. *τῶν* γεν. κτητική. *γόοιο* ἀντικ. τοῦ *τετάρπετο*. *ἀνίστη*
ἀποπειρατικός παρατ. *ἔπεια* σύστοιχ. ἀντικ. *ὅλος* κατηγ. *τοι* δοτ. ἀντι-
χαριστική. *κατ* + *ἔξεν* τμήσις. *ἔασομεν* προτροπική ὑποτ. (οὕτω συμπε-
ραίνωμεν ὅτι ἡ ἰκεσία γίνεται ἀποδεκτή). *ἀχνομένο* ἔνδοτ. μετ. *ἔπε-*
κλώσαντο μεταφορὰ (ἀείποτε περὶ τῶν θεῶν ὀριζόντων τὴν μοῖραν τῶν
ἀνθρώπων). *ζῶειν* ἐπέξηγησις τοῦ *ῶς*. δὲ ἔνδοτ. σημ. *ἀκηδέες* κατηγ.
δοιοὶ πίθοι ἀλληγορία (ἰδὲ πραγματικά). *ἐν οὐδαι* (συνεκδοχή) ἀντὶ ἑν.
αἰθούση (ὅπου τὸ ταμεῖον τοῦ Διός). *δώρων* γεν. περιεχομένου. *ῶ* ἄν-
τικ. τοῦ *δώη*. *ἀμμίξας* χρον. μετ. *τερπιμέραννος* πολλὰ καὶ ὠραῖα εἶ-
ναι τὰ ἐπίθ. τοῦ Διός (*Χρονίδης*, *αἰγίοχος*, *ὑψιβρεμέτης*, *νεφεληγερέτης*,
κλεινεφής, *ἐρίγδουπος*, *ἔκείσιος*, *ἰκετήσιος*, *πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε*, *αἰ-*
θῆρι ναίων κ.λ.π.). *κακῶ* — *ἔσθλῶ* ἀντικ. τοῦ *κέρετα*. *λυγρῶν* γεν. διαιρ.
λωβητῶν κατηγ. *ἔθθηκε* γνωμικός ἄορ. ἔ ἀντικ. τοῦ *εἰλαύνει*. *θεοῖσι* — *βρο-*
τοῖσι ποιητικὰ αἷτια τῆς τροπικῆς μετ. *τετιμένος*. *ἐκ γενετῆς* διότι τότε
ὠρίζετο ἡ τύχη ἐκάστου. *ἔλβω* — *πλούτω* δοτ. τοῦ κατὰ τι. *Μυρμιδό-*
νεσσι δοτ. τοπική. *ἔόντι* ἔνδοτ. μετ. *θνητῶ* κατηγ. *οἱ* — *ἄνοιον* ἀντικ.
θεῶν κατηγ. *καί* ἔπιτατ. σημ. *δενι...* οὐ γέγετο αἰτιολ. πρότ. *οἱ* δοτ.
ἀντιχαρ. *κρείοντων* γεν. ὑποκ. *γηράσκοντα* (ἐναρκτικός ἐνεστώς) χρον.
μετ. *κομίζω* ὁ Ἀχιλλεὺς ἐμφανίζει ὡς φιλοπάτωρ. *κῆδων* τροπ. μετ. *ἰδὲ*
Ἀχιλλεὺς μελαγχολεῖ καὶ αὐτοελέγχεται). *πρῖν* δηλ. τοῦ πολέμου.
πλούτῳ — *νιάσι* δοτ. τοῦ κατὰ τι. *τοι* δοτ. ἀντιχαρ. *πῆμα* ὁ νῦν πόλε-
μος. *ἄνσχεο* συνιστᾷ ὑπομονήν, διότι οὐδεμία ὠφέλεια προκύπτει, ὡς
ἐδήλωσεν καὶ ἐν στίχῳ 524, ἐκ τοῦ ἄλλου, τὸ ὅποιον καὶ πάλιν φαί-
νεται ὅτι κατέλαβε τὸν γέροντα. *ἀκαχήμενος* τροπ. μετ. *υἱος* γεν. αἰ-
τίας. *πρῖν...* *πάθησθα* χρον. πρότ. (δὲν ἀπειλεῖ, ἀλλὰ διαβλέπει θάνα-
τον πρὸ τῆς ἀναστήσεως τοῦ "Ἐκτορος συνεπεία τῆς λύπης).

Πραγματικά

δοιοὶ πίθοι διὰ τῆς ἀλληγορίας ὁ Ἀχιλλεὺς προτίθεται νὰ παρηγο-
ρήσῃ τὸν Πρίαμον καὶ διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θεωρεῖ τοὺς μὲν ἀνθρώ-
πους ἔρμαια τῶν βουλῶν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπομένως ἀνευθύνους διὰ τὰς
πράξεις των, τοὺς δὲ θεοὺς ἐμφανίζει ὡς ἀδίκους καὶ ἀνοήτους. Ἐν-
θυμηθῆτε τὸ δόγμα τοῦ ἀπολύτου προορισμοῦ τοῦ Καλβίνου καὶ
πρβλ. τὸ δεύτερον στάσιμον ἐν Ἀντιγόνῃ Σοφοκλέους, ὅπου προνό-
μιον τῶν θεῶν εἶναι ἡ αἰωνία μακαριότης, μοῖρα δὲ τῶν ἀνθρώπων ἡ
δυστυχία. Σχετική μακαριότης ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον οἱ θεοὶ ἀναμείξουν
εὐδαιμονίαν καὶ δυστυχίαν. *βούβρωσις* (*βουλμία* — *δυστυχία*): ἐτιμᾶτο
ὡς θεὰ μεγίστης δυστυχίας εἰς τὴν αἰολικὴν Σμύρνην καὶ εἶχε ναόν,
ὅπου ἐτελοῦντο θυσίαι. *Μάκαρ* ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ Μάκαρ,
υἱὸς τοῦ Αἰόλου, ὑπῆρξεν οἰκιστῆς τῆς Λέσβου, ἀφ' οὔτου ἔνεκεν
ἀδελφοκτονίας ἐξωρίσθη ἀπὸ τὴν Τρωάδα. *ἀπειρῶν Ἑλλήσοποντος* κα-
λεῖται ἀπέραντος, διότι, ἀπὸ θαλάσσης ἀρχόμενος καὶ εἰς θάλασσαν
τελευτῶν, ἔστερεῖτο καθωρισμένων ὀρίων.

Νόημα

Ἡ Ἀχιλλεὺς, συντετριμμένος ψυχικῶς ἐκ τῶν ἰκετευτικῶν λόγων

τοῦ Πριάμου, ἐνθουμούμενος τὸν γέροντα πατέρα του, τὴν ἰδίαν του πικρὰν μοῖραν καὶ ἔχων ἀκόμη εἰς τὰ στήθη του χαίνουσαν τὴν πληγὴν ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ Πατρόκλου, θρηνεῖ. Τὸ μῖσος καὶ ἡ ὀργὴ ἐξέλιπον. Μὲ μεγάλην εὐγένειαν λαμβάνει τὸν γέροντα ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὸν ἀπομακρύνει. Θρηνεῖ ὁ γέρον τὸν Ἔκτορα, θρηνεῖ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς πατέρα καὶ Πάτροκλον. Ἀφοῦ ἐχόρτασε λοιπὸν ἀπὸ θρῆνους ὁ Ἀχιλλεὺς, ἤρχισε νὰ προσφωνῇ μὲ φιλικὸν τόνον τὸν πολὺν Πρίαμον. Ἐν ἀρχῇ οἰκτίρει τὸν γέροντα διὰ τὰς συμφορὰς του καὶ, ἀπορῶν, μᾶς ἐπαναλαμβάνει τοὺς λόγους τῆς Ἐκάβης, ἡ ὁποία μετὰ φρίκης ἐξεπλήττετο διὰ τὴν τόλμην τοῦ συζύγου νὰ μεταβῇ εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν. Ἐν συνεχείᾳ συνιστᾷ εἰς αὐτὸν νὰ ἀποκοιμίσῃ τὸν πόνον του, ὅσον βαθὺς καὶ ἂν εἶναι, διότι οὐδεμὶν πρόκειται νὰ προκύψῃ ὠφέλεια. Ακολουθῶς προβαίνει εἰς φιλοσοφικὴν θεώρησιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Λέγει λοιπὸν ὅτι οἱ θεοὶ μόνοι εἶναι εὐδαίμονες, διὰ τοὺς ἀνθρώπους ὁμοῦ ἔχουν δύο πίθους γεμάτους ἀπὸ κακὰ καὶ ἀγαθὰ· δὲν ὑπάρχουν ἀνθρωποὶ εἰς τὸν κόσμον νὰ λαμβάνουν μόνον τὰ ἀγαθὰ, σχετικῶς δὲ εὐτυχεῖς εἶναι οἱ ἀνθρωποὶ, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν ἀγαθὰ καὶ κακὰ. Αἰωνίως δυστυχεῖς εἶναι οἱ ἐκ τοῦ πίθου τῶν κακῶν λαμβάνοντες. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν σχετικὴν εὐτυχίαν, διὰ τοὺς ἐκ τῶν δύο πίθων λαμβάνοντας, ἡ δυστυχία τοὺς ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας· ὁ Πηλεὺς καὶ ὁ Πρίαμος εἶναι δύο ἐκφραστικὰ παραδείγματα. Ὁ πρῶτος ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἦτο εὐτυχὴς βασιλεὺς, πλούσιος καὶ μὲ σύζυγον θεάν, ἀλλ' ἔστερήθη ἀπογόνων, διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἐγεννήθη βραχύβιος, καὶ ἦδη εἰς τὰς δυσμὰς τῆς ζωῆς του τυγχάνει ἀνευ περιθάλψεως. Ὁ δεῦτερος ἐπίσης ἦτο εὐτυχὴς, βασιλεὺς ἐκτεταμένου βασιλείου, ἔχων πλοῦτη καὶ τέκνα πολλὰ, ἀλλὰ δυστυχῶς πέριξ τοῦ βασιλείου του διαρκῶς συνάπτονται μάχαι σκληραὶ μὲ ἀπωλείας τῶν τέκνων του. Συνεπῶς ἀπαιτεῖται ὑπομονή, διότι ἡ διαρκὴς λύπη ἔχει μόνον οὐδὲν ἀποτέλεσμα φέρει, ἀλλ' ἀντιθέτως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν τάφον. Οὕτω ὁ Ἀχιλλεὺς τελειώνει τὸν λόγον του, ὡς ἤρχισεν.

Περιλήψεις

1) Γοεροὶ θρῆνοι Πριάμου καὶ Ἀχιλλεῶς 2) Ὁ Ἀχιλλεὺς, παρηγορῶν τὸν Πρίαμον, φιλοσοφεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου 3) Δὲν ὑπάρχει διαρκὴς εὐτυχία· παραδείγματα εἶναι ὁ Πηλεὺς καὶ ὁ Πρίαμος καὶ 4) Ὁ Ἀχιλλεὺς συνιστᾷ ὑπομονήν.

Ἡ λύσις καὶ ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ Ἔκτορος

Στίχοι 552+570.

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησε κατόπιν ὁ θεόμορφος γέρον Πρίαμος· «μὴ μὲ βάζης ἀκόμη νὰ καθίσω εἰς πολυθρόναν, ὦ σύ, ὁ ὁποῖος ἀνετράφησ' ὑπὸ τοῦ Διός, ἐν ὄσῳ ὁ Ἔκτωρ κείμεται ἄταφος μέσα εἰς τὰς σκηνάς· ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα λοιπὸν λύτρωσε (αὐτόν), διὰ νὰ (τὸν) ἴδω μὲ τὰ μάτια (μου)· σὺ δὲ νὰ δεχθῆς τὰ πολλὰ λύτρα, τὰ ὁποῖα σοῦ φέρομεν· καὶ σοῦ εὐχομαι νὰ ἀπολαύσῃς (=σὺ δὲ ἀπόναίω) αὐτὰ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πατρικὴν σου χώραν, ἀφοῦ μὲ ἐφέισθης (ἤ: ἄφησες ἀνενόχλητον) (=ἔασας) ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς». Πρὸς αὐτὸν δὲ τότε βλοσυρῶς κυττάξας (=ὑπόδρα ἰδῶν) εἶπεν ὁ ταχὺς κατὰ τοὺς πόδας Ἀχιλλεὺς· «μὴ μὲ ἐρεθίζῃς πλέον τώρα, γέροντα· διότι (=δὲ) καὶ μόνος μου ἔχω κατὰ νοῦν νὰ σοῦ ἀπελευθερώσω τὸν Ἔκτορα· καθ' ὅσον ἐκ τοῦ Διὸς μοῦ ἤλθεν ἀγ-

γελιαφόρος ἡ μήτηρ (μου), ἡ ὁποία μὲ ἐγέννησεν, ἡ θυγάτηρ τοῦ θαλασσίου γέροντος. Ἄλλὰ (=δὲ) καὶ περὶ σοῦ ἀντιλαμβάνομαι (=γιννώσκω φρεσίν), Πρίαμε, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ διαφεύγῃς τὴν προσοχὴν μου, ὅτι κάποιος ἀπὸ τοὺς θεοὺς σὲ ὠδήγησεν εἰς τὰ ταχέα πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν. Διότι δὲν ἤθελε τολμήσει θνητὸς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον, οὔτε καὶ ἂν εἶχε νεανικὸν σφρίγος· διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν φυλάκων οὔτε καὶ τὸν μοχλὸν ἤθελε μετακινήσει (=μετοχλίσσειε κεν) μὲ εὐκολίαν (=ῥεῖα) ἐκ τῶν θυρῶν μας. Διὰ τοῦτο (=τῷ) τώρα μὴ μοῦ διεγείρῃς περισσότερον τὴν καρδίαν μέσα εἰς τὰς θλίψεις, μήπως, γέροντα, δὲν φεισθῶ οὔτε καὶ σοῦ τοῦ ἴδιου μέσα εἰς τὰς σκηνάς, μολονότι εἴσαι ἰκέτης καὶ παραβῶ τὰς παραγγελίας τοῦ Διός».

Γραμματικά — Σημσιολογικά

ἔξε προστ. τοῦ ἔξω=καθίζω, βάζω νὰ καθίσῃ. *διοτρεφής*=ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀνατραφεὶς, θεῖος. *ὄφρα* χρον. σύνδ.=ἐν ὄσῳ. *κῆται* ὑποτ. τοῦ *κεῖμαι*=κεῖτομαι. *κλισίη*=σκηνή. *ἀκηδής* (ἀ στερ.+*κῆδος*=φροντίς)=μὴ τυχῶν τῆς νενομισμένης κηδείας, ἄταφος. *τὰ ἀναφ.*=τὰ ὁποῖα. *ἀπόναϊο* εὐκτ. μ. ἀορ. ἀ' τοῦ *ἀπονίναμαι* (*ὀνίνημι*=ὠφελῶ)=ἀπολαμβάνω (κάτι τι). *ἔασας* ἀόρ. τοῦ *ἔάω*=ἀφήνω, ἐπιτρέπω, φείδομαι. *ὑπόδρα* ἐπίρρ. (β' συνθ. θέμα *δράκ*, *ἔδρακον* τοῦ *δέρομαι*=βλέπω)=μὲ πλάγιον βλέμμα, βλοσυρῶς. *ὠκὺς*=ταχύς. *νοέω*=ἔχω κατὰ νοῦν. *ἄλιος* (*ἄλις*=θάλασσα)=θαλάσσιος. *λήθω*=*λανθάνω*=διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος. *θοὸς* (*θεῶ*=τρέχω)=ταχύς. *κε=ἄν*. *εἰλίη* εὐκτ. ἀορ. *ἔτλην* (ἄνευ ἔνεστ.)=ἐβάσταξα, ἐτόλμησα. *ἔλθμεν* ἀπαρ.=*ἔλθειν*. *ἡβάω*=εἶμαι ἔφηβος, ἔχω νεανικὸν σφρίγος. *στρατὸς*=στρατόπεδον. *ὄφυλακὸς* (μόνον αἰτίατ. πληθ.)=φύλαξ. *λάθοι* εὐκτ. ἀορ. β' τοῦ *λανθάνω*. *κ'=κε=ἄν*. *ὄχευς* (*ἔχω*)=πᾶν ὅ,τι συγκρατεῖ, δεσμός, μοχλός. *ρεῖα* καὶ *ῥῆα* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *ῥηίδιος*) ἐπίρρ.=μὲ εὐκολίαν, ἄνεσιν. *μετοχλίσσειε* εὐκτ. ἀορ. τοῦ *μετοχλίζω* (*ὀχλίζω*=κινῶ)=μετακινῶ. *δρίνης* ὑποτ. ἀορ. (*ῶρινα*) τοῦ *δρίνω* (*δρηνμι*)=ἐγεῖρω, ἐρεθίζω. *ἔάω*=φείδομαι. *ἄλιταμαι* ὑποτ. ἀορ. β' τοῦ *ἄλιταίνω* (*ἄλιτήμων*, *ἄλιτρός*. *ἄλιτηριος*)=ἀμαρτάνω, ἀσεβῶ, ἀδικῶ, παραβαίνω. *ἡ ἐφετμή* (*ἐφήμι*)=προσταγή, παραγγελία, ἐντολή.

Συντακτικά — Αἰσθητικά

ἀκηδής (κατηγ.) ἄνευ περιποιήσεων, καθαρισμοῦ, περιβολῆς καὶ τέλος τῆς νενομισμένης κηδείας. *τὰ... φέρομεν* ἀναφ. πρότ. *τῶνδε* ἀντικ. τοῦ *ἀπόναϊο*. *καὶ αὐτὸς* ἄνευ ἄλλης ὑπομνήσεως. *τοῖ* δοτ. ἠθική. *σὲ* πρόληψις τοῦ ὑποκρῖμι. *οὐδὲ με λήθεις* παρενθετικὴ πρότ. *ἡβῶν* ἔνδοτ. μετ. *θυράων* γεν. διαίρ. *τῷ* δοτ. αἰτίας. *μοι* δοτ. ἠθική. *ἔν ἄλγεσι* λόγῳ τῆς μεγάλης θλίψεως ἐκ τῆς λύσεως τοῦ πτώματος ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἔκτραπῇ, *μὴ... ἔάσω* ἐπανάληψις τῆς ἀπειλῆς, διὰ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τὴν ψυχὴν τοῦ γέροντος. *ἄντα* ἔνδοτ. μετ.

Πραγματικά

ἐν κλισίῃν τὸ πλοῖον τοῦ Ἑκτορος εὐρίσκετο ἐν ὑπαίθρῳ εἰς χώρον μεταξὺ τῶν σιγῶν εὐρ. κόμενον. *ὑπόδρα ἰδὼν* ἡ ἐκρηξίς τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀχιλλέως εἶναι ἀδιαιολόγητος· ἴσως διότι μετὰ δυσφορίας θὰ πράξῃ κάτι, ἐπιπορῶν οὕτω πρὸς τὸν Πάτροκλον. Πάντως ἀποδεικνύεται ὅτι κυριαρχεῖ τῶν παθῶν του. *ἐφετμᾶς* εἶναι ἡ ἐντολὴ τοῦ Διὸς ἢ διαβρασθεῖσα διὰ τῆς Θέτιδος ἢ αἰ περὶ ξενίας καὶ ἰκετῶν ἐντολαί· ὁ Ζεὺς, ὡς γνωστὸν, ἐλατρεύετο ὡς *ἰκετήσιος* καὶ *ξείνιος*. Ἀναφορικήτως μεγάλη πάλῃ διεξάγεται εἰς τὴν εὐερέθιστον ψυχὴν τοῦ Ἀχιλ-

λέως μεταξύ ἄφ' ἑνὸς μὲν τοῦ οἴκου πρὸς τὸν γέροντα καὶ τῆς ἐντολῆς τοῦ Διός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς θλιβερᾶς ἀναμνήσεως τῆς ἀπωλείας ἀγαπημένου φίλου καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν δοθείσης ὑποσχέσεως.

Νόημα

Ὁ Πρίαμος, εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ἀχιλλέως νὰ καθίση ἐπὶ θρόνου, ἀξιοῖ τὴν ἄμεσον ἀπόδοσιν τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ του, διὰ νὰ μὴ μένη ἄταφον, καὶ εὐχεταί εἰς αὐτόν, ἀφοῦ δεχθῆ τὰ προσφερόμενα δῶρα, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Στίχ. 559. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξόπτεται ἐπικινδύνως ἐκ τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως τοῦ γέροντος, τονίζων ὅτι εἰδοποιήθη περὶ ταύτης ὑπὸ τῆς μητρὸς του καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἄλλης ὑπομνήσεως. Οὐδεὶς θνητὸς ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν ἄνευ θείας ἐπεμβάσεως. Ἄς μὴ τὸν ἐρεθίσῃ λοιπόν, διὰ νὰ μὴ γίνῃ πρόξενος ἀθετήσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Διός.

Περιλήψεις

1) ὁ Πρίαμος ἀξιοῖ τὴν ἄμεσον ἀπόδοσιν τοῦ πτώματος τοῦ υἱοῦ του καὶ 2) ὁ Ἀχιλλεὺς, συγκλονιζόμενος ψυχικῶς μεταξὺ ἐντολῆς τοῦ Διός καὶ ἀναμνήσεως τοῦ Πατρόκλου, προβαίνει εἰς ὀπειλάς.

Στίχ. 571+595.

Ἔτσι εἶπεν ἐφοβήθη δὲ ὁ γέρον καὶ ὑπήκουσεν εἰς τοὺς λόγους (του). Ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Πηλέως ἐπήδησεν (=ἄλτο) ὡς λέων πρὸς τὴν θύραν ἐκ τῆς σκηνῆς (=οἴκοιο), ὄχι μόνος, ἀλλὰ τὸν συνώδευον (=ἅμα τῷ εἰποντο) δύο θεράποντες, ὁ ἥρωικὸς Αὐτομέδων καὶ ὁ Ἄλκιμος, τοὺς ὁποίους ἀλήθεια κατ' ἐξοχὴν ἐτίμα (=τί) ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπὸ τοὺς συντρόφους (του) μετὰ τὸν θάνατον βέβαια τοῦ Πατρόκλου, οἱ ὁποῖοι τότε ἔλυον κάτωθεν τοῦ ζυγοῦ (=ὑπὸ ζυγόφιν) τοὺς ἵππους καὶ ἡμιόνους· εἰσήγαγον δὲ τὸν κήρυκα, τὸν καλοῦντα εἰς ἀγορὰν τὸν λαὸν (=καλήτωρα), τοῦ γέροντος, καὶ (τὸν) ἔβαλαν νὰ καθίση (=κάδ+εἶσαν) ἐπὶ δίφρου· ἀπὸ δὲ τὴν καλλίτροχον ἄμαξαν ἐλάμβανον (=ἤρεον) τὰ ἄπειρα λύτρα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐκτορος. Ἄφησαν δὲ (=κάδ+ἔλιπον) δύο σάβανα (=φάρεα) καὶ καλογνεσμένον (=ἔϋννητον) χιτῶνα, ἵνα, ἀφοῦ σκεπάσῃ τὸν νεκρόν, (τὸν) παραδώσῃ, διὰ νὰ (τὸν) μεταφέρουν εἰς τὸν οἶκόν (του). Κατόπιν (=δέ), ἀφοῦ ἐκάλεσεν ἔξω τὰς θεραπαινίδας, διέταξε νὰ (τὸν) λούσουν καὶ νὰ (τὸν) ἀλείψουν ὀλόγυρα, ἀφοῦ (τὸν) σηκώσουν ἀπόμερα (=νόσφιν ἀειράσας), ἵνα μὴ ὁ Πρίαμος ἴδῃ τὸν υἱόν (του), μήπως ἐκεῖνος μὲν μέσα εἰς τὸν πόνον τῆς καρδίας του, ἰδὼν τὸν υἱόν (του), δὲν συγκρατήσῃ τὴν ὀργὴν του, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέως ἐρεθισθῆ καὶ φονεύσῃ αὐτόν, τοῦ Διὸς δὲ παραβῆ τὰς ἐντολάς. Τοῦτον δὲ εὐθύς ὡς αἱ θεραπαινίδες ἔλουσαν καὶ ἤλειψαν μὲ ἔλαιον, περιετύλιξαν (=ἀμφι+βάλον) δὲ αὐτόν (=μιν) μὲ ὠραῖον σάβανον καὶ χιτῶνα, τοῦτον πράγματι (=τὸν γε) ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεὺς, σηκώσας, ἐτοποθέτησεν ἐπάνω σὲ νεκροκρέββατο (=λεχέων), ἐβοήθησαν δὲ νὰ τὸν σηκώσῃ καὶ νὰ τὸν τοποθετήσῃ (=σὺν+ἤειραν) ἐπάνω εἰς τὴν καλοπλανισμένην ἄμαξαν οἱ σύντροφοί (του). Ἀμέσως κατόπιν

άνεστέναξε καί εἶπε καλέσας ὀνομαστί (=ὀνόμηνεν) τὸν ἀγαπῆτόν του σύντροπον· «μὴ μοῦ θυμώσης (=μὴ σκυδμαινέμεν), Πάτροκλε, ἔάν μάθης (=αἶ κε πύθῃαι, εὐρισκόμενος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἄδου, ὅτι ἐλύτρωσα τὸν εὐγενῆ Ἐκτορα χάριν τοῦ πατρός (του) ἀφοῦ μοῦ ἔδωκε πλοῦσια (=οὐκ ἀεικέα) λύτρα. Διὰ σέ δὲ ἐξ ἄλλου ἐγὼ θὰ ξεχωρίσω μερίδιον (=ἀποδάσσομαι) καὶ ἀπὸ αὐτά, ὅσα ἀρμόζει (ἤ: θὰ δώσω τὸ ἀναλογοῦν μερίδιον)».

Γραμματικά—Σημαιολογικά

ἔδεισεν (ἀόρ. τοῦ *δειδω*—*δέδοικα*)=ἐφοβήθη. *οἶκοιο*=*οἴκου*=ἐκ τῆς σκη-
νῆς. *ἄλτο* μ. ἀόρ. β' τοῦ *ἄλλομαι*=πηδῶ. *θύραζε* ἐπίρρ.=πρὸς τὴν θύ-
ραν. *οἶος*=μόνος. *ἔποντο* (παρ. παρ. τ.) *ἅμα τῶ*=συνώδευον αὐτόν. *εἴ* πα-
ρατ.=*ἔτι* τοῦ *τίω*=τιμῶ, ἐκτιμῶ. *ζυγῶφιν* γεν. πτώσ. με ἰδιαιτέραν
πτωτικὴν κατάλ. *οφιν. καλήτωρ*=ὁ καλῶν τὸν λαὸν εἰς ἀγοράν. κήρυξ
(ἄλλως: *ἀστυβώτης*). *τοῖο* ἄρθρ.=τοῦ. *κὰδ* (κατ' ἀφομοίωσιν τοῦ τελι-
κοῦ συμφώνου πρὸς τὸ ἀρχικὸν ἐπιφερομένης λέξεως) πρόθ.=*κατά*. *εἴ-
σαν* τμησις=*καθεῖσαν*). *εὐσωτρος*=ὁ ἔχων ὠραία σῶτρα, δηλ. ξυλίνας
τοῦ τροχοῦ περιφερείας, καλλιτροχος. *ἤρεον* παρατ. τοῦ *αἰρέω*=λαμ-
βάνω. *κὰδ+ἔλιπον* τμησις=*κατέλιπον*=ἄφησαν. *φάρι(ε)* δυϊκὸς ἀριθμ.
ὀνομαστ. τὸ *φᾶρος*=ἱμάτιον, ἐπανωφόρι, ἀλλ' ἔδω: σάβανον, ὑπόστρω-
μα καὶ ἐπικάλυμμα τοῦ νεκροῦ. *εὐννητος* (β' συνθ. τὸ θέμα τοῦ ἄπαρ.
νῆν πρβλ. *νῆθω*)=καλὰ γενεσμένος, καλοπλεγμένος, πολυτελής. ὁ *νέκυσ,
νος* (*νεκρός*, *νεσο*, *νεχ*)=νεκρός, πτώμα. *πυκά* (*πύκα*=σφιχτά)=καλύ-
πτω, σκεπάζω. *δμωή*=θεραπευτική, ὑπέρτρια. *ἐκκαλῶ*=καλῶ ἔξω. *κέ-
λομαι*=*κελεύω*=διατάσσω. *νόσφιν* ἐπίρρ.=χωριστά, ἀπόμαρα, μακράν.
ἀειράσας μετ. ἀόρ. τοῦ *ἀειρω*=*αἶρω*=σηκῶν. *ἄχνημαι*=λυποῦμαι, στε-
νωχοροῦμαι, ἀγανακτῶ. *χόλος*=ὀργή, ἔξαψις. *ἐρύσαιτο* εὐκτ. ἀόρ. τοῦ
ἐρύσομαι=συγκρατῶ. *ὄρινθει* εὐκτ. παθ. ἀόρ. τοῦ *ὄρινομαι*=ἐρεθίζο-
μαι. τὸ *ἦτορ*=καρδία, ψυχὴ. *ἔ*=αὐτόν. *ἀλίττει* ἐφετμὰς ἰδὲ ἐν στίχ.
570. *χρίω*=ἀλείφω. *ἀμφι+βάλον*=περιέβαλον, περιετόλιζαν, ἔντυσαν.
τὸ *λέχος*=κλίνη (*λέχεια*=στρώμα ἄνευ υποβάθρου, νεκροκρέββατο). *ἀεί-
ρας*=ἄρας=ὕψωσας. *σὺν+ἤειραν* τμησις=βοηθοῦντες ἐσήκωσαν. *ἔθε-
στος*=καλῶς ἐξεσμένος, λείος, στυλπνός. *ῶμωξεν* ἀόρ. τοῦ *οἰμῶζω*=
στεναάζω δυνατὰ, ἀναστεναάζω, θρηνῶ. *ὀνόμηνεν* ἀόρ. τοῦ *ὀνομαίνομαι*=
λέγω καλῶν ὀνομαστί. *σκυδμαινέμεν* ἄπαρ. τοῦ *σκυδμαίνομαι* (ἐξ οὗ θέμ.
καὶ τὸ *σκυθρός*=σκοτεινός)=θυμῶν, εἶμαι ὠργισμένος. *αἶ κε=εἰ ἂν*=
ἔάν. *πύθῃαι* ὑποτακτ. ἀόρ. β' (=ἐπυθόμην) τοῦ *πυθάνομαι*=μανθάνω.
εἶν (πρόθ=*ἐν*) *οἶκω* ἔνν. Ἄιδος="Ἄδου. *ἔων* μετ.=ἔων. *ἀεικής* (ἂ στερ.
+*φεικής* πρβλ. *ἔοικα, εἰκῶν*)=ἀνάρμοστος, ἀπρεπής (*οὐκ ἀεικέα*=*ἀγλαά*
=πλοῦσια). *ἀποδάσσομαι* μέλλ. τοῦ *ἀποδατέομαι* (*δατέομαι*=μερίζω,
δασμός=μερισμός)=δίδω μέρος, ξεχωρίζω μερίδιον. *ὅσα ἐπέοικεν*=ὅσα
ἀρμόζει, τὸ ἀνάλογον μερίδιον.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

μύθω ἄντικ. τοῦ *επείθετο* (ἐκάθισε δηλ. ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἐσιώπη-
σεν). *οἶκοιο* ἀπὸ τὸ ἔσωτερικὸν τῆς σκηνῆς του. *λέων ὡς* ἀναστροφή
πρόθεσ. (ἢ παρομοίωσις, ἵνα δηλώσῃ τὴν ὠργισμένην ἔκφρασιν τοῦ
προσώπου καὶ τὴν βιαιότητα τῆς κινήσεως). *ὕπὸ ζυγῶφιν* (καθαρὰ γεν-
νική)=κάτωθεν τινος. *ἔς+ἄγαγον* (τμησις) εἰς τὴν σκηνήν. *κὰδ+εἶσαν*
τμησις. *ἤρεον* ὁ παρατ. δηλοῖ τὴν ἀφθονίαν τῶν λύτρων. *κὰδ+ἔλιπον*
(τμησις) δηλ. ἐπὶ τῆς ἀμάξης κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀχιλλέως. *ῥῥα... δοίη*
τελ. πρότ. *φέρεσθαι* ἄπαρ. σκοποῦ. *ἐκκαλέσας* χρον. μετ. (ἀπὸ τοῦς θα-
λάμους ὑπηρεσίας, ὅπου εὐρίσκοντο). *ὡς μὴ ἴδοι* τελ. πρότ. *κρηδίη*
δοτ. τοπική, *ἔ* ἄντικ. (δηλ. τὸν Πρίαμον). *ἀμφι+βάλον* τμησις. *φᾶρος*—

χιτώνα ἐλέχθησαν πρωθυστερώς, διότι πρώτον ἐτίθετο ὁ χιτῶν καὶ εἶτα τὸ φάρος. αὐτὸς κατηγ. διορ. (ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπονέμων τὴν τελευταίαν τιμὴν πρὸς τὸν γενναῖον ἀντίπαλόν του ἐξυψοῦται εἰς τὴν συν-εἰδησίην μας). *σὺν+ῥειραν* τιμῆσις. *μοι* δοτ. ἠθικῆ. *συνδυμαίνεμεν* τὸ ἀπαρ. ἀντὶ προστακτ. *αἱ κε πύθῃαι* ὑποθ. πρότ. *πατρι* δοτ. χαριστ. *ἐπει... δῶκεν* χροσ. πρότ. (ὄχι αἰτιολ.). *οὐκ ἀεικέα* σχῆμα λιτότητος. *ἄποινα* δὲν γίνεται μνεῖα τῆς ἐντολῆς τοῦ Διός, διότι αὐτὴ προϋποθέτει, ὡς ἐλέχθη, καταβολὴν λύτρων, συνεπεῖα τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις τοῦ πτώματος. *τῶνδε* γεν. διαίρ. *ῥσσα ἐπέοικεν* ἀναφ. πρότ. ὡς ἀντικ. τοῦ *ἀποδάσσομαι*.

Πραγματικά

κῆρυξ οὗτος ἀνήκεν εἰς τοὺς *δημιοεργούς*, τοὺς τελούντας δηλ. ἔργον *δήμιον*—δημόσιον—ἦσαν ἀπαραβίαστοι καὶ ὑπηρετοῦν τοὺς βασιλεῖς, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἐκάλουν τὸν λαόν εἰς συνέλευσιν καὶ ἔδιδον τὸν λόγον εἰς τοὺς ῥήτορας, ἐγχειρίζοντες αὐτοῖς τὸ σκῆπτρον. Ἐπεμλοῦντο τῶν θυσιῶν καὶ σπονδῶν καὶ ἐτήρουν τὴν τάξιν κατὰ τὰς δίκας. *δίφρος* κάθισμα ἀνευ στηρίγματος νώτων καὶ χειρῶν. *δύο φάροι*—*χιτώνα* τὰ δύο φάρεα εἶναι δύο τεμάχια ὑφάσματος (νεκροσάβανα), ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἐν ἐπέιχε θεσιν νεκρικῆς κλίνης, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτοποθετεῖτο ὁ νεκρός, τὸ δὲ ἄλλο ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἐπικάλυμμα (στίχ. 588) ὁ χιτῶν ἦτο ἐνδυμα φοροῦμενον κατὰσαρκα, ὅπως δηλ. τὸ σημερινὸν ὑποκάμισον. *ἔλαιον* κατὰ τοὺς Ὀμηρικούς χρόνους δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς τροφήν ἢ φωτισμόν, ἀλλὰ μόνον δι' ἐπάλειψιν τοῦ σώματος μετὰ τὸ λουτρόν ἢ πρὸ τῆς πάλης καὶ τῶν ἄλλων γυμναστικῶν ἀσκήσεων. Πολὺ βραδυτέρον ἐχρησιμοποιοῖται πρὸς τροφήν, φωτισμόν, εἰς ἱεροτελεστίαις, πρὸς ἐπούλωσιν πληγῶν καὶ διὰ καλλυντικῶν σκοποῦς (*εὐῶδες, ροδόεν*). *λεχέων* προφανῶς πρόκειται περὶ ὑποβάθρου τῆς ἐπίσης εὐρισκομένου εἰς τὴν ἄμαξαν ἢ στρώματος. *μὴ συνδυμαίνεμεν* ἡ ὀργὴ τοῦ Πατρόκλου θὰ ὀφείλετο εἰς παραβάσιν ὑποσχέσεως τοῦ Ἀχιλλέως (ψ, 183) περὶ μὴ λύσεως τοῦ πτώματος τοῦ ἔκτορος, ἀλλὰ παραδόσεως εἰς τοὺς κύνας. *ἀποδάσσομαι* κοινὴ ἀντίληψις ἦτο κατὰ τοὺς Ὀμηρικούς χρόνους, ὅτι ὁ νεκρὸς καὶ μετὰ θάνατον ἀπελάμβανεν, ῥσα προσεφέροντο εἰς αὐτὸν (ιδεὲ τὰ πλούσια *κτερίσματα* τῶν τάφων).

Νόημα

Ὁ Πρίαμος κατόπιν τῆς ἀπειλῆς ἐκάθισε σιωπῶν, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς εὐρισκόμενος εἰς βρασμόν ψυχικῆς ὀρμῆς δίκην λέοντος ἐξώρμησεν ἐκ τῆς σκηνῆς, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο πιστῶν συντρόφων του, ἵνα ἐκτελέσῃ εὐγενὲς μὲν, ἀλλὰ βαρὺ καθήκον. Οἱ θεράποντες λύουσιν ἐκ τοῦ ζυγοῦ τὰ ζῶα, ὀδηγοῦν τὸν κήρυκα ἐντὸς τῆς σκηνῆς καὶ καταβιάζουσι ἐκ τῆς ἀμάξης τὰ λύτρα, πλὴν δύο σινδόνων καὶ ἐνὸς χιτῶνος κατ' ἐντολήν τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα χρησιμοποιοῦντο διὰ τὸν νεκρόν. Ἐν συνεχείᾳ κατόπιν διαταγῆς αὐτοῦ θεραπεινίδες ἀναλαμβάνουν νὰ λούσουν, νὰ ἀλείψουν μὲ ἔλαιον τὸν νεκρόν, νὰ ἐνδύσουν τὸ πῶμα, μακρὰν βεβαίως τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Πρίαμου καὶ αὐτοῦ, τέλος δὲ ὁ ἴδιος τῆ βοηθείᾳ τῶν θεραπόντων ἐτοποθέτησε τὸν νεκρόν ἐπὶ τῆς ἀμάξης. Ἡδῆ, θρηνῶν, ζητεῖ συγγνώμην παρὰ τοῦ Πατρόκλου διὰ τὴν ἀθέτησιν τῆς πρὸς αὐτὸν δοθείσης ὑποσχέσεως περὶ μὴ ἀποδόσεως τοῦ νεκροῦ, δικαιολογούμενος ὅτι ἔλαβε πλούσια λύτρα, μερίδιον τῶν ὁποίων θὰ προσφέρῃ καὶ εἰς αὐτόν.

Περὶλήψεις

1) Ὁ Ἀχιλλεὺς δίδει ἐντολὰς α) νὰ καταβιβασθοῦν τὰ λύτρα καὶ β) νὰ καθαρισθῇ καὶ εὐτρεπισθῇ ὁ νεκρὸς πρὸς ἀπόδοσιν 2) Τοποθέτησις τοῦ νεκροῦ ἐπὶ τῆς ἀμάξης καὶ 3) Ὑπόσχεται εἰς τὸν Πάτροκλον, ὅτι θὰ προσφέρῃ μέρος τῶν λύτρων εἰς αὐτόν.

Στίχοι 596+620.

"Ἐτσι λοιπὸν (=ὅα) εἶπε (=ἦ) καὶ μετέβη (=ἦε) πάλιν εἰς τὴν σκηνὴν (του) ὁ εὐγενὴς Ἀχιλλεύς· ἐκάθισε δὲ εἰς πολυποίκιλον πολυθρόναν, ἀφ' ὅπου εἶχε σηκωθῆ, εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον καὶ εἶπεν εἰς τὸν Πρίαμον· «ὁ υἱός σου μὲν τώρα πλέον ἔχει λυτρωθῆ, γέροντα, ὅπως ἐζήτησες, καὶ κείτεται σὲ νεκροκρέββατο· καὶ μαζί μὲ τὸ φανέρωμα τῆς αὐγῆς ὁ ἴδιος, μεταφέρων, θά (τὸν) ἴδῃς· τώρα ὁμως ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὸ δεῖπνον. Καθ' ὅσον μάλιστα ἐνεθυμήθη τὴν τροφήν ἢ καλλικόμος Νιόβη, τῆς ὁποίας ἐν τούτοις (=τῆ περ) δώδεκα τέκνα ἐφονεύθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορά (της), ἕξ μὲν θυγατέρες καὶ ἕξ υἱοί, εὐρισκόμενοι εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν (=ἠβώοντες). Ἐκείνους μὲν ὁ Ἀπόλλων ἐφόνευσε διὰ τοῦ ἀργυροῦ τόξου, ἐπειδὴ ἦτο ὠργισμένος κατὰ τῆς Νιόβης, αὐτὰς δὲ (ἐφόνευσεν) ἢ ἐκχέουσα τὰ βέλη Ἄρτεμις, διότι (=οὐνεκα), ὡς γνωστὸν (=ἄρα), συχνὰ συνέκρινε τὸν ἑαυτὸν τῆς (ἦ: ἐξωμοίωνε) μὲ τὴν ἔχουσαν ὠραίας παρειάς Λητώ· ἔλεγε δηλαδὴ (=φῆ) ὅτι (ἢ Λητώ) ἐγέννησε δύο (τέκνα), ἐνῶ (=δὲ) αὐτὴ ἢ ἴδια ἐγέννησε πολλὰ ἄλλ' ὁμως αὐτοί, ὅπως γνωρίζομεν (=ἄρα), ἂν καὶ ἦσαν δύο, (τὰ) ἐφόνευσαν ὅλα Ἐτσι (=ἄρ) ἐκεῖνοι μὲν ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας εἶχον μείνει μέσα εἰς τὸ αἷμα (=κέατ' ἐν φόνῳ) καὶ κανεῖς δὲν εὐρίσκετο διὰ τὰ (τούς) θάψῃ, διότι (=δὲ) ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου εἶχε μεταμορφώσει (=ποίησε) τοὺς ἀνθρώπους (=λαοὺς) εἰς λίθους· αὐτοὺς δὲ, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν δεκάτην ἡμέραν ἔθαψαν οἱ Οὐρανῖωνες θεοί. Καὶ ἐκείνη λοιπὸν ἐνεθυμήθη τὴν τροφήν, ἀφοῦ ἐκουράσθη τὰ χύνη δάκρυα. Τώρα δὲ, ὡς νομίζω (=που), μέσα εἰς τοὺς βράχους, μέσα εἰς τὰ ἐρημικὰ ὄρη, εἰς τὸ Σίπυλον, ὅπου λέγουν ὅτι εὐρίσκονται αἱ κατοικίαι τῶν θεῶν νυμφῶν, καὶ αἱ ὁποῖαι συνήθως ζωηρῶς χορεύουν (=ἐρρῶσαντο) πέριξ τοῦ Ἀχελφῶου (ποταμοῦ), ἐκεῖ, ἂν καὶ ἔχη ἀπολιθωθῆ, χωνεὺς θλίψεις (ἦ: καταπίνει φαρμάκια) (=πέσσει κήδεα) ἐκ τῶν θεῶν (προερχομένης). Ἐμπρὸς λοιπὸν καὶ ἡμεῖς οἱ δύο (=νῶι) εὐγενεὶς γέροντα, ἄς σκεπτῶμεθα διὰ τὴν τροφήν (ἦ: ἄς ἀποφασίσωμεν τὰ φάγωμεν). Ἐπειτα ἐξ ἄλλου δύνασαι τὰ κλαίῃς (=κλαίουσθα κεν) τὸν ἀγαπητὸν σου υἱόν, ἀφοῦ (τὸν) εἰσαγάγῃς δηλαδὴ εἰς τὴν Ἴλιον· τότε (=δὲ) θὰ σοῦ γίνῃ πρόξενος πολλῶν δακρῶν».

Γραμματικά — Σημασιολογικά

ἦ (παρατ. τοῦ ἦμι) = εἶπε. ἦε = ἦει παρατ. τοῦ εἶμι. κλισιὸς (κλίω) = πολυθρόνα. πολυδαίδαλος = ὁ μετὰ πολλῆς τέχνης ἐπεξεργασμένος, πολυποίκιλος. ποτὶ πρόθ. = πρὸς. φάτο = ἔφη. τοι = σοι. λέχεα = νεκροκρέββατο. ἢ ἦως = αὐγῆ. φαινομένην μετοχὴ τοῦ φαίνομαι μὲ τὴν ἰδιαιτέραν πτωτικὴν κατάληξιν φιν. ὄψαι β' πρὸς. μέλλ. τοῦ ὄρω = βλέπω. μνησώμεθα ὑποτ. ἀορ. τοῦ μινύσσομαι = ἐνθυμοῦμαι. τὸ δόρπον (ἐπιδόρπιοι) = δεῖπνον, νυκτερινὸν γεῦμα. τῆ ἀναφ. = τῆ ὁποία. ὄλοντο = ὤλοντο μ. ἀορ. β' τοῦ ὄλλυμαι = καταστρέφομαι, ἀποθνήσκω. υἱέες = υἱοί. ἠβώ-

οντες (ἡβάω)=εὐρισκόμενοι εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ὄντες νέοι. *πέφνον* ἄορ. β' τοῦ *θείνω*=φονεύω. *δ βιός*=τόξον. *χώομαι*=ὀργίζομαι. *ιοχέαιρα* (ἰός=βέλος+θέμ. τοῦ *χέω* πρβλ. *γεραρός*—*γέαιρα*)=ἡ τὰ βέλη ἐκχέουσα, ἡ τοξότις. *ισάσκειτο* θαμιστικός παρατ. τοῦ *ισάζω* (*ισος*, *ισάω*, *ισάζω*)=ἐξισώνω. *φή*=ἐφη. *δοιῶ* δοικὸς ἄρ. τοῦ *δοιός*=διπλοῦς, δύο. *τεκείν*=*τεκεῖν* ἄπαρ. ἄορ. β' τοῦ *τίκτω*=γεννῶ. *γείνατο* ἄορ. τοῦ *γείνομαι* (θέμ. *γεν*)=1) γεννῶμαι 2) γεννῶ. *τῶ δοιῶ* (δοικὸς)=αὐτοὶ οἱ δύο. *ἀπό+ὄλεσαν* (τμήσις) ἄορ. τοῦ *ἀπόλλυμι*=φονεύω. *ἐννήμαρ* ἐπίρρ.=ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας. *κεία(ο) γ'* πληθ. ὑπερσ.=*ἐκείντο*. *φόνος*=τὸ αἶμα. *ἦεν*=ἦν=εὐρίσκετο. *λαοὶ*=ἄνθρωποι. *δέ=γάρ*=διότι. *κάμε* ἄορ. β' τοῦ *κάμνω*=ἀποκάμνω, κουράζομαι. *ἡ πέτρα*=πέτρα, βράχος. *τὰ οὔρεα*=τὰ ὄρη. *οιοπόλος* (*ολος*+*πέλομαι*)=ἔρημος, ἐρημικός. *δοῖ* ἐπίρρ.=δοῦ. *ἔμμεναι* ἄπαρ.=εἶναι. *εὐνή*=κλίνη, κατοικία (*σύννευος*=σύζυγος). *ἐρρώσαντο* ἄορ. τοῦ *ρῶομαι* (ἕτερα μορφή τοῦ *ρέω*)=κινεῖσθαι ταχέως, ζωντανῶς χορεύω. *τὸ κῆδος*=1) φροντίς 2) λύπη. *πέσσω* (*πέψις*)=1) ψῆνω 2) χωνεύω. *νοῖ* δοικὸς ἄρ. τοῦ *ἐγὼ*=ἡμεῖς οἱ δύο. *μέδομαι* (*μεδέων*, *meditor*=μελετῶ)=καταγίνομαι εἰς τι, μελετῶ, σκέπτομαι, ἀποφασίζω. *κλαίοισθα* εὐκτ. τοῦ *κλαίω*.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ—Αἰσθητικά

κλισμός ἐλέχθη ἀνωτέρω *θρόνος*, ἀλλαχοῦ *θρήνυς*. *τοῖχου τοῦ ἐτέρου* (γεν. τοπική) ὁ ἀπέναντι τῆς εἰσόδου εὐρισκόμενος τοῖχος. *τοι* δοτ. ἡθική. *ἄμα* (πρόθ.) ἡοὶ μετὰ δοτ. ὀργανικῆς. *αὐτὸς* κατηγ. διορ. *ἄγων* χρον. μετ. (καθ' ὄδον νὰ κλαίῃ ὄχι εἰς τὴν σκηνὴν). *δόρπου* ἀντικ. (βραδυνοῦ φαγητοῦ) τὸ πρῶτον ἐλέγετο *ἄριστον* καὶ τὸ κύριον γεῦμα *δεῖπνον*. *οἴτου* ἀντικ. *τῆ περ* δοτ. ἀντιχαριστ. *οὐνεκα* αἰτιολ. *Λητοῖ* ἀντικ. *φή*.. *τεκεῖν* (τὴν *Λητώ* ἐνν. ὡς ὑποκ.) ἐπεξήγησις τοῦ *ισάσκειτο* (ἐξήτει θυσίαις). *ἐόντ(ε)* ἐνδοτ. μετ. *ἀπό+ὄλεσαν* τμήσις. Διὰ νὰ παρηγορήσῃ ὑπομιμνήσκει τὴν Νιόβην, ἡ ὅποια ὑπέστη μεγαλύτεραν συμφορὰν, ἀπολέσασα 12 τέκνα, κατ' ἄλλους 14 ἢ 20, μνηστεία τῆς ὄργης δύο θεῶν καὶ ἔνεκεν ἀλαζονείας. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπήκοοι τῆς ἐπλήρωσαν τὴν ἀλαζονείαν τῆς (*λαοὺς λίθους ποίησε*) ὡς ἐκ τούτου ἢ συμφορὰς τοῦ Πριάμου εἶναι μικρότερα. *κατθάψαι* ἄπαρ. σκοποῦ. *δέ* αἰτιολ. σημ. *οἴτου* ἀντικ. *χέουσα* κατηγ. μετ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ *κάμε* ὡς ψυχικοῦ πάθους σημ. *θεῶν* γεν. κτητ. *εὐνὰς* ὑποκ. τοῦ *ἔμμεναι*. *ἐρρώσαντο* γνωμικός ἄορ. *εοῦσα* ἐνδοτ. μετ. *θεῶν* ἐκ ἀναστροφῆς προθ. καὶ ὅπως δηλ. ἡ Νιόβη. *οἴτου* ἀντικ. τοῦ *μεδώμεθα*. *Ἴλιον εἰσαγαγῶν* ἐπεξήγησις τοῦ *ἔπειτα*. *πολυδάκρυτος* κατηγ. *τοι* δοτ. ἡθική.

Πραγματικά

μνησόμεθα *δόρπου* πρὸς τιμὴν τοῦ Πριάμου ἐπαναλαμβάνεται τὸ φαγητόν· ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχει ἤδη φάγει. *Νιόβη* ἡ θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου, βασιλέως τῆς Φρυγίας, καὶ σύζυγος τοῦ Ἀμφίονος, βασιλέως τῶν Θηβῶν. Τούτης ποιεῖται μνεῖαν καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνη (στίχ. 824), ὁ δὲ Ὀβίδιος πραγματεύεται ὀλόκληρον τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰς μεταμορφώσεις του. Ὁ μῦθος τίθεται διὰ νὰ παραστήσῃ τὴν μεγαλύτεραν θλίψιν, ἄλλοτε δὲ διὰ νὰ διδάξῃ ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια τιμωρεῖται. *Ἀπόλλων* (ἡλιος)—*Ἄρτεμις* (σελήνη), τέκνα τῆς Λητοῦς· λόγῳ τῶν βελοειδῶν ἀκτίνων θεωροῦνται καλοὶ τοξόται. *ὁ Σίπυλος* καὶ *τὸ Σίπυλον* ὄρος τῆς Λυδίας κατὰ προέκτασιν τοῦ Τρωάου ἐγγὺς τῆς Σμύρνης, ὅπου εἰκονίζεται κατὰ τὴν παράδοσιν δακρυρροοῦσα ἢ ἀπολιθωθείσα Νιόβη εἰς τριπλάσιον τοῦ συνήθους ἀνθρωπίνου σχήματος. Πρόκειται περὶ φυσικῆς διαπλάσεως τοῦ ὄρους, ἐκ τῶν βράχων τοῦ ὁποίου καταρρέει ὕδωρ. *Ἀχελῷος* ἢ *Ἀχέλης* ποταμίσκος ἐκ Σιπύλου πηγάζων καὶ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης ἐκβάλλων.

Νόημα

Ὁ Ἀχιλλεὺς, εὐτρεπίας τὸν νεκρὸν, ἐπανέρχεται ἡρεμος εἰς

τὴν σκηνὴν καὶ ἀναγγέλλει εἰς τὸν Πρίαμον ὅτι ἐξεπληρώθη ἡ ἰκεσία του, καλεῖ δὲ αὐτὸν πρὸς δεῖπνον. Διὰ τὸν τὸν παρηγορήσῃ ὁμοῦ ὑπενθυμίζει τὸ παράδειγμα τῆς Νιόβης, ἡ ὁποία παρὰ τὸ μέγα πένθος τῆς, ἀπολέασα δώδεκα τέκνα συνεπεία τῆς ὀργῆς δύο θεῶν, τοῦ Ἄπολλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐζήτησε τροφήν τὴν δεκάτην ἡμέραν. Ἐκτοτε, ἀπολιθωθείσα εἰς τὸ Σίπυλον ὄρος, νυχθημερὸν θρηνεῖ. Ἐπομένως ὡς φάγη καὶ ὁ Πρίαμος καὶ ἀκολούθως θὰ ἔχη ὄλον τὸν χρόνον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἴλιον καὶ θρηνήσῃ τὸν πολὺκλαυστον Ἐκτορα

Περίληψεις

1) Ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τὸν εὐτρεπισμὸν τοῦ νεκροῦ καλεῖ τὸν Πρίαμον εἰς δεῖπνον καὶ 2) Πρὸς παρηγορίαν ὑπομιμνήσκει τὸ τραγικὸν παράδειγμα τῆς Νιόβης.

Στίχοι 621+642.

Εἶπε (=ἦ) καὶ ἀναπηδήσας ὁ ταχύς Ἀχιλλεὺς ἔσφαξε λευκὸν πρόβατον· οἱ δὲ σύντροφοί του (τὸ) ἔγδερναν καὶ (τὸ) ἐτοίμαζαν μὲ προσοχὴν καὶ τάξιν, καὶ κατόπιν (τὸ) ἐλειάνιζαν (= *μιστυλλον*) μὲ τέχνην (= *ἐπισταμένως*) καὶ (τὸ) ἐπέρασαν σὲ σοῦβλες καὶ (τὸ) ἔψησαν (= *ὠπτησα*) ἐπιμελῶς καὶ ὅλα (τὰ) ἀπέσυραν (ἀπὸ τῆς σοῦβλες) (= *ἐρύσαντο*). Ὁ Αὐτομέδων τότε (= *ἄρα*) λαβὼν σιταρόψωμο (= *ἐλών σῖτον*) μέσα σὲ ὠραῖα κάνιστρα (τὸ) διεμοίρασεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ (= *ἀτάρ*) Ἀχιλλεὺς διεμοίρασε τὰ κρέατα. Τότε (= *δὲ*) ἐκεῖνοι ἄπλωναν (= *ἔαλον*) τὰ χέρια (τους) εἰς τὰ φαγητὰ (= *ὀνειάθ'*) ποῦ ἦσαν ἐμπρὸς τῶν ἔτοιμα. Ἀφοῦ δὲ ἀπέβαλον (= *ἔξ+ἔντο*) τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πότου καὶ τοῦ φαγητοῦ (ἦ: ἐχόρτασαν πίνοντες καὶ τρώγοντες), ὁ Δαρδανίδης Πρίαμος ἀληθινὰ (= *ἦ τοι*) ἐθαύμαζε τὸν Ἀχιλλεὺς, πόσον μεγαλόσωμος ἦτο καὶ πόσον ὠραῖος· διότι ὠμοίαζε κατὰ πρόσωπον (ἦ: ἐντελῶς) (= *ἄντα*) πρὸς τοὺς θεοὺς. Ἀλλὰ καὶ (= *αὐτάρ*) ὁ Ἀχιλλεὺς ἐθαύμαζε τὸν Δαρδανίδην Πρίαμον, προσβλέπων τὴν εὐγενῆ ὄψιν καὶ ἀκούων τοὺς λόγους (του). Ὅταν δὲ ἐχόρτασαν βλέποντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὁ θεόμορφος γέρον Πρίαμος πρῶτος εἶπε πρὸς ἐκεῖνον· «τώρα βάλε με νὰ κοιμηθῶ (= *λέξον*) τάχιστα, σὺ ποῦ ἔχεις ἀνατραφῆ ἀπὸ τὸν Δία, ἵνα καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοῦ γλυκέος ὕπνου τώρα πλέον κοιμηθῶμεν καὶ εὐχαριστηθῶμεν· διότι ἕως τώρα δὲν ἔκλεισαν τὰ μάτια μου κάτω ἀπὸ τὰ βλεφάρά μου, ἀφ' ὅτου ὁ υἱός μου ἔχασε τὴν ζωὴν του ἀπὸ τὰ ἰδικά σου χέρια· ἀλλὰ πάντοτε ἀναστανάζω καὶ χωνεύω μυρίας θλίψεις (ἦ: καταπίνω πολλὰ φαρμάκια), κυλιόμενος εἰς τοὺς περιβόλους τῆς αὐλῆς μέσα εἰς τὴν κόπρον· τώρα φυσικὰ (= *δὴ*) καὶ τροφῆς ἐγεύθην καὶ πυρώδη (= *αἴθροπα*) οἶνον ἔρριψα μέσα (= *καθῆκα*) εἰς τὸν λαιμόν (μου)· ἀλλ' ὁμοῦ (= *μὲν*) προηγουμένως βέβαια οὐδὲ ὧς ἐγεύθην.

Γραμματικά — Σημασιολογικά

ἦ (παρατ. τοῦ ἦμι) = εἶπεν. *ἀναῖσω* = ὀρμητικῶς κινεῖσθαι, ἀναπηδῶ, ὁ, ἦ *δῖς* (ονίς) = πρόβατον. *ἄργυρος* (α' συνθ. *ἄργυ*, *arguo* = φωτίζω + β' συνθ. θέμα τι ἔχον τὴν ἔννοιαν τοῦ φέγγειν πρβλ. *πεφῆσεται*) = λευκός. *σφάζ'* = *ἔσφαξε*. *δέρω* (*δορά*, *δέρμα*) = ἐκδέρω, γδέρνω. *ἀμφέπω* (*ἀμφιέπω*, θέμα.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

σεπ, sepelio)=1) περιβάλλω 2) έτοιμάζω. κόσμος=τάξις. μισύλλω (mi-
nyo)=κόπτω εις μικρά τεμάχια, λιανίζω. επισταμένως έπίρρ.=μέ δεξιό-
τητα, τέχνην. πείραν άόρ. του πείρω (περόνη)=τρυπώ, περνώ. ό θβελός
=σουβλί. ώπησαν άόρ. του όπιτάω (όπιτός)=ψηνώ. περιφραδέως (περι-
φράζομαι)=έξετάζω, περιφραδέης) έπίρρ.=έπιμελώς. έρούσαντο άόρ. του
έρωω καί έρωμι=σύρω. έλών μετ. άόρ. του αίρέω=λαμβάνω. έπινέμω=
διαμοιράζω. τό κάνεον=κάνιστρον. άταρ (at+άρ) σύνδ. έκφράζων αντί-
θειςιν καί μετάβασιν=1) έν τούτοις όμως 2) δέ. νέμεν άόρ. του νέμω
=μοιράζω. τό όνειαρ (θέμ. όνη του όνίνημι)=1) ώφέλεια, προστάτης
2) τροφαί. φαγητά 3) πολύτιμα πράγματα. ίάλλω (salio)=έκτοξεύω,
ρίπτω, άπλώνω. ή πόσις (θέμ. πο του πίνω)=πιτό. ή έδηγύς (θέμ. έδ.
έδω, edo)=φαγητόν. έξ+έντο (μ. άόρ. β')=έξείντο του έξίμαι=άποβάλ-
λω. άφαιρώ. ό έρος=ό έρως=ή έπιθυμία. όσσος=πόσον μεγαλόσμως.
ένν=ήν=ήτο. οίος=πόσον ώραίος. άντα (άντι) έπίρρ.=άντικρώ, κατá
πρόσωπον, τελειώς. έφκει (του έοικα)=ώμοιάζε. άγαθός=εύγενής. τέρ-
σησαν παθ. άόρ. β' του τέρπομαι=1) εύχαριστούμαι 2) χορταίνω. τόν
δεικτ.=τούτον. λέξον προστ. άόρ. του λέχω (έξ ού θέμ. καί τό λέχος=
κλίνη)=κοιμίζω, βάζω νά κοιμηθί. ταρπάμεθα ύποτ. μ. άόρ. β' του
τέρπομαι. μύσαν άόρ. του μύω (μύωψ) όμεταβάτως=κλείνω, κλειώ. τώ
όσσε δυικός άρ.=οί (δύο) όφθαλμοί. σής δοτ. πληθ.=σαις. πάις=παίς.
κήδεα πέσσω=θλίψεις χωνεύω. μυρίος=άπειρος. ό χόρτος=περίβολος.
πασάην άόρ. του πατέομαι (pasco=βόσκα)=γέυομαι, τρώω. ό αίθωψ,
οπος (αίθω+όψ)=έξαστραπίων, σπινθηρίζων, πυρώδης. ή λαυκανίη=
λαιμός, φάρυγξ. καθέηκα άόρ. του καθίημι=ρίπτω κάτω, μέσα. πάρος
έπίρρ.=προηγουμένως. πεπάσμην ύπερσ. του πατέομαι=χορταίνω.

Συντακτικά—Διόσητικά

όβελοίτιν δοτ. τοπική. έξ+έντο τμήσις. θαύμαζε ό 'Αχιλλεύς ήτο πρά-
γματι ό ώραιότερος έκ τών 'Αχαιών. θεοσί άντικ. άγαθήν δηλοί την
εύγένειαν της καταγωγής. μύθον άκούων άποτελεί αντίφασιν. ώς φαί-
νεται έκ τών στίχων 628 καί 633. καί συναπτέον τώ ύπνω' όπως δηλ.
έκ της τροφήγ, ούτω καί έκ του ύπνου εύχαριστήθου. ύπ φ ύπο άνα-
στροφή προθ. μετ' άναβασμού του τόνου, ό ύπνος σκεπάζει τρόπον
τινά τόν κοιμώμενον. κοιμηθέντες τροπ. μετ. σής ύπό άναστροφή προθ.
δηλούσης τό ύποκάτω τινός καί τό όργανον. κυλινδόμενος τροπ. μετ.
κόπρον δηλ. κόριν. αίτου άντικ. λαυκανίης καθέηκα περίφρασις αντί
έπιον. Παρατηρήσατε την δεξιοτεχνίαν του ποιητού, καθ' ήν μετά
τόσας πικρίας καί μίση καί κοινάς δυστυχίας άμφοτέροι άλληλοθαυ-
μάζονται.

Νόημα

Λευκόν πρόβατον σφαγέν ύπό του 'Αχιλλέως καί έπιμελώς πα-
ρασκευασθέν ύπό τών συντρόφων του παρατίθεται εις δείπνον προς
τιμήν του Πριάμου. Μετά τό φαγητόν άμφοτέροι ύπό τό κράτος ψυχι-
κής εύεξίας παραδίδονται εις άμοιβαίον άφωνον θαυμασμόν, δηλ. ό
μέν Πρίαμος θαυμάζει την θεϊκήν ώραιότητα του 'Αχιλλέως, αυτός
δέ θαυμάζει την εύγενή καταγωγήν του Πριάμου. "Ήδη ό Πρίαμος, ό
όποίος δέν έγεύθη τροφής καί δέν έκοιμήθη άπό της ήμέρας του θαν-
άτου του υίου του, ζητεί παρά του 'Αχιλλέως νά κοιμηθί.

Περίληψεις

1) 'Ετοιμασάι πρός δείπνον 2) 'Αμοιβαίος άλληλοθαυμασμός καί
3) ό Πρίαμος ζητεί νά κοιμηθί.

Στίχοι 643+658.

"Έτσι λοιπόν (=δ') είπε (=ή) καί ό 'Αχιλλεύς διέταξε
τούς συντρόφους καί τας θεραπεινίδας νά τοποθετήσουν φορη-

τὴν κλίνην (=δέμνια) ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ προτύλου καὶ νὰ βά-
 λουν ἐπάνω στρωσίδια (=ῥήγεα) ὠραῖα κόκκινα καὶ ἀπὸ ἐπάνω
 νὰ στρώσουν σκεπάσματα (=τάπητας) καὶ ἀπὸ ἐπάνω νὰ βά-
 λουν (=ἐνθήμεναι) χνουδωτὲς μπατανιές (=οὔλας χλοῖνας),
 διὰ νὰ σκεπασθῆ (=ἔσασθαι). Αὐταὶ δέ, κρατοῦσαι εἰς τὰς
 χεῖρας δᾶδα (=δάος), ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν σκηνὴν (=ἴσαν ἐκ
 μεγάρου) καὶ ἀμέσως, ὡς ἦτο φυσικὸν (=ἄρα), ἔστρωσαν δύο
 κλῖνας μετὰ προθυμίας ὑπηρετοῦσαι (=ἐγκονέουσαι). Τότε
 (=δὲ) ἀστείζόμενος (=ἐπικερτομέων) εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ταχύ-
 πους Ἀχιλλεύς· «ἔξω ἀλήθεια (=μὲν δὴ) πλάγιασε (=λέξο),
 ἀγαπητὲ γέροντα, μήπως ἔλθῃ αἰφνιδίως ἐδῶ κανένας ἐπίση-
 μος ἀπὸ τοῦς Ἀχαιοῦς, οἱ ὅποιοι πάντοτε συσκέπτονται (=
 βουλὰς βουλευούσι), συνεδριάζοντες μετ' ἐμοῦ (=παρήμενοι
 μοι), ὅπως εἶναι καθιερωμένον (=ἢ θέμις ἐστὶ). ἐάν θὰ σὲ
 ἔβλεπε κανεὶς ἀπὸ αὐτοῦς τὴν ὥραν τῆς ταχείας μαύρης νυ-
 κτός, ἀμέσως θὰ (τὸ) ἐφάνερωνεν εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον (=
 ποιμένα λαῶν) Ἀγαμέμνονα, καὶ θὰ ἐγίνετο ἀναβολὴ τῆς ἀπο-
 δόσεως τοῦ νεκροῦ. Ἔλα λοιπὸν εἰπέ μου τὸ ἐξῆς καὶ μὲ ἀκρι-
 βειαν (=ἀτρεκέως) διηγῆσου, ἐπὶ πόσας δηλαδὴ ἡμέρας θέλεις
 (=μέμονας) νὰ ἀπονέμῃς τὰς νεκρικὰς τιμὰς (=κτερεῖζέμεν) εἰς
 τὸν εὐγενῆ Ἔκτορα, ἵνα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο (ἢ: ἕως τότε)
 (=τέως) καὶ ὁ ἴδιος παραμένω (εἰς τὴν σκηνὴν μου) καὶ τὸν
 στρατὸν συγκρατῶ (=λαὸν ἐρύκω) (ἀπὸ ἐνδεχομένην ἐπίθεσιν)».

Γραμματικά—Σημασιολογικά

ἦ (παρατ. τοῦ ἦμι)=εἶπεν. ἰδὲ σύνδ.=ἠδὲ=καί. δμῶ=θεραπεινός. τὰ
 δέμνια (δὲμ τοῦ δέμω=κτιζῶ)=κλίνη, κρεβάτι (κινητὸν, ἐλαφρόν). αἰ-
 θουσα (δηλ. στοά)=αἴθουσα πρὸ τοῦ μεγάρου, πρότυλον. θέμεναι ἀπαρ.
 ἄορ. β' τοῦ τίθημι. τὸ ῥῆγος (ἐκ. θέμ. ῥέζω=βάφω)=βαμμένον τεμά-
 χιον ὑφάσματος ὡς σκέπασμα κλίνης, στρωσίδι. στορέσαι ἀπαρ. ἄορ.
 τοῦ στορέννυμι=στρώνω, ἀπλώνω. ἐρύπερθεν ἐπίορ.=ἀπὸ πάνω. τά-
 σπητες=σκεπάσματα. χλαῖναι=κουβέρτες, μπατανιές. ἐνθήμεναι ἀπαρ.
 ἄορ. β' τοῦ ἐντίθημι. οὔλος (λαπα)=παχὺς, μάλλινον, χνουδωτός. ἔσασθαι
 ἀπαρ. ἄορ τοῦ ἔννυμαι=ἐνδύομαι, σκεπάζομαι. αἰ δεικτ.=αὐταί.
 ἴσαν γ' πληθ. παρατ. τοῦ εἶμι. τὸ δάος (δαίω, δαίς)=ἡ δάς, δαυλός,
 αἶψα ἐπίορ.=ἀμέσως. στόρεσαν ἄορ. τοῦ στορέννυμι. δοῖω λέξε(ε) δυικός
 ἄρ.=δύο κλῖνας. ἐγκονέω (ρίζα κον, διάκονος)=μετὰ σπουδῆς ἐργάζομαι
 (λέγεται ἐπὶ γυναικῶν, τὸ δὲ ἀμφιέτω ἐπὶ ἀνδρῶν). ἐπικερτομέω (κέρ-
 τομος=χλευαστικός)=χλευάζω, πειράζω, ἀστείζομαι. λέξο προστακτ.
 μεικτοῦ ἄορ. τοῦ λέχομαι (λέχος=κλίνη)=κατακλίνομαι, πλαγιαζῶ.
 ἐπέλθῃον=ἐπέλθῃ. βουληφόρος (βουλή+φέρω)=ἠγεμῶν συμητέχων
 τῆς βουλῆς, ἐπίσημος. βουλὰς βουλευώ=συσκέπτομαι. πάρημαι=παρα-
 κάθημαι, συνεδριάζω. θέμις=θεσμός, νόμος, νόμιμον (ἢ θέμις ἐστὶ=
 ὅπως εἶναι καθιερωμένον). ἐξαγορεύω=ἐξαγγέλλω, φανερώνω. ἀνάβλη-
 οῖς=ἀναβολή. λύσις νεκροῦ=ἀπόδοσις νεκροῦ. ἀτρεκέως ἐπίορ.=ἀκρι-
 βῶς, ἀληθῶς. ποσῆμαρ ἐπίορ.=πόσας ἡμέρας. μέμονα παρακ. μὲ σημ.
 ἐν. (θέμ. μὲν, μένος, mens)=σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, θέλω. κτερεῖζέμεν ἀπαρ.
 τοῦ κτερεῖζω (κτέρεα=τὰ φίλτατα ἀποθανόντος ἥρωος κτήματα)=ἀπο-
 νέμω τὰς τελευταίας τιμὰς εἰς νεκρόν. τέως ἐπίορ.=ἕως τότε, κατὰ
 τὸ διάστημα τοῦτο. μένω=περιμένω. ἐρύκω=συγκρατῶ.

Συντακτικά—Αἰσθητικά

ἔσασθαι ἀπαρ. σκοποῦ. ἔχουσαι τροπ. μετ. ἐγκονέουσαι τροπ. μετ. τὸν

άντικ. *ἐπικερομέων* τροπ. μετ. *πόδας* αἰτ. τοῦ κατά τι. *μὲν δὴ* ἐνισχύει τὴν διὰ τῆς προστακτικῆς ἐκφραζομένην ἔννοιαν ἐπιτακτικῆς βουλήσεως. *ἐκτός* ἐν ἀρχῇ τοῦ στίχου δηλοῖ ἔμφασιν. Προφανῶς ὁ Ἀχιλλεύς θέλει νὰ ἀποφύγῃ τὴν πρωινήν συνάντησιν μὲ τὸν Πρίαμον, ὁ ὁποῖος βλέπων τὸν νεκρὸν ἠδύνατο νὰ ἐκτραπῆ εἰς ἀπρεπεῖς λόγους. *γέρον φίλε* μετὰ πολλῆς συμπαιθείας ὁμιλεῖ ὁ ἥρωσ. *μοι* συναπτέον τῷ *παρήμενοι*. *βουλὰς* σύστοιχ. *άντικ.* ἢ καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ *θέμις ἐστὶ* ἔνν. *μοι βουλὰς βουλευεῖν*. τῶν γεν. διαιρ. *εἰ ἴδοιτο* (ὑπόθ.) + *ἐξεῖποι ἄν* (ἀπόδ.) γ' εἶδος ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος. *κεν γένηται* ὀρθότερον ἔπρεπε νὰ τεθῆ εὐκτική. *ποσσημαρ...* ἐπεξήγησις τοῦ *τόδε*.

Πραγματικά

δμῳῆσι αἱ θεραπευαίνιδες εἰδοποιήθησαν διὰ τῶν *εταίρων*. *δέμνια θέμναι* ὑπ' αἰθούσῃ οἱ ξένοι καὶ οἱ διαβάται συνηθῶς ἐκοιμῶντο εἰς τὴν αἰθουσαν, σχεδὸν εἰς τὸ ὑπαιθρον, διὰ νὰ ἀναχωροῦν μὲ εὐκολίαν κα ἄνευ ἐνοχλήσεως τὴν πρωίαν, ἢ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ μεγάρου. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν βλέπομεν ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς διατάσσει νὰ τοποθετηθοῦν *χλαῖναι*, δηλ. μπαταναῖα ἢ παπλώματα καὶ *ρήγεα*, δηλ. στρωσίδια ἢ κατ' ἄλλους προσκεφάλαια.

Νόημα

Ὁ Ἀχιλλεύς κατόπιν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Πριάμου δίδει ἐντολὴν νὰ ἐτοιμασθοῦν δύο κλῖναι διὰ τοὺς ξένους μὲ πολλὰ σκεπάσματα, ὅπως κοιμηθοῦν εἰς τὴν αἰθουσαν. Τοῦτο πράττει μὲ τὴν ψευδῆ δικαιολογίαν ὅτι εἶναι δυνατὸν κατὰ τὴν νύκτα νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν βουλήν γέροντες καί, ἀντιλαμβάνομενοι τὴν παρουσίαν τοῦ Πριάμου, ἀποκαλύψουν τοῦτο εἰς τὸν πλεονέκτην Ἀγαμέμνονα. ὁ ὁποῖος τότε ἐν τῇ ἀπληστία του θὰ ἐξήτει καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του πλοῦσια λύτρα. Τέλος ζητεῖ παρὰ τοῦ Πριάμου νὰ μάθῃ, πόσον χρονικὸν διάστημα τοῦ χρειάζεται πρὸς ἀπονομὴν τῶν τελευταίων νεκρικῶν τιμῶν, ἵνα ἀπόσχη πάσης ἐχθρικῆς ἐπιθέσεως.

Περιλήψεις

1) Ὁ Ἀχιλλεύς διατάσσει νὰ ἐτοιμασθοῦν αἱ κλῖναι πρὸς ὕπνον
2) Δικαιολογία διὰ τὸν εἰς τὴν αἰθουσαν ὕπνον καὶ 3) Ὁ χρόνος διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν τελευταίων νεκρικῶν τιμῶν.
Στίχοι 659 + 676.

Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἔπειτα ὁ θεόμορφος Πρίαμος· «ἐὰν λοιπὸν ὄντως (= *μὲν δὴ*) θέλῃς νὰ κάμω ἐγὼ τὸν ἐνταφιασμὸν (= *τάφον*) του εὐγενοῦς Ἑκτορος, ἤθελες μὲ εὐχαριστήσῃ (= *κεχαρίσμένα θείης μοι*), Ἀχιλλεῖα, πράττων (= *οἰξων*) ἔτσι (κάπως) (= *ῶδε*). Γνωρίζεις δηλαδή ὅτι ἔχομεν ἀποκλεισθῆ (= *ἐέλιμεθα*) εἰς τὴν πόλιν, τὰ δὲ ξύλα (εἶναι) μακρὰν διὰ νὰ (τὰ) μεταφέρωμεν (= *ἀξέμεν*) ἀπὸ τὸ ὄρος· καὶ οἱ Τρῶες πολὺ φοβοῦνται. Ἐπὶ ἑννέα μὲν ἡμέρας θὰ θρηνοῦμεν (ἢ: μοιρολογοῦμεν) αὐτὸν μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα, κατὰ δὲ τὴν δεκάτην θὰ (τὸν) ἐνταφιάσωμεν καὶ ὁ λαὸς θὰ λάβῃ τὸ περιδειπνον (= *δαινῦτο*) τὴν δὲ ἑνδεκάτην θὰ κάμωμεν τύμβον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ (ἢ: ἐπὶ τῶν ἐν τῇ τέφρᾳ ὀστέων αὐτοῦ) (= *ἐπ' αὐτῷ*) καὶ τὴν δωδεκάτην θὰ πολεμήσωμεν, ἐὰν βέβαια (παρίσταται) ἀνάγκη».

68. Πρὸς αὐτὸν πάλιν ἀπήντησεν ὁ ταχύπους εὐγενὴς Ἀχιλ. εὖς· «θὰ σοῦ γίνουσι καὶ αὐτά, γέροντα Πρίαμε, ὅπως

σύ ζητεῖς· θά διακόψω δηλ. τὸν πόλεμον ἐπὶ τόσον χρόνον, ὅσον προτείνεις». Ἔτσι λοιπὸν ὁμιλήσας, ἐπίασε τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ γέροντος ἀπὸ τὸν καρπὸν, διὰ νὰ μὴ ἔχη κανένα φόβον ἢ καρδιά του Ἔπειτὰ ἐκείνοι μὲν, δηλαδὴ ὁ κήρυξ καὶ ὁ Πρίαμος, ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ εἰς τὸν πρόδομον τῆς σκηνῆς (=δόμον), ἔχοντες κατὰ νοῦν συνεταιρὰ σκέψεις· ὁ δὲ Ἄχιλλεὺς ἐκοιμάτο εἰς τὸ βάθος τῆς καλοστημένης (=εὐπηκευ) σκηνῆς· καὶ κοντὰ του ἐπλάγιασεν (=παρελέξατο τῷ) ἢ ἔχουσα ὠραίας παρειάς Βρισηίς.

Γραμματικά — Σημαιολογικά

ῥέζω (*ῥέκτης*)=πράττω, ἐνεργῶ. *κεχαρισμένα τίθημί τι*=*χαρίζομαι τι* =εὐχάριστῶ τινα. *ἔελεμθα* παρακμ. τοῦ *εἴλομαι*=περικλείομαι, πολιορκουμαι. *τηλόθι* ἐπίρρ.=μακράν. *ἕλη*=ξύλα (*ὑλοτόμος*). *ἄξέμεν* ἀπαρ. ἄορ. (ὄχι μέλλ.) τοῦ *ἄγω*. *δέδια*=φοβοῦμαι. *γοάοιμεν* εὐκτ. τοῦ *γοάω*=θρηῶν. *δαινῦτο* γ' ἐν. εὐκτ. ἐν. τοῦ *δαίνυμαι* (ἔξ οὐ θέμ. καὶ τὸ *δαίνομαι*) =χωρίζω μερίδας γεύματος διὰ θάνατον, λαμβάνω τὸ περίδειπνον. *πολεμίζομεν* μέλλ. τοῦ *πολεμίζω*=πολεμῶ. *ποδάρκης*=ὁ ἄρκων τοῖς ἔαυτοῦ ποσίην, τοχὺπ υς. *τοι=σοι*. *σχήσω* μέλλ. τοῦ *ἔχω*=συγκρατῶ, διακόπτω. *ἄνωγα* παρακμ. μὲ σημ. ἐν.=κελεύω, παροτρύνω, προτείνω. *δεξιτερὸς*=δεξιός. *δείσει(ε)* εὐκτ. τοῦ *δεῖδω*=φοβοῦμαι. *ἐνί=ἐν*. *πρόδομος*=ἡ αἴθουσα, περὶ ἣ. ὁμιλήσαμεν ἀνωτέρω. *πυκινός*=συνετός, φρόνιμος. *εὐδω*=κοιμῶμαι. *μυχός*=βάθος *εὐπηκτος* (*πήγγυμι*)=εὐ πεπηγυῖα =καλὰ στημένη, στερεὰ. *παρελέξατο* ἄορ. τοῦ *παράλεχομαι*=πλαγιαζῶ κοντὰ.

Συντακτικά — Αἰσθητικά

μὲ ὑποκ. τοῦ *τελέσαι*. *μοι* συναπτεόν τῷ *κεχαρισμένα θεῖης*. *ῥέζων* τροπ. μετ. γὰρ διασαφ. *ἄξέμεν* ἀπαρ. σκοποῦ. *ἐννήμαρ* ἦτο ἴδιον τῶν βαρβάρων νὰ θρηνοῦν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, κατὰ τρόπον θορυβώδη καὶ ἀνοίκειον. Ἰσως καὶ διότι ἤθελε νὰ ἐξασφαλίσῃ ὀλίγων ἡμερῶν ἡσυχίαν διὰ τοὺς Τρῶας. *γοάοιμεν κεν—θάπτοίμεν—δαινῦτο—ποιήσοιμεν* αἱ δυνητικαὶ εὐκτ. ἰσοῦνται πρὸς μέλλοντα. *εἴπερ ἀνάγκη* ὑποδηλοῖ ἢ φράσις κούρασιν ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῶν συμφορῶν. *τοι* δοτ. ἠθικῆ. *καὶ ταῦτα* ὅπως δηλ. καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ νεκροῦ. *μὴ δείσειε* οὕτω ὁ ἦρωας κερδίζει ὄλην τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Πριάμου. *πρόδομος δόμου* εἶναι ἡ *αἴθουσα*, τὸ πρόπυλον.

Πραγματικά

ὡδε λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, τὰς ὁποίας ζητεῖ, ὁ Πρίαμος προβαίνει εἰς δικαιολογίαν αὐτῶν. *δέδιασι* δι' αἰφνιδίαν ἐπίθεσιν τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἄλλων τῆς πόλεως, ἂν τυχὸν ἀπεμακρύνοντο αὐτῆς. *δαινῦτο* εἶναι τὸ περίδειπνον ἢ νεκρόδειπνον παρατιθέμενον εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ ἀποβιώσαντος· κατ' αὐτὸ ἐνεκωμιάζετο ὁ θανών· πρβλ. *οὐκ ἂν ἐπαινεθεῖς οὐδ' ἐν περιδείπνω*. τὸ μῦθος σώρὸς ἐκ χάματος καὶ λίθων ὑψοῦμενος ὑπὲρ τὸν τάφον. *σχήσω πόλεμον* προφανῶς ὁ Ἄχιλλεὺς, ἐνεργῶν μόνος, ἄνευ δηλ. τῆς συγκαταθέσεως τῶν βασιλέων καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου, εἶχε περιβληθῆ μετὰ πᾶσαν ἐξουσίαν, ἰδίᾳ μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἐκτορος. *Βρισηίς* θυγατὴρ τοῦ ἐν Λυρνησσῶ τῆς Κιλικίας ἱερέως Βρισέως, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ γέρας τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἡ ὁποία, ἀφαιρεθεῖσα πρὸς στιγμὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐδόθη καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἀχιλλέα ἄθικτος μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἐκτορος.

Νόημα

· Ὁ Πρίαμος ζητεῖ παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἑνδεκαήμερον ἀνακωχῆν,

τ. ἔ. ἑννέα ἡμέρας διὰ τὸν θρῆνον, μίαν διὰ τὸν ἑνταφιασμὸν καὶ τὸ περιδεῖπνον καὶ μίαν διὰ τὴν κατασκευὴν τύμβου. Ὁ Ἀχιλλεύς συναίνει εἰς τὴν παροχὴν ἑνδεκαήμερου ἀνακωχῆς καὶ διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην ἔλαβε τὸν γέροντα ἐκ τῆς χειρός. Μετὰ ταῦτα ἀπεσύρθησαν πρὸς ὕπνον ὁ μὲν κήρυξ καὶ ὁ Πρίαμος εἰς τὸ πρόπυλον τῆς σκηνῆς, ὁ δὲ Ἀχιλλεύς, πλησίον τοῦ ὁποίου ἐκοιμήθη ἡ Βρισηίς, εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς.

Περίληψεις

1) Ὁ Πρίαμος ζητεῖ ἑνδεκαήμερον ἀνακωχὴν 2) Ὁ Ἀχιλλεύς ἐγκρίνει καὶ 3) Πάντες ἀποσύρονται πρὸς ὕπνον.

Μεγαλοποσιῆς καὶ ἄκρωσ οὐγκινητικῆ εἶναι ἡ σκηνή, καθ' ἣν οἱ δύο ἄνδρες, οἱ ὑπὸ τόσων θλιβεῶν ἀναμνήσεων βαρυνόμενοι καὶ εἰς τὰ μῆση καὶ τὰ πάθη δουλεύοντες καὶ κοινῆς δυστυχίας μετέχοντες, μετὰ τὴν διάλυση τῶν καταθλιπτικῶν κινήσεων ἀπέγιναι ἀλλήλων ἡσέμοι καὶ γαλήνιοι, παραδοθέντες εἰς ἀμοιβαίον οὐρεσθαιὸν ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ. Ὁ ὑπὸ τοῦ Πριάμου ἄφωτος θαυμασμός τοῦ θεϊκοῦ Ἀχιλλέως, ἡ ἀνάγκη τῆς ὁρξέως του καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς ὕπνον μᾶς ἀνακουρίζουν, μᾶς χαροποιοῦν καὶ μᾶς οὐγκινοῦν. Ἰδιαιτέρως ὁμῶς τοῦ εὐγενοῦς Πηλεΐδου αἱ παντοῖαι ἐκδηλώσεις συμπαθείας πρὸς τὸν ταλαίπωρον Πρίαμον καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ περὶ ξενίας δικαίου καὶ ἡ ὑπέροχος βασιλικὴ παροχὴ ἑνδεκαήμερου ἀνακωχῆς πρὸς ταῖα τοῦ Ἐκτοροῦ μᾶς ἐνθουσιάζουν βαθύτατα. Ὁ ἦρωσ τοῦ ἔτους ἀποκαθαίρεται ἀπὸ παντὸς ἠθικοῦ ὅππου, δαμάζεται ἀπὸ πάσης φρονικῆς ἢ ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, ἐξαγνίζεται πλήρως καὶ παραδίδεται ὡς ἰδεώδης τύπος, ὅσον ἐφιλοτέχνησεν ἡ δαιμονία τοῦ ποιητοῦ ἑμπνευσις.

Στίχοι 677+717.

Λοιπὸν οἱ μὲν ἄλλοι θεοὶ καὶ οἱ ἄρματομάχοι ἄνδρες ἐκοιμῶντο καθ' ὄλην τὴν νύκτα καταβεβλημένοι (ἦ : ναρκωμένοι) ἀπὸ τὸν γλυκύν ὕπνον· ἀλλ' ὁμῶς τὸν εὐεργετικὸν Ἑρμῆν δὲν (τὸν) ἔπιανεν (=ἐμαρπιεν) ὕπνος, ἐπειδὴ διελογίζετο (ἦ : ἀνεκίνει) εἰς τὸν νοῦν του, πῶς νὰ ὀδηγήσῃ ἔξω ἀπὸ τὰ πλοῖα τὸν βασιλέα Πρίαμον, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς ἀπὸ τοὺς ρωμαλέους (=ἰερούς) φρουροὺς τῶν πυλῶν. Ἐστάθη λοιπὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς (του) καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· γέροντα, δὲν βάζεις λοιπὸν καθόλου τὸν κίνδυνον μὲ τὸν νοῦν σου, ἔτσι ὡραῖά ποὺ κοιμᾶσαι ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ ἐχθρικῶν ἀνδρῶν, ἐπειδὴ σὲ ἄφησεν (ἦ : σὲ ἐλυπήθη) ὁ Ἀχιλλεύς. Καὶ τώρα μὲν τὸν ἀγαπητόν σου υἱὸν ἐλύτρωσες, διότι (=δὲ) πολλὰ προσέφερες· διὰ σὲ ὁμῶς ζωντανὸν ἴσως δώσουν καὶ μάλιστα τριπλάσια (=τρὶς τόσα) λύτρα οἱ υἱοὶ σου, ὅσοι ἔχουν ἀπομείνει (=τοὶ λελειμμένοι) ὀπίσω (ἦ : εἰς τὴν πόλιν), ἂν μάθῃ τὴν ἐδῶ παρουσίαν σου (=αἶ κε γνώῃ σε) ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως Ἀγαμέμνων, καὶ (σὲ) ἀντιληφθοῦν ὅλοι οἱ Ἀχαιοί».

689. Ἔτσι εἶπεν ὁ δὲ γέρον ἐφοβήθη καὶ ἐσήκωσεν (ἦ : ἐξύπνησε) τὸν κήρυκα. Τότε ὁ Ἑρμῆς τοὺς ἐξευξε τοὺς ἵππους καὶ ἡμιόνους, ταχέως (=δίμφα) δέ, ὡς ἦτο φυσικὸν (=ἄρα), ὁ ἴδιος ὠδήγει κατὰ μήκος τοῦ στρατοπέδου καὶ κανεὶς δὲν (τοὺς) ἀντελήφθη. Ἀλλ' ὅταν πλέον ἐφθασαν εἰς τὸ πέρασμα τοῦ ὀρμητικοῦ ποταμοῦ,—τοῦ πλήρους στροφῶν Ξάνθου, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ ἀθάνατος Ζεὺς—, ὁ Ἑρμῆς μὲν μετὰ τοῦτο

ἀνεχώρησε πρὸς τὸν ὕψηλόν "Ὀλυμπον, ἡ δὲ χρυσίζουσα (ἡ ἠ ἐνδεδυμένη μὲ κροκωτὸν πέπλον) αὐγὴ ἐσκορπίζετο ἐφ' ὅλης τῆς γῆς. Ἐκεῖνοι δὲ (δηλ. ὁ Πρίαμος καὶ ὁ κῆρυξ) ὠδήγουν (= ἔλων) τοὺς ἵππους πρὸς τὴν πόλιν μὲ θρήνους καὶ στεναγμούς, αἱ δὲ ἡμίονοι ἔφερον τὸν νεκρόν. Καὶ κανεῖς ἄλλος ἀπὸ τοῦ ἀνδρας καὶ τὰς ἐχούσας ὠραίαν ζώνην γυναῖκας δὲν (τοὺς) ἀντελήφθη πρωτύτερα, παρὰ μόνον, ὅπως ἦτο φυσικόν (= ἄρα), ἡ Κασσάνδρα, ἡ ὁμοία (= *ικέλη*) πρὸς τὴν χρυσοῦν Ἀφροδίτην, εἰσελθοῦσα καὶ ἀναβάσα εἰς τὸ Πέργαμον, ἀντελήφθη τὸν πατέρα της νὰ στέκεται ἐπὶ τοῦ δίφρου καὶ τὸν κήρυκα, τὸν διαλαλοῦντα ἀνά τὴν πόλιν (= *ἀστυβοώτην*) ἐκεῖνον φυσικὰ (δηλ. τὸν Ἐκτορα) εἶδε νὰ κείτεται εἰς νεκρικὴν κλίνην ἐπάνω εἰς τὴν ἡμιονικὴν ἄμαξαν ὡς ἦτο φυσικόν ἀμέσως ἐξέσπασεν εἰς θρήνους (= *κῶκυσεν*) καὶ ἐφώναξε δυνατὰ καθ' ὀλόκληρον τὴν πόλιν «Τρῶες καὶ Τρωάδες ἐλάτε νὰ ἴδητε (= *ἰόντες ὄψεσθε*) τὸν Ἐκτορα, ἐάν ποτέ, ὅταν ἦτο ζωντανός (= *καὶ ζῶοντι*), ἐδοκιμάζατε χαρὰν κατὰ τὴν ἐπιτροφὴν του (= *νοστήσαντι*) ἐκ τῆς μάχης, ἐπειδὴ ἦτο ἡ μεγάλη χαρὰ διὰ τὴν πόλιν καὶ δι' ὄλον τὸν λαόν».

707. Ἔτσι εἶπε· καὶ δὲν ἔμεινε (= *λίπετο*) κανένας ἄνδρας ἐκεῖ, μέσα εἰς τὴν πόλιν, οὔτε καὶ γυναῖκα· διότι ὄλους κατέλαβεν (= *ἔκτετο*) ἀσυγκράτητος λύπη· καὶ πλησίον (= *ἀγχοῦ*) τῶν πυλῶν συνήντησαν (τὸν Πρίαμον) φέροντα τὸν νεκρόν. Πρῶται ἀνέσπων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των (= *τιλλέσθην*) δι' αὐτὸν (= *τόν γε*) ἡ ἀγαπητὴ του σύζυγος καὶ ἡ σεβαστὴ μητέρα, ἀφοῦ ἐπήδησαν ἐπάνω εἰς τὴν καλλίτροχον ἄμαξαν, ἐγγίζουσαι τὴν κεφαλὴν (του)· κλαίων δὲ ἴστατο περίξ ὁ λαός. Καὶ ἀσφαλῶς (= *νυ δῆ*) ὀλόκληρον (= *πρόσαν*) τὴν ἡμέραν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου (= *ἐς ἡέλιον καταδύντα*) θὰ ἐθρήνουν (= *δδύροντο κεν*) τὸν Ἐκτορα κλαίοντες πρὸ τῶν πυλῶν, ἐάν βέβαια δὲν ἔλεγεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὁ γέρων πρὸς τὸν λαόν· «σᾶς παρακαλῶ (= *μοι*), κάμετε τόπον (= *εἴξατε*) εἰς τὰ ζῶα, διὰ νὰ περάσουν· ἔπειτα δὲ θὰ χορτάσετε (= *ἄσεσθε*) ἀπὸ κλάματα, ὅταν δηλ. (τὸν) φέρω εἰς τὸ σπίτι».

Γενικαὶ Παρατηρήσεις

ἵπποκορουστῆς (ἵππος+κορούσω=ὀπλίζω)=ο ἐτοιμάζων εἰς τάξιν τὰ ἄρματα, ἄρματομάχος. *παννύχιος* (κατηγορ.)=καθ' ὅλην τὴν νύκτα. *ὑπνω* ποιητ. αἰτ. *δεδημημένοι* μετ. παρακμ. τοῦ *δάμνημαι* (domare)=καταβάλλομαι, ναρκώνομαι. *ἐριούνιος* (ἐρι+ον τοῦ *δνίνημι*=ὠφελῶ)=εὐεργετικός. *μάρπτω*=ἀρπάζω, πιάνω. *ὄρμαινω*=ἀνακινῶ, διαλογίζομαι (ἢ μετ. αἰτιολογ.). *ἐκπέμπω*=ὀδηγῶ ἔξω, συνοδεύω. *ἔερδς*=ρωμαλέος, ἰσχυρός. *πυλαωρδς* (β' συνθ. ἔμα τοῦ *ῶρη*=φροντίς, ἰδὲ *θυρωρδς*)=φρουρός πύλης. *στή*=ἔστη=ἔστάθη. *κακόν*=κίνδυνος. *οἶον εὔδεις* αἰτιολ. πρότ. *δηῖος*=ἐχθρικός. *ζωός*=ζωντανός. *τοι* εἶναι ἄρθρον συναπτέον τῇ μετοχῇ. *αἶ κε=εἰ ἂν*. *γνώη*—*γνώωσι* υποτ. ἄορ. β' τοῦ *γιγνώσκω*=ἀντιλαμβάνομαι. *ζεῦξ*=ἔξευξε. *ρίμφα* ἐπίρρ.=ταχέως. *πόρος* (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ *πορθμός*, *πεῖρω*, *περάω*)=πέρασμα (εἶναι τὸ ἴδιον μέρος, ὅπου τοὺς παρέλαβεν ὁ Ἑρμῆς κατὰ τὴν μετάβασιν) ἐπομένως μετὰ τὴν

διάβασιν τοῦ ποταμοῦ οὐδείς κίνδυνος ὑπῆρχεν). *ἴξον* ἄορ. τοῦ *ἴκω* (*ἰκάνω, ἰκνέομαι*)=φθάνω, καταλαμβάνω. *ἑυρρεής* (*ρέω*)=ὁ καλῶς ρέων, ὀρηκτικός. *δινηείς*=πλήρης δινῶν, ὀρηκτικός. *Σάνθος* μικρός ποταμός ἐν Τρωάδι καλούμενος Σκάμανδρος. *ἦώς*=αὐγή. *κροκόπειλος* (*κρόκος*+*πέπλος*)=ὁ ἐνδεδυμένος μετ' κροκωτῶν πέπλον, ὁ χρυσιζών· ὁ *κρόκος* εἶναι ἄνθος φυτοῦ, κοινῶς: ζαφορά, σαφράς. *κίναμαι*=διαχέομαι, διασκορπίζομαι (παράλληλος τύπος τοῦ *σπελάσσειν*). *αἶα*=γαῖα, γῆ. *οἱ δὲ* ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ *ἵππους καὶ ἡμίονους* ὡς ἔχει, φαίνεται ὅτι αἱ ἡμίονοι ἠκολούθουν ἄνευ ὁδηγοῦ. *οἰμωγῇ στοναχῇ* δοτ. τροπικαί. *ἔλων* παρατ. τοῦ *ἐλάω*=*εἰλαύω*=ὁδηγῶ. *καλλίζωνος*=ὁ ἔχων ὠραίαν ζώνην. *Κασσάνδρα* ἡ ὠραιότερα ἀπὸ τὰς τέσσαρας θυγατέρας τοῦ Πριάμου, ἔχουσα προφητικὴν δύναμιν, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός της Ἐλενος. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἰλίου μετήχθη ὡς αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος εἰς τὴν Ἑλλάδα. *Ἰκελος* (πρβλ. *εἴκελος, εἶοικα*)=ὄμιος. *Πέργαμον* εἶναι ἡ ἀκρόπολις, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὁποίας ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐκ ταύτης, κατελθούσα εἰς τὴν πόλιν, ἔσπευσεν εἰς τὴν πόλιν. *ἑσταότα* κατηγορ. μετ. *ἀστυβοῦτης*=ὁ βοῶν ἀνά τὸ ἄστυ, δημόσιος κήρυξ (ἄλλοτε: *καλήτωρ*). *κείμενον* κατηγορ. μετ. *ἴδε*=*εἶδε*. *κωκύω*=ἐκσπῶ εἰς θρήνους. *γένωνε* (παρακμ. μετ' σημ. ἐν. ἡ ἄορ., ὅπως ἐδῶ, συγγενὲς πρὸς τὸ *γινώσκω*)=1) γίνομαι ἀντιληπτὸς 2) μεγαλοφωνάζω. *ὄνεσθε* μέλλ. τοῦ *ὄρω*. *ζῶντι* κατηγορ. *νοστέω* (*νόστος*)=1) ἀπομακρύνομαι 2) ἐπιστρέφω. *χαίρει*' παρατ.=*εχαίρειτε*. *τὸ χάριμα*=αἰτία χαρᾶς, χαρὰ, καμάρι, *δήμος*=λαός. *αὐτόθι* τοπ. ἐπίρρ.=εἰς τὴν θεσίην του, ἐκεῖ. *πόλις*=πόλις. *λίπετο* ἄορ. β'.=*ελείφθη*=ἔμεινε. *ἀσχετος* (ἀ+*σχετος* ἐκ τοῦ *ἀσχεῖν*, τὸ ν ἐξέπεσε πρὸ τοῦ σ)=ἀφόρητος, ἀσυκράτητος. *ἴκετο* (ἄορ. β' τοῦ *ἰκνέομαι*)=κατέλαβε. *ἀγχοῦ* ἐπίρρ.=πλησίον (συναπτόεν τῷ *πυλῶν*) ἔξω τῶν πυλῶν). *ξύμβληντο* μέσ. ἄορ. τοῦ *ξύμβλλομαι*=συναντῶ (ὡς ἄντικ. ἐνν. τῷ *Πριάμῳ*). *ἄλοχος*=οὐζύγος. *πόντια*=σεπτή, σεβαστή, *τελλέσθη* δικὸς ἄρ. μέσ. παρατ. τοῦ *τέλλω*=μαδῶ, ξερριζώνω ὡς ἄντικ. τὸ *τόν γε*. *ἄξασαι* μετ. ἄορ. τοῦ *ἄισσω*=πηδῶ. *ἄπτομαι*=ἐγγίζω. *κεφαλῆς* (δηλ. Ἐκτορος) ἄντικ. *ἀμφίσταθ'* παρατ. τοῦ *ἀμφίσταμαι*=στέκομαι πέραξ, περιστοιχίζω. *δμιλος*=1) συνάθροισις 2) πλήθος. *πρόπας, ασα, αν*=ὄλος μαζί, ὀλόκληρος. *καταδύναται* ἄορ. τοῦ *καταδύω* (*καταδύσις* σταυροῦ)=βυθίζομαι, δύομαι, δύνω, βασιλεύω. *μεταδύω*=λέγω. *εἴξατε* προστ. τοῦ *εἴκω*=ὑποχωρῶ, παραμερίζω. *μοι* δοτ. ἠθικῆ. *οὔρενοι* (ἄντικ.) ὄνομαστ. *ὁ οὔρες* (*δρος*=σύνορον)=ὁ χαράττων τοὺς *οὔρους*=αὐλακας, ὁ ἡμίονος. *διελθέμεν*=*διελθεῖν* ἄπαρ. σκοποῦ. *ἄσσοθε* μέσ. μέλλ. τοῦ *ἄω* (*ἄτος, ἄδην*)=χορταίνω. *ἔπην* (χρον.=ὄταν) ἐπεξήγησις τοῦ *ἔπειτα*. *ἀγάγωμι* ὑποτ. ἄορ.=*ἀγάγω*.

Νόημα

Καθ' ἣν ὥραν θεοὶ καὶ ἄνδρες ἐβυθίσθησαν εἰς ὕπνον γλυκύν, ὁ Ἐρμῆς ἄνευ ἐντολῆς τοῦ Διός, ὡς ἄγγελος τοῦ ποιητοῦ, ἐμφανίζεται καθ' ὕπνου εἰς τὸν Πριάμον καὶ συμβουλεύει αὐτὸν νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἀναχώρησιν, διότι ναὶ μὲν ἐξηγόρασε τὸν νεκρὸν του υἱὸν ἀντὶ πολλῶν λύτρων, οὐχ ἦττον ὁμῶς ὑπάρχει κίνδυνος, ἐάν γίνῃ ἀντιληπτὸς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν, νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην οἱ Τρῶες νὰ πληρώσουν διὰ τὴν ἐξαγορὰν του τριπλάσιον λύτρα.

689. Ὁ γέρων φοβηθεὶς ἐξηγείρεν ἐκ τοῦ ὕπνου τὸν κήρυκα, ὁ δὲ Ἐρμῆς, ζεύξας τὰ ζῶα, ὠδήγησεν ἀθέατος αὐτὰ διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου, ἕως οὔτου ἔφθασεν εἰς τὸν πόρον τοῦ Ξάνθου, ὁπόθεν ὁ μὲν Ἐρμῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὀλυμπον, οἱ δὲ δύο γέροντες ὑπὸ τὸ φῶς τῆς αὐγῆς, θρηνηθύντες, κατευθύνονται πρὸς τὴν πόλιν. Πρῶτῃ ἡ Κασσάνδρα ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς ἀκροπόλεως ἀντελήφθη τὴν ἐμφάνισίν των καὶ, ἐκσπᾶσα εἰς θρήνους, κατήρχετο πρὸς τὴν πόλιν, εἰδοποιούσα τὸν λαὸν διὰ τὴν ἐπιστροφήν, νεκροῦ πλέον, τοῦ Ἐκτορος, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ καμάρι τῶν Τρῶων.

707. Τρώες καὶ Τρωάδες, πληροφορηθεῖσαι τὸ γεγονός, κατελήφθησαν ὑπὸ βαθυτάτης θλίψεως καὶ ἔσπευσαν ἔξω τῶν πυλῶν. Ἡ σύζυγος τοῦ νεκροῦ Ἀνδρομάχη καὶ ἡ μήτηρ Ἐκάβη, ἀποσπῶσαι τὰς τρίχας τῶν κεφαλῶν των, ἐναπέθετον αὐτὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νεκροῦ, ἐνῶ ὄλος ὁ λαός, περίεϊστάμενος, ἐθρήνει. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἐθρήνουν μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐὰν ὁ Πρίαμος δὲν ἐπενέβαινε, συνιστῶν νὰ παραμερίσουν, ὅπως μεταφερθῆ ὁ νεκρὸς εἰς τὸν οἶκον.

Περίληψεις

1) Σύστασις τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Πρίαμον, ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἀναχώρησιν 2) Ὁ Ἑρμῆς ὁδηγεῖ τὰ ζῶα ἀθάτατος διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου 3) Ἀναχώρησις Ἑρμοῦ καὶ ἀφίξις τῶν γερόντων πρὸ τῶν πυλῶν 4) Ἡ Κασσάνδρα θρηνεῖ καὶ διαλαλεῖ τὴν ἀφίξιν 5) Τὸ πένθος τῶν Τρώων 6) Τὸ πένθος συζύγου καὶ μητρὸς καὶ 7) Σύστασις τοῦ Πριάμου.
Στίχοι 718+745

Ἔτσι εἶπεν· αὐτοὶ δὲ (δηλ. οἱ Τρώες) διεχωρίσθησαν καὶ ὑπεχώρησαν (ἢ : ἦνοιξαν δρόμον) (=εἶξαν) εἰς τὴν ἄμαξαν. Ἐκεῖνοι δὲ (δηλ. ὁ Πρίαμος καὶ ὁ κῆρυξ), ἀφοῦ τὸν εἰσήγαγον εἰς τὰ λαμπρὰ ἀνάκτορα, τοῦτον μὲν ἀμέσως ἐποθέτησαν ἐπάνω εἰς τρυπητὴν κλίνην, ἔφεραν δὲ κοντὰ εἰς τὸν νεκρὸν (=παρὰ δ' εἶσαν) ψάλτας διὰ θρηνῶδη ἄσματα (ἢ : μοιρολογιστὰς) (=ἀοιδούς), διὰ νὰ ἀρχίσουν τοὺς θρήνους, οἱ ὅποιοι δηλαδὴ (θὰ ἔψαλλαν) τὸ πολυστένακτο τραγούδι· ἐκεῖνοι λοιπὸν ἐθρήνουν, αἱ δὲ γυναῖκες συνῶδεον μὲ στεναγμοὺς (τὸ θρηνῶδες ἄσμα), Μεταξὺ αὐτῶν τότε ἡ λευκόχειρ Ἀνδρομάχη ἔκαμε ἀρχὴν τοῦ θρήνου, κρατοῦσα μέσα εἰς τὰς χεῖράς της τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδροφόνου Ἐκτορος «ἄνδρα μου, νέος ἐχάθης ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ἐμὲ ἀφήνης (=καὶ + λείπεις) χῆραν εἰς τὸ σπῆτι· καὶ τὸ παιδί, τὸ ὅποιον ἐγεννήσαμεν σὺ καὶ ἐγὼ οἱ δυστυχεῖς, (εἶναι) ἀκόμη ἐντελῶς (=αὐτως) βρέφος (=νήπιος)· οὔτε καὶ νομίζω ὅτι αὐτὸς θὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν· διότι πρωτότερα αὐτὴ ἡ πόλις θὰ καταστραφῆ ὀλοσχερῶς (=καὶ ἄκρης)· διότι ἀλήθεια ἐχάθης σὺ ὁ προστάτης, ὁ ὅποιος αὐτὴν τὴν ἰδίαν συχνὰ διέσωζες (=ῥύσκειν) καὶ ὑπερήσοιζες (=ἔχεις) τὰς πιστὰς συζύγους καὶ τὰ μωρὰ παιδιὰ· αὐταὶ τώρα πλέον (=δὴ) ἀλήθεια (=τοὶ) συντόμως (=τάχα) θὰ μεταφερθοῦν διὰ τῶν κίλων πλοίων καὶ ἐγὼ ἐπίσης (=μὲν) μαζί μὲ αὐτάς· οὐ δὲ πάλιν, παιδί μου, ἢ ἐμὲ τὴν ἰδίαν θὰ ἀκολουθήσῃς, δπου θα ἐκτελῆς ἀναρμόστους ἐργασίας, ἐργαζόμενος μετὰ μόχθου ὡς δοῦλος (=ἀθλεύων) χάριν ἐνὸς σκληροῦ κυρίου· ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀφοῦ σὲ πιάσῃ ἀπὸ τὸ χέρι, θὰ (σὲ) ρίψῃ κάτω ἀπὸ τὸν πύργον, πρᾶγμα τὸ ὅποιον εἶναι ἐλεεινὴ καταστροφή, ἀπὸ ὀργὴν (=χωόμενος), τοῦ ὁποίου πολὺ πιθανὸν (=δὴ σου) ὁ Ἐκτωρ εἶχε φονεῦσαι ἀδελφὸν ἢ πατέρα ἢ καὶ υἱόν, ἐπειδὴ πλεῖστοι ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐκτορος μὲ τὰ δόντια ἔπιασαν (ἢ : ἐδάγκασαν) (=δδάξ ἔλον) τὸ ἀπέραντον ἔδαφος. Διότι ὁ πατὴρ σου δὲν ἦτο (=ἔσκε) μαλακὸς εἰς τὴν ὀλεθρίαν μάχην· διὰ τοῦτο (=τῶ) καὶ θρηνεῖ αὐτὸν ὁ λαός μὲν

εἰς τὴν πόλιν, εἰς δὲ τοὺς γονεῖς (σου) ἔβαλες κατηραμένον (ἢ: ὀλέθριον) (= *ἀρητὸν*) θρήνον καὶ πένθος, "Ἐκτορα" εἰς ἐμὲ πρό πάντων ὅμως θὰ ἔχουν ἀπομείνει οἱ ὀδυνηροὶ πόνοι. Διότι, ἀποθήσκων, δὲν μοῦ ἄπλωσες (= *ὑρεξας*) τὰ χέρια ἐκ τῆς κλίνης οὔτε καὶ μοῦ εἶπες κάποιαν φρόνιμον συμβουλήν, τὴν ὁποίαν πάντοτε θὰ εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου, κλαίουσα ἡμέρας καὶ νύκτας».

Γενικαὶ παρατηρήσεις

δίσταμαι=διαχωρίζομαι, ἀνοίγω δρόμον. *εἶξαν* ἄορ. τοῦ *εἶχω*=ὑποχωρῶ, παραμερίζω. *κλυτὸς*=ξάκουστος, λαμπρός. *τητὸς* (*τεῖρω*=τρυπῶ) ρηματ. ἐπίθ.=ἐφωδιασμένος με ὅπας, τρυπητὸς (ἐπὶ τῶν τεταμένων ῥιμάτων τῆς κλίνης ἐτίθετο τὸ στρώμα· οἱ ἰμάντες ἐπερώντο διὰ μέσου ὀπῶν εὐρίσκομένων ἐπὶ τῶν δύο κατὰ μῆκος ξυλίων πλευρῶν τοῦ πλαισίου τῆς κλίνης). *εἶσαν* ἄορ. τοῦ *εἶζω*=βάζω νὰ καθίσῃ. *αἰδοῦς* πλὴν τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖα ἦδον ἐπ' ἀμοιβῇ θρηνώδη ἄσματα, ὑπῆρχον καὶ ἄνδρες εἰδικοί μὴ μνημονεύμενοι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. *ἔξάρχους* (κατηγ.) μόνον εἰς αἰτίαι. πλ.θ.=οἱ κάμνοντες ἀρχὴν εἰς ἄσματα, θρήνους, ὄρχησιν, κλπ., τοὺς ὁποίους συνοδεύουν οἱ λοιποὶ. *οἷ τε στονόεσαν αἰοῖδην* ἐπεξήγ. θὰ ἐννοηθῇ τύπος τις τοῦ ῥήμ. *αἰδῶ*. *τῆσιν*=*ταῖς* δοτ. τοπικῇ. *ἄρχω γοῖτο*=κάμνω ἀρχὴν τοῦ θρήνου, μοιρολογιοῦ. *τὸ κάρη*=κεφαλή. *αἰὼν*=ζωή. *ἄλεο*=*ἄλων* β' πρόσ. ἄορ. β' τοῦ *ἄλλυμαι*=χάνομαι. *κὰδ*=*κατὰ*+*λείπεις* (τμησις)=*λήνεις*. *αὐτως* ἐπίρρ.=1) ἔτσι, κατὰ τινὰ τρόπον 2) ἐντελῶς. *δυσάμορος* (*δυσ*+*ἄμορος*, *ἄμορος*)=δύσμορος, δύσμοιρος, δυστυχῆς. *μιν* (ὑποκ.)=αὐτὸν. *οἶω*=*οἶω*=*οἶομαι*=νομίζω. *ἦβη*=ἐφηβικὴ, ἀνδρική ἡλικία. *ἔξεσθαι* ἀπαρ. μέλλ. τοῦ *ἰνέομαι*=φθάνω. *κατ' ἄκρης* ἐπίρρ. σημ.=ὄλοσχερῶς. *πέρσεται* μέσ. μέλλ. με παθητ. σημ. τοῦ *πέρθομαι*=κυριεύομαι, ἀφαιρίζομαι. ἢ βεβαιωτ.=ἀληθῶς. *ἐπίσκοπος* (παράθεσις τοῦ ὑποκειμ. *σὺ*)=προστάτης. *εὐσκευ*=*εὐρύσκεο* θαμιστικὸς παρατατ. τοῦ *ρύομαι* (*ρύστης*)=διασφῶζω. *ἔχες*=*εἶχες*=ὑπὲρῆσπιζες (τὸ ῥῆμα *ἔχες*, ἄλλοτε δὲ τὸ *ἔχουες*, ἀποτελεῖ ἐτυμολογικὸν ὑπαινιγμὸν εἰς τὸ ὄνομα "Ἐκτωρ", ὅπερ ἐκ τοῦ *ἔχω* παράγεται). *ἄλοχος*=σούζυγος. *κεδνός*=ἐπιμελής, δραστήριος, σεβαστός, πιστὸς (ἀναλόγως τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιωστικοῦ). *νήπιος*=1) παράλογος 2) μικρός, ὀδυνηρός, ὀδυνηρός. *δὴ* μετὰ δηλ. τὸν θάνατον τοῦ "Ἐκτορος. *ὀχῆσονται* μέσ. μέλλ. με παθητ. σημ. τοῦ *ὀχέομαι*=μεταφέρομαι, ἀπάγομαι. *γλαφυρός* (*γλάφω*=σκάπτω)=λαξευμένος, κοίλος (ἢ δοτ. ὄργαν.). *τῆσι*=*ταῖς*=αὐταῖς. *ἔψαι* μέλλ. τοῦ *ἔπομαι* (sequor)=ἀκολουθῶ. *ἀεικῆς* (ἄστερ+*εἶομαι*)=ἀπρηπῆς, ἀνάρμοστος, ἐξευτελιστικὸς. *ἐργάζομαι*=ἐκτελῶ. *ἀθλεύω*=μοχθῶ, ἐργάζομαι ὡς δοῦλος (τὸ ἔργον τοῦ δούλου ἔθεωρεῖτο ἐξευτελιστικόν). *πρὸ ἀνάκτος* (=κυρίου τοῦ δούλου) τελικὸν αἶτιον. *ἀμείλιχος* (ἄστερ.+*μειλίχ*. τοῦ *μειλίσσω*=μαλάσσω. γλυκαίνω)=ἀδυσώπητος, σκληρὸς. *ῥίψει* τοῦ προαίσθημα τῆς Ἀνδρομάχης, ὡς βεβαιοῦν μεταγενέστεροι ποιηταί. ἐπιλήθευσε, διότι ὁ Νεοπτόλεμος ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ πύργου τὸν Ἀστυάνακτα. *ἔλων* μετ. ἄορ. τοῦ *αἰρέω*=πιάνω. *λυγρός* (lugeo)=1) δυσάρεστος, λυπηρὸς, ὀλέθριος 2) ἄθλιος 3) ὡς οὐσιαστ. οὐδετ. πλ.θ.=συμφοραί, κακὰ (τὸ *λυγρὸν ὀλεθρον* εἶναι παράθεσις, δηλοῦσα ἀποτελεσμα ἐνεργείας). *χωόμενος* (αἰτιολ. μετ.)=ὀργιζόμενος, ἐκ μίσους. ἢ ἐ διαζ.=ἢ. *ἐν παλάμῳ* ἐν δηλοῖ ὄργανον. *ὀδᾶς* ἐπίρρ. (*ὀδοῦς*, *ὀδᾶνω*)=μετὰ δόντια. *ἔλον*=*εἶλον*. *ἄσπετος* (ἄστερ.+*θεμ*. *σπ*, *εἰπεῖν*)=ἄρρητος, ἀνέκφραστος, ἀτελειώτος, ἀπέραντος. *τὸ οὐδας*=ἔδαφος, γῆ, χῶμα (*ὀδᾶς ἔλε οὐδας* κοινῶς λέγεται: ἔφαγε τὸ στόμα τοῦ χῶμα). *μειλιχος*=γλυκός, μαλακός. *ἔσκε* θαμιστικὸς παρατ.=*ἦν* τοῦ *εἶμί*. *τεός* (tuus) κτητ. ἀντ.=σός, ἰδικός σου. *ἐν δαῖ* (δοτ. τοπικῇ ὀνόματις τινος ἔχοντος κοινῶν τὸ θέμα μετὰ τὸ *θῆος*=καταστρεπτικὸς)=ἐν τῇ μάχῃ. *τῷ* δοτ. αἰτίας. *ἀρητὸς* ἐπικὸς τ. ἀντὶ *ἀρατὸς* ρηματ. ἐπίθ. τοῦ *ἀράομαι* (ἐπὶ κακῆς σημ.=καταρῶμαι)=κατηραμένος, βλαπτικός· ἄλλοι γράφουν *ἀρητος* (ἄστερ.+*ῤητ*. *τὸς* ἀνευ διπλασιασμοῦ τοῦ *ρ* διὰ τὸ ἐν ἀρχῇ *ῤ*)=ἀνέκφραστος. *λελεί-*

ρεται τετελ. μέλλ.—θά ἔχουν ἀπομείνει. *λεχέων ἐκ* ἀναστροφή προθ. (δὲν ἀπέθανε δηλ. ἐπὶ κλίνης). *ὄρεξας* ἄορ. τοῦ *ὄρεγω* (*ὄργυιά*)=ἐκτείνω. ἀπλώνω. *πυκνιός*=φρόνιμος, συνετὸς (ὡς συνήθως γίνεται κατὰ τὰς ἐπιθανατίους στιγμάς). *μεμνήμην* εὐκτ. παρακ. *μὲμνημαι* μὲ σημ. ἐν.=ἐνθυμούμαι.

Νόημα

Ἐο νεκρὸς τοῦ Ἑκτορος εἰσήχθη εἰς τὰ λαμπρὰ ἀνάκτορα καὶ ἐτοποθετήθη ἐπὶ κλίνης, οἱ δὲ ἄοιδοὶ ἤρχισαν τὸν θρῆνον ὑπὸ τὴν συνοδείαν τῶν γυναικείων στεναγμῶν. Πρῶτη ἡ ὠραία Ἀνδρομάχη, κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἑκτορος, θρηνεῖ λέγουσα ὅτι νέος ἀπεχωρίσθη τῆς ζωῆς, ἄφησεν αὐτὴν χήραν μὲ μικρὸν τέκνον καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας ἄνευ προστασίας. Ἐν συνεχείᾳ προβλέπει ὅτι ἡ πόλις θὰ καταστραφῇ, αἱ γυναῖκες—καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ ἡ ἰδία—θὰ ἀπαχθοῦν εἰς ἀίχμαλωσίαν, ὃ δὲ μικρὸς Ἀστυάναξ ἢ θὰ ἀκολοθήσῃ τὴν μοῖραν τῆς μητρὸς του ἢ θὰ τὸν κατακρημίσουν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως οἱ ὄργισμένοι Ἀχαιοί, οἱ ὅποιοι πικρὰν πείραν ἐδοκίμασαν τοῦ πολεμικοῦ μένους του. Βαρὺ λοιπὸν εἶναι τὸ πένθος τῶν Γρῶων, ἀλλὰ βαρύτερον διὰ τὴν ἰδίαν, ἡ ὁποία δὲν ἤκουσε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου τὰς τελευταίας συμβουλὰς του πρὸς παραμυθίαν.

Περιλήψεις

1) Οἱ ἄοιδοὶ θρηνοῦν καὶ 2) Προφητικὸς Θρῆνος τῆς Ἀνδρομάχης. Στίχ. 746+804.

Ἔτσι εἶπε κλαίουσα· αἱ δὲ γυναῖκες συνώδευον μὲ στεναγμούς. Μεταξὺ αὐτῶν δὲ πάλιν ἡ Ἐκάβη ἔκαμεν ἀρχὴν σπαρακτικοῦ (=ἀδινουῖ) θρῆνου. «Ἐκτορα, ποῦ ἡ καρδιά μου σ' ἀγαποῦσε πειὸ πολὺ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ μου, ἀλήθεια, ὅταν μοῦ ἦσουν ζωντανός, σ' ἀγαποῦσαν οἱ θεοί· καὶ αὐτοὶ φυσικὰ ἐφρόντισαν διὰ σέ καὶ εἰς τὴν μοῖραν τοῦ θανάτου ἀκόμη· διότι ἄλλα μὲν παιδιὰ μου ὁ ταχύπους Ἀχιλλεὺς ἐπωλοῦσε (=πέσνασχ'), ὅποιους ἐπιανεν, πέραν τῆς ἀκαταπονήτου θαλάσσης, εἰς τὴν Σάμον καὶ τὴν Ἴμβρον καὶ εἰς τὴν ὀμιχλῶδη Λημόν· σὲ ὅμως, ἀφοῦ ἀφῆρεσε τὴν ζωὴν μὲ τὸ κοπτερόν (=ταναήκει) ὄπλον, πολλάκις ἔσερνε (=ῥυσιάζεσκειν) πέριξ τοῦ τάφου τοῦ συντρόφου του, τοῦ Πατρόκλου, τὸν ὅποιον εἶχες φονεύσει· ἀλλὰ (=δὲ) παρ' ὄλ' αὐτὰ δὲν(=οὐδ' ὡς) τὸν (=μιν) ἀνέστησε. Τώρα ὅμως (σύ) μοῦ κείτεσαι μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα δροσερὸς (=ἐρσῆεις) καὶ πρὸ ὀλίγου φονευμένος (ἢ: φρέσκος) (=πρόσφατος), ὅμοιος μὲ αὐτὸν(=τῷ), τὸν ὅποιον ὁ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων ἐπερχόμενος ἐφόνευσε μὲ τὰ ἦπια βέλη του».

760. Ἔτσι εἶπε κλαίουσα· καὶ διηγείρεν ἀκατάπαυστον θρῆνον. Μεταξὺ αὐτῶν ἔπειτα τρίτη ἡ Ἐλένη ἔκαμεν ἀρχὴν τοῦ θρῆνου· «Ἐκτορα, ποῦ ἡ καρδιά μου σ' ἀγαποῦσε πειὸ πολὺ ἀπὸ ὄλους τοὺς κουνιάδους (μου) (=δαέρων), ἀλήθεια σύζυγός μου εἶναι ὁ θεομόρφος Ἀλέξανδρος, ὃ ὁποῖος μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν Τροίαν· εἶθε(=ὡς ὤφελον) νὰ χανόμουν πρωτότερα. Διότι τώρα πλὴνον μοῦ εἶναι αὐτὸ τὸ ἔτος εἰκοστόν, ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησα ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἔχω ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου· καὶ ὅμως(=ἀλλὰ) δὲν ἤκουσα ποτὲ(=πῶ) ἀπὸ σέ κακὸν λόγον

οὔτε προσβλητικόν· μά (=ἀλλά) καί ἔαν κανέννας ἄλλος μὲ ἐπέ-
πληττε (=ἐνίπτοι) μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀπὸ τοὺς κουνιάδους
ἢ τίς κουνιάδες ἢ τίς καλλίπεπλες συννυφάδες, ἢ ἡ πενθερά
μου—διότι (=δὲ) ὁ πενθερός μου (εἶναι) πάντοτε γλυκομίλη-
τος ὡσάν πατέρας—τότε (=ἀλλά) βέβαια σὺ συνεκράτεις αὐ-
τόν, συμβουλεύων μὲ τὰ λόγια (σου) καί μὲ τὴν εὐγένειαν τῶν
τρόπων σου (=ἀγανοφροσύνη) καί μὲ τὰ φιλόφρονα λόγια σου.
Διὰ τοῦτο (=τῷ) μὲ λυπημένη τὴν καρδιά (=ἀχνυμένη κῆρ) καί
σὲ συγχρόνως θρηνῶ καί ἐμὲ τὴν ἄμοιρον. Διότι οὐδεὶς πλέον
(ὑπάρχει) δι' ἐμὲ εὐμενῆς οὔτε καί φίλος μέσα εἰς τὴν ἔκτετα-
μένην Τροίαν· διότι (=δὲ) ὅλοι αἰσθάνονται φρίκην δι' ἐμέ».

776. "Ἔτσι εἶπε κλαίουσα· συνώδευε δὲ μὲ στεναγμούς τὸ ἄπει-
ρον πλῆθος. Τότε ὁ γέρων Πρίαμος ὠμίλησε πρὸς τὸν λαὸν
λέγων «Τρῶες, μεταφέρατε τώρα ξύλα εἰς τὴν πόλιν μήτε καί ἡ
καρδιά σας νὰ φοβηθῆ καμμίαν ὑπουλον (ἢ: ἐκ πολλῶν ἀνδρῶν
συνισταμένην) ἐνέδραν τῶν Ἀργείων· διότι ἀλήθεια ὁ Ἀχιλ-
λεὺς ἀποστέλλων ἐμὲ ἀπὸ τὰ μέλανα πλοῖα ἔδιδε τὴν ἐξῆς δια-
βεβαίωσιν (=ᾧδε ἐπέτελλε), ὅτι δηλ. δὲν θὰ μᾶς προξενήσῃ
κακὸν (=πημανέειν), προτοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ δωδεκάτη αὐγή».

782. "Ἔτσι εἶπεν· αὐτοὶ δὲ ἔζευξαν εἰς τὰς ἀμάξας βόας καί
ἡμιόνους, ἀμέσως δὲ κατόπιν συνεκεντρώθησαν πρὸ τῆς πό-
λεως. Ἐπὶ ἑννέα μὲν λοιπὸν ἡμέρας μετέφερον (=ἀγίνεον)
ἄφθονα ξύλα ἀλλ' ὅταν πλέον ἐφάνῃ ἡ φέρουσα τὸ φῶς εἰς
τοὺς θνητοὺς (=φασίμβροτος) δεκάτη αὐγή, τότε πράγματι
ἔκαμαν τὴν ἐκφορὰν (=ἐξέφερον) τοῦ γενναίου Ἐκτορος, χύ-
νοντες δάκρυα, καί εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τῶν ξύλων (=
πυρῆ) ἐτοποθέτησαν τὸν νεκρὸν καί ἔβαλαν φωτιά εἰς (τὰ ξύλα).

788. "Ὅταν (=ἦμος) δὲ ἐφάνῃ ἡ ἔχουσα ρόδινα δάκτυλα πρωινή
αὐγή, τότε (=τῆμος) λοιπὸν συνεκεντρώθη ὁ λαὸς περίξ τῆς
πυρᾶς τοῦ ξακουστοῦ Ἐκτορος. Κατὰ πρῶτον μὲν ἐντελῶς (=
κατὰ) ἔσβησαν τὴν πυρκαϊάν μὲ σπινθηρίζοντα οἶνον, εἰς ὅσον
μέρος εἶχεν ἑκταθῆ (=ἐπέσχε) ἡ ὄρμη τοῦ πυρός· ἔπειτα δὲ οἱ
ἀδελφοὶ καί οἱ φίλοι (του) περισυνέλεγον (=λέγοντο) τὰ λευκά
ὄστα (του) κλαίοντες, ἄφθονα δὲ δάκρυα ἐστάλαζον ἀπὸ τὰς
παραϊάς. Καί αὐτὰ λαβόντες ἐτοποθέτησαν ἐντὸς χρυσοῦ λάρ-
νακος, σκεπάσαντες μὲ πορφυρᾶ μαλακὰ καλύμματα. Ἀμέσως
κατόπιν (τὴν) κατεβίβασαν (=θέσαν) εἰς βαθὺν λάκκον (=κά-
πειτον), ὑπεράνω δὲ ἔστρωσαν καλά (ἢ: ἐσκέπασαν) (=κατε-
στόρεσαν) μὲ πολλοὺς μεγάλους λίθους· κατόπιν (=δὲ) ταχέως
ἀνήγειραν τύμβον (=ἔχεαν σῆμα), περίξ δὲ εἶχον τοποθετηθῆ
(=εἶατο) φρουροὶ πρὸς πάσας τὰς διευνθύνσεις (=πάντη), μή-
πως ἐφορμήσουν οἱ ἔχοντες ὠραίας κνημιῶδας Ἀχαιοὶ πρὸ τῆς
λήξεως τοῦ ἔργου (=πρίν). Ἀφοῦ δὲ ἀνήγειραν τὸν τύμβον
ἐπέστρεψαν (εἰς τὴν πόλιν)· ἔπειτα δὲ μὲ τάξιν συναθροιζόμε-
νοι, ἔτρωγον παρακαθήμενοι (=δαίνυντο) εἰς μεγαλοπρεπῆς δεῖ-
πνον εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου, τοῦ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀνατρύ-

φέντος βασιλέως. "Ετσι έτοιμάσαν εκείνοι τόν ένταφιασμόν του ίπποδαμαστού "Εκτορος.

Γενικά παρατηρήσεις

ηῖσιν=ταῖς δοτ. τοπική. *ἀδινός*=πυκνός, βίαιος, σπαρκτικός. *μοι* δοτ. ήθική. *ζωός*=ζωντανός. *κῆδοντο* παρατ. με σημ. άορ. *ή αἶσα*=μοῖρα. *πέρνασε* θαμιστ. παρατ. του *πέρνημι*=πωλώ, (έπώλησε τόν Λυκάονα ώς δουλον' ή δουλεία είναι οίκτροτάτη τύχη χειροτέρα του θανάτου). *έλεσε* θαμιστ. τύπος. άορ.=*έλε*=*είλε*. *πέρην* έπίρρ=*πέραν*. *ή άλς, άλός* (*άλυκαι*)=θάλασσα. *άτρούγετος* (ή έκ του *τεργάω* παραγωγή έγκατελείφθη)=1) ό μη παρέχων τρυγητόν, 2) τετραραγμένος, άκαταπόνητος. *Σάμος* είναι ή Σαμοθράκη. *Ίμβρος* διέκειτο φιλικώς προς τούς Τρώας. *άμυχθαλόεις* (;)=όμιχλώδης, νεφελώδης. *σευ*=*σου*. *έξέλετο* (άορ. β' του *έξαιρέω*)=άφήρεσε. *ταναήκης* (*ταναός*=μακρός+*άκος*, *άπή*=κόψις)=ό έχων μακράν κόψιν, κοπτερός. *χαλκῶ*=*όπλω* (δοτ. όργαν.) *πολλά* έπίρρ. σημ.=πολλάκις. *έυστάξεσκεν* παρατ. του *ρουσάζω* (*έρύω*)=σύρω έδω και εκεί (τουτο έμαθε παρά του Πριάμου). *έός* κτητ. έπίθ. =ιδικός του. *σημα*=τάφος, μνημείον. *τόν άναφ*.=τόν όποϊον. *έπεφνεσ* άορ. β' του *θεινώ*=φονεύω. *έροήεις* (*έροση*=δρόςος)=δροσερός. *πρόφατος* (κατά τό *άρηφατος* β' συνθ. *φατός* έκ του *πέφαται* παρακμ. του *θεινώ*=φονεύω)=ό νεωστί φονευθείς (κατ' άλλους έκ του *πρόσφημι*=ό έτοιμος να σου όμιλήση). *άγανός*=ήπιος, άνώδυνος. *έποίχομαι*=έπέρχομαι. *Απόλλων* έπιστεύεται ότι οί υπό του 'Απόλλωνος φονευόμενοι διετήρουν τήν δροσερότητα, ένω οί υπό του γήρατος και τών άσθενειών άποθνήσκοντες ήσαν έφθαρμένοι. 'Ο θρήνος τής 'Εκάβης ήρεμος και άτονος, διότι 1) βλέπει άβλαβές τό πτώμα και διά τουτο εύγνωνοει τούς θεούς και 2) πρό πολλού είχεν έκπάσει εις θρήνους και άράς (στίχ. 200 και έφεξής).

760. *άλιαστος* (*ά* στερ.+*λιάζομαι*=άπομακρύνομαι)=άδιάλειπτος, άκατάπαυστος. *όρηνεν* άορ. του *όρίνω* (*όρνυμι*)=διεγειρώ. *δαήρ, έρος*=άνδραδέλφος, κουινιάδος. *ώς ώφελλον*=είθε, άμποτε, μακάρι. *έικοστιν* πλην τών 10 έτών τής πολιορκίας λαμβάνονται και 10 έτη τής στρατολογίας πρό του πολέμου ή τά 10 έτη μετά τόν πόλεμον τών πλανών του 'Οδυσσέως ή έννοοϋνται δύο στρατεΐαι, έξ ών ή μία κατά τής Θευρανίας, ήν έξέλαβον ώς Τροίαν, ή δε άλλη κατά του 'Ιλίου. *άσύφλος* (;)=όνειδιστικός, προσβλητικός. *ένίπτω*=έπιπλήττω. *ή γαλός*=άνδραδέλφη, κουινιάδα. *ή εινάτηρ, έρος*=συνυφάδα. *ό έκυρός, ή έκυρή* (socer)=πενθερός, πενθερά. *παραιφάμενος* μετ. του *παράφημι*=συμβουλεύω. *κατερύκω*=συγκρατώ. *άγανοφροσύνη*=ήπιότης, εύγένεια τρόπων. *άμμορος*=άμοιρος. *άχθυμαι*=λυποϋμαι. *τό κήρ*=ή καρδιά. *οϋ τις άλλος* έκτός δηλ. του Πριάμου. *πεφρίκασι* παρακμ. του *φρίττω*=αίσθάνομαι φρίκην, βδελύσσομαι (διότι ήτο αίτία πολέμου).

776. *στενών*=στενάζω. *ό άπειρών*=άπειρος, άτελείωτος. *άξετε* μέλλ. άντιπροστακτ. *πυκινός*=πυκνός, έκ πολλών άτόμων άποτελούμενος. *λόχος* (*λέχος, λοχάω*)=ένεδρα, καρτέρι. *έπιτέλλω*=διατάσσω, διαβεβαιώνω. *πημανέειν* άπαρ. μέλλ. του *πημαίνω* (*πήμα*)=βλάπτω, προξενώ κακόν. *μόλη* ύποτ. άορ. β' (*έμολον*) του *βλώσκω*=έρχομαι. *ήγερέθοντο* παρατ. του *ήγερέθομαι* (έκ θέμ. *άγερ* του *άγειρω*)=συναθροίζομαι. *έννήμαρ* ύπερβολή, διότι έν Ψ. 110 διήρκεσε μόνον μίαν ήμέραν. *άγινεον* παρατ. του *άγινέω* (παραλλήλου τύπου του *άγω*)=όδηγώ, φέρω. *άσπετος* (*ά+σπε, είπον*)=1) άνέκφραστος 2) άπειρος, άφθονος. *ύλη*=ξύλα. *φασίμβροτος* (θέμα *φαFεσ+βροτός*)=ό φωτίζων τούς θνητούς. *έκφέρω* (*έκφορά*)=φέρω έξω, κηδεύω (άπό τά άνάκτορα εις τόν τόπον τής ταφής). *θρασός*=γενναίος. *όπάτη πυηῆ*=εις τήν κορυφήν τής πυρῶς, δηλ. του σωρού τών ξύλων.

788. *ήμος* σύνδ.=καθ' όν χρόνον, όταν. *ήριγένεια* (*ήρι* δοτ.=πρωί+*γεν*) Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

=ή γεννωμένη κατά τὴν πρωϊαν, πρωϊνή. *ρόδοδάκτυλος* (*ρόδοδ-δάκτυλος*)=ὁ ἔχων ρόδινα δάκτυλα· ἐπίθ. τῆς Ἡοῦς, διότι τοιαύτη ἀληθῶς φαίνεται εἰς τὸν συνήθως διαυγῆ ἑλληνικὸν ὀρίζοντα, οἶονεἰ ἔχουσα ροδίνους δακτύλους πρβλ. *κροκόπεπλος*. *τῆμος* σύνδ. (*ἡμος*)=τότε. *ἤρρετο* μ. ἀόρ. β' τοῦ *ἀγείρομαι*=συναθροίζομαι. *κατὰ* ἐπιρρ. σημ.=ἐντελῶς. *αἰθῶν*=σπινθηρίζων. *ἐπέσχε*=ἐπεξετάθη, ἠπλώθη. *λέγοντο* παρ. τοῦ *λέγομαι*=συλλέγω, συναθροίζω. *κασίγγητος*=ἀδελφός. *μύρομαι*=ἀναλύομαι εἰς δάκρυα, κλαίω. *θαλαρός* (*θάλλω*)=1) ἀκμαῖος 2) ἄφθονος. *κατεΐβομαι*=στάζω, σταλάζω. *λάρναξ*=κιβωτός, κουτί, θήκη χρυσοῦ, ὕδρια (τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τὸν Εὐστάθιον). *ἡ κάπετος* (*σκάπτω*)=λάκκος, τάφρος. *ὁ λᾶας*=λίθος, πέτρα. *καταστορέννυμι*=στρώνω ἐπάνω, σκεπάζω (τὴν λάρνακα)· μετὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς λάρνακος ἐντός τοῦ λάκκου ἰσοπεδοῦτο τὸ ἔδαφος καὶ ἐτοποθετεῖτο σειρὰ λίθων ὑπεράνω αὐτῶν ἐρρίπτετο χῶμα καὶ ὕψουτο ὁ τύμβος, ἄφωνον σύμβολον τῶν κατορθωμάτων μεγάλου ἀνδρός. *εἶμψα* ἐπιρρ.=ταχέως. *σημα χέω*=τύμβον ἀνεγείρω. *σκοποῖ* διότι ἔληγεν ἡ ἀνακωχή. *εἶατο* (καὶ ὀρθότερον *ἦατο* γ' πληθ. ὑπερσ. τοῦ *ἦμαι*)=εἶχον τοποθετηθῆ. *πάντη* (ἄνευ ὑπογεγραμμένης σχηματισθὲν κατὰ τὸ *ταύτη*)=παντοῦ, εἰς ὅλα τὰ μέρη. *ἐφορμάομαι*=ἐφορμῶ. *πάλι* *κίω*=ἐπιστρέφω. *δαίνυντο* παρ. τοῦ *δαίνωμαι* (*δαίνομαι*) *δαῖτα* (*δαΐς*, *δαιτός*=μερίδιον τροφῆς)=λαμβάνω μέρος εἰς δεῖπνον (εἶναι τὸ *περίδειπνον*). *ἐρικυδῆς* (*ἐρι* ἐπιτατ.+*κῦδος*=δόξα)=λίαν ἔνδοξος, μεγαλοπρεπῆς. *ἀμφιέπω*=φροντίζω, ἐτοιμάζω, ἐκτελῶ.

Νόημα

Μετὰ τὴν Ἀνδρομάχην θρηνεῖ ἡ Ἐκάβη, λέγουσα ὅτι ὁ Ἐκτωρ ἦτο ὁ πλέον ἀγαπητός ἐκ τῶν υἱῶν τῆς καὶ φίλτατος τῶν θεῶν. Ἡ ἀγάπη τῶν θεῶν πρὸς αὐτὸν ἐξεδηλώθη, καθ' ὅσον, ἐνῶ οἱ ἄλλοι υἱοὶ τῆς συλληφθέντες ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι, ὁ ἴδιος, μολονότι νεκρὸς καὶ πολλακίς περίε τοῦ τάφου τοῦ Πατρόκλου συρόμενος, παραμένει δροσερὸς καὶ ἀλύμαντος.

760. Τὴν Ἐκάβην διαδέχεται εἰς τὸν θρῆνον ἡ Ἐλένη, λέγουσα ὅτι ὁ Ἐκτωρ ἦτο ὁ πλέον ἀγαπητός ἐκ τῶν ἀνδραδέλφων τῆς καὶ καταρωμένη τὴν ὥραν τῆς ἀπαγωγῆς τῆς. Ἐπὶ εἴκοσιν ὀλόκληρα ἔτη, ἀφ' ὅτου ἀπεμακρύνθη τῆς πατρίδος τῆς, οὐδέποτε ἤκουσεν ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ προσβλητικὸν λόγον. Ἄλλὰ καὶ ἐὰν κανεῖς ἐκ τῶν οἰκείων ἐτόλμα νὰ τὴν ἐπιπλήξῃ, ἐξαιρουμένου τοῦ Πριάμου, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἦτο μειλίχιος, ὁ Ἐκτωρ διὰ τῶν εὐγενῶν του τρόπων παρημποδίζε τοῦτο. Τέλος οἰκτίρει τὸν ἑαυτὸν τῆς, πρὸς τὸν ὁποῖον πάντες οἱ Τρῶες αἰσθάνονται φρίκην.

776. Ἦδη ὁ Πρίαμος συνιστᾷ εἰς τοὺς Τρῶας νὰ περισυλλέξουν ξύλα ἀφόβως, διότι ὁ Ἀχιλλεύς, ὡς τὸν διεβεβαίωσεν, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιτεθῆ πρό τῆς δωδεκάτης ἡμέρας. Πράγματι οἱ Τρῶες συνέλεξαν ἄφθονα ξύλα καὶ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τῆς δεκάτης ἡμέρας ἐκήδευσαν τὸν Ἐκτορα οὕτω: ἐτοποθέτησαν τὸν νεκρὸν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυρᾶς· κατόπιν ἔσβησαν τὴν πυρὰν μὲ οἶνον καὶ περισυνέλεξαν τὰ ὄστᾶ, τὰ ὁποῖα, τοποθετηθέντα ἐντός λάρνακος, κατεβιβάσθησαν εἰς βαθὺν λάκκον· μετὰ ταῦτα ἐσκέπασαν τὸν λάκκον, ἐτοποθέτησαν στρῶμα λίθων καὶ ἐπ' αὐτῶν ὕψωσαν τύμβον. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον φρουροὶ ἐφύλαττον πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις διὰ τὸν φόβον ἐπιθέσεως τῶν Ἀχαιῶν. Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου μετᾶσιν ἄλλοι μεγαλοπρεποῦς δεῖπνον. Οὕτω ἔληξεν ἡ ταφὴ τοῦ Ἐκτορος.

Περὶ ἡμῶν

1) Θρῆνος Ἐκάβης 2) Θρῆνος Ἐλένης 3) Προπαρασκευὴ διὰ τὴν ἐκφορὰν 4) Τρόπος, καθ' ὃν ἐγίνεν ἡ ἐκφορὰ καὶ 5) Ἐπιστροφή εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συμμετοχὴ εἰς τὸ περίδειπνον.

024000028136

ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ (ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ)

1. 'Αναγνωστικὸν ἀρχ. 'Ελλ. γλώσσης (Γ. Ζούκη) Γ' καὶ Δ' Τάξ.	
2. 'Εκλογαὶ ἐξ ἀρχαίων 'Ελλήνων συγγραφέων	(Γ' »)
3. Ξενοφώντος Κύρου ἀναβάσεως ἐκλογαὶ	(Δ' »)
4. Ξενοφώντος 'Ελληνικῶν Βιβλία Α' καὶ Β'	(Δ' »)
5. » » » Γ' καὶ Δ'	(Δ' »)
6. 'Αρριανοῦ ἀνάβασις 'Αλεξάνδρου Βιβλ. Α'	(Ε' »)
7. » » » Βιβλ. Β'	(Ε' »)
8. Λυσίου λόγοι (ὑπὲρ 'Αδυνάτου-κατὰ Σιτ)λῶν)	(Ε' »)
9. 'Ηροδότου 'Εκλογαὶ ἐκ τῶν 'Ιστοριῶν	(Ε' »)
10. 'Ισοκράτους Λόγοι πρὸς Δημόνικον καὶ Νικοκλέα	(Ε' »)
11. Λατινικὸν ἀναγνωσματάριον	(Ε' »)
12. Lhomond de viris illustribus urbis Romae	(Ε' »)
13. Δημοσθένους Α' 'Ολυθιακός	(ΣΤ' «)
14. » Β' 'Ολυθιακός	(ΣΤ' »)
15. » Α' Φιλιππικός	(ΣΤ' »)
16. » Β' Φιλιππικός	(ΣΤ' »)
17. Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους λόγος καὶ 'Ισοκράτους 'Επιστολαὶ πρὸς Φίλιππον	(ΣΤ' »)
18. Θουκυδίδου Πλαταικὰ	(ΣΤ' »)
19. 'Ομήρου 'Οδυσσεας (Α' ραψωδία)	(ΣΤ' »)
20. Κορνηλίου Νέπωτος Hamilcar - Hannibal	(ΣΤ' »)
21. Καίσαρος de bello civili	(ΣΤ' »)
22. Πλάτωνος Κρίτων	(Ζ' »)
23. » 'Απολογία Σωκράτους	(Ζ' »)
24. Θουκυδίδου Δημηγορία Πλαταιέων - Θηβαίων	(Ζ' »)
25. Εὐριπίδου 'Ιφιγένεια ἢ ἐν Ταύροις	(Ζ' »)
26. Εὐριπίδου 'Ιφιγένεια ἢ ἐν Αὐλίδι	(Ζ' »)
27. Λυρικῶν ποιητῶν ἐκλογαὶ	(Ζ' »)
28. 'Ομήρου 'Ιλιάδος ἐκλογαὶ (Α' καὶ Γ' ραψωδία)	(Ζ' »)
29. Κικέρωνος ὁ Γ' κατὰ Κατιλίνα λόγος	(Ζ' »)
30. 'Οβιδίου μεταμορφ. Phaethon—Niobe	(Ζ' »)
31. Σοφοκλέους 'Αντιγόνη	(Η' »)
32. Θουκυδίδου ὁ Περικλέους 'Επιτάφιος	(Η' »)
33. Πλάτωνος Φαίδων	(Η' »)
34. Πλάτωνος Πρωταγόρας	(Η' »)
35. Θεοκρίτου εἰδύλλια	(Η' »)
36. 'Ομήρου 'Ιλιάδος ἐκλογαὶ Ζ' καὶ Ι' ραψωδία	(Η' »)
37. » » » Ω' ραψωδία	(Η' »)
38. Βεργιλίου Αἰνειάδος 'Εκλογαὶ Α' Βιβλ.	(Η' »)
39. » » » Β' »	(Η' »)
40. Κικέρωνος Somnium Scipionis	(Η' »)
41. 'Ορατίου 'Οδάλ	(Η' »)

Λατινικὰ θέματα

Γυμνάσματα περὶ τὴν ἀρχαίαν ἀττικὴν διάλεκτον